

Incipiunt sermones beati bernardi abbatis de aduentu
dñi.

H fratres ad
uentus in
icū cele
bramus;
Unus
utiq; si
cut et ce

terariū sollempnitatū nomē quidem
celebre satis et notū mūdo; sed ratio
noīs forte nō ita; Infelices enim
filii adam omīssis ueris et salutā
rib; studiis; caduca potius et transito
ria queunt; Quibus assimilabim;
hōēs quos hui; aut quib; compa
rim; illos; quos uidem; a terrenis et
corporalib; consolatiōib; auelli separ
ari nō posse; Pfecto similes sunt
hīs qui submersi piciunt; in aquis;
Mirari uideas eos tenentes tenere
nec ulla ratiōe deserere; qd; p̄mū oc
currerit manib; quidq; sit illud; licet
tale aliqd; qd; p̄desse oīis nō possit; ut
sūt radices herbar; ceterar; similia;
Nam et si qui ad eos forte ueniant
ut subueiant; nō nūquā solent app
re uolos inuolue serū; adeo ut iam nec
sibi nec illis auxiliū ferre p̄ualeant;
Que p̄mit in hoc mari magno et spa
tioso; sic p̄mit miser; dū p̄tūa sec
lantes omittit solida; quib; apphen
sis emerge et saluare possent; aīs su
as; Neq; enī de uanitate; sed de uer
tutū dicit; cognosceris eā; et libeabit
iūs; Vos ergo fr̄es quib; tanquā

paruulis reuelat; d̄s que abscondita
sūt a sapientib; et prudentib; circa
ea que uere salutaria sūt; sedula co
gitatiōe usque; Diligent; pen
sate ratiōe aduentū hui; querent;
nimirū quis sit qui ueniat; uide; quid
ad quid; quando; et quā; Laudabilis
sine dubio curiositas ista ē; et salubris;
Neq; enī tam diuote ecclia uisita
plēntē celebraret aduentū; nisi late
ret in eo magnum aliqd; sacramentū;
Primum igit; cū ap̄lo stupente; ad
mirante; intuemini; et uos quantus
sit iste qui ingredit; Ip̄e enī ē sedm;
gabrielis testimonium; altissimi filius;
ac p̄inde coactissim; ip̄e; Neq; uis
fas ē dei filius; d̄ genere; suspicari; sed
equalis fateri; necesse est altitudinis;
et eūstē penit; dignitatis; Nam et
p̄ncipū filios p̄ncipes; et filios regū
reges eē quis nesciat; Verūtamē
quid sibi uideat quod e trib; plēnis quas
in summa trinitate credim; confitem; et
ad oram; nō pat; nō sp̄c; sc̄is aduent
s; filius; Amme quidē ego id factū
eē arbitror sine causa; Sed quis cog
nouit sensū dñi; aut quis consilia
rius ei; fiat; Neq; enī sine altis
simo trinitatis consilio factū est ut
filius adueniret; Et si consideram; ex
illy n̄r; causam; fortassis aduētere pos
sum; uel ex parte; qm̄ congruū fuit
a filio nos maxime liberari; Lucifer
enī ille qui mane oriebat; p̄ eo qd; a
illimi similitudine; usurpare; tēptauit;
et rapinā arbitratus est eē se equalē
deo; qd; utiq; filius ē; p̄cipitat; ilico cor
ruit; qm̄ zelauit; p̄ filio pat; et ope

dixisse videt; **N**ichil uindictā & ego
 retribuā; cōtinuo uidebis sathanam
 tanquā fulgur de celo cadentē; Quid
 tu supbis tra & cinis. **S**i supbien
 tibz anglis dō nō peccit; q̄ntomagis
 tibi putredo & uermis; Nichil ille fe
 cit; nichil opatus ē. tantū cogitauit
 supbiandz in monito. iūctū oculi ir
 repabilit p̄cipitat est; quia iuxta
 p̄phām iueritatē n̄ stetit; Fugite
 supbia fr̄es mei. queso multū fugi
 te. Inicū om̄is pecc̄i supbia. q̄a tam
 uelocit̄ ip̄m q̄q; syderibz cunctis cla
 rius mitantē. et̄na caligine obtene
 brant luciferū. que nō in anglin. s;
 anglor̄ p̄mū in orabolū cōmutauit;
Unde & p̄tin̄ inuidens hōi quā conce
 pat in semet ip̄o. i eo peccit iniquitatē.
 suadens ut lignū uetitū gustans. fie
 ret sicut dō sciens bonū & malū; Quid
 enī pollicis. quid p̄mittis miser. cū
 filius altissimi clauē sc̄ie habeat; im
 mo & ip̄e sit claus dauid. qui claudit
 & nemo ap̄it. In eo sūt om̄s thesau
 ri. sc̄ie & sap̄ie absconditi; Tu ne
 eos ut hōi prestes usque furaberis.
Vidētis quia iuxta dñi sententiā uere
 mendax est iste; & pat̄ eius. Nam
 & mendax fuit dicens. filis ero altis
 simo; & mendaciū p̄r cū in hominē
 q̄q; uenenatū sine fallitatis semina
 riū fudit dicens. eritis sicut dñi;
Tu q̄q; o homo si uides fure curris
 cū eo; Adūcistis fr̄es qd̄ hac nocte
 lectū ē. in ysaiā dicente dño. Prin
 cipes tui infideles. ut ut alia transla
 cio h̄t in obedientes. socii furū; Re
 uera enī principes n̄r̄i adā & eua.

p̄ncipia n̄r̄e p̄paginis in obedientes et
 socii furū. qd̄ filii dei ē. serpentis. imo
 oraboli p̄ serpentē consilio subripere
 temptant; **N**ec dissimulat iuriā
 filii pat̄er. p̄ater enī diligit filiū; sed
 cōtinuo & in ip̄m hōiem uindictā re
 tribuit & aggruat sup nos manū suā;
Dñs enī in adā peccauim; & in eo
 sententiā dampnatōis excepimus
 om̄s; Quid agat filiū uident p̄ se
 zelare pat̄rē; & nulli penit̄ parcere
 creature. **E**cce inquit occasione
 mei creaturas suas pat̄ amittit; Al
 titudinē meā p̄mus angl̄s affectant.
 & ip̄m qui sibi crederet habuit; s; cō
 tinuo p̄r̄s zelus q̄nt̄ uindictauit in
 illū; p̄cuciens eū parit̄ cū omnibus
 suis plaga incurabili. castigatōne
 crudeli; **S**cientiā quorū que nichil
 omin̄ mea ē subripere uoluit homo;
 ne illi misert̄ est nec peccat̄ ocl̄s eius;
In quid te bobz cura ē deo. Duas
 t̄m nobiles fecerat creaturas. ratōnis
 p̄ncipes. capaces b̄titudis. angelū
 uelut; atq; hōiem; s; ip̄e me p̄didit an
 gelos multos. hōies uniuersos; **E**rgo
 ut sciant q̄a & ego diligo pat̄rē; p̄ me
 recipiat. q̄s qd̄amū ip̄e me amittit
 uidetur; **S**i ip̄e me tempestas hec
 orta ē aut ionas. tollite me & mittite
 i mare; **D**ñs in inuidens. uenio et
 talem exhibeo me met ip̄m ut quisq;
 uidere uoluit. q̄s uitari uoluerit.
 fiat ei emulatō ista in bonū; **N**ouit
 tam̄ in affectū malicie & nequicie t̄n
 sisse angl̄s desertōres; n̄ exignōrācia
 alij seu infirmitate peccasse; neq;
 p̄re necē ē penit̄e nolentes. **D**ato

in celis

non
non

procurat

iniquis

similis

adversarios

habes

propaginis

quid

quid

quid

quid

quid

quid

quid

quid

quid

quid

quid

quid

quid

quid

quid

penit̄e

palis

quorū si descendit: ad ē qui apprehendat
sapientes in astutia sua. **I**tem
Vade ait dñs dic uolueri illi: petat
sibi signū in excelsū sup. **N**abz enī
uolueris nidū? si & si in celū ascendit:
illic ē qui supbis resistens p̄ba calcatur
uirtute supboz & sublimū colla.
Verūtā dīssimilat ille potestatis
excellē seu in apprehensibilis p̄fundita
tis. **S**apientē quere signū. & p̄tea sig
nū bonitatis domui dauid. dñs ip̄e
p̄mittit. ut q̄s nec potestas n̄ sapia
truit. **A**llis salte exhibito caritatis.
Potest tamē in eo qd̄ ait in p̄fundū in
ferni. etiā caritas ip̄a qua maiorē ne
mo habuit. ut in infernū quorū p̄aul
cis mouendo descendet. n̄ in merito
designari. ut p̄cipiat achaz. uel in
excelsū regnantis ex p̄auestē maies
tate. uel descendētis ad inferos am
plecti caritate. **N**olestus est ergo
nō solū hominibus. s̄ etiā deo. quicquid
nec maiestatem cogitat ī timore. nec
caritate cū amore meditatū.
P̄ hoc inq̄t dabit dñs ip̄e
uobis signū. inq̄ manifeste &
maiestas & caritas īnotest.
Ecce uirgo concipiet & pariet filiū.
& uocabit̄ nomē eius emanuel. qd̄ in
t̄ptat̄ d̄s. **N**oli fugē adam. quia
nobiscū deus. **N**e timeas homo.
n̄ audito noīe di trearis. quia nobiscū
d̄s. **N**obiscū carnis similitudine. no
biscū uirtute. **P**̄ nos uenit tamē
uī ex nob̄. similis nobis passibilis. **N**e
inq̄ butirū inq̄ & mel comedet. ac li
dicat. p̄uulus erit & uescet infantili
bz alimētis. **U**t sciat inq̄t repbare

malū & elige bonū. **U**erū hie bonū & ma
lū audis: sicut in arboze uetita. sicut
ī ligno t̄gressiōnis. **S** multo me
lius a p̄mo adam sed̄s iste partitur.
Eugens enī bonū. malū repbat. non
sicut ille qui dilexit maledictionē & ue
nit ei. noluit b̄ndicōnē & elongata ē
ab eo. **N**am & in eo qd̄ p̄misit butirū
& mel comedet. adūtere potētis p̄uuli
hui' elcōnē. t̄m allit ei gr̄a. ut quod
p̄stat utiq̄ sentire. digne & accomode
ad intelligendā p̄ferre concedat. **D**uo
sūt in lacte om̄s uidelicet butirū & ca
seus. butirū pingue & humidū. case
econtē aridus & durus. **U**ene q̄ p̄uul
ū elige nouit. qui butirū comedens
caseū utiq̄ n̄ comedit. **Q**ue est enim
ouis centesima que errant. & in p̄sal
mo loquit̄. errant sicut ovis que p̄it.
Utrūq̄ gemis hūanū qd̄ benignū in
pastor querit. alius sane nonaginta no
uē ouibz ī montibz derelictis. **I**n hac
igit̄ oue duo repies: naturā dulcē. na
turā bonā. & bonā ualde tamē in butirū.
& peccati corruptionē ut caseū. **V**ide
q̄ qm̄ optime puer n̄r elegit. qui n̄am
m̄am. sine ulla pecc̄i corrupcōe suscepit.
Nam de pecc̄oribz legis coagulātū
ē sicut lac cor eoz. in quibz utiq̄ purita
tē lactis corrupat fermentū malicie. co
agulū iniquitatis. **S**icut ap̄is habet
mellis dulcedinē. h̄t etiā aculei p̄nchi
onē. **A**pis uō ē que pastat̄ in lilia. q̄
florigerā inhabitat patam angelorū.
Unde et ad ciuitatē nazaret qd̄ inq̄
tat̄ flos aduolant. & ad suauē olentē
p̄petue uirginitatis florē adueit. illi
in sedit. illi ad hesit. **Q**ui ap̄is mel

no
bil
cum

menlis

filio nos reconcilia. tuo filio nos cō
mōda. tuo filio nos rēpēnta. **Fac o**
būnda p grām quā iuenisti. p progā
tiuā quā meruisti. p miām quā pepe
risti. ut qui mediante te fieri digna
tus ē piceps iſirmitatis & miserie
nre. te q̄ mcedente picipes faciat.
nos glie & bēitudis sue. xpc ihc filius
tuis dñs nr. qui ē sup omnia deus be
nedictus in ſecula amen. Item

In aduentu dñi. **Unde supra**
quē hodie celebrant. si psonā uei
entis intueor. nō capio excellen
ciā maiestatis. Si attendo ad quos
uenit. dignacōis magnitudinē ex
panesto. Stupent certe & angli ipi
te nouo aduentu uidentes infra se. quē
sup semp adorant. maifeste iā & ascē
rentes & descendentes ad filiū hominis.
Si consido p̄t qd̄ uenit. amplector q̄
ad possū inestimabilem latitudinē cari
tatis. Si modū cogito. exaltacōnē
agnosco hūane dicitōnis. Venit
siquidē vniuersitatis cātor & dñs. uenit
ad hoies. uenit p̄t hoies. uenit homo.
S; dicit aliq̄s. Quom̄ uenisse dicit.
qui semp ubiq; fuit. Erat quidē
in mūdo. & mūdos p ipm̄ scūs est. sed
mūdos eū nō cognouit. Non ergo
uenit qui ab erat. s; apparuit qui la
tebat. Unde & humanā in qua agnos
ceret. mouit formā. qui nimirū indi
uina lucē habitat iaccessibile. Nec
sane i gloriū maiestati apparē in ſili
tudine sua quā fecat ab initio. n̄ in
dignū deo. a quib; in ſba sua n̄ potat
agnosci. in ymagine exhiberi. ut qui
fecat hoiem ad ymaginē & ſilitudi

ne suā. ipē hominū innotesceret factus
homo. **Hui; ergo aduent; tante ma**
iestatis. tante hūilitatis. tante cari
tatis. tante etiā glificacōis mē. ab
uniūsa ecclia semel in anno sollempnis
memoria celebrat. S; utinā ita semel
ageret. ut semp. id quippe dignius.
Quante enī inſanie ē. ut post tanti
regis aduentū alius quibuslib; nego
ciis hoies uelint. seu audeant occupari
& n̄ magis omiſſis omib; soli ei cultui
uacent. nec in eius p̄ncipia cuiusquam
memināt cetor. S; n̄ om̄ū est qd̄
ait p̄ſa. memoria habūdantie ſuaui
tatis tue eructabūt. siquidē nec om̄s
hec memoria paſcit. Sane nemo qd̄
n̄ gustauit. s; nec qd̄ tantū gustauit.
eructat. Ructus quippe nō nisi de ple
nitudine & ſacietate pcedit. Opterea
quor; ſecularis ē mens. & uita. memo
riā hanc. & si celebrant n̄ eructāt. ſine
deuocōne & affectione dies istos arida
quadā conſuetudinē obseruantes. De
nique qd̄ dāpnabili est hui; dignacōnis
memoria dat in occasionē carnis. et
uideas eos tanta ſollicitudinē dieb; istis
ueſtiū glām. cibor; parare delicias. ac
si hec & hūimodi querat in natiuitate ſua
xpc. & ibi ſuſcipiat dignū ubi hec actu
rati exhibent. S; ipm̄ audi dicentē.
Supbo oculo & in ſaciabili corde cū hoc
n̄ edebā. Quid tanta ambitōne ueſ
tes paras in natale meū. Detestor
ego ſupbiā n̄ amplector. Quid tanta
ſollicitudinē cibor; copias reponis in tem
pus illud. Dampno ego carnis de
licias. n̄ accepto. Plane inſaciabilis
es corde. tanta paras. & extenu longo.

nam corpi utiq; & pauciora sufficient.
 & que possent oportuni inueniri. **Ce**
lebrans g' aduentu meū labijs me hono
 ras: s; cor tuū longe ē a me. **Non me**
 colis: s; deus tuus uenit ē: & glā in cōfu
 sione tibi. **Infelix** omnino qui uolupta
 tē corpis & secl'aris colit gl'e uanitate.
 b'ns aut' p'ls cui est dñs d's ei. **Frēs**
 nolite uos emulari i' malignatib': nesci
 zelauit'is facientes i'iquitate. **Intelli**
 gite magis nouissima eoz & sp'atimi
 ni eis exaio: & orate p' eis qui p'occupati
 sunt i' delicto. **Nec** enī faciūt miseri.
 quia ignoranciā di hnt. **Nam** si cog
 nouissent: nūq'm dñm gl'e tanta ad
 ūsū se i' insania p'uocarent. **Mos** autē
 d'icissimi excusacōne de ignorantia nō
 hēnt. **Plane** nosti eū quisq's h'c es:
 & si dixis quia nō noui eū eris similis se
 cularib' mendax. **Deniq;** si eū nō nosti:
 quis te h'c ad duxit? aut q'm h'c ue
 nisti. **Aliorū** q'm tibi p'suaderi posset
 caroz affectib': corpis uoluptatib': secl'i
 uanitatib' sponte abrenūciare? & iac
 tare cogitatū tuū in dño: & omnē solli
 citudinē in eū p'icē de quo nichil bene
 imo tam male consciā teste merueras.
Quis tibi nūq'm p'suade' id possi: si nesci
 res quia bon' dñs sp'antib' in se. aīe que
 renti ip'm. nisi quia cognouisses & tu
 qua suauis ē dñs & mitis: & m'ite m'ie
 & uerax. **Nec** aut' uide nosti: nō quia
 nō solū ad te: s; tunc in te uenit. **Tri**
 plicē enī ei aduentū nouim': ad hoīes.
 in hoīes. cont' hoīes. **Ad** omēs siquidē
 in diffent': nō aut' ita i' omēs: aut cont'
 omēs. **S;** quia p'm' & t'cius noti sūt
 ut pote manifesti: de secūdo qui sp'it

^{ip'su}
 talis & occult' est audi dicentē. **Si** q's
 diligit me simonē meū siabit: & pater
 meus diligit eū: & ad eū uenien': & man
 sionē apud eū faciem'. **Beatus** apud
 quē mansionē facies dñe ihū. **Beatus**
 in quo sapia edificat sibi domū: exciden'
 columpnas septē: b'ra aīa que sedes ē
 sapie. **Que** nam ē illa? **Nā** utiq;
 iusti. **Merito** plane q'sa iusticia & iudiciū
 p'paracō sedis tue. **Quis** i' uobis ē frēs:
 qui desidat in aīa sua sedē parare x'po.
Ecce que nā illi serica: que tapetia: q'd
 puluinar oporteat p'parari. **Iusticia**
 iust' & iudiciū p'paracō sedis tue. **Iusti**
 cia uirtus ē: q'd suū ē vnicuiq; tribu
 ens. **Tribue** ergo tribus que sua
 sūt: redde sup'iori: redde inferiori: redde
 equali: cuiq; q'd debes: & digne celeb's
 aduentū x'pi: parans ei in iusticia se
 dem suā. **Redde** inq'm reuenciā pla
 to: & obedienciā: quaz alt'a cordis: al
 t'a corpis ē. **Nec** enī sufficit: ext'ius
 obtemperare ma'orib' n'ris: n' ext'imo
 cordis affectu sublimet' sentiam' de eis;
Quod et sitam manifeste idigna i'no
 tuerit plati alicui' uita: ut nichil oīno
 dissimulacōis nichil excusacōnis ad
 mittat: p'p' eū tam a quo ē oīs potes
 tas: ip'm quē nō talē nouim': ext'ellū
 reputare debem': nō p'ntib' p'sone nūctis:
 s; ordina'ōi diuine: & dignitati ip'ius
 officij deferentes. **Hic** et fr'ibus n'ris
 int' q's uiuim': ip'o iure fr'utatis & so
 cietatis hūane: consiliū suū & auxiliū
 debitores. **Nec** enī uolum' ut et ip'i
 nobis i'pendant: s; illū quo erudit'
 ignoranciā n'ra: auxiliū quo uiuet'
 infirmitas n'ra. **S;** forte erit int'

ec animo
ei habent
proxi
nulla
omēs
et solū

domini jura
excidens
anima
2. uel
plata
aliter
in
prole filij
suū

uos. qui tacit^o respondeat dicēs. Qd
ego consiliū dabo frī cui n̄ om̄i quidē
dicē ubi fas ē absq; licētia. **Ad ei**
auxiliū impendē ē cū nec minimū
aliquid agē liceat. absq; obedientia.
Ad quod ego. Non de erit certe qd
facias. tantūm caritas fr̄na non de
sit. Nullū ego consiliū melius arbi
tror: qm̄ si exemplo tuo fr̄m docē sty
deas que oporteat. que n̄ oporteat fieri.
puocans eū ad meliora. & consulens ei
nō ubo neq; lingua. s; ope & ueritate.
An uō utilius aut efficacius aliqd est.
quā ut oēs deuote p̄ eo. ut n̄ dissimiles
redarguē culpas eius. ut n̄ m̄ nullū ei
offendicm̄ ponas? s; et sollicit^o sis qn̄
tū p̄uales. tanqm̄ anglis pacis de regno
di scandala tollē? & occasiones scanda
lor penit^o remouē. **Si talem te frī**
psiliarū & auxiliariū exhibes. reddis
ei qd tebes. n̄ h̄t unde causet. Porro
si cui forte platus es. hinc sine dubio
tenēris debitor sollicitudis amplioris.
Exigit ate & ip̄e custodiā & disciplinā.
Custodiā quidē ut possit cauē peccatū.
Disciplinā uō ut qd min^o cauit. mini
me maneat ipunitū. **Quod & si p̄mi**
ni fr̄m p̄ eē uidis hēs tū s̄b te cū cul
todiā hanc & disciplinā oporteat ex
hibei. **Dico autē corp^o tuū.** qd s̄n̄ du
bio regendū accepit sp̄c tuus. **Debes**
ei custodiā. ut n̄ in eo peccā. n̄ m̄bra
tua arma fiant iniquitati. **Debes & dis**
ciplinā? ut dignos faciat penitētie
fruct^o. castigatū & subditū seruituti.
Longe tñ grauiori & picullosiori debito
tenent^o astricti. qui p̄ multis aīab^o reddi
turi sūt racōnē. **Quid ego infelix.** q

me uitam? si tñ thesaurū. si p̄ciosū de
positū illd^o. qd sibi xp̄c sanguine p̄o p̄ci
osius iudicauit? contigit negligenti
custodire. **Si stillantē in cruce dñi**
sanguine collegissem. eēo reposit^o penes
me in uale uitreo. qd et portai sepi opor
teret? quid animi habitūs eēo i discer
mine tanto. **Et cte id suandū accepti**
p̄ quo micator n̄ insipies ip̄a utiq; sapia
sanguinem illū dedit. **S; et hēs thesau**
rū istū in uasis fictilib^o. & quib^o multo
plura quā uitreis siminere picla uidean
tur. **Accedit sane ad sollicitudinis cu**
mulū & pondus timoris. qd cū & meā
& p̄mi p̄sciam suare necēe sit. neut^o
michi satis ē nota. **Utrū abyssus est**
in p̄scrutabilis. utiq; in nor ē. & nichilo
min^o exigit. ame utiq; custodia & cla
mat. **Custos quid de nocte? custo^o qd**
de nocte. **Non est in dice cū cayn.** nū
quid custos fr̄s mei ego sū. s; & fati
hūilit^o cū p̄pha. q̄a n̄ dñs custodierit ciui
tatē frustra uigilat qui custodiat eā.
In eo tam̄ excusabilis ego uideor. si ut
p̄ori debitā exhibeo custodiā p̄ter et
disciplinā. **Qd si pora sp̄ quatuor n̄**
defiunt. dico autē erga platos reuēciā
& obedientiā. consiliū. & auxiliū erga
fr̄s. qd ad iusticiā p̄met. n̄ in paratā
sedem iniecit sapia. **Et fortassis hęc**
uideant^o sex colūpne q̄s erexit i domo
quā edificauit sibi. & septima q̄s quēn
da ē si forte & eam nobis notā face ip̄a
dignet. **Quid n̄ phibet sicut sex in**
iusticia? septimā quoq; intelligi iudi
cio. **Neq; enī iusticia sola.** s; iusticia
m̄t & iudiciū p̄pacō sedis tue. **Demur**
si platos. & eq̄lib^o. & infiorib^o reddim^o qd

quando es
liberum

quam

quod
auxiliū

quandū

neq;

prohibet uidet
facies

regnet

de qualibet

oportet nichil ne accipiet d's. At ei plane qd debet retribuere nemo pot qd ta copiose accumulavit sup nos mias iuam qd tam multa deliquim ei: qd tam fragiles & nichili sum: qd tam plen' & sufficiens ille sibi: & honor om' m'oy n' egens.

Audim t'n dicentē eū: cū iuncta & occulta sapie sue reuelauat: q' honor regis iudicū diligit. Nichil d' in se ē anobis exigit amplius: t'n dicam' iniquitates n'as: & iustificabit nos gr'is: ut grā d'meret. Diligit eū aiām q' in sp'cū eius & sine int'missione confidat: et sine dissimilacōne diiudicat semet ipsam. Idq' iudiciū n' n' pot' nos anobis exigit: quia si nosmetipōs iudicamini: n' utiq' iudicabim'. P'p'tea sapien' ueret o'ia opa sua: scrutat' discit: diiudicat uniu'sa. Honorat q'ppe ueritatē: qui se & sua o'ia in eo statu quo uitas h't & agnoscit ueracit': & hūilit' confitet'. Audi deniq' manifestius ate iudiciū exigi post iusticiā. Cū feceris iust' o'ia que p'cepta sūt uobis: dicite serui inuitales sum'. Nec plane in hoīe ē digna sedis p'paracō d'no maiestatis: ut & iusticie mandata studeat obliuare: & semp i dignū se se et inutilem arbitretur.

Item de aduentu.

Dignū ē frēs ut tota deuocōne d'ni celebretis aduentū: delectati tanta con'elacōne: stupefacti tanta dignacōne: inflammati tāta dilectione. Nec uō solū cogitetis aduentū quo uenit querere: & saluū facere qd pierat: s; & illū nichilomin' quo ueniet & assumet uos ad semet ipsū.

Utinā circa hos duos aduent' ingi meditatiōne uisemini: ruminātes i cordibus ur'is q'ntū in p'ore p'statit: q'ntū p'p'ulset in sedo. Utinam ēte comuatis in t' medios cleros. Nec sūt duo brachia sponsi: int' que sponsa dormiens aiebat. Leua ei' sub capite meo: & dext' ei' amplexabit' me. Nam in sinistra quidē ei': sicut alibi legim' diuicie & glā. Filii adam. gen' auarū & ambicōsū audite. Quid uobis cū t're mis diuicias & glā tempali: que nec uere n' iure sūt. Aurū & argentū nō ne tra ē rubra & alba: quā solus hoīm error facit aut magis reputat p'ciosā. Deniq' si iura sūt hec: tollite ea uobiscū. S; homo cū int'ierit n' sumet o'ia: neq' descendet cū eo glā eius. Vere s; diuicie n' opes sūt: s; uirtutes: quas secū conscia portat ut i'p'etū diues fiat. De glā q' dicit ap'ls. Gloria n'ra hec ē: testimoniū conscie n're. Nec ē utiq' uera glā: que ē asp'ū uitatis. Ipe eū sp'cū testimoniū p'hibet sp'ū n'ro: qd filii d'i sum'. Glā uō quā ab i'uce accipiūt: qui glām que a solo d'o ē nō requirūt: uana ē: qm uani filii hoīm. Insipiens tu qui merces p'gregas i factū p'tulit: qui thesaurū tuū alieno iore constituis: ignoras qd archa ista n' clauditur: si seras h't. Quāto meli' sapuit qui thesaurū suū ipi sibi seruant aliis n' cōmittūt. Verū nūq' semp seruabūt. Numq' semp abscondent. Ueniet cū manifesta erūt abscondita cordis: que n' fūnt ostentata n' comparabūt. Dunc ē qd ueniente d'no fatuar: uiginū lampades extinguūt: & qui

priori

uicta

quoque

aspiciuntur

postquam

49

crimas huiusmodi de his esse non arbitror: quibus consolatio diuina promittitur quinquide post illas tam facile consolatio uilis admittitur. **A**lii tam uehementem contra aliorum delicta zelant ut uidi possent esurire et sitire iustitiam: si esset apud eos de suis inspectis idem iudicium: sed nunc pondus et pondus utriusque ab hominibus est apud deum. **H**anc contra alios tam impudentem quam inmaniter estuant: se ipsos tam insipientem quam inutiliter palpant. **V**ident alii misericordes de his que ad ipsos non pertinet: qui scandalizant quod non datur omnibus habundantem: sic tamen ut ipsi ne in modico quidem gaudent. **Q**ui si misericordes essent de suo facere debent misericordiam: si non possunt de terrena substantia: de uoluntate bona darent his qui contra eos forte peccare uident indulgentiam: darent dulce signum: ubi bonum: quod est super datum optimi: ut eorum mentes ad penitentiam prouocaret. **D**enique et his et omnibus quos in peccato esse cognoscunt: pro passionem impendent et orationem: **U**oquoniam misericordia illorum nulla est: et misericordiam consequuntur nullam. **I**te sunt qui peccata sua se confitent ut uidi possent ex desiderio misericordiam: **C**ordis id agere: omnia enim in confessione lauare: non quod ea que ipsi sponte dicunt alii ab aliis patienter audire non possunt. **Q**ui si uel misericordiam desideraret ut uident: non irascantur: sed habent eis gratiam: qui suas illis maculas demonstraret. **V**ident et alii qui si uident quepiam uel leuiter scandalizatum ualde solliciti sunt: quoniam in pace eum reuocare possunt: et uident pacifici: non quod eorum officio si forte quater contra eos factum deum uel indebit: tardius uniuersis potius difficilius sedari. **Q**ui uimurum si uel pacem diligent: hanc dubium quoniam eam querent

Abominatio

sibi ipsis. **D**e argentem igitur penam nostram in christi conuersione: sicut et mirres sancti lauauerunt stolas suas in eius passione. **I**tem quod ad possunt eum: qui sic dilexit paupertatem: quantum in manu eius essent fines terre: tamen non habuit ubi reclinares caput: ita ut discipulos adherentes ei legamus fame pulsos: spiritas manibus confricasse: cum platina transierent: quosque tanquam ovis ad occasionem ductus est: et sicut agnus coram tondente se obmittit: et non apertus os suum: que et super lazarium et super ciuitatem fleuisse: et ieronimus pro nocuisse legimus: rursus uel aut iocasse nusquam: qui sic esuriunt iustitiam: ut cum ipsa non habet: tanta pro peccatis nostris a se ipso exegit satisfactionem. **U**nde in ecclesia nichil aliud quam iustitia siciebat: qui pro inimicis mori non dubitant: et orant percuti et uerbis suis: qui peccatum non fecit: et in posita sibi ab aliis patienter audiunt: qui pro cecidantibus sibi peccatoribus tanta sustinunt. **I**tem unde supra. **P**rimus in his qui de argentem uerunt penam suas: dormitum inter medios clericos: duos significantes aduentus: sed ubi sit dormitum non diximus. **T**ercius quidam aduentus est inter illos: in quo delectabiliter dormiunt: qui cum norunt: **I**lli duo manifesti sunt: sed non iste. **I**n ipore quidem interis uisus: et cum hominibus uisatus est: quoniam sicut ipse testatur et uident et oderunt. **I**n posteriore si uidebit omnis caro salutare dei nostri: et uidebit inque transierunt. **A**deo occultus est: in quo soli esse in se ipsis uident electi: et saluati fuerunt anime eorum: **I**n primo ergo uenit in carne: et in infirmitate: in hoc medio in spiritu et uirtute: in

17

propria

X

Sto

In dno speramus

ultimo in gl'a & maiestate. **P**uirtute
enī puenit ad gl'am. q̄ dñs iūctū ip̄e
ē rex gl'e. **E**t itē alibi dicit itē p̄ph'a:
ut uiderē iūctū tuā & gl'am tuā. **A**d
uent' siquidē iste medi'. uia quedam ē
p̄quā ap̄mo uēiat ad ultimū. **I**mp̄mo
xp̄c fuit redemptō n̄ra. multū ap̄
parebit uita n̄ra. **I**n isto d̄ormiam'
m̄t' medios ceros requies ē & consola
tio n̄ra. **S**i ne cui forte iūcticia vi
deant' que de hoc aduētū medio dicitur.
ip̄m audite. **S**i quis diligit me m̄t'
sermōnes meos seruabit. & pat' meu'
diliget eū & ad eū ueniet. **S**i quid
ē si quis diligit me sermones meos ser
uabit. **L**egi alibi qui timet d̄m faciet
bona. s; plus aliquid d̄m sentio de
diligente. quia sermones suabit. **U**bi
ergo suandi sunt. **H**aut dubiū q̄n i
corde. sicut ait p̄ph'a. **I**n corde meo ab
scondi eloquia tua. ut n̄ peccē tibi.
Si q̄m i corde suandi. **I**n sufficit
sola eos seruāe mēoria. **A**t ū sic
suanti dicit apl's. q̄m sciencia inflat.
Deniq; & memoriā facile delet obli
uio. **S**ic serua simonē dī. q̄m meli'
suare potes cibū corp̄is tui. **H**am et
ille panis uiu' ē. et cibus m̄tis. **P**a
nis t̄renus d̄m i archa ē potest a fire
tollī. potest a mure corodi. potest
uetustate corūpi. **U**bi ū comeders
illū? quid hor times. **H**oc m̄ custo
di ūbū dī. **B**eati enī qui custodiūt
illud. **E**rgo tra iiciat i uiscera q̄
dā aīe tue. t̄nseat i affectiones tuas.
& i mores tuos. **C**omede bonū est
& delectabit i crassitudine aīa tua.
Ne obliuiscaris comedē panē tuū. ne

erarestat cor tuū. s; adipe & piguedine
repleat aīa tua. **S**i sic ūbū dī seruaueris.
Haut dubiū q̄n ab eo seruaueris. **V**eniet
enī ad te. fili' cū patre. **V**eniet p̄ph'a
magn' qui renouabit iherlm'. et ille
noua faciet om̄ia. **H**oc enī facit hic
aduēt'. ut sicut portauim' ymaginē
t̄reni. sic portem' & ymaginē celestis.
Vicut fuit uetus adā effus' p̄ totū ho
minē & totū occupauit. ita m̄ totū
obtimeat xp̄c qui totū creauit. totū
redemit. totū & glificabit. quip̄ totū
hominē saluū fecit i sabbo. **E**rat
i nobis aliq̄n uet' homo p̄uicator
ille erat i nob'. tam i manu quā i ore.
& i corde. **I**n manu duplicat' p̄ faci
n' & flagitiū. **I**n ore similit' p̄ arro
ganciā & detractionē. **I**n corde q̄ p̄
sidiā carnis & desidiā gl'e temp̄alis.
Hūc aut' si qua noua catura i ip̄o. ue
tera t̄nserūt. & p̄tra faciū i manu.
i nocencia. cont' flagitiū. p̄tinentia
ē. **I**n ore cont' arroganciā. ūbū con
fessionis. cont' detractionē ūbū edificā
tōnis. ut recedant uet' de ore n̄ro.
In corde ū cont' desidiā carnis. caritas.
hūilitas cont' gl'am temp̄alem. **E**t
inde si n̄ m̄ hys trib' xp̄m dei ūbū reci
piant singlī elcōrū. quib' d̄m est.
Done me signaculū sup brachiū tuū.
signaculū sup cor tuū. & alibi. **D**pe
ē ūbū i ore tuo. & i corde tuo.

Item de aduentu 619
Dilo uos fratres
ignorare temp' uisi
tationis ur̄e. s; ne illd'
quidē quid hoc temp'e uisitet' i uob'.
Niabus enī hoc temp' ē. n̄ corp̄ib'

assignatū . qđ uidelicet longe dignior
 anima corpe porē sibi sollicitudinē
 naturali uendicet dignitate. **S**ed et por
 repanda ē . quā constat corruisse prio
 rem . **A**nima siquidē corrupta i culpā
 fecit ut corp^o quorū corruperet in pe
 nā . **D**emq; si xpī mēbra uoluim^{us} inue
 niri . seruendū ē sine dubio nobis cap
 nr̄m . ut uidelicet p̄ma nobis repandaz
 sollicitudo sit aīarū . p̄ quib^{us} ipse iam
 uenit . et quaz p̄us medei studuit corrup
 cōm . **C**orps u^o curā ei magis tempi re
 serueni^{us} et differam^{us} in illū diē quo refor
 maudi grā corpis ē uentur^{us} . sicut me
 minit apl̄s dicens . **S**aluatorē expec
 tam^{us} dñm nr̄m ih̄m xp̄m qui reforbit
 corp^o hūilitatis nr̄e . assignatū corpori
 claritatis sue . **I**n porē siquidē aduētū
 tam^{us} p̄co . ul^{ter} magis uē p̄co ip̄ius ioh̄es
 baptista clamat^{us} . ecce inuens agnus
 di . ecce qui tollit peccā mūdi . **N**on
 dicit morbos corpis . si molestias car
 nis . s; peccm̄ qđ est morb^{us} aīe et corrup
 cio n̄tis . **E**cce qui tollit peccā mūdi
Vnde . **U**sq; amānū . ab oculo . a collo
 demū etiā a carne ip̄a . cui alci^{us} in fixa
 sūt . **T**ollit peccm̄ emanib^{us} . nulla
 peccā p̄man^{us} delens . tollit ab oculo pur
 gans cordis intencōnē . tollit a collo
 uolentā remouēs dñacōnē sicut scrip
 tū ē . **D**ceptū eractous ei^{us} sup̄asti .
 sicut i diē madian . **I**temq; . **C**ompu
 trestet ingū a facie olei . **E**t apl̄s loq̄
 tur dicens . **U**t n̄ regnet peccm̄ in uīro
 morū corpe . **D**iquidē alio i loco ait
 idē apl̄s . **S**cio inq̄t qđ n̄ est in me
 bonū . hoc ē in carne mea . **E**t alibi .
Infelix ego homo . q̄s me libabit de

corpe mortis hui^{us} . **S**ciebatur nimirū nō
 p̄us libandū se a pessima illa radice que
 carni ifixa ē . a lege peccā que ē in men
 bris nr̄is donec et ab ip̄o corpe soluetur .
Vnde et cupiebat dissolui et cū xp̄o esse .
 sciens qđ peccm̄ sepans m̄ nos et deū
 penit^{us} auferri n̄ potit . donec libemur
 a corpe . **A**udistis de quodā que dñs
 curauit a demonio . qm̄ collidens et ml
 tū discerpens eū demon exiuit ab illo .
Ita dico uob^{is} gen^{us} illud peccā qđ totien
 conturbat nos . cupiscencias loquor et
 desidia mala . repm̄i quidē debet et potest
 p̄ grām dicit n̄ regnet i nob^{is} . nec dem^{us}
 m̄bra nr̄a arma iniquitati . et sic nulla
 dampnacō ē h̄is qui sūt in xp̄o ih̄u . s;
 nō erit nisi i morte . qm̄ sic decerpim^{us} .
 ut aīa separet^{ur} a corpe . **H**abes ad quod
 uenit xp̄s . et cui intencō debet xp̄ia
 nus . **P**ropterea noli o corpe p̄ripere
 tempa . potes enī aīe impedire salutē
 tuā ip̄ius opari nō potes . **O**mnia tem
 pus h̄nt . **P**atere ut nūc aīa ple labo
 ret . magis etiā collabora ei . qm̄ et si
 compatis et conregnabis . **Q**uantū
 eius impedis repacōnē . tm̄ impedis
 tuā . qđ nimirū repari aī n̄ potis . con
 suā in ea d̄s ymaginē uideat reformatā .
Nobile habes hospite caro uobile ual
 de . et tota salus tua pendet de ei^{us} salute .
Da honore hospiti tanto . **T**u quidē
 habitas i regione tua . aīa u^o pegrina et
 erul apud te ē hospitata . **Q**ueso te
 quis rustic^{us} si forte nobilis et sp̄otens
 quispiā apud eū uoluit hospitari . nō
 libent^{er} in angulo domi^{us} sue aut sub gra
 dib^{us} suis ul^{ter} in ip̄is cinibus accubabit .
 c^{eter}ens hospiti suo locū sicut dignū ē

preco

di. uerpimur

ante

potiore. **E**t tu g^o fac simili. In iur-
as uel molestias tuas ne reputauis. tm
ut hospes tuus honoris apud te pos-
sit demorari. Honor tibi e ut p eo in-
terim te exibeas in honoru. Ac ne
forte despicias aut pui pedas hospite
tuum p eo qd pegrin^o tibi uidet^r & adue-
na. diligent^r attende quid hospitis
hui^o tibi p^ocia largiat^r. Ipe eni est
qui oculis tribuit uisu. aurib^o audi-
tu prestat. ipse qui lingue uoce. pa-
lato gustu. motu mebris omnib^o sub-
ministrat. Si quid uite. si quid sensu.
si quid inte decoris e. hui^o hospitis be-
neficiu recognoste. Deniq^o discessu
eius pbat. quid p^ocia ferebat. P-
tini eni aia discedente lingua silebit.
oculi nil indebunt. obsu destet aures.
corp^o omne rigebit. facies expallestet.
In breui sp^o totu cadauer putrescet &
putridu fiet. & decor omnis in lamiam
conuertet^r. **U**t quid g^o ptempali qua-
libet delectac^one contestas & ledis hos-
piti istu. qua nec sentire quide ullo-
tu potis n p ipm. **A**d hec si tantu ti-
bi confert exil^o & inimicitiar^o causa a
facie di sui erectus. qntu tibi presta-
bit reconciliat^r. **N**oli corpus noli
ipeditre reconciliac^one illa. grandis
tibi ex inde gloua sparat^r. Patient^r
imo & libent^r temet ipm expone ad
omnia. nichil dissimiles qd huic uidea-
tur reconciliac^oni posse pdesse. **D**ic
hospiti tuo quia recordabit^r d^os tui &
restituet te i gradu pristinu. et tunc
memo meo. **D**uino eni memor-
erit tui bonu si bene seruieris illi.
& cu puenit ad d^om suu suggret ei

de te & loquet^r bonu p bono hospite di-
cens. **C**u in uolacionem culpe sue eru-
laret seru^o tuus. paup quida apud que
hospitat^r su. fecit mecu uiuam. & uti-
na retribuatur p me d^os meus. **P**rimo
siquid omnia sua. dehinc etia semz ipm
expoluit utilitatib^o meis n parces sibi
ipse me ieiunys multis. in laborib^o frequen-
ter. i iugilis sup modu. in fame et siti-
i frigore & nuditate. **Q**uid g^o. **P**ro-
fecto n mentiet^r scriptura que dicit.
Voluntate timenciu se faciet. & de p^o-
c^one eoz exaudiet. **O** si forte gustare
dulcedome hanc. si forte glam ista ualeas
estimare. **H**ura eni dicitur su. s tamen
uera & oino indubitata fidelib^o. Ipe d^os
sabaoch. d^os uirtutu & rex gle. ipse des-
cendet ad reformada corpa nra. & confi-
guranda corpi claritatis sue. **Q**uanta
erit illa gla. qm ineffabilis exultaco. qm
creator uniuersitatis qui p aiabus iustifi-
candis huilis an ueniat & occult^r. p te
glificanda o misera caro blunus ueniet
& manifest^r. n iam i infirmitate. s i gla
& i maiestate sua. **Q**uis cogitabit
die aduent^r illi. qm descendet cu plenitu-
dine lumis angelis pcurrentib^o. & tu-
be concentu exercitantib^o corpus inops.
& rapientib^o illd obuia xpo in aera. **Q**
uisq^o igit^r caro misera. insipiens. ceca.
& p^o sus insana caro. tultoruas & cadu-
cas querit consolac^ones. imo desolaco-
nes. si forte contingat repelli et in-
dignu iudicari. hac gla. magis aute
nichilomi ineffabili setnu exercitari
pena. **N**on sic obsecro frs mei no
sic. qm immo delectet in hui^o mo^o me-
ditac^oibus aia nra. qm etia caro nra

requiescat in spe. saluatore expectas
dñm nrm ihm xpm qui reformabit
illā configatā corpi claritatis sue. Sic
enī ait ppha. **S**icut in te aīa mea.
q̄ multiplicat tūc caro mea. Desidabat
siquidē aīa pphal aduentū priorem q̄
se nouat redimēdā. s̄ mlto ampli' caro
desidabat aduentū postiorē & glificatō
nē suā. Tūc enī implebunt' desideria
nrā. & plena erit maiestate dñi omīs
tra. Ad quā glām. ad quā bēitudinē.
ad quā demq; pacē que exsuperat omnē
sensū. ipse sua mīa nos pducat. ne con
fundat nos ab expectatōne nrā. salua
tor que expectam' ihc xpc dñs nr. q̄
est sup oīa bñctūs d̄s in secula. **Irem**

Vnde supra. *Aim*

S deuote celebrant' ad
uentū dñi. id faciunt
qd oportet. Si quidē
n̄ n̄ ad nos. s̄ et ipse
nos uenit. qui bonoz nrōz nō eget.
Verū nrē quidē indignitāte q̄ntitatē ma
nifesti ipa dignatōnis ei' indicat mag
nitudo. Nec in p̄clm egredis er ipō
p̄cio medicaminis inocescit. s̄ et ua
litudinū nr̄is ex multitudine remedior.
Ut quid enī omissiones gr̄arū sūt. si n̄
indēt' necessitatū ulla diuēritas. **A**
quidē difficile ē inuēlas uno simone p̄se
qui idigencias q̄s exprimur. s̄ occurrūt
in iurim tres ymunes omīb' & ipam in
p̄ncipales. Nemo enī reperit in nobis
qui n̄ intm̄ & consiliū & auxiliū. & p̄sidiū
indignus uideat'. Nimirū ḡnalis est
humano ḡni miseria triplex. & q̄t q̄t
degim' in regione umbre mortis. in infir
mitate corpis. in loco temptatōis si

diligent' adiutim' triplici hoc imodo
miserabil' laboram'. Nam & faciles
sum' ad seducendū. & debiles ad opandū.
et fragiles ad resistendū. **S**i discernere
uoluim' int' bonū & malū decipim'. si
temptam' face bonū deficiim'. si conam'
resistē malo decim' & supam'. **N**ecessa
rius p̄ inde saluatoris aduent'. necessa
ria sic p̄occupatis hōib' p̄cia xpi.
Atr̄ utinā sic ueniat. ut copiosissima
dignatōne sua & in nob' p̄ fidem habi
tans illuēt' cecitatē nrām. & nobilitā
manēs adiuuet' infirmitatē nrām. et
p̄ nobis stans fragilitatē nrām p̄teget
& p̄ pugnet. **S**i enī ille in nobis. quis
iam decipiat nos. si ille nobiscū. quid
de cetero nō possum' in eo qui nos p̄for
tat'. si ille p̄ nob' quis cont' nos. **F**ide
lis consiliari' ē. qui n̄ falli oīno nec
fallē queat. **F**ortis auxiliari' qui n̄
lallefcit. **P**atron' efficac'. qui & ipm
sathana sub pedib' nr̄is uelocitē p̄terat.
& omīa machināta confringat. **M**i
mirū ipse ē di sapia. cui semp' imp̄p
tu sit instrūē ignorantes. ipse di uirtus
cui facile sit & deficientes reficē. & eripe
p̄clitantes. **A**d hūc ḡ tantū eru
ditore fr̄es mei in oī delibacōne curra
m'. hūc tam strēnuū adiutore in om
ni opacione inuocem'. hūc tam fido
p̄pugnatori in omī colluctacione con
mittam' aīas nr̄as. qui ad hoc ipm
uenit in mūdū ut habitans in homi
nib'. cū hominib' pro hominibus & te
nebras nostras illuminaret. & labo
res leuaret. & picula p̄pulsaret.

Sermo b̄i bernardi abbatis. In vi. h̄a.
sancti andree apostoli.

Corū festa p̄cipu
a patrū sanxit
auctoritas uotiu
p̄ueniēda ieiuniis.
Vtilit̄ plane ⁊ nō
ad insipientiā no
bis sicut qui aditāt. Multa siqu
de obediēte peccā contrahim⁹ ⁊ in multis
offendim⁹ onis: nec tutū om̄ino ē cele
brandas suscipere festiuitates sacras
maximē eas que maxime sūt: nisi
p̄his abstinentie purificacōne p̄missa.
quo ⁊ digniores ⁊ capaciosiores iuēnamur
sp̄ialiū gaudior. Sic enī iust⁹ in p̄
cipio simonis accusator. Esū. n̄ nisi a
p̄a reprehensione laudes incipit alienas.
Quod si etiā iust⁹ trepidat sollicitus
p̄uenire eū qui ipas ip̄ paratē iusti
cias iudicāre. quid agim⁹ nos ip̄rū
interim iudicata sūnt ⁊ tecta peccā
timendū ē ne forte manifesta inueniant
p̄cedentiā ad iudiciū. Si nec iustus
sine molestia ⁊ uetūdia quadā ad stō
p̄sumit accedere laudes. q̄nto magis p̄ca
tor i cui ore n̄ est laus speciosa timeat
semp̄ necesse ē nocē illā. N̄ tu enar
ras iusticias meas sine illā anuce q̄m
huc intrasti n̄ h̄ns uestē n̄p̄cialē.
Beati p̄inde qui stolā suā dico aut glo
riā conscie solliciti sūt om̄i tempe con
seruare imaculatā. semp̄ splendida ex
hibere. S̄ quia pauci sūt qui sic om̄i
custodia seruent cor suū. pauciores autē
si tam̄ ul̄ pauciores. q̄ in om̄i st̄mōia
seruent illud: necesse ē frequenti
abstinentia lacrimas maculas diluere.
Intrantes p̄cipue cū p̄cipua quel
bet sollempnitas aduenit celebranda;

Non in tam p̄paratio ē ad primā cele
britatē obseruatio p̄missa ieiunii. Est
et amonitō quedā erudicōr̄ n̄ parua.
Discim⁹ ex hoc ip̄o quēnam uera sit
uia festiuitatis etne. Quid ē enī qd
ieiuniis sollempnia p̄uenim⁹. n̄ qd per
multas tribulacōes oportet nos intrare
i regnū dei. In dign⁹ quippe sollempni
leticia ē: qui statutā uigilie abstinen
ciā n̄ obseruat. Plane inq̄ si re
afflige aīam tuā in uigilia dign⁹ iure
censeris requie et exultacōne festiua.
Est autē uniuersū p̄ntis penitentiē tem
pus uigilia quedā sollempnitatis mag
nē ⁊ etni sabbol̄ quod p̄stulam. Nec
causaberis uigilia longiorē si etnita
tē festiuitatis attendas. Licet enī
ip̄e p̄paracōne soltant sollempnia diu
na diurna, illa cū etna sit. n̄ erigit
tam̄ etnā. S̄ quo nos rapit iocūdi
or illi memoria felicitatis. Hoc enī
noīe ⁊ sepi⁹ ⁊ forte dign⁹ noīat illa fes
tiuitas. Redendū nobis ad id quod
p̄mam⁹ est. Hodierui itaq̄ ieiunii
et eius quā p̄stulam sollempnitatis
et leticie causa ē passio beati andree
apli. Dignū ē enī ⁊ si cū eo pendere
nō possum⁹ ut cū eo ul̄ ieiunem⁹. Nā
⁊ ip̄m cū biduo penderet in cruce etiā
ieiunasse quis dubitet. Inueniam⁹
q̄ ul̄ in exiguo p̄mittentes passioni
eius. ⁊ si nō simul affiri patibulo. Si
mul afflicti ieiunio. ut miserante deo
etiā corone participes sim⁹ ⁊ in p̄nti
sp̄ialiū socii gaudior. Qui enī nō
exultent in memoria triumphī ei. que
⁊ in ip̄a sui p̄ntia simplici tā uehemen
ter nouim⁹ exultasse. aut n̄ erit leta

adri. da.

nisi

inquit

proditio

quod

probulat

proponit
quod

Ma
cū

festiuitas ubi & crux ipsa plena est
gaudio. **S**iquidem & festiuum solemni-
nosare quod letum est. & crux acruiciatu uti
quod dicitur. aut certe cruciatus a cruce.
+ **Q**uanta p̄inde exultatione uniuerse te-
re celebrandum tante nouitatis miracu-
li tam magnifici op̄ diuine uirtutis.
Andreas homo erat similes nobis.
p̄sibilis & tam uelenti ardore sp̄t̄ cruce sicie-
bat h̄o. tam laudito a seculis gaudio
tripudiabat. cū paratū sibi emm̄ pa-
tabulū conspexisset. **O** crux inquit
diu desiderata. et iā concupiscenti aīo
p̄pata. **S**ecundū & gaudens uenio ad te
ita ut et tu exultans suscipias me;
Videtis quia n̄ se capit p̄ magnitudi-
ne gaudij. **I**ta inquit ut & tu exul-
tans. **E**rgo ne tanta est exultatio ut
exultet & ipsa crux n̄ leti quicquā ha-
beat s̄ totū leticie sit. **A**ut h̄o minū
cont̄suetudinē sup̄ rationē ultra
naturā. crucifixū exultare quā cru-
ce. **I**lli sensū leticie natura negauit.
hinc si quid p̄ualet gaudij omne ex-
t̄minat ingeritq; dolorē. **A**matore
ait tuus semper finis & desiderij amplex-
ti te. **F**r̄es ignis iuibrans est nō ling-
ua loquens. & si lingua certe ignea
est. **C**arbones sūt ignis illius quē de
excellso x̄pc̄ miserat tollib̄ ei. **A**ct̄
utinā desolatorij uob̄ sint. **S**imētes
& exuētes q̄t̄qd̄ in uob̄ est carnalis
affectōis. **Q**uales em̄ scintille sūt
iste. aut aquāto interiori incendio mi-
cant. **P**lane beate andrea granū
sinapis est fides tua. que tā inspiratū
ubi teri cepit. cepit ex se p̄ferre fer-
uorē. **Q**uid si paulo ampli⁹ terere

10
est. **Q**uis feruorē illū animū q̄s ūba
illa sustinē posset audiri. **D**ū em̄
min⁹ minaret egeas. ad huc granū
sinapis despicabile uidebat. **D**ñs
inquit me misit ad istā p̄uiciā inq̄ nō
parū pplm̄ ac quisiuū. accedat cōmi-
nacionis pistillū longe iam acruis sa-
piet̄ astanti q̄ loquet. **T**errēnū cū
putat egeas crucis simpliciū inuitans
nō est ita. **A**ccendit magis iūbo hoc.
& libe clamat. **E**go si patibulū c̄ris
expauescere. crucis glām n̄ p̄dicare.
At is paratū sibi lignū intuit⁹ est ex hoc
iam plane tot⁹ ignescens applaudebat
& blandiebat illi amate sue officiosis-
sime salutabat deuotissime suscipie-
bat magnifice attollebat eā. & iūp̄
p̄conio glābat clamans magis affec-
cione quā uoce. **U**alue crux p̄ciosa
que decorē & pulchritudinē ce mēbris
donūcis accepisti. **U**alue crux que
in corpe x̄pi dedicata es. & ex membris
ei tanq̄ margaritis ornata. **M**eri-
to p̄inde crucis amatore uenerant
quicūq; sūt serui crucis. s̄ ab h̄is
ampliore iure deuocōnē exigit qui
specialius p̄posuerūt tollē cruce suā.
Vobis hoc & de uobis dico fr̄es mei qui
nō surda aure audistis illā ew̄nglicā
tribā. qui n̄ baiulat cruce suā & sequit̄
me. n̄ potest me esse discip̄s. **P**arati
estote totā animi diligentiā hinc ad-
hibe sollempnitati & corde magno ce-
lebte eam. quia magnū oīno consolacō-
nis p̄it̄ et exhortacōis thesaur⁹ uobis
repositus est in ea si fuerit qui fo-
deat et scrutetur. **A**met. **S**inob̄
b. albis. **I**n die s̄c̄i andree apli.

p̄sibilis

ministers

afectiois

sedeat

Felebrantes ho
die gloriū bñ an
dree triumphū
in vobis grē que
pcedebat de ore
et exultauim⁹ et
delectati sumus.

Necq̄ enī locus potat eē tristitie vbi
tam uehementē letabat⁹ et ip̄e. Nemo
ex nobis passus ē sic patienti. nō
ausus ē plangē exultantē. Alioq̄
et nob ip̄e nō magis dicit potat. q̄
saluator cruce baiulans sequentib⁹
se et lugentib⁹ ait. Filie iherlm nolite
fletē sup me. s̄ sup uos flete. Ve
niet cū dicit ip̄e bñs andreas ad
cruce. p̄ls qui sc̄m et iustū dolebat
iuste dampnari. s̄hibē uoluit nē pu
nret. s̄ magis ip̄e instantissimā p̄ce
phibuit eos ne nō coronaret. Imo ne
nō pateret. desiderabat siquidē dissolu
tū cū xp̄o eē s̄ mēte quā semp amaue
rat. Desiderabat regnū mēte. s̄ p̄ pati
bulū. Quid enī dicit illi amate sue.
De me inquit me recipiat qui p̄ te me rede
mit. Ergo si diligim⁹ eū congaudem⁹
ei. n̄ solū quia coronat⁹ s̄ et quia cru
cifixus. q̄ desiderū aīe ei tribuit dñs
et posuit ī capite ei coronā de lapide p̄
cioso. Veritē dñi agtulam ei. quod
diu delidate crucis frui mereat. aplexu
mirū ualde est. si n̄ ip̄m ei miram⁹
gaudiū. cui agtulam. Dū enī noc
tis hui⁹ uigilias celebrātes. ī vobis tante
exultacōis cantando delictārem. putas
n̄ fuit ī nobis qui secū cogitaret et di
cēt. quid sibi uolūt hec. et vnde tam
noua leticia. Acerte et crux p̄cosa

et crux amari potest et crux habet exulta
tione. Ita est frater meus. Si fuit qui
colligit ab semp lignū crucis utā ger
minat. fructificat iocunditate. oleū
leticie stillat. balsamū sudat spūaliū
carismatū. Non est siluestris arbor.
lignū uite est. apprehendetib⁹ eam. arbor
salutifera est. Alioq̄n qm occuparet
viticam terram. Illam dico p̄ciosissimā
glebā. cui clauor infixa est radix. Si
nō eēt hec p̄ciosior cunctis. fructuosior
unius. nūquā in illo plantaret mōr
to nec illā pmitteret uinea occupare.
Veniet quid mirū si cruce suauitate
cedit qui dedit et igni. Aut qm crux
incendat insipida. ubi dulce sapit et flam
ma. Quid enī sapiebat laurentio
ignis ille. cū rideret carnifices iudicē
blasphemaret. Quid nos ad ista dicit
frater. qd nō sapit etiā nobis que p̄ xp̄o
est tribulacō nec gustam⁹ et nos manna
abscōditū. Sic enī uict⁹ eēt omīno
diabolus. nec h̄ret penit⁹ qd auferret.
Sufficet nobis hoc unū adūsus dupli
cē maliciā inimici. Habet quippe ne
quissim⁹ ille laqueos. h̄t et iacula ut po
te calidissim⁹ uenator hominū. solū sicient⁹
sanguinē aīar. Alios telis appetit ma
liciose cuiuslib⁹ suggestionis. et ī eis
volneat multos. quorū tenuis est paciētia.
Alios uoluptatib⁹ irretire laborat. et in
hīs concludit multitudinē copiosā. eorū
qui intra repūt aut uolūt aut iuxta eā.
Dicit ergo gaudiū ī tribulacōne. et n̄ h̄t
nam malign⁹ vnde illicit. Libeati sum⁹
a laqueo uenantiū parit⁹ et aūbo aspo.
Nihil enī proficiet inimic⁹ in eo quē ex
xp̄i delectat si carnalē suggesserit de

lectacōne. et filius iniquitatis n̄ appo-
net nocere ei. si eraspandū animū eius
quālibet imicte temptauit amaritudi-
nē. Non curat delicias qui ieiunio
pascit. multo min̄ murmurare p̄ eo
p̄t. m̄n̄ etiā delectat. Plane altiss̄ im-
posuit refugiu sibi. ubi n̄ misapula
iimica timēda sit. n̄ sagitta. Immo ū
mūdus piscis ē squamas parit. & p̄nu-
las h̄ns. Porro sicut frust̄ iacit̄ rete
an̄ oculos p̄natorū. sic frust̄ iacit̄ telū
i squamas loricatorū. Quimodi siq̄
tem pisces mūdus ēē legalis sanctio
iudicat. qui & p̄nis leuant̄ & p̄tegū-
tur squamis. siue illi i mari sint. siue
i flūe. siue i stagno. Nē enī etiam
mare hoc magnū & spaciōsū pisces
mūdus. & d̄nica dignos̄ mensa n̄a et
exhys qui i seculi latitudine habitu
actuq; ūlant̄. reliquit m̄lta sibi milia.
q̄s aplica sagena trahit. ut cū educta
fuit segregent̄ amalis. Vbi sane sede-
bit & hic n̄r piscator hoīm. qui totam
nūc post se achaiā trahit. Dabet &
flūm pisces mūdus quicūq; int̄ disp̄-
satores fideles inueniūt. Flūm̄ q̄ppe
p̄dicator ordo n̄ in eodē p̄manens loco.
s̄ extēdēns & currens ut om̄sas cri-
get̄ trās. Sūt et i stagno mūdus pis-
ces. qui i claustris d̄o seruiūt i spū
& uirtute. Merito siquidē stagno mo-
nastia p̄pant̄. ubi q̄dam m̄ i caritati
pisces euagandi n̄ h̄nt libtatem quo
uidelicet parati sint semp̄ ad epulas
sp̄iales. dicentes singli int̄ se. Quā
ueiet qui me deferat. Cūctis dieb̄
quib̄ nūc milito. expecto donec uēi-
at imutacō mea. Porro ut de lege

sup̄ mem̄m̄. siue i mari. siue i flūe
siue i stagno. illi mūdus sūt. pisces qui
squamas & p̄nulas q̄ ad hylaritatem
arbitror n̄ incōgrue posse refri. Hyla-
ritas quippe leuat & subleuat. ut salt̄
quosdā in altū dare uideat̄ q̄ quis ex
hylarat. Sane ut duas h̄eam̄ p̄nu-
las. duplex nobis hylaitas querenda ē.
Et forte p̄tea docet apl̄s. ille enī uere
p̄nas h̄bat. quib̄ & t̄cū n̄sq; i celū
rapt̄ ē. & uolauit etiā i paradisu. n̄ so-
lū glari i spe. s̄ etiā glari i tribulacō-
ne. Proxius sublimē uolat. q̄s̄ ille
ē quē nō i futurū exspectacō bonorū.
s̄ p̄ntiū q̄s̄ malor̄ exhibicō ip̄a delectat.
ita ut i ea etiā gletur. Tale inueni-
m̄ hūc b̄t̄m̄ apl̄m̄. talē miram̄. talē mito-
p̄dicam̄. Vñ et triplicē h̄bet consida-
re gradū. incipientiū. p̄ficiētiū. per-
fectorū. Iniciū enī sapie timor d̄ni.
mediū spes caritas plenitudo. Veni-
t̄ apl̄m̄ audi. n̄a plenitudo legis ē cari-
tas. Qui iudicat̄ a timore. crucē xpi sus-
tinet patient̄. Qui p̄ficat̄ i spe por-
tat libent̄. Qui p̄sumat̄ i caritate
amplectit̄ iam ardent̄. Solus iste ē
qui dicē possit. quia amator tuus sē-
p̄ fui. & desideriu amplecti te. Longe
est uox ista ab eo qui sustinet quidē
s̄ optaret om̄ino si poss̄ n̄ uenisse i
horā hanc. Deniq; si n̄ uideor teme-
rarius. longe ē ab ea uoce. pater si
fieri p̄t transeat a me calix iste. Qd̄
enī. Certe sup̄ asellā ascendat. ut
ne hic quidē hostib̄ relinquet̄. Ag-
nosto plane iudice belli pusillani-
m̄e trepidacōne. agnosto egroti uo-
cē i medico. agnosto i firmatā gal-

11
habet h̄s̄
quādam multa
et q̄s̄ quedam m̄
ta contextit. q̄a u
p̄tia m̄ius h̄et
lis tribulationib̄
hibere singulas
mur. q̄s̄ s̄
mas ad p̄tiam h̄
p̄nulas quoz.

mal
uicemus
m̄r̄o

uicemus

simper

uidem

uicemus

linā cū pullis confidēs caritatē stupeo
miserationē. ex paucis dignationē mi
seros dñs n̄ b̄ti andree robustū sibi sus
cepit affc̄m quia n̄ ē sanus opus medi
cus s̄ male habentib⁹. **S**i quē forte
dignatio scandalizat plane meretur
audire. **N**onne oculus tuus nequā
ē. quia ego bonus. huius enī odor uite
imortē ē. **Q**uid magnū fiat dñe
ih̄u. si ascendente hora ip̄t quā uenēas.
itrepid⁹ stares. tanq̄ qui p̄tātē hēbas
ponendi aīam tuā. ⁊ nemo tollebat
eā a te. aut n̄ longe glōsius fuit q̄n
quidē totū ip̄t nos agebas. ut n̄ modo
passio corpis. s̄ etiā cordis affectio. p̄
nobis faceret ⁊ q̄s uiuificabat mors
tua. tua nichomin⁹ ⁊ trepidatio ro
bustos. ⁊ mesticia letos. ⁊ tediū ala
cres. ⁊ turbatio quetos faciat ⁊ de
solatio consolatos. **L**ego quidē in
lazari resurrectione. quia īfrenuit
sp̄u ⁊ turbauit se ip̄m. **D**esto inte
rim q̄a se ip̄m turbauit n̄ condicōis
necessitate. s̄ siue b̄n̄placito uolūta
tis. **H**ūc autē aliq̄ iam āplius audi
o. usq̄ adeo siquidē p̄ualuit ea que for
tis ē ut mors dilectio. ut xp̄m di ange
lus confortauit. **Q**uis quē. **E**uange
listā audi. **A**pparuit inq̄t angl̄s con
fortans eū. **Q**uē eū. **P**lane eū
cui nascitō clausus patuit uirginis
uter⁹. cui nutū ī uinū aqua mutata
ē. cui tactu lep̄ fugata ē. sub cui⁹
plantis solidū mare stetit. ad cui⁹ uo
cē mortui surrexerūt. **D**enuq̄ eū
qui portat om̄ia uerbo uirtutis sue.
p̄ que sc̄a sūt om̄ia p̄ que uniuersa sub
sistūt etiā ⁊ angl̄s ip̄e. **E**t quid

dicā quē eū. **M**inus enī miraret si
n̄ penit⁹ eēt indicibilis. confortans
eū. **E**rgo eū cuius ip̄e ip̄t confortator
suius. cape poterat maiestātē. **B**ogo
te angl̄e euāgelice quē consolais an
ignorabas quis eēt. ad quē consolā
dū ueniebas. **C**erte consolator ē.
certe paracletus ē. **A**liq̄n nō dicit
aliū pactū ā ip̄e mittendū aplis. si
n̄ eēt ⁊ ip̄e pactus. **D**enuq̄ agnosta
⁊ in hoc ip̄o pactū maximū. qui ip̄e
sit huius qui tribulato sūt corde. **N**on
despo iam etiā si molesta in uideatur
tribulacō quā pacior etiā si pusillam
nis sū. etiā si desicō ut transferatur
calyx a me. **N**on despo in quā dū n̄
audiā ⁊ ip̄e uerūtām n̄ sicut ego vo
lo s̄ sicut tu. **D**idisti etiā ex hoc ip̄o.
n̄ ad carnalē siue caducā reuertiē con
solacōnē. s̄ ad anglicā. s̄ ad sp̄ualem.
s̄ ad celestē. **I**ta plane dū n̄ n̄ mur
murē id enī penit⁹ separet a te. si nō
citius resipiscere n̄ rennuo etiā si op̄
habeo consolari. **Q**uid enī. **A**gnosta
uocē meā in saluatore ⁊ te salute des
perē. **P**lane ī paciētia mea possi
debo aīam meā. **V**erūtū p̄ficē uolo
si possū. nec statim ad eptā salute esse
content⁹. **Q**ui timet d̄m aut sapiens.
faciet bona s̄ parū ē. **S**criptū est
enī. declina a malo ⁊ fac bonū. **I**nqui
re pacē ⁊ p̄sequē eā. **N**oli eē salute
p̄tentus. quere pacē ne tibi sit ip̄icō
etiā salus ip̄a. **A**udi q̄ angl̄m nato
eo qui sc̄is ē pax n̄ra exultantē atq̄
canentē. pax in tra hominū bone uo
lūtatis. **Q**ue autē bona. nisi ordi
nata uolūtas. **Q**ue nā illa ē. **Tu**

Pfecto que rōni consentanea
 ē dicenti. quia n̄ sūt p̄digne passionē
 hui' tempis ad futurā glām que reue
 labit̄ in nobis. Hoc si iam sentire
 cepisti. aut dubiū q̄n libent' feras
 crucē dñi & dicas. patus sū & nō sum
 turbat' ut custodia mandata tua.
Attam si uis eē p̄fect'. unū tibi adhuc
 ē necessariū. Quid illud inquis. **P**
 fecto gaudiū in spū scō. siquidē & **P**
 qui timore cohercet' & paciens ē. & qui
 racōne spei ducit' & beniuolū ē n̄ fuit
 etiā feruens spū facile labi p̄t. Porro
 que p̄ spm̄ diffundit'. caritas. & paciens
 & benigna ē & quod ē ap̄lus nūq̄ excedit
In p̄mo deniq; mandato quod p̄ntib' **P**
 n̄ris datū ē. si diligēt' confides & ena
 paciens & ad am̄ beniuolus fuisse iude
 tur. Quia tam̄ utq; cecidi. liquet
 qd̄ stabili nō erat ille ul' illa gradu.
Vidit mulier lignū aut scriptura quod
 eēt pulchrū uisū. & aduēscendū suauē.
Non tibi uidet' in x̄ continē manū.
Sic & ubi aserpente interrogata ē. vi
 de si nō manifeste sonant uerba ei' mo
 lestū ei fuisse mandatū. **I**n om̄i inq̄t
 ligno paradisi comedem'. de ligno autē
 scitē boni & mali dixit nob̄ ne comeda
 m'. **N**on dicit sic ē uolūtas creatōis.
 quare sic ip̄e nouit. nobis sufficit obe
 dire. quia uita n̄ra i uolūate ei'. Itaq;
 facile seducta ē mulier & p̄missioni cre
 tē. & acquiescēte p̄suasioni. **V**ir autē n̄
 seduct' est s̄ s̄buerus mulieris amore.
Optaret enī semp̄ s̄uare mandatū qd̄
 sibi utile nouiat. s̄ si n̄ mulier ei aliud
 suaderet. **N**ec aliquā in seruātō man
 dato uisus ē pati difficultatē. s̄ que

bona eāt uolūtas n̄ habuit fortitu
 dinē. quia n̄ habuit feruorē. **F**ortis
 quippe ē ut mors. n̄ paciencia. & spes
 s̄ dilectio. **N**on timor aut racio s̄ sp̄c
 fortitudis ē. **D**icit pacia sic oportet
 fieri quia timore urget'. **D**icit uolū
 tas bona sic expedit & sic agendū ē.
 quia spei attrahit' racōne. **C**aritas
 ū que inflammat' a spū. neq; sic oport
 tet dicit. neq; sic expedit. s̄ sic
 uolo inq̄t sic cupio sic desido
 uehemēter. **V**idētis quanta
 sollicitas. uidētis quanta securitas.
 quanta q; suauitas caritatis. **F**elix
 aīa que ad hūc puenit statū. **N**ec
 sane despandū nobis. q̄nquidē ei' qui
 puenit' ob hoc maxime mēoria cele
 brat'. ut ipsius & inuicem' auxiliū & p
 uocem' exemplo. **P**lus dico & ex nob̄
 nō nullos uidere in iudeor' in hoc ḡdu.
Si dicitis b̄t̄m andrea' aplm̄ eē n̄ posse
 qui pusillus es eius sequi uestigia.
 pudeat ul' eos qui tecū sunt n̄ mutari.
Nemo repente fit s̄m̄. **A**scendendo
 n̄ uolando apphendit' s̄m̄itas scale.
Ascendam' ergo uelut duob' quibdam
 pedib'. meditacōne & orōne. **M**editacō
 siquidē docet quid desit. orō ne desit.
 obtinet. **I**lla uia ostendit. ista deducit.
Meditacōne deniq; agnostim' imminē
 tia nob̄ picula. oracione euadim' p̄res
 tante dño n̄ro ihū xp̄o.

+ gradus

Item unde supra
Bati andree apli sollemp
 nitas hodie celebrat'
 quā si pia sollicitudinē
 p̄seruēt. multa inue
 niem' in ea que edificēt aīas n̄ras.

In ipso liquete commissionis sine iudicio mag-
num uobis perfecte obedientie prestat ex-
emplum. Quod quidem christianis omnibus
necessarium nobis tam est carius amplectere
domini qui nimirum specialiter ex ipsa profes-
sione nostra tenemur obedientie debitores.
Sapiens numularius est immo ipsa sa-
pientia cui necesse habemus reddere hunc
obedientie numerum. nec suscipiet eum nisi
integrum mueriat et sine aliquo falli-
tate. Nam si discutimus si
diuidiamus et in hoc quidem pec-
cato obedimus. si non illo. falsus est numerus
non suscipiet eum christus. a quo nimirum te-
nemur numeri integri debitores. Omnis
enim obedientiam simplicitate et sine ulla
exceptione promissum. Quod si quis o-
bediat quidem sed simulate et ad oculum
murmuret aut abscondito. falsus
est numerus eius. plumbum habet non argentum et
iniquitas sedet super talentum plumbi.
Dolose autem si in conspectu dei quoniam deus non
iridet. Vis audire perfectam obedientie
formam. Vidit dominus autem euangelista
petrum et andream mittentes rete in ma-
re et ait illis. Venite post me faciam
uos fieri piscatores hominum. Faciam inquit
de piscatoribus piscatores immo predicato-
res. At illi continuo nichil iudican-
tes aut hesitantes non solliciti unde in-
uerent. non considerantes quoniam modo
rites homines et sine littis predicatores
fieri possent nichil interrogantes sine
omni mora relictis retibus et nani secuti
sunt eum. Agnoscite fratres quoniam propter nos
scripta sunt hec et singulis annis in
ecclesia recitantur. ut discentes uere
obedientie formam castificetis corda

uestra in obedientia caritatis. Hec ni-
mirum est que sola commendat obedientie
numerum. hoc illius argentum est probatum
atque purgatum. Sola est caritas que o-
bedientiam gratam facit et acceptabilem
deus. Nilare quippe datorum diligit deus.
Et item. Si tradidero inquit corpus meum
ita ut ardeam caritate aut non habeam nichil
in predest. Vultis ut de ipsa quod beatus huius
apostoli passione quam nimirum hodie celeb-
rum loquamur aliquid ad laudem christi. et edifi-
cationem uestram. Audistis certe cum pro-
uenisset beatus andreas ad locum ubi
crux parata erat. quoniam confortatus sit in
domino et per spiritum quem una cum ceteris apostolis in
igneis lignis accipat. uerba uere ignea
loqueretur. Videmus ergo paratam eminens
crucem nequaquam ut erigere uideret mortalis
infirmitas facies eius expalluit ne-
quaquam sanguis eius gelatus est. non sterere
come. aut uox faucibus hesit. non con-
tremuit corpus. non mens turbata est.
non recessit ut assolet intellectus. Ex
habundantia cordis os locutum est. et ca-
ritas que fiebat a corde quasi scintil-
las quasdam ardentissimas emittebat
in uoce. Quid enim beatus andreas cum
sibi paratam ut dixi crucem eminens cerne-
ret loquebatur. O crux inquit domini desi-
data. et iam percipisset. Annona parata
securus et gaudens uenio ad te. ita ut
et tu exultans suscipias me discipulum
eius qui pependit in te. qui amator
tuus semper fui. et desideram te amplecti.
Obsecro fratres homo est qui loquitur hoc.
annona est homo sed angelus. aut noua aliqua
creatura. Homo plane similis uobis
passibilis. Nam passibile eum passio

ip̄a testat̄. quā appropinquāte tam
letabund̄ exultat. Unde ergo i hoīe
nōna hec exultacō & leticia actenus
i audita. **V**n̄ in tanta fragilitate tā
ta constantia. Unde in hoīe tā spū
alis mens. tā feruēs caritas animus
tam robust̄. Absit ut ase ip̄o tantā
ei credam̄ in eē nitūtē. Donū p̄fectū
ē descendens a patre luminū. ab eo
utiq; qui facit mirabilia magna solū.
Mane sp̄s erat dilectissimi qui adiuua
bat infirmitatē ei. p̄ quē diffundebat
i corde ip̄ius caritas fortis & mors: im
mo & fortior morte. **C**ui osi & nos p̄
ticipes inueniam̄. Ecce enī molest̄ est
nobis penitētie labor. corpis afflictio
grauis. abstinentia onerosa i mgilibz
domutat aīa n̄ra p̄cedio. n̄ ob aliud
sane quā p̄t̄ mopiā sp̄s. **I**p̄e enī si
ad eēt. adiuuaret sine dubio infirmita
tē n̄ram: sicut beato andree crucē et
mortē ip̄am sic nob̄ q; laborē & peniten
ciā n̄ram faceret nō solū n̄ molestā. sed
etiā desiderabilē atq; omnino delcābilem
eē. **S**p̄s enī meus ait dñs sup̄ mel dul
cis: ita ut ne ip̄a quātē dulcedini eius
p̄ualere queat amarissima licet mor
tis amaritudo. **Q**uid nō tempabit
illa dulcedo q̄ mortē q; facit eē dulcis
simā. **Q**ue resistere possit asp̄it
unctioni illi. que mortē q; facit sua
uissimā. **C**ū ceciderit aut dilectis sine
sompnū: ecce hereditas dñi. **Q**uā
molestiā nō expellit gaudiū illud. qd̄
mortē q; ip̄am facit eē letissimā. **Q**ue
ram̄ hūc sp̄m fr̄s tota sollicitudinē ope
rā ten̄: ut uicem hūc hūc sp̄m t̄mo
ut quē iam habent̄ habūdaci habe:

uī. **Q**uicūq; enī sp̄m xp̄i n̄ habet. hic
nō est eius. **N**os aut̄ n̄ accepim̄ sp̄m
hūc mūdi: s; sp̄m qui ex deo est. ut sci
am̄ que a deo donata sunt nob̄. **T**esti
moniu p̄ntie ei p̄bent̄ opa ip̄sa salu
tis & uite. que nullaten̄ agē possem̄.
nisi sp̄s qui uiuificat. sp̄s saluatoris
ad eēt. **Q**ueram̄ igitur ut dona sua
multiplicet d̄s in nobis: & sp̄m suū au
geat qui iam p̄nicias dedit. **N**ullū
enī omnino p̄ntie eius certū testimoniu
ū est. quā desiderū gr̄e amplioris quā
ip̄e dicit. **Q**ui edūt me adhuc esuriēt.
& qui bibūt me adhuc sicient. s; fortas
se mltor̄ nobis confite iam respondeat.
Desidamus quidē hūc sp̄m qui sic
adiuuet infirmitatē n̄ram & inuenire n̄
possum̄. **E**t ego dico. **P**pt̄e. nō inue
nietis q̄. n̄ petitis. **P**etitis et nō
accipitis: eo quod negligent̄ petatis.
Nichil enī exspectat nichil aliud que
rit deus. nisi ut sedule & cū desiderio
requiratur. **D**eniq; qm̄ negabit pe
tentib; qui etiā nō petentes p̄nocat
& hortat̄ ut petant. **S**i uos inquit
cū sitis mali nostris bona data dare
filis ur̄is. quātomagis pat̄ ur̄ de ce
lis dabit sp̄m bonū petentib; se. **P**e
tite q̄ h̄m̄. petite sine int̄missione.
petite sine hesitacōne. & in oībus ope
rib; ur̄is dulcissimi semp̄ hūc ac sua
uissimū sp̄s p̄ntiā & auxiliū inuocate.
Et nos enī fr̄s cū beato andrea ne
cesse habem̄ tolle crucē n̄ram. in mo
cū eo quē & ip̄e secut̄ ē dño saluatore.
Inde enī sic letabat̄ inde sic exultabat̄
quod n̄ solū p̄ eo s; et cū eo mori uide
ret. & complantari similitudinē mori

tis ei. ut cōpaciens etiā conregnaret.
Cū quo ut siml' crucifigam. ⁊ nos at-
tencius aurib' cordis audiam' uocē dice-
tis. **Q**ui uult uenire post me. abue-
get semet ipm ⁊ tollat crucē suā et
sequat' me. **A**c si dicat. **Q**ui me de-
siderat se despiciat. qui uult facē uolu-
tatē meā distat frangē suā. **S**⁢ conti-
nuo bella insurgūt armant' p̄tinuus
adūsu nos inimici. ⁊ nos armēnt' cont'
s̄ inuitem arma regis nr̄i. ut tollam'
⁊ nos crucē nr̄am in qua de inimicis om-
nib' triūphem'. **A**udi enī quid psal-
mista pmiserit. imo sp̄s sc̄us pos ei?
Scuto inqt' circūdabit te uitas eius.
hanc dubiū qm̄ altissimi. **D**e eo liqui-
dem loquebat' sicut manifeste indicat
ip̄ius psalmi p̄cedencia ūba. **A**d quid
fr̄es scuto circūdam'. nisi quia nos
in diq' bella circūdant. **D**eniq' qd
cause sit. ut te scuto c̄tūdet attende.
Scuto inqt' circūdabit te uitas eius.
Ad quid enī. **N**on timebis inqt' a
timore nocturno. a sagitta uolāte in
die. a negotio p̄ ambulante ī tenebris
ab incursu ⁊ demonio meridiano. **V**i-
des ne s̄ necēe sit ut scuto circūdet ue-
ritas quē sic hostiū tela circūdant.
Ab inferiori pte timor noctūnus in sur-
git. a sinistris sagitta uolat in die. a
dextris p̄ ambulat negotiū tenebro-
sū. ⁊ ut nichil sit uacū a superior pte
demoniū meridianū occ̄rit. **N**os aut'
miseri ⁊ miserabiles uicinis tot serpe-
tib' ⁊ igneis telis in diq' uolantibus
ūsurgentib' inimicis. nichomiu' p̄ni-
cios' securitate ⁊ negligentia dormi-
tam'. torpem' ocio uanitatib' ⁊ scur-

ritatib' indulgent'. tam pigri ad sp̄i-
alia exercicia ac si iā pax sit. ⁊ securi-
tas. ⁊ n̄ sit malicia hōis sup' trā. **N**oc^{vita}
dico uobis carissimi quod me uehemē-
tius terret. quod om̄ino timoris acer-
bissimi gladio t̄nsūbeat aīam meā.
qd̄ int' tanta picula min' timorati.
min' exercitati. min' q̄ necēe sit solli-
citi uideam'. **S**i quidē unū eduobus
hec ip̄a negligentia p̄bat. aut om̄ino
traditos nos hostib' ⁊ nestire'. aut si
int' hec consūam'. ei qui tuet' nos in-
gratos nimū inueni. **Q**uorū utrū
q' quid piculi heat. satis ē manifestū.
Ppt̄ea obsecro uos dulcissimi. ip̄a nos
excitet hostiū mali' puigil' ⁊ instancia
eor' maligna qua tam seculi tam sol-
liciti sunt in nr̄am p̄dicōnē. nos quoq'
sollitatos faciat ⁊ circūspectos ut in
timore ⁊ tremore ip̄oz nr̄am salutē o-
perem'. **E**cce in cruce salus nr̄a. t̄m
ut ei unilit' inheream'. **V**erbū cru-
cis ait ap̄ls p̄ uentib' quidē stulticia.
h̄is aut' qui salui sūt. id ē nob' ūtus
dī ē. **I**p̄a ē scutū quo circūdam' ut ei'
cornua quatuor quadrifana hostiū
tela repellant. **S**it g' inferius cornu
cont' timorē nocturnū. id ē aduersus
pusillanimitatē que de carnis afflic-
cione p̄cedit. ut id quod sub nob' est
corp' castigare uirilit' studeam'. ac sub
icē seruituti. **S**i q̄s ū nobis ī faciem
maledicit. si quis ap̄te mala suadē co-
nat'. in die uolat sagitta. ⁊ a sinistris ē
sinist' nichomiu' cornu excipienda. **O**d
si adulat'. si q̄ consulentis aīo uenenū
ppinat' fr̄ ne det̄tionis. ⁊ odiū semina-
re conat'. si deniq' siquū aliqd̄ tanq'

iustū p̄suadē temptat. a dext'is est ih̄
 iste. s̄ iudas ē. osculo me p̄dit. ⁊ dext'
 cornu crucis negociū p̄ambulans in
 tenebris. necesse ē p̄pulsari. **D**ed ecce
 demoniū meidiānuoy sup̄bie scilicet
 sp̄s. qui nimirū ī maiori splendore ū
 tutū ac rī insurge solet. **H**ec autē cū
 p̄nicōsa sit sepius uob̄ int̄mare cura
 mus. **I**niciū quippe om̄is pecc̄i ⁊ cau
 sa totius p̄dicois sup̄bia ē. **P**pterea
 quisc̄s es qui salutē tuā opari stude
 adūsus hanc sup̄ caput cornu crucis
 h̄re meim̄to. ut n̄ eleueris in sup̄biā
 n̄ exaltet cor tuū. n̄ ambules ī magu
 nerū īmirabilib⁹ sup̄ te. s̄ tela ea que
 de sublimi uenit sup̄ emines capi
 ti tuo. cornu crucis excipiat. **s**ane
 hoc solū ē cui salutis p̄ter ⁊ regni ti
 tulus inscribit. quia solus qui se hu
 miliat saluari et exaltari meretur.
Jam ut breuit̄ repetā quatuor hec cor
 nua sunt cōtinētia. p̄tencia. p̄ruden
 cia. ⁊ hūilitas. **F**elix aīa que ī hac cru
 ce gl̄atur. in hac cruce triūphat. t̄m
 ut p̄seueret ī ea. ⁊ nullis ualeat tēp
 tationib⁹ deici. **O**ret igit̄ quisc̄s in hac
 cruce ē. oret cū b̄tō andrea d̄m̄i ⁊ ma
 gistrū suū ne patiat̄ eū de cruce depo
 ni. **Q**uid eū malign⁹ ille n̄ audeat.
 quid n̄ p̄sumat impi⁹ attemp̄tare.
Quod egee manuib⁹ de discipulo
 hoc iudeorū liguis facē cogitauit
 rat. ⁊ de xp̄o. **I**n utroq̄ tam̄ sera pen
 tentia ductus. uictus. ⁊ confusus. ab
 scellit. **U**tinā abeat similis. ⁊ anobis
 eo uicente. n̄ ⁊ in se ⁊ in disciplo tri
 umphauit. faciat ip̄e ut meream⁹ ⁊
 nos in hac n̄ra qualicūq̄ cruce peni

tentie q̄ p̄ ip̄ius noīe tulim⁹ feliciter
 cōsumari qui ē sup̄ om̄ia deus bene
 dictus in secula. **Sermo beati
 bernardi abbatis. In festo sanc
 ti. Nicolai episcopi.**

Nicolai iste
 meus. p̄rimo
 ⁊ uester selectu
 abutō. sanctus
 ap̄uero f̄uuentū
 gloria. tenū re
 uentia. sacerdo

Tū honor. pontificū splendor. reuēcia
 sua n̄ram letificat festiuitatē. **H**ic ē
 nicolaus cui miracula p̄ totā mūdi la
 titudinē diffundunt. qui laudat or
 bis tre et qui h̄tant in eo. **T**ot eū
 et tanta miracula cumulant. ut ōs
 latorū argucie uix ad scribendū suf
 ficiāt nos ad legendū. **E**t licet scola
 riū n̄is in itūde rethorica sub quicilia
 ni ul̄ ciceronis malleis tenuissimas
 oronū laminas extēnat. sup̄at tū
 gloria p̄fessoris uocē ⁊ mentē h̄guā
 ⁊ cōsciencia. **C**rebre scit eū quotidie
 mirabilia. nec requiescit sp̄s di ad
 mēoriā militis sui. sua cōtinuare mi
 racula. **G**lorificat in mari. laudat
 intra. in om̄ibus p̄tulis trocatur.
Deusq̄ qui descendit mare ī nauib⁹
 faciente op̄ationē in aquis multas.
 ip̄i uiderit op̄a d̄m̄i. ⁊ nicolai p̄ d̄m̄i
 mirabilia in p̄fundo. **N**onne post
 mēoriam uiguis singularis. tā dulcis
 pietas ul̄ pia dulcedōm cordib⁹ fide
 hū obseruat. ut in die tribulatonis
 nomē nicolai teneat in ore. ⁊ quies
 cat ī corde. **D**i cōsulcationes fulgu

[Handwritten marginal notes in various colors]
 uo
 uentum
 uenerata
 nobiam
 tūm
 omnes
 in inuoe
 inuocatur
 inuocatur

Vindicta pro
cc 318

intendant

equat

+ ingeminat

certatim

et pcellis detonantibus alupnis
 unda pcedit: nycolaus i patronu
 assumit: nycolaus dulcit inuocat:
 Si tempestas seuies. et crudelitas
 maris nauigantibus intentat: nycolaus
 flebilis exorat ut audiat. Supplicat
 et inuocat ut ueiat: ut misericorditer
 et clamet. Si pualam in comodis
 ul offendiculis inuolent: itati sti
 pfefforis nome pilit i os mri: nycolaus
 i gemit. patipiu querit nycolaus
 lai. Ne putetis aut inde clamatorie
 loqui. ul uenustate rethorica. uboru
 aggere splendore: cu ois mudus
 bnificia sentiat: pfefforis: nst qui
 ab amore ei se abscondat. pfectionu
 sut pgnacoes ad scm illi corp a fi
 nibus tre suscepte: ut uideant que
 p eu fiat miracula. Non solu aut
 xpianis. s: paganis in tanta reuen
 cia sti nois aduolauit auctoitas: ut
 etati confluat ad laudandu: glic
 candu nome ei scm. Precipue sco
 ru sacerdotu: clericor: turba tanta de
 uocione circa cultu ei afficit: ut in
 toto terru orbe undiq: couadant et
 pcurant. ad obsequedu tante sollemp
 nitati. Tetant pui iuuenes cogra
 tulant: ornant uirgies. senes ex
 hilarant: et omis etas psonaliter
 alludit. Unusquisq: aut ht materiam
 gaudior: ut laudent pueri pueru
 ieiunante: iuuenes iuuenem
 liberante: uirgies vgnu infamiam
 ppullante: senes senis i opia
 redimente. iuuenes: uirgies: senes
 cu minorib: laudent nome ei.
 nunc post actus ei grecor excellen

tibus lignis ilignit diffamatos: qd
 audeat sermo paupertulis balbutire:
 Verumptn ne uidear tignificoes idu
 cere excusatorias: recurro ad ewnge
 licam lectione: et qd de comuni accepto
 pfero in comune. **A**it em. Homo
 quda noblis abut i regione longi
 qua: accipe sibi regnu: et reueta. **E**t
 ait seruis suis. **N**egotiamu du ue
 uio. **N**on paruu in fiducie robur
 prestat. qd ille sum impator negociator
 meus frus. et negociu meu sine
 ocio egit qm diu fuit intris: et p
 saru mercu sarcinas portans ad pa
 tre ipsi uolui dei et quid emit. et qd
 redemit: et unde redemit ostendit.
Tu g illo negocioso ociosus ee dis
 ponis: illo laborate quiescere. **A**p
 uenit negociari i regione longinq:
 et tu ad regiones primas ambulare
 ptepnis. **A**ggere et in gdere regio
 ne dissimilitudis: uidelicet mudu il
 lu: et uide qm frequetes ibi mudine
 qute ibi gminet: et regminet uau
 tates. **D**issimilitudis: qm regio
 ne similitudis. ubi ad similitudine dei
 facti sum: amissile nos constat. **N**u
 quid n magna dissimilitudo de pady
 so ad ifernu. de angelo adiuutu:
 de deo ad dyabolu. **V**ade pfore
 ses tumultus. et hic inde decerta
 tes circumspecte: et qntum colligis in
 trib: causis uacat bis uoluptas.
 alii diuicis alii honorib: alii glie
 inuitunt. **C**urris ad india: ethio
 pia ecuis. tñsis maria. et aliu tibi
 orbẽ apus nauigando. ut diuicias
 congreges: fugis priam. ignoras

Handwritten marginal notes in the top right corner.

Handwritten marginal notes in the middle right margin.

Handwritten marginal notes in the middle right margin.

Handwritten marginal notes in the middle right margin.

Handwritten marginal notes in the middle right margin.

Handwritten marginal notes in the middle right margin.

Handwritten marginal notes in the middle right margin.

Handwritten marginal note at the bottom right.

filios diuelleris ab uxore: et omni
necessitudinū oblitus. queris ut ac
quiras? acquiris ut perdas: pro is ut
doleas. Ascendis montes nūc obse
sos et horribile eorum altitudinē tan
plana quere pambulas: faciē
abyssi latentis nō reputas. latro
nūc gladios et uias insidiarū quasi
planas pertransis: oblitusque huma
nitatis tue. nec fulminantē celi fa
ciē. nō estus uel frigora manipedis:
thesaurizans et ignoras cui congges
ea. Nec deest plantarū potentia
fortior: qui de tecta fronte capiat ul
rapiat: et una hora pauperē et hūilē
te faciat. quē diuitem et solum longā
etas puererat. **Audi et breuiter de ho
noribus.** Ductē te constituere et data
ē tibi facultas: ut miser sis et ampli
nō quiescas. **Quimulat** matia solli
citudinū: et nūc erumpnas cor ipm ex
cedente: necesse ē uolū in diuē gaudi
or. **Humilis** in honore sine dolore:
in placōe sine turbacione: in solumi
tate sine uanitate quis eē potest. **Qi
seri** iuxta philosophū mercedē misē
riarū amamus: et ipas ex examur.
Audi et de glā. **Si quis** glāre omnib
iudie semina pbiusti. **Inflatus** es
et uentilatio spū plenū dēstrūpis: nō
attendis quē te sequat: s; quē pcedat.
Conglomerant omēs ad detrahēdū
tibi: ad maledicendū liguas aciunt:
et argutissimi es. si uel manū ul ligu
uā in uigor possis euadē. **Ectē** uā
glōsus eē uolebas: in gloriā esse
conuinteris. **Nullū** enī in exora
bili psequit mltitudo: quē illū qui

sibi mltitudinis arrogat participatū.
Decursa igitur hac regione et nō pti
osius ē inde sublato transi ad secū
dam que ē paradysus claustralis. **De
re claustrū** est paradysus. **Hic** praba
uinentia scripturarū: pterfluens la
crimarū undositas: quā de purissimis
affectibus amor ille celestis eliquat.
Hic sūt arbores erectissime hori
scōrū: nullarū ē que nō mltā fructū
gaudeat ubertate. **Hic** est solumis
illa mensa. in qua dōs ē et cibans et ci
bus: mumeras et mūn: offerens et
oblatū. cōuuias et iuuuū. **Hic** ag
geste sūt opōne tis diuicie: hic re
sula ē glā anglorū. **Putas** ne illas
hic eē mōdinas: et ociari illos qui
habitant unū moris in domo. **Videa**
hūc sacris lectōnib; intendentem:
illū dētribentē orōnibus. hūc plū
ercessib; lacrimantē: illū in deī laude
exultantē: hūc uigilantē. ieiunan
tē illū: et officia pietatis sibi inui
cē inuidere. **Nocte** surgūt ad con
fitendū ei. uespe et mane et meridie
narrant et annuntiant laudē ei: et
omīs illoz sedulitas in orbē diuini
rotat obsequiū. **Relicto** mūdo: et
nō uiuēdi suscepto: transi ad tciā quā
ē regio expiacionis. **In** hac benignis
pater examinat filios rubiginosos
sicut examinat argentū: dicit pig
nē et aquā ut educat in refrigeriū.
Tria loca sūt. scilicet. celū et tēra et inf
mus: et hūc singula habitatores. **P
hys** qui in celo sūt nō est orandū: quia
eos. nō pro eis orare debem. **P
hys**
qui in inferno sūt suspendende sūt ptes

Vide claustrū
paradisus

x inuolatus

minus

ingipotentia
nullas

qua

quib' clausa e iamua nre ⁊ totius spes
includa salutis. **D**illis tm uigilan
du est in orombz ⁊ subuicendu sacri
ficio singulari. qui in locis purgato
ris emundant. ut benign' pater pe
nitentia eoz i satisfactone. satisfac
tione in glificatone cito conuertat.
Quarta e regio gehennalis. regio
dura extimescenda. tra afflictionis
⁊ miseria. tra tenebra. tra turbis
et caliginis. tra maledconis ⁊ mor
talitatis. tra sitis ⁊ famis. tra cobul
tionis ⁊ frigoris. in qua nullus ordo
s sempiternus horror in habitat. **T**o
tus tremo ⁊ horreo ad memoria re
gionis isti. ⁊ cocussa sut oia ossa me
a. **I**lluc e ignis qui no succendit. ve
rus qui no morit. frigs horrendu.
Ibi fetor intolerabilis ex corporib'
dāpnator exort. ꝑcucietes mallei
resonat incessant. obfuse teneb' cu
mulati indensant. **I**bi fletus ⁊ str
dor denciu. planctus ⁊ gemit. et al
ternacia mala impios sine pietate
discerpit. **Q**uinta regio e paradysus
supcelestis. regio beata ⁊ gloriosa.
plena uoluptatis ⁊ gre. suauitatis ⁊
leticie. benignitatis ⁊ glorie. **I**bi
requies a laboe. iocunditas de nouita
te. de etnitate securitas. **I**lluc omis
uiuut nullis morit. omes exultant
iuoce exultacois. **I**n domino ihu
cristo cui est honor ⁊ gloria ꝑ om
nia secula seculor. **A**me.

Simo bñ bernardi abbatis. In
vigilia natiuitatis dm. **S**imo pui

Inuat uox
leticie intra
nra. uox ex
ultacois ⁊
salutis in ta
buaculis pec
cator. **A**udi
tu e ubi bonu. ubi consolatoriu. ser
mo iocunditate plen. digni omi accep
tione. **J**ubilate montes laude ⁊ om
nia ligna siluar. plaudite manibus
ante facie omi quia uenit. **A**udite
celi ⁊ aurib' pcepe tra. obstupeste ⁊
lauda uniuersitas creature. s tu ma
gis o homo. **J**hesus xpc filius di
nascit in bethlehem iude. **Q**uis
tam lapidei cordis. cui aia no lique
facta sit in hoc uero. **Q**uid amica
ari dulci potat. quid delectabilis
omendari. **Q**uid tale unq' auditu
e. aut quid simile aliqn inudus ac
cepit. **J**hesus xpc filius di in beth
lehem iude nascit. **O**breue ubi
de uero adbreuato. s celesti suauita
te refertu. **L**aborat affectio mellis
flue dulcedinis copia. lacus effun
de gestiens. n inueniens uba. **A**n
ta siquide gra e sermois hui. ut con
tinuo icapiat mru' sape. si n' unu
iota mutauo. **J**hs xpc filius dei
in bethlehē iude nascitur. **G**nati
uitas illibata scitate. honorabilis
mudo. amabilis hoibus collati
magnitudie benefici. inuestigabi
lis ecia anglis sacri pfunditate mys
teri. ⁊ in hys omibz admirabili sin
gulari excellencia nouitati. ut pote
que n' pma simile uisa e. n' habe se

tena

gapore

16
quentē. **P**artus solus sine dolo-
re. solus nestius pudoris. corrupcio-
nis ignar. nō reserans s̄ consecrans
uirginalis uteri templū. **O**nati-
uitas supra naturā cont̄ naturā. s̄
p̄ natura miraclī excellētia supans.
s̄ reparans utute mystī. **F**ratres
gnatōnē istā quis enarrabit. **A**n-
gelus nūciat. uisus obumbrat altis-
simi. supuenit sp̄c. uirgo credit. fi-
de concipit uirgo. parturit uirgo. ma-
net uirgo. quis nō miret. **F**lascitur
altissimi filius. deus de deo genitus
ante secula. nascit̄ demq; ubi infans.
quis ul̄ satis miret. **N**ec sane ocio-
sa natiuitas. aut infructuosa dignatō
maiestatis. **I**hesus x̄ps filius dei in
bethlehem iudee nascit̄. **V**os qui in
pulchre estis erigistimī & laudate. ecce
dñs cū salute uenit. uenit cū uirgē-
tis. uenit cū glā. **N**ec enī sine
salute ih̄c. neq; x̄pc sine unctione. nec
sine glā uenit filius di. **S**iquidem
ip̄e salus. ip̄e unctio. ip̄e glā. sicut
scriptū est. **O**lona p̄ris filius sa-
piens. **F**elix aīa que gustato salu-
tis fructu trahit. & currit in odore
ungentor ut uideat glām ei. glām
quasi unigeniti a patre. **R**espirate
p̄diti. uenit ih̄c querē & saluū facē
q̄s pierat. **M**orbidi cōualestite. ue-
nit x̄pc qui contritos corde sanat
unctione m̄ie sue. **E**xultate qui
cūq; estis gaudia p̄cupiscentes. des-
cendit ad uos filius dei. ut regni
sui faciat coheredes. **I**ta obsecro
sana me dñe & sanabor. saluū me
fac & saluū ero. gl̄sifica me & ero

gl̄osius. **S**ic nempe b̄ndicet aīa
mea dñm. & om̄ia que intra me sūt
nōi. sc̄o eius. cū p̄iciatus fuis om̄ib;
miseratib; meis. sanabis om̄s infir-
mitates meas. replebis in bonis de-
sideriū meū. **H**ec tria dilectissimi
sapūt in q̄d audio uasti ih̄m x̄pm fi-
liū di. **Q**uare enī uocam̄ nomē ei
ih̄m. nisi quia ip̄e saluū faciet pplm
sui a peccis eor. **A**ut x̄pc quare
uōiari uoluit. nisi quia p̄putrestere
faciet uirgū a facie olei. **Q**uare
filius di factus homo. nisi ut homines
faciat filios di. **V**oluntati autē
ei quis resistit. **I**h̄c qui iustificat.
quis ē qui p̄dempnet. **X̄pc** qui
sanat. quis ē qui uulnet. **F**ilius
di exaltat. q̄s est qui hūliet. **N**as-
cit̄ ergo ih̄c. gaudeat quisq; ille est.
que p̄petue dāpnatōnis reū aduudi-
cabat consciēcia peccor. **E**xcedit
quippe pietas ih̄i om̄ne criminū
q̄ntitatē seu numerositatē. **F**lasci-
tur x̄pc. letet̄ quicūq; uictus impug-
nabat antiquis. **D**ignitē ante fa-
ciē unctionis x̄pi. nullus om̄ino stare
potit morbis aīe q̄nlibet iuetera-
tus. **N**ascit̄ filius di. exultet qui
magna solet desiderare. quia magnū
munerator aduenit. **F**res hic ē he-
res. deuote suscipiam̄ eū. sic enī &
hereditas nr̄a erit. **Q**ui enī p̄riū
filū dedit. qui nō om̄ia simul nob;
cū illo donauit. **N**emo disc̄ edat.
nemo hesitet. h̄em̄ testimoniū cre-
dibile nimis. ubi caro fr̄m est & ha-
bitabit inobis. **F**res habē uoluit
unigenitus di. ut eēt in multis fra-

trib' p'mogenit' ipe. **V**erū nichil
hesitet pusillanimitas ipa fragili-
tatis humane. p'us ipe scūs ē hoīm
frat' : factus ē hoīs filius. scūs est
homo. **S**i & hoc homo iudicat in-
credibile. fidem astruit oculi. ihesus
xpc filius dī in bethlehem iude nas-
citur. **E**t iude dignacōne. **N**ō
in iherlm ciuitate regia. s; in bethle-
hem que nūma ē in p'ncipib' iuda.
Bethlehem puula. s; iam iā mag-
nificata ad nō. magnificauit te
qui scūs ē in te paruus ex magno.
Letare bethlehem. & p' omēs uitos
tuos festiuū hodie allā cantetur.
Que tibi ciuitas. si audeat n̄ inuide-
at p'ciosissimū illō stablin. & illius
p'lepn glām. **I**n uniu'sa siquidem
tra iam celebre ē nom' tuū. & b'eam
te dicent omēs gnacōnes. **U**biq;
glosa dicunt de te ciuitas dī. ubiq;
psallit quia homo nat' ē in ea. & ipe
fundauit eā altissim'. **U**biq;
p'dicat. ubi clamat. quia ihc xpc
fili' dī in bethlehem iude nascitur.
Nec otiosū qd' addit iude. siquidem
aimmonet nos ei' que ad p'ces scā
ē rep'missio. **N**on auferet inquit
scep'trū de iuda. & dux de femōe ei'
donec uēiat qui mittend' ē. & ipe
erit exspectacō gentiū. **S**alus
quippe ex iudeis. s; salus usq; ad fi-
nes t're. **J**uda aut. te laudabit fra-
tres tui. **M**anus tue in cinctib' in-
imitor tuor. & cetā que te iuda
illo nusq; legim'. s; in xpo uide-
m' impleta. **I**pe enī leo de tribu
iuda. de quo & addit. catulus le-

onis iuda. ad p'dam inqt' fili mi ac-
cendisti. **M**agn' p'dator xpc. quia ^{predator}
p'us quā sciat uocare p'rem aut ma-
trē samarie spolia diripit. **M**ag-
nus p'dator qui ascendens i altū
captiuā duxit captiuitatē. n̄ tam
abstulit q'tqm'. s; magis ipe dedit
dona hominibus. **H**as itaq; & cetās
similes p'phias impletas in xpo. de
eo siquidē & p'ditas ad mente reuo-
cat. qd' dicit' bethlehem iude. nec
omīno querē ē. utrū a bethlehem
possit aliquid boni eē. **S**ane qd'
ad nos spectat discim' etiā ex hoc
quē admodū suscipi uelit. qui in
bethlehem uoluit nasci. **E**rat e-
nim qui forte ei sublimia querenda
arbitraret' esse palatia. ut cū glā
rex glorie suscipetur. **S**ed n̄ p't
hoc a regalib' illis sedibus uenit.
In sinistra eius diuitie & glā. in dex-
tera longitur uitas uite. **H**orū
omī etia in celis affluentia suppe-
tebat. s; paup'tas nō in ueniebat
in eis. **P**orro in tra habundabat
& sup'habundabat hec spēs. & nestie-
bat homo p'ciū eius. **H**anc itaq;
dī filius occupatus descendit. ut
eā eligat sibi. & nob' quoq; sua esti-
macōne faciat p'ciosam. **A**d orna-
thalamū tuū syon. s; hūilitate.
s; paup'tate. **I**n his enī pannis
p'platet sibi. & maria testimoniū
p'hibente his sericis delectat' in-
uolui. **A**bhominacōes egyptiorū
ymnola des tuo. **C**onsida deniq;
qd' in bethlehem iude nascit'. & solli-
cit' esto qui bethlehem iude iueni

aris: et iam ne in te quidem suscipi de-
 dignat. Bethlehem quippe domum
 panis: iuda sonat confessionem. Tu
 ergo si diuinum ubi pabulo repleas
 animam tuam. fideliter: et si non digna esse
 quanta potes deuotione suscipias
 panem illum qui de celo descendit: et dat
 uitam mundo. dominicum uidelicet ihesu cor-
 pus: ut uetem utrumque corporis tui no-
 ua illa reuis caro reficiat et sustineat.
 quatinus nouum spiritus intus est uinum
 hoc solidat: glutino ualeat continere:
 si demerit ex fide uiuas. et nequaquam ge-
 me oporteat. quia oblitus sis amere
 panem tuum. bethlehem sanctus es. dig-
 nus plane susceptione dominica. si tamen
 confessio non defuit. **S**it pro-
 uideat sanctificatio tua. confessionem et de-
 corum induere: quoniam maxime stolam in-
 ministris suis christus acceptat. **D**eu-
 que breuiter tibi utrumque committat apostolus.
 corde iniquus credit ad iusticiam.
 ore autem confessio fit ad salutem. **I**usti-
 cia siquidem in corde. panis in domo.
Est enim iusticia panis: et beati qui
 esurunt et sicut iusticiam quam ipsi sa-
 turantur. **S**it ergo in corde iusti-
 cia. et iusticia que ex fide est. hec enim
 sola habet gloriam apud deum: sit etiam in
 ore confessio ad salutem: et securus iam
 suscipe eum qui in bethlehem iude
 nascitur. ihesum christum filium dei.

Itē de iugilia Sermo sanctus

O uida et iherusalem
 nolite timere. Veros
 alloquimini iudeos non
 littera sed spiritu. semen
 abraham cuius multiplicatio sicut prunis

sa legitur. sic uidetur impleta. **M**er-
 enim filii carnis: sed filii promissionis
 reputantur in semine. **H**ec nec illam
 iherusalem dicimus que occidit prophetas.
Unde enim illam iherusalem super quam dominus
 fleuit: que data est in subuersionem.
Illi dicimus que de celo noua descendit.
Nolite timere o iuda et iherusalem. **N**oli-
 te timere ueri confessores. qui non solum
 ore. sed tota parte et ex omni parte domino
 confitentur. induiti confessionem sicut uesti-
 mentum. **I**mmo quorum omnia interiora
 domino confitentur: et omnia ossa dicunt.
 donec quis similis tibi. non sicut hi
 qui confitentur se nosse deum: factis au-
 tem negant. **V**era confessio est. si omnia
 opera uestra fratres: opera eius sint. et confi-
 teantur ei. **C**onfiteantur autem gemina
 quadam confessione. ut duplicibus uesti-
 tiamini. id est confessione peccatorum uestrorum:
 et confessione laudis diuine. **T**unc
 enim ueri iudei eritis. si omnis uita
 uestra confiteatur uos peccatores et dignos
 multo maioribus penis: deum uero summe
 bonum. qui plus leuibus et transitoriis
 penis eterna condonat supplicia quam me-
 ruitis. **Q**uilibet enim ardentem non
 desiderat penitentiam. uidetur operibus dicere
 non in digno se penitentia. et ita suam
 non confitetur culpam. aut non posse prodesse
 ei penitentiam. et sic diuinam non confitetur
 bonitatem. **H**os autem estote ueri
 iudei. sed et iherusalem uestra. ut nichil iam
 timeatis. **E**st enim iherusalem uisio pa-
 cis. uisio non possessio: cuius fines dominus
 posuit pacem. non inicitium sane. non medi-
 um. **S**i ergo pacem non habetis. minus
 quia perfecta heredes in hoc seculo non potest

tis. saltē uidete eā. intuemini conu-
deate & desidate eā. **I**lluc sint oculi
ur̄ cordis. ad pacē se se dirigat intē-
cio ur̄a. ut omnia quecūq; facit. hui'
patis que exsuperat omnē sensū de-
sidio faciatis: in omnib; hoc intenda-
tis ut reconciliati pacē hēatis ad
dñm. **H**is dicim' nolite timē. hos
solam. nō eos qui uia patis nō cong-
nouerūt. **N**am si illis dicit' cras egre-
diem'. imminatō n̄ consolacō eēt ista.
Voli mimirū dissolui desidant & egre-
di cupiscūt qui pacē uident. et sci-
unt si fr̄es dom' eor' hui' h̄itacio-
nis dissoluant'. qm̄ edificacōne h̄nt
ex deo. & n̄ illi qui in insaniā uer-
suis opedib' delectant'. **D**eniq; hui'
tales moriendo n̄ tam egressi dicendi
sunt quā ingressi. qui n̄ in lucē nec ī
libtatē uadūt. s; in carcēm. s; in tene-
bras. s; in infernū. **V**obis autē di-
cit' nolite timē. cras egrediemini. &
iam n̄ erit timor in finib' ur̄is. **M**ul-
tos quidē hētis hostes. carnē qua
null' p̄t eē uicior' hostis. p̄ns se-
culū uesq; qd̄ undiq; circūfūū est
uob'. p̄ncipes tenebrar'. qui undiq;
uia ur̄am obsident tāere collocati.
Attam̄ nolite timē. cras egrediemini.
id ē in primo. **C**ras in primo est.
Vn̄ & iacob sc̄us ait. **C**ras respō-
debit in iusticia mea. **T**res
enī sūt dies de quib' etiam legim'.
Diuificabit nos post duos dies.
in die t̄cia resuscitabit nos. **Q**uis
sub adam. alt' in xp̄o. t̄cius cū xp̄o.
Vn̄ & ibi subdit'. sciem' sequem' q;
ut agnostam' dñm. & hic dicitur

cras egrediemini & dñs erit uobiscū.
His enī dicit' qui dimidiauerūt dies
suos. in quib' p̄nt dies ī qua nati sūt.
que ē dies ade. dies peccā. cui iheremi-
as q; maledicebat dicens. **M**aledicta
dies ī qua natus sū. **O**mnes enī in illa
nastm'. **O**tinā peat ī omnib' uob' dies
illa. dies nebulę & caliginis. dies te-
nebrar' & turbinis. qm̄ nob' fecit adā.
qm̄ fecit imucus qui dixit. apientur
oculi ur̄i. **E**cce uō illuxit nobis dies
redemptōis nouę. repacōnis antiq;
felicitatis et̄ne. **H**ec ē dies qm̄ fe-
cit dñs. exultem' & letem' in ea. q̄a
cras egrediem'. **V**nde. n̄ de cōclau
hui' seculi. de ergastulo hui' corpis.
de opedib' necessitatis. curiositatis.
uauitatis. & uoluptatis. que etiā in-
uitis nob'. pedes tenēt affectionis.
Quid enī sp̄m̄ n̄ro cū t̄rens. **C**ur
nō sp̄alia desidat. sp̄alia querit
sp̄alia sapit. **Q** sp̄c qui de sur̄ū
estis. quid uob' cū infimis. **Q**ue
sur̄ū sūt querite. ubi xp̄s ē in t̄rta
di sedens. que sur̄ū sūt sapite n̄ q;
sup' tram. **S** corpus qd̄ corrupitur
aggrauat aīam & dep̄nit t̄rena īha-
bitacō sensū multa cogitantē. **N**eces-
sitates mlte miseri hui' corpis deti-
nent uos. **V**iscus quidā prauū de-
sidū & delectacōnis t̄rene uolare nō
patit' & citius retrahit mentē si for-
te aliquid subleuat'. s; nolite timere
cras egrediemini de latu miserie & de
luto fecis. **N**am ut inde uos edu-
ceret. infixus ē ip̄e q; in limo pfun-
di. **N**olite g' timē cras egrediemini
de corpe mortis hui' & de omni corrup

cone peccati. Agite die istu in xpo ut ambuletis sicut et ille ambulavit. Qui enim se dicit in xpo manere debet sicut ille ambulavit et ipse ambulare. Nolite timere. quia cras egrediemini et sic semper cum domino eritis. Vel quia signantur domini et dominus est vobiscum sic intelligamur ut dum sumus in corpore possimus nos esse cum domino: id est adhaerere voluntati eius: sed non est ille vobiscum ut consentiat voluntati vestre. Velle enim iam liberi esse. percipimus dissolui. egredi desideramus: sed ad huc differt ille certa causa. Cras egrediemini et dominus erit vobiscum: ut quicquid volumus vellet: et in nullo nostra voluntate discordet. Itaque iudea et iherusalem nolite timere: si perfectionem quam desideratis non potestis adipisci: sed quod minus habet imperfectione iustificacionis. suppleat humilitas confessionis: et imperfectionem vestram uiderunt oculi dei. Propterea enim mandata sua mandavit custodiri nimis. ut uidentes imperfectionem vestram deficeret et non posse adimplere quod debet. fugiamus ad misericordiam. et dicamus: quia melior est misericordia tua super ueritatem. et qui non possumus in uestitu innocentie seu iusticie: appareamus uestitu confessionis. Confessio enim et pulchritudo in aspectu domini. si tantum sit ut diximus: non oris tantum: sed totius hominis. ut omnia ossa nostra dicant: donec quis similis tui: id est solius patris in intuitu et desiderio reconciliacionis ad deum. Talis enim dicitur. o iudea et iherusalem nolite timere cras egrediemini: et quam cito anima a corpore exierit. omnes similes affectiones. omnia desideria que

puniuntur interim mundum dispersa et ligata tenentur egredientes de iulco hoc. et dominus erit uobiscum. Nimis id quidem uobis uideri potest si tamen ad uos respicitis: et non ad ea que expectant uos. Nonne hoc uniuersus mundus expectat. Creatura enim subiecta est uanitati. et cadente homine que constituat dominus dominum domus sue: et principem omnis possessionis sue. tota simul hereditas est corrupta. Inde distempat aer. terra in operibus adeo maledicta. et omnia subdita uanitati. Nec sane repabit hereditas: donec repentur heredes. Unde et iuxta apostoli testimonium ingemiscit terra et parturit usque ad huc. Nec soli utique hunc mundum. sed et anglis et hominibus spectaculum facti sumus. Ne minus expectat iusti donec retribuas illi. Et martires cum iudicii die postularent: non tantum uindictam cupidi. sed perfectionem desiderantes beatitudinis quam tunc habere sunt accepturi diuinum responsum. Sustinete modicum tempus donec impleatur misericordia fratrum nostrorum. Acceperunt quidem iam singulas stolas. sed non uestiuntur duplicibus: donec uestiamur et nos. Vadra tenentur et obsides ipsa eorum corpora sine quibus resumari non possunt. non ea recipiunt sine nobis. Unde de patriarchis et prophetis ait apostolus. Deo melius aliquid prudente pro nobis: ut non sine nobis consummarentur. Si cognoscemus et nos qui aduentum nostrum expectant: quamquam desiderant. quamquam sollicitate querunt. quamquam libenter audiunt bona de nobis. Quid tamen de hiis loquor. qui didi-

cerūt ex his que passi sūt p̄ passio-
ne: q̄n̄ & ip̄i nos angli s̄i desiderant.
Nonne de iuuitulis istis & de puluis
isto restaurandi sunt muri celestis
iherlm̄. **P**utatis quantū deside-
rant ciues celi instaurari ciuitatis
sue ruinas. **Q**uō solliciti sūt ut
ueniant lapides vult qui coedificen-
tur eis. **Q**uō disturrūt medij in-
ter nos & deū. fidelissime portan-
tes ad eū gemit̄ n̄ros. & ip̄ius nob̄
grām deuotissime reportantes.
Plane nō dedignabant̄ ut simus
eor̄ socij. quoz̄ s̄i sūt iā minist-
ri. **N**ōne enī om̄s ad ministratorū
sp̄c̄ sūt. nulli ī m̄steriū p̄t̄ eos.
qui h̄editatē capiūt salutis. **F**es-
tinent̄ q̄ d̄licissimi obsecro festi-
nem̄. **T**ota nos multitudo curie
celestis exspectat. **E**xultare feci-
m̄ anglos q̄n̄ conuisi sum̄ ad peni-
tentiā. p̄ficiam̄ & festinem̄ p̄plere
de nobis eoz̄ leticiā. **V**e tibi quiti-
q̄ es qui delibās redire ad lutū. re-
uerti ad uomitū. **P**utalne placa-
tos h̄ebis iudicio: quos tanto et
tam sp̄ato gaudio uis p̄uare. **E**x-
ultauerūt cū nos ad penitentiā
uenim̄. tamq̄ sup̄ his quos ab ip̄a
inferi porta cernerent euocari.
Quid uō erit si ab ip̄a p̄adyli ianu-
a reuerti uideant̄. & abire retrorsū eo-
qui iam pedē altiu h̄nt ī p̄adylo.
Ham̄ & si torpa inferi. s̄ corda sur-
sū. **C**urrite fr̄es c̄rite. nō soli
angli. s̄ & ip̄e angloz̄ creator nos
exspectat. **N**uptie parate sūt. s̄
nondū plena dom̄. ad huc expec-

tant̄ de quib̄ nuptie impleant̄.
Exspectat nos pat̄ & desideat. n̄ solū
p̄t̄ nimīā caritatē qua dilexit nos. vñ
& uingent̄ qui ī sinu pat̄is ē ip̄e enar-
rauit. pat̄ inuiciens amat uos. sed
p̄t̄ semetip̄m̄ sicut loquit̄ p̄p̄ham̄.
Pat̄ me ip̄m̄ ego fatiā n̄ p̄ter uos.
Quis enī implendū dubitet q̄d p̄-
misit filio dicens: postula a me &
dabo tibi gentes h̄editatē tuā. **E**t
alibi. **S**ede adextis meis donec pe-
nā inimicos tuos scabellū pedū tuoz̄.
Non p̄terent̄ om̄s inimici eius dū
nos qui sum̄ membra ei aliquaten̄
impūgnabūt. **N**on implebit̄ hec
p̄missio: donec nouissima inimica
destruet̄ mors. **N**am de filio quis
nesciat q̄ntū desidet̄ fructū natiui-
tatis & totā uite quā gessit ī carne.
deniq̄ fructū crucis & mortis sue.
p̄ciū sanguis p̄ciosi. **N**ōne tra-
ditus est dō & patri regnū q̄d acq̄-
siuit. nōne ei restauratur̄ ē creatu-
ras suas p̄ quib̄ illū pater misit
it̄ris. **E**xspectat nos & sp̄s s̄ct̄s.
Quā enī caritas et beignitas ī qua
ab et̄no sum̄ p̄destinati. n̄ dubiū
q̄n̄ p̄destinatōne suā uelit impleri.
Ergo quia pate sūt nuptie & om̄s
nos curie celestis frequentia desi-
derat & expetit. & exspectat. **E**ram̄
n̄ quasi incertū. **E**ram̄ desiderijs. &
p̄fētū uirtutū. **P**ficē p̄ficisci est.
Dicam̄ singli. aspice ī me & misere-
mei. sedm̄ iudiciū diligentū nom̄
tuū. **N**on sicut ego merui. s̄ sicut
illi decreuerūt misere. **D**icamus
item. sicut fuit uolūtas icelo sic

fiat. Itemq; fiat uoluntas tua.
 Scimus enim qm scriptu e. Si deus
 p nobis quis xtra nos. Aut quis
 accusabit aduersus electos di. An
 no licet inqt in quod uolo facere.
 Hec sit intm consolaco ura hui.
 donec egdiam ut dñs sit nobiscu.
 Qui magna sua mra ad btam illa
 mgnatione. et ad claru illd cras nos
 pducit. et in hoc q; primo cras ul
 litare nos. et nobiscu ee dignet. ut
 si quis forte dignet in tēptacōne
 qualib; detinetur. ipso miserante
 qui pducere uenit clausis apcōne
 cras egrediat. ut cū gaudio salu
 tari suscipiam coronā puili regis
 nri. ipso pstante qui cū pte et spū
 scō uiuit et regnat dñs p omnia se
 cula seculor amen. *Item In vi*

gilia dñi. Inno tñus

Hodie scietis quia
 ueniet dñs et mane
 uidebitis glam eius.
 Quisq; trigene et fi
 lu hoim audite. Vos
 qui i puluie estis exygisti mē et lau
 date. quia uenit medicus ad egrotos.
 redemptor ad uenditos. ad errates
 uia. ad mortuos uita. Venit
 quippe qui piciat in pfundū omnia
 pecca nra. qui sanet omis ifirmi
 tates nras. qui nos pps humeris
 ad ppe dignitatis reportet origi
 nem. Magna e ista potentia. s
 plus e miranda mra. qd sic ueni
 re uoluit qui potuit subuenire.
 Hodie inqt scietis quia ueniet
 dñs. Verba hec suo quide loco

et tempe in scriptura posita sit. s; u in
 agrue illa ad uigilia dñice natui
 tatis ecclia mater assumpsit. Ecclia
 inqm illa que secū hē consiliū et spm
 sponsi dei sui. cui dicitur int' ubera
 amorat. ipam cordis sede pncipalit
 possidens et consuans. Illurū ipa
 est que uolnauit cor ei. et in ipam abyl
 su secretor di oculū ytemplacois in
 merlit. ut et illi in suo et sibi in eius
 corde phemie faciat mansione. Cū
 ergo in scripturis diuinus uiba uel
 altat ul' altuat. fortior e illa xposi
 cio qm positio pma ubor. et fortassis
 tanto fortior. qntū distat int' figu
 ram et uitate. int' lucē et umbrā. int'
 dñam et ancillā. Hodie scietis quia
 ueniet dñs. Sedm estimacōne me
 am duo sūt dies. qui in uerbis istis
 nobis expllius mēdant. Primus
 qui a pmo hois lapsu labit usq; ad
 finē mudi. dies cui scī sepius male
 dixisse nostunt. Ab illa enī lucidif
 sima die in qua uoluit fieri adam
 eiectus e. et in has rerū contritus
 angustias die tenebrosū incurrit.
 pene aliue uitatis extinctus. In
 hac die ualidū unūsi. si tam dies de
 bet et nō potius nox noiari. nisi qd
 lunis racōnis q; quandā scintillulā
 nobis isupabilis illa mra dereliquit.
 Secūda uero dies erit in splendorib;
 scōrū inpetuas etintates cū incla
 ruerit illud serenissimū mane cui
 e mra repnuilla. et absorta eit nox
 tuctoria. cū omnotis umbris et tene
 bris splendor uere lucis suessu et de
 orsu. intus et extus cūcta occupa

bit, **A**uditā fac in mane nūam tuā
aut scūs. ⁊ repleti sumi mane nūa
tua. **S** ad m̄m die reitāni. qui
tanquā custodia i nocte p̄ sua breui
tate dicit. qui tanquā nichilū ⁊ in
ane ab illo familiari scī sp̄c organo
noīat cū dicit. **Q**m̄ om̄s dies n̄r
defecerūt. ⁊ defeciūt sicut fumie
dies mei. ⁊ dies mei sicut umbra de
fecerūt. **P**arui ⁊ pessimi sūt om̄s
dies uite mee ait ille scūs pat̄archa.
qui uidit dñm facie ad faciē. **E**t
quātē in hac ip̄a die homini d̄s raci
onē prestat. tribuit intelligentiā.
s̄ necesse ē. ut exeuntē de hoc mūdo
illuēt. luce scīe sue. ne si de domo
carris ⁊ umbra mortis extinctus
exierit. illuāri n̄ ualeat in et̄nū.
Ideo unigenit̄ d̄i sol iusticie tanquā
in m̄si ⁊ p̄clari lum̄is cereus in
hui mūdi carcēm illuāt. ⁊ accen
sus. ut om̄s qui illuāri uolunt ad
illū accedant. illuc iūgant. ut nich
il mediū sit int̄ illos ⁊ ip̄m. **P**ec
cata enī n̄ra sepant int̄ nos ⁊ deū.
s̄ sublati illis uō lum̄i illuāandi
⁊ q̄i corporandi. nectim̄ in idip̄m.
Sic lum̄i extinctū lum̄i lucenti et
ardenti. sine aliq̄ medio iungit̄
ut illuēt. quātū p̄ exemplū uisi
bilū. effectus rerū inuisibilū cog
nostam̄. **A**d hoc igit̄ tā magnū
⁊ p̄fulgidiū sydonis iuxta p̄ph̄am illu
minem̄ nob̄ lum̄i scīe p̄us q̄m de
mūdi hui tenebris exeam̄. ne de
teneb̄s transeam̄ ad teneb̄s. ⁊ tene
bras sempit̄nas. **Q**ue ē aut̄ ista
scīa. **P**fecto scire quia uēiet dñs.

⁊ si q̄n uemet scire nō possumus.
Hoc ē illō totū quod postulat̄ a
nobis. **A**t inq̄s ista scīa om̄iū est.
Quis enī nesciat ul' noīeten' fideli'
quia uēiet dñs. quia uentur' ē in
dicare uiuos ⁊ mortuos. ⁊ reddere
uicarij iuxta opa sua. **N**on
om̄iū ista ē fies mei. s̄ nec mltor.
Paucor ē quia reuera pauci sūt q̄
saluant̄. **P**utas quia illi qui cū
male fecerūt letant̄ ⁊ exultant̄ i re
bus pessimis ul' sciant ul' retogitēt
quia uēiet dñs. **S**i dixint ipsi
tu noli credē. quia qui dicit se nosse
deū ⁊ mandata ei nō custodit mē
dar ē. **C**onfitent̄ aut̄ apl̄s se nos
se deū. factis aut̄ negant. q̄a fides
sine opib' mortua ē. **N**on enī ita
se om̄i ip̄uritate polluent̄ si dñm
uentūm scuerūt ul' formidarent. s̄
uigilarent utiq̄ ⁊ nō sinerūt tam
gūt̄ p̄fodi p̄scias suas. **P**roēcia
aut̄ ista i p̄mo opat̄ gradu penitu
dinē. id ē dolore. ut risū in luctū. can
tū in planctū. gaudiū in merorem
p̄uat ⁊ incipiāt tibi displicere que
uehem̄ ante placunt. ⁊ illa sp̄aliter
houreas. que sp̄cialiter appetebas.
Sic enī septū ē. quia qui addit sci
entiā ad ⁊ dolorē. ut ueraci ⁊ scē
scīe sit dolor subsequēs argumētū.
Iustido ū gradu opat̄ correptionē
ut iam n̄ exhibeas mebra tua ar
ma iniquitatis peccō. s̄ coerteas
gulā. uigiles luxuriā. supbiā de
p̄mas. ⁊ facias sc̄itati suire corpu'
q̄d iniquitati an̄ suerat. **P**enitu
do enī sine correptione n̄ p̄derit.

sicut sapiens dicit. **V**n edificans et vn destruens. qd pccat eis n labor. **Q**ui em baptizatur amotuo r itin tangit eu. nichil pficit lauaco eius. s iuxta sentecia saluatoris uerendu e ne ei aliquid detius ptingat. **S**z quia hec diuti haberi no possut nisi circa se mlta circūspetione mens in defessa uigilet r attendat. **I**n tercio gradu opatur sollicitudine. ut iam scipiat sollicit ambulae cu deo suo. r ex omi parte scrute ne uel in leuissi ma re tiuende illi maiestatis offen dat aspectus. **I**n penitentie accendit. in corri pcone ardet. in sollicitudine luget. ut intus r extus renouet. **H**ic iam respirare incipit a tribulaco ne maloz r dolore. r timoris magni tudine spali leticia tempore. ne suoz enormitate scelum habundaco trit ticia absorbeat. **H**inc r si timet a iudice. sperat a saluatoe. cu iam in aio eius timor r leticia obsequitent r obuient sibi. plerunq timor leticia supet. leticia sepi timore excludat. r infra sui gaudij eludat archanū. **F**elix scia in qua luctam huiusmodi i desinent conficit. donec qd mortale e absorbeat auita. donec euacuetur timor qui ex parte e. r succedat leti cia que pfta est. qa no timor sempit nus. s leticia sempitna eit ei. **J**am u sic ardens r lutens ndu se ee in do mo fidat. ubi sine omi timore uen tor accensu lum soleat deportari. s meminit se ee subditio. r utq manu studeat opere qd portat. nec credat aeri etia si uidit ee tranquillū. **R**e

penite em r hora qua n putauit mu tabit. r si uel admodicu manu remi serit extinguet. **Q**d si etia ardor portantis manu ut quq fieri solet adusserit. eligat potius pati qm re trahē manu suas. qa i momento in ictu oculi potit exsufflari. **S**i eem i domo illa n manifesta etna in celis ubi nullus inuitus intrat nlls exit amic. nichil eet timendu. **N**uc u trib maligniss r ualidissimis uen tis expositi sumi. carni. dyabolo et mudo. qui sciam illuata moluit extingue. in sufflantes in corda nra desidia mala. motus illicitos. r ita te repente turbantes ut uix pnostrē ualeas unde ueias aut quo uadas. **E**x quib r si duo sepius intemittit. actio tam nemo unqm sufflandi nudicias extorsit. **I**deo utrisqz manib r cordis r corpis aia tegenda e. ne forte que ia illuata fuit extin guat. nec cedendu nec recedendu e si gnis temptacoū feruor utriusqz hois statū uehemēt afflxit. s dice du cu sco. **A**ia mea i manib meis semp. **E**ligam potius ardere qm cedere. **E**t sicut qd in manib nris teneni n facile obliuiscim. sic nūq obliuiscam negociū aiaz nraz. illa r cura pncipalit uigeat in cordibus nris. **C**ū ergo sic lumbi nri accincti sunt r lucie ardentes custodiende sunt uigilie noctis sup gregē cogita tionū r actionū nraz. ut si prima uigilia ul scda ul tcia dñs uenit i ueiat nos paratos. **P**rima uigilia e rctudo opis. ut ad hanc qm iuras

*

ti regulā. omnē uitā exequare co-
neris. ne tūsgrediaris tūinos quo
posuerūt patres tui. i omib' uie & uite
hui' exercicijs n̄ declinans ad dexte-
ram ul' ad sinistram. **S**ecūda puritas
intencōnis. ut simplex ocl's totum
lucidū corp' faciat. quatu' qd' quid
fecis facias pp' deū. & ad locū unde
exeruit grē reuertantur ut iterum
fluant. **T**ercia ē custodia uirtu-
tis. ut i congregacōne positus uolun-
tates alior' tuas uolūtati' ante po-
nas. ut n̄ solū sine querela. s; & cū
grā maneas int' frēs. portans om̄s
orans p' om̄s. ut & de te quorū dica-
tur. **H**ic ē fr̄m amator et populi
isrl'. hic ē qui mltū orat p' pplō & p'
ciuitate scā iherlm. **I**ta ergo i hac
die aduentus unigeniti nob' ueram
sciam accendit. sciam in qua illam
que nos doceat quia ueriet dñs. q̄
sit mox n̄rōz stabile & ppetuū fun-
damentū. **E**t mane indebitis glo-
riā eius. **O** mane. o dies q̄ melior
es in atris dñi sup' milia quāto erit
mensis ex mense & sabbōm ex sabbo-
cū splendor lucis et feruor caritati
ul'q; in altissima illa magnalia tra-
rū incolas illustrabit. q̄s de te co-
gitare. ne dū aliquid dice' p̄sumat.
Intim tū fr̄s mei edificem' fide' nos-
trā. ut si mirabilia illa que nob' re-
seruant' unde n̄ possum'. saltē mira-
bilis que pp' nos int'ris scā sūt ali-
quātilū stempleni. **T**ria opera
tres mixturas fecit om̄pt illa ma-
iestas i assūptione n̄re carnis. ita
mirabili' singlaria & singulariter

mirabilia ut talia nec scā sūt. nec
facienda sūt ampl' sup' tram. **C**o-
iuncta sūt q̄ppe ad unice' d's & homo-
mat' & uirgo. fides & cor humanū.
Admirabiles iste mixture. & omni
miraculo mirabili'. qm̄ tam diuisa
tamq; diuisa ab unice' unice' potu-
ere iungi. **E**t p̄mo quide' intueri
creacōne. posicōne & disposicōne
rerū. quanta uidelicet sit i creatōe
potencia. q̄nta in posicōne sapia.
in disposicōne q̄nta benignitas. **I**n
creacōne unde quā multa & quam
magna potenter creata sūt. in po-
sicōne quā sapient' cūcta locata sūt.
in disposicōne quā benigne sup̄ma
& infima cōnexa sūt. tam amabili
quā admirabili caritate. **H**uc enī
limo freno uim uitale' multuit ut
in arborib' unde surgit uenustas i
folijs. i florib' pulchritudo. sapor
in fructib' & medicina. **N**ec hoc cō-
tentus adiecit etiā uim sensibilem
limo n̄rō. ut i pecorib' que n̄ solū
uitā hēant. s; & sentiant q̄nq; p̄tata
sensualitate uigentes. **A**ddidit ad
huc honorare limū n̄rū. & ei uim
racōnale' inuulit. ut in hōib' qui
n̄ solū uiuūt. sentiūt. s; & distiūt.
int' modū & in modū. int' bonū &
malū. int' uerū & falsū. **V**oluit q̄
ifirmitas n̄ra habūdancōn' glā sub-
limare. & extraxit se maiestas ut qd'
meli' habebat uidelicet se ipm̄ limo
n̄rō iungēt. & in p̄sona una sibi in-
uicē uiuent. d's & lim'. maiestas &
ifirmitas. tanta uilitas. & sublimi-
tas tanta. **N**ichil enī sublimi' deo

21
· nil in lius limo: & tam tanta dig-
nacione d's descendit in limū. tantasq;
dignitate lim' ascendit ad deū: ut
quicquid in eo d's fecit. lim' fecisse cre-
dat. q'tquid lim' p'tulit: d's in illo
p'tulisse dicat' tam ineffabili q'm inco-
phensibili sacramento. **E**t attende q'a
sicut i' illa singulari diuinitate trini-
tas e' in p'sonis. unitas in s'ba. sic &
ista spali mixtione trinitas e' in sub-
stantiis. unitas in p'sona. **E**t sicut
ibi p'sone nō scindūt unitatē: uni-
tas nō minuit trinitatē. ita & hic
p'sona nō confundit substantias. n' s'be
ipse p'sone dissipant unitatē. **S**ūma
illa trinitas hanc nob' exhibuit tri-
nitatē. opus mirabile: op' singulare
int' omnia & sup' omnia opa sua. **V**er-
bū enī & aīa & caro i' unā uenere p'
sonā. & hec tria unū. & hoc unū
tria n' confusione s'be s' unitate p'so-
ne. **H**ec e' p'ma & supercellēs mix-
tura. & hec p'ma int' tres. **A**dūte
homo quia limus es & n' sis sup' b'
quia dō iunct' es. & n' sis ingratus
Seda est uirgo & mat'. admirabilis &
singularis. **A** seculo n' e' auditū
q'd uirgo eēt que pepit. q'd mater
eēt que uirgo p'mansit. **N**unqm'
iuxta rerū ordinē uirginitas ubi
fecunditas p'dicat' nec fecunditas ubi
uirginitas. **S**ola hec e' in qua uir-
ginitas & fecunditas obuiauerunt
sibi. **I**bi semel fecū e'. q'd fecū n' fue-
rat. nec fiet in e' nū. quia n' p'mā
similē uisa e' nec habē sequentem.
Tercia e' fides & cor humanū. **E**t
hec quidē p'ma & s'eda inferior s' n'

mun' forsitan fortis. **M**irū est enī
qm' cor humanū hys duob' fidem ac-
comodauit. qm' credi potuit: q'd d's
homo esset: q'd uirgo fuit que pe-
pisset. **D**icut ferrū & testa iungi
nō possūt. sic & hec duo uequeunt
misteri. si n' amisceat glutinū sp's
s'ci. **V**irgo ne credendū e' q'd ille d's
sit qui ponit in p'sepio. qui uagat
in curuis: qui omniū infantiliū ne-
cessitatū iniurias patit'. qui fla-
gellat' qui conspuit'. qui crucifi-
gitur: qui ponit' in sepulchro: &
int' duos lapides relinquit' excelsus
& imensus. **I**lla ne uirgo erit q'
lactat puerū. cui maritus conti-
nuus comes e' in iuuio. in thala-
mo. qui ducit illā in egyptū. redu-
cit ab egypto: & solus cū sola tam
longinquā tam secretā conficit ui-
am. **Q**uā hoc potuit p'suaderi
humano g'ni: uniuerso orbi terrarū.
Et tam tam facile tam potent' p'
suasū est. ut in id credibile faciat cre-
dentiū multitudine. **I**uuenes & uirgi-
nes senes cū iniuriis elegerūt nul-
le mortib' mori. q'm uel ad momentū
ab ista fide deficere. **E**t hec quidem
mixtura excellens. s' excellentior
seda: tertia u' excellentissima e'. **P**ri-
mā auris audiuit. s' ocl's n' uidit
quia auditū e' & creditū usq; i' fine
sire magnū illud pietatis sacimen-
tū: s' tam ocl's nō uidit alit' te. q'
m' te intra uirginei uentris angus-
tias humano corpi iunxisti. **D**e-
cūdam ocl's uidit quia se fecundā
& uirginē illa singularis regina con-

spertit. que consuabat omnia uerba
hec ferens in corde suo. agnouit et
ioseph. n̄ min⁹ testis quā custo⁹ tante
uirginitatis. Tercia i cor hominis
ascendit. cū qd̄ sc̄m̄ ē creditū ē. cū
magis oraculo qm̄ oculo credimus.
cū que dcā ul̄ sc̄ā sūt tenem⁹ firmis-
sime. nullaten⁹ dubitantes. In p̄ma
uide quid. in secūda p̄ quid. in t̄cia
p̄t̄ quid d̄s dedit tibi. Dedit tibi
xpm̄ p̄ mariā p̄t̄ sanitatē. In pri-
ma remediū est. quia ex d̄o ⁊ hoīe
cataplasma p̄fectū ē. qd̄ sanaret
om̄s infirmitates tuas. Contuse
sūt aut̄ ⁊ mixte hee due sp̄es in
uicō uirginis. tanqm̄ i mortariolo.
sc̄o sp̄u tanqm̄ pistillo illas suauit̄
omulcente. S; quia tu dign⁹ non
eras tu donaretur. datū ē marie
ut pillā accipes quicqd̄ habes. que
p̄ hoc qd̄ mater ē. genuit tibi deū.
p̄ hoc qd̄ uirgo ē exaudita ē p̄ sua
reuerēcia in causa tua. ⁊ totius ge-
nis humani. Si sola mat̄ eēt suf-
ficēt ei ut saluaret p̄ filioꝝ gnatio-
nē. si sola uirgo. sufficēt sibi. nec
b̄n̄d̄ct̄s fructus uentris ei p̄c̄iū
eēt m̄di. Cū ergo in p̄ma sit re-
mediū. in secūda adiutoriū ē. quia
nichil nos d̄s habē uoluit. qd̄ per
mare man⁹ n̄ transiret. In t̄cia aut̄
m̄itū ē q̄a cū hoc firmus credimus
iā h̄em⁹ ⁊ i fide sanitas ē. quia qui
credidit saluus erit. *Item de*
uigilia. D̄mo q̄r̄
Doiermū quidē sermo
nē ordinis nr̄i nō ex-
igit s̄uetudo. s; c̄ial

tina opus erit circa missarū sollemp-
nia diuici occupari. ⁊ hora breuis ser-
monis longitudinē n̄ admittit. Pp̄-
tea n̄ abreputo p̄parare hodie corda
nr̄a tante sollempnitati. p̄sertim cū
sit p̄fundissia sacram̄ti hui⁹ ⁊ incōp̄-
hensibilis altitudo. ⁊ tanqm̄ fons
uite quo magis haurit̄. eo magis
erubans nūqm̄ ualeat exhauriri.
Deniq; sc̄o que admodū habundet
p̄ xpo tribulacō nr̄a. ⁊ utinā habim⁹
⁊ consolacō nr̄a p̄ ip̄m. Nā m̄di-
alē quidē consolacōnē uobis offerre
nec libet nec licet. Vilis ē ⁊ ad nich-
ilū utilis hui⁹modi solacō. ⁊ qd̄ ma-
gis ē metuendū etiā uere solacōis
ē impedim̄tū. Pp̄tea qui delectatio
est ⁊ gl̄a angeloz. ip̄e sc̄s ē salus
⁊ solacō miseroz. qui i ciuitate sua
magn⁹ ⁊ sublimis ualde letificat ci-
ues. ip̄e in exilio paruus ⁊ hūilis
ualde letificat exules. qui i altissis
est gl̄a patris. sc̄s ē m̄tra pax ho-
minib⁹ bone uoluntatis. Paruulus
enī datus ē paruulis. ut magnus
detur magnis. ⁊ quos iustificat
paruulus. magnificet postmodū
⁊ gl̄ificet. magn⁹ ⁊ gloriosus. Hinc
sine dubio uas elcōnis qd̄ de pleni-
tudine puuli hui⁹ accepit. licet
enī paruus. s; plenus. plen⁹ gr̄ia
⁊ uitate. ⁊ in quo habitat om̄s ple-
nitudo diuinitatis corpali. Hinc
utiq; paulus eructuat uibū illud
bonū. qd̄ h̄is diebus frequent⁹ au-
distis. Gaudete in d̄no semp. itex-
t̄ dico gaudete. Gaudete inquit de
exhibicōne. it̄m gaudete de p̄mil-

sione. qm̄ ⁊ res plena gaudio. ⁊ et spes ē plena gaudio. **G**audete q̄ iam p̄cepistis dona sinistra: gaude te quia exspectatis p̄mia dextre. **L**euā inq̄t eius s̄b capite meo. ⁊ dextera ei amplexabit me. **L**euā quidē leuat. dextera suscipit. **L**euā medet ⁊ iustificat. dextera amplectit ⁊ b̄ficat. **I**n leuā eius uita. in dextera ū p̄mia cōtinent. **I**n dextera inq̄m de hie. in sinistra sūt medicine. **A**t attende puū medicū. attende medicū sapientē. **C**onsidā diligentius qm̄ noua medicamīa portet. unde qm̄ n̄ in p̄ciosas s̄ ⁊ speciosas attulerit medicinas. n̄ solū putiles ad sanitatis fructū. s̄ ⁊ delectabiles ad aspectū ⁊ suaves ad gustū. **D**eniq̄ primā eius medicinā p̄mū qd̄ in sinistra portat attende. ⁊ conceptū inuenis sine semine. **I**ntuere obsecro quale sit istud. qm̄ nouū? qm̄ admirabile? qm̄ amabile qm̄ uocidū. **Q**uid enī pulchrius qm̄ generacō casta? quid gloriōsius qm̄ c̄ceptio sc̄a ⁊ sincera? in qua nichil pudoris ē nichil sordis? nichil corrupcōnis. **A**t qm̄ min⁹ fortassis tetinet uos grata admiracō nouitatis. nisi fructus quorū salutis ⁊ utilitatis considacō animū delectaret. **C**oncept⁹ iste n̄ in glōsus in ip̄a q̄ ex t̄ion specie. s̄ et p̄ciosus ē in t̄iori uirtute. ut sc̄dm̄ qd̄ scriptū est in sinistra gl̄a d̄ni siml⁹ ⁊ diuicie iuentant. **D**iuicie inq̄m salutis cū gl̄a nouitatis. **Q**uis enī p̄t facē mūdū de imūdo c̄ceptū seire? nisi tu qui

solus sine onū illicita ⁊ in mūda cōceptus es uoluptate. **I**n ip̄a radice ⁊ origine ⁊ origine mea īfectus ⁊ in qui natus sū. in mūda ē cōcepto mea. s̄ est a quo tollat ista cōfusio. **I**pse eam tollit. in quē solū ip̄a nō cadit. **D**iuicias salutis h̄eo quib⁹ redimā ip̄e cōceptōis ip̄uritatē. x̄pi purissimā c̄ceptionē. **A**dde adhuc d̄ne ih̄u. in noua signa? in uita mirabilia. nā priora quidē ip̄a s̄uetudine uulnerūt. **P**lane enī solis ortus et occasus t̄re fecunditas. tempor uicissitudo. miracula s̄ ⁊ magna miracula. s̄ totiens h̄ec uidim⁹ ut iā nō sit qui attendat. **I**n noua signa. ⁊ in uita mirabilia. **E**cce ait noua facio onūa. **Q**uis hoc ait. **A**gnus utiq̄ qui sedebat ī throno. **A**gnus plane. totus suavis? totus delectabilis. deniq̄ totus iunctus. **H**āc enī h̄t int̄ptacionē nom̄ eius qd̄ ē x̄pc. **C**ui potit asp̄ aut durus uideri qui nec ip̄i matri ī uatuitate. quicquā intulit lesionis. **Q**uere noua miracula. **C**onceptus fuit sine pudore. partus sine dolore. **M**utat⁹ in uigine m̄a maledictio eue. pepit enī filiū sine dolore. **M**utata est inq̄m maledictio in b̄ndicōne. sicut p̄dictū est p̄ anḡl̄m gabrielē. **B**ndicta tu in mulieribus. **O** beata sola int̄ mulieres b̄ndicta ⁊ nō maledicta? sola agenali maledicto lib̄a. ⁊ a dolore partur̄ecū aliena. **N**ec mirū fr̄es si dolorē nō intulit matri? qui tulit dolores totius mūdī. **S**ecūndū qd̄ ysaias ait. quia uē languores

ueros ipse portauit. **D**uo sunt qui timet
humana fragilitas: pudor et dolor.
Utrum tollere uent. unde et utrumque susce-
pit: quoniam ut cetera sine morte et morte
turpissima contempnat est ab iniquis.
Itaque ut fiduciam nobis daret. quod tolleret
hec a nobis prius matrem suam immune ab
utroque seruauit. ut non in conceptu quod
quoniam pudoris. nec in partu quod quoniam
doloris esset. **A**ccumulantur ad
huc diuitie. crescit gloria: in nouantur
signa: et miracula mutantur. **N**on
solum sine pudore conceptus. et partus
sine dolore. sed et mater est sine corrup-
tione. **Q**uere nouitas in audita.
Virgo peperit. et post partum inuoluta
permanuit. fecunditate plus cum car-
nis integritate. et gaudium matris
habet. cum uirginitatis honore. **J**am
secundum exspecto promissam in gloriam incor-
ruptionis in carne mea. quoniam quidem con-
seruata est per se incorruptio etiam in
matre sua. **F**acile erit illi propter quem ma-
ter ipsa incorruptionem non perdidit parien-
do. ut et corruptibile hoc. incorrup-
tionem induat resurgendo. **H**abes
tamen adhuc maiores diuitias. habes
gloriam ampliore. **M**ater est sine cor-
ruptione uirginitatis. filius sine
omni labe peccati. **N**on cadit in matrem
eue maledictio. non cadit in plebem ge-
nialis illa proditione. de qua dicitur est per
prophetam. **N**emo mundus a sordibus. nisi
infans cuius est in uero diei uita super terram.
Ecce infans sine sordibus. solus inter
homines uerax. immo et uita ipsa. **E**cce
agnus sine macula. agnus dei qui
tollit peccata mundi. **Q**uis enim pec-

cata melius tolleret: quam is in quem pecca-
tum non cadit. **I**ste sine dubio lauare
me potest. quem constat inquinatum non esse.
Hec manus optum luto detegat oculo
meum: quem sola sine puluere est. **I**ste
in festucam educat de meo: qui nec
eriguum puluerem habet in suo. **V**idimus
certe diuitias salutis et uite: uidimus
gloriam eius: gloriam quam unigeniti a pa-
tre. **Q**ueris a quo patre. **E**t filius
altissimi uocabitur. **M**anifestum est
quod altissimus sit. sed ne quis remaneat
at locus dissimulationis. quod ex te nati-
uitas sancti aut gabriel angelus ad mariam
uocabitur filius dei. **Q**uere sanctum. **N**on
dabis dominum sanctum tuum uide corruptionem
nec. quod nec matri quidem abstulit in
corruptionem. **C**rescunt miracula: multi-
plicantur diuitie. thesaurus aperitur.
Que genitrix et mater et uirgo est. qui ge-
nerat deus et homo est. **S**ed nunquid dabi-
tur sanctum canibus aut margarite por-
cis. **A**bscondat certe thesaurus
noster in agro: et pecunia nostra in sacculo
reponat. **O**piat conceptus sine semine
nec: matris desponsatione. partus
sine dolore: uagitus paruuli et mero-
re. **A**bscondat et parturientis incor-
ruptio. legali purificatione: infan-
tis innocentia: solita circumcissione.
Absconde inquam absconde maria no-
ui solis fulgore: pone in presepio: in-
uolue panis infante. **N**am et ipsi
panni diuitie nostre sunt. **P**reciosiores
siquidem panni saluatoris omni pur-
pura. et gloriose hoc presepio auri-
tis regum solis: dicitur de uirgo christi pau-
peras cunctis opibus: cunctisque thesau-

ris. Quid enim humilitate dicitur quid
 preciosius invenit? qua nimirum regnum
 celorum emittit et gratia divina acquiritur.
 Sicut scriptum est. **B**eati pauperes
 spiritus. quoniam ipsorum est regnum celorum. Et apud
 salomonem. **D**eus superbis resistit.
 humilibus autem dat gratiam. **H**abes con-
 mendatam humilitatem in natiuitate.
In hoc enim exinaniuit semetipsum.
 formam serui accipiens. et habitu in-
 uentus ut homo. **V**is adhuc preciosi-
 ores diuitias et supercellentem gloriam
 inuenire. **H**abes caritatem in passi-
 one. **M**aiorem hac dilectionem nemo habet
 ut animam suam ponat quis pro amicitis
 suis. **N**ec diuitie salutis et gloriae. **S**an-
 guis preciosus quo redempti sumus. et
 crux diuina in qua cum apostolo gloriamur.
Michi inquit absit gloriari nisi in cruce
 domini mei ihesu christi. **E**t dicebat. **N**ichil
 arbitratus sum me scire nisi christum ihesum
 et hunc crucifixum. **I**psa est leua christus
 ihesus et hic crucifixus. **N**am dextera
 quidem est ihesus christus et hic gloriosus. **X**pium
 inquit et hunc crucifixum. **F**ortasse crux
 ipsa nos sumus? cum christus memorat infixus.
Homo enim formam crucis habet? quoniam
 si manus extendit exprimet manifestum.
Loquitur autem christus in psalmo. **I**nfusus
 sum in limbo profundi. **L**imbum quidem nos
 esse manifestum. quoniam de limbo plasmati
 sumus. **S**ed tunc quidem limbum paradysi
 fuimus. nunc uero limbum profundi. **I**nfusus
 sum inquit non pertransiui. non recessi. uobiscum
 sum usque ad consummationem seculi. **I**psa
 est enim emanuel. nobiscum deus. **N**obilis
 cum utique. sed super sinistram. **S**ic enim
 oliui thamar pariente zaram prius

solam protulit manum. que in sacramento
 passionis diuina coccineo alligata est
 filo. **I**taque iam quidem tenemus sinistram.
 sed ad huc clamare necesse est. **O**pera manuum
 tuarum porriges dextram. **D**omine extende
 nobis dextram et sufficit nobis. **G**loria
 inquit et diuitie in domo eius utique qui
 timet dominum. **S**ed in domo tua domine
 quid. **P**rofecto gratiarum actio et uox
 laudis. **B**ea qui habitant in domo
 tua domine! in secula seculorum laudabunt
 te. **O**culus enim non uidit? auris non
 audiuit? et in cor hominis non ascendit. que
 parasti diligentibus te. **P**ax est enim
 inaccessibilis. pax est que exsuperat
 omnem sensum. fons est qui ascensum
 nescit. sed descensum. **N**on uidit oculus
 lucem inaccessibilem. non audiuit auris
 pacem in apprehensibilem. **S**pectiosi quidem
 pedes euangelicorum pacem. sed licet in omni
 terram exierit sonus eorum. pax tamen
 que exsuperat sensum nec ab ipsis quanta
 erat potuit capi. ne dum aliorum auribus
 tradi. **A**ut enim etiam paulus ipse. **F**ides
 ego me non arbitror apprehendisse. **F**ides
 quidem ex auditu. auditus publici dei.
 sed fides non spes. et promissio non exhibitio
 pacis. **E**t quidem pax est nunc etiam in
 terra hominibus bone uoluntatis. sed quid
 est pax ista ad illius plenitudinem et super
 eminentiam pacis. **U**nde et ipse dominus
 ait. **P**acem meam do uobis. pacem relin-
 quo uobis. **N**ec siquidem que exsu-
 pat omnem sensum et est par super pacem.
 nec dum capaces estis. **O**portet do uo-
 bis patriam pacis. et relinquo mitram
 uiam pacis. **S**ed quid est quod diximus in
 cor hominis non ascendit. **U**tique

quia fons est et ascensum nescit. **S**cimus enim quia fontium natura est riuos sectari. vallum. montium ardua declinare. Sicut scriptum est. Qui eunctis fontes in conuallium. inter medium montium pertulibunt arque. Hoc autem est unde sepius admonere studeo caritatem vestram. quia deus superbis resistit. humili autem dat gratiam. Fons enim ad altiore locum non attingit. quoniam sit locus eius propius deum ascendit vel procedit. **S**i uideri potest secundum hanc regulam non impediri a superbia uias gratie. presertim quod primum ille superbus qui secundum scripturam reus est super omnes filios superbie dixisse non legitur. altior ero. sed ero inquit similibus altissimo. **A**ttamen non mentitur apostolus. quoniam ille extollit super omne quod creditur aut quod colitur deus. Horret humani auditus uerbum. utinam horreat similitudinem cogitatum malignum pariter et affectum. Dico enim uobis quod non ille tantum. sed et omnis superbus extollitur super deum. **V**ult enim deus fieri uoluntate sua. et superbus uult fieri suam. **I**am uideat equalitas. si attente male congruam proportionem. **D**eus quidem in his tantum que ratio approbat suam uult fieri uoluntate. superbus uero et contra rationem et contra rationem. **V**ides quoniam altitudo est. et non illuc perueniunt fluentia gratie. **N**isi uis fueritis inquit et efficiamini sicut paruulus iste. se autem dicebat. qui est fons uite inquit habitat et unde manat plenitudo omnium gratiarum. non intrabitis in regnum celorum. **P**ara prouide riuulos aggere. **T**errene et elate cogitationis dilige. **C**

firmare filio hominis non primo homini quia fons gratie in cor hominis carnalis scilicet et terrenum non ascendit. **O**culum quoque purgatum ut uideat possit merulimam lucem. et aurum tuam inclina ad obediendum. ut quoniam peruenias ad quietem perpetuam et pacem super pacem. **L**ux enim est pro serenitate. pax pro tranquillitate. fons pro affluentiam et eternitatem. **F**ontem assigna patri. ex quo filius nascitur. et spiritus sanctus procedit. **L**uce filio qui est utique candor uite eterne. et lux uera illuminans omnem hominem ueritatem in hunc mundum. pacem spiritui sancto. qui nimirum super quietem et humilem requiescit. **N**ec hec dico tanquam propria ista sint singulorum. nam et pater lux est. ut sit filius lumen de lumine. et filius pax est. pater enim qui utique fecit unum. et spiritus sanctus fons est aque salientis uitam eternam. **S**i quoniam ad hec perueniemus. **Q**uoniam ad implebis me donec leticia cum uultu tuo. **G**audemus in te quoniam iustitiam non oriens ex alto. itum gaudemus exspectantes beatam spem in aduentu secundo. **S**i quoniam ueriet plenitudo leticie non de memoria. sed de presentia. de exhibitione non de expectatione. **M**odestia uera autem apostolus nota sit omnibus hominibus dominus ipse est. **D**ignum est ut et modestia uera nota sit. sicut dominus dei nostri modestia cunctis innotuit. **Q**uid enim magis incongruum quoniam ut in motu aget homo. scius ipse infirmitatis. quoniam quidem apparuit inter homines modestus dominus maiestatis. **D**iscite inquit amem quia mitis sit et humilis corde. ut possit etiam modestia uera ceteris innotescere. **I**am quod sequitur. dominus ipse est. de dex

tea debet intelligi: na de sinistra ipse loquitur: ecce ego uobiscum su omnibus diebus usque ad consumationem seculi. **P**pe e dñs fr̄s mei: nichil solliciti sitis. in primo e & citius apparebit. Nolite deficere. nolite lassari: querite eu dñi inueniri potest. inuocate eu dñi ppe e. **P**pe e dñs hys qui tribulato st corde. ppe est expectantibus eu expectantibus in uitate. **D**enique uis nosse quoniam ppe est. **A**udi sponsam de sponso camentem: quoniam ecce stat post parietem. **P**arietem istum corpus tuum intellige. quod obstaculum impedit ut eu qui ppe est non dum ualeas intueri. **P**ropterea paulus ipse dissoluit in capite & cum christo esse. **E**t exclamans miserabili. infelix misit ego homo: quis me liberabit de corpore mortis huius. **D**ic & ipsa in psalmo: educ misit de carcere animam meam ut confiteatur nomini tuo.

Item uide supra **S**imo quintus **A**uctificamini hodie & estote parati: die enim crastina uidebitis maiestatem dei in uobis. **C**elebratur dulce natiuitatis ineffabile sacramentum: hinc quidem monem fr̄s in omni sanctificatione parari. **A**dest enim sanctus adest ipse qui dixit. **S**it estote quia ego scius sum dñs deus uer. **A**lioquin quomodo dabit sciam cambium & margarita porcis. nisi prius illi ab iniquitate. isti ab illicita uoluptate purgati. de cetero tota sollicitudine fugiant illi quidem uomitum: isti uolutabrum luti. **S**uscepturus olim diuina mandata carnalis israhel sanctificabat in iusticijs carnis. in baptis-

matibus uarijs. in munibus & hostijs que non potant iuxta conscientiam perfectam facere seruente. **V**erum hec quidem omnia transsistere. inuicem usque ad tempus correptionis imposita. **Q**uod unctiois quod utique iam aduenit. **O**portune igitur ex hoc iam perfecta nobis indicit sanctificatio interna. mandata ablucio. erigit mundicia spiritali. **D**icente domino. **B**ea mundo quoniam ipsi deum in debuit. **A**d hoc inuicem fr̄s. ad hoc nati. ad hoc uocati sumus. ad hoc nobis hodie dies illuxit. **E**rat aliquando nox quoniam nemo potat hec operari. **E**rat nox uulso orbi ante ueri luminis ortum. ante christi natiuitatem. **E**rat nox etiam singulis tribusque nostrum ante suam cuiusque uisionem et internam regenerationem. **A**nno profundissima nox & densissime tenebre erant super uniuersam faciem terre cum olim patres nostri facticios colebant deos & in sano sacrilegio penit ligna & lapides adorarent. **A**n neciam tunc nostrum caliginosa erat nox cum tanquam sine deo in seculo inuenimus: cum ambularem post concupiscentias nostras. cum sectarem carnis illecebras. cum obtemparem delictis secularibus. cum exhiberem membra nostra arma iniquitatis peccato: cum uiuere iniquitati ad iniquitatem. in quibus nunc multo erubescimus tanquam in opibus tenebrarum. **Q**ui dormiuit nocte dormiuit apud autem: & qui ebrius sunt nocte ebrius sunt. **E**t hec quidem frustis. si sanctificati estis sitamini filij lucis estis & filij diei non noctis neque tenebrarum. **S**iquidem peccato diei est ille qui clamat. **S**obrius esto & uigilate. **E**t uidetis ipentecosten de discipulis loquebat. **Q**ui huius ebrius sunt cum sit

corde

hora diei tertia. **H**oc enim est quod coapulus
eius dicit. Nox precessit dies autem ap-
propinquavit. abiciamus ergo opera tenebra-
rum sompnoletiam scilicet et ebrietatem.
quoniam ut super memini qui dormiunt
nocte dormiunt: et qui ebrii sunt nocte
ebrii sunt: ut tanquam in die si dormitemus
si ambulemus. atque hoc quidem honeste
non temulentur. **V**ides hominem cui ad
omne opus bonum dormitat anima eius
preterdicio. **I**n tenebris est usque adhuc.
Vides in ebrietate absinthio sapientem
plus quam oportet non ad sobrietatem: cui
nec oculus in visu nec auris impletur au-
ditu. qui pecuniam aut simile aliquid
diligens non faciet. longam instar porci
pitam sitim bibens: filius noctis est et
tenebrarum. **N**ec facile sepantur hec duo
dicente scriptura: quoniam in delirio est ois
ociosus: hoc est ebrietate omnis somp-
noletus. **S**tificemur ergo hodie et para-
ti simus. **P**arati quidem hodie noctur-
num extucento sopore. porro sanctifica-
ti nichilominus tanquam in die ambulemus
ab ebrietate nocturna. cupidinis
voracitate frenando furore. **I**n his enim
duobus mandatis tota lex pendet et
prophetie que sunt. declinare a malo et facere
bonum. **V**erum hec hodie. nam crastina
nec in sanctificatione erit. nec in preparatione:
sed in illusionem utique maiestatis. **C**ras-
tina inquit die videbitis maiestatem
dei in vobis. **H**oc est quod ait patriarcha
iacob. **C**ras respondebit mihi iustitia
mea. **H**odie iustitia colitur. cras res-
pondebit: hodie exercet. cras fructi-
ficabit. **A**liquin quod non seminaverit
homo non metet. **N**ec enim videbit tunc

maiestatem. qui contempserit iustitiam sancti-
tatem: nec ouerit ei sol gloria: cum sol iusti-
cie ortus non fuerit: nec illuceat dies
crastina. cum non luxerit hodierna.
Nimirum idem ipse qui hodie quidem factus
est nobis a deo patre iusticia. apparebit
cras vita nostra. ut et nos appareamus cum
ipso in gloria. **H**odie enim parvulus natus
est nobis. ut non apponat homo mag-
nificare se ipsum. sed iustitiam magis et
efficiamus ut parvuli: cras exhibebit
est magnus dominus et laudabilis nimis. ut
ipsi quorum magnificemur in laude: cum
videlicet erit unicusque laus a deo.
Nimirum quos hodie iustificaverit.
cras magnificabit. et summam sancti-
tatis succedet visio maiestatis. **N**ec
tamis visio que non nisi in similitudine con-
stat. **S**imiles enim ei erimus. quoniam inde-
bitum enim sicuti est. **V**nde et hic quorum
non simplicitate dicitur. indebitis maiesta-
tem dei: sed addit signantur in vobis. **H**o-
die nimirum tanquam in speculo nos in eo
videmus dum nostra suscipit: cras indebi-
mus eum in nobis. quoniam iam sua donabitur
cum ostendet nobis se ipsum et assumet
nos ad se ipsum. **H**oc est quod tunc se-
re se ministraturum fore permisit: de cuius
in tantum plenitudine accipimus non sane
gloriam per gloriam. sed gratiam per gratiam. sicut
scriptum est gratiam et gloriam dabit dominus.
Ne ergo contempnas priora munera
si sequentia contempnas. non fastidias per-
nus edulium: si minus accipe que secuntur.
Vel per ipsum ferculo in quo quod apponit
simile non recuses. **F**erculum enim impu-
trabile fecit sibi pacificus. corpus in
corruptibile aptas sibi in quo salu-

25
tis epulas ministraret. Non dabis in-
quit sc̄m tuū uidere corruptōne illis
utiq; de quo gabriel ad mariā. quod
nascet̄ ex te aut sc̄m uocabit̄ filius
dī. Ab hoc igit̄ sc̄o hodie sc̄ificemur
ut maiestātē eius ubi dies illa aspi-
rauit̄ uideam̄. Siquidē dies sc̄ifica-
tus illuxit nobis. dies salutis. nō glo-
rie aut felicitatis. Venit̄ donec
passio annūciat̄ sc̄i sc̄oz qui uinirū
in pasceue passus ē id est in die ip̄a
racōnis. m̄to omnibus dicit̄. sc̄ifica-
m̄i ⁊ estote parati. Sc̄ificam̄ ma-
gis ac magis. de uirtute iūrtutē p̄fi-
ciendo. ⁊ estote parati p̄senerando.
In quibus tam̄ sc̄ificamur. Regi
de quodā dicente scriptura. qm̄ in
fide ⁊ lenitate ip̄ius sc̄m fecit illū.
Nec̄ enī hominibus sine lenitate
n̄ plus qm̄ dō sine fide placere pos-
sibile ē. Merito in hys sane mone-
mur eē pati quib; et deo cōueniam̄
eū maiestātē uisuri sum̄. ⁊ nobis
iūrtē ut inobis eā parit̄ uideam̄.
P̄pt̄ea siquidē oportet nos p̄uide bo-
na n̄ solū corā deo s̄ etiā coram ho-
minib;. ut n̄ solū regi n̄ro. s̄ ⁊ con-
cub; et mulionib; n̄ris grati eē pos-
sim;. Et quidē ante om̄ia fides que-
renda ē de qua legit̄. fide mūdans
corda eoz. Vt enī mūdo corde qm̄
ip̄i deū uidebūt. Crede ergo te deo.
omitte te ei. iacta ī eo cogitatū tuū
⁊ ip̄e te enutriet. ut fiducialr̄ ⁊ fi-
delit̄ dicas. d̄ns sollicitus est mei.
Nec̄ enī hoc sapiūt hoīes amātes
se ip̄os. hoīes sc̄oli ⁊ solliciti p̄se
ip̄is. curā carnis p̄ficiētes īdeside-

rijs. surdi ad uocē dicentis. omnem
sollicitudinē ur̄am p̄cipientes in eū.
ip̄i enī cura ē de uobis. Nam sibi q̄-
dem ip̄i fidere n̄ fidei. s̄ p̄fidi est.
nec conscie s̄ diffidentie magis in se-
met ip̄o habē fiduciā. Is uere fidelis
ē qui nec sibi credit. nec in se sperat.
sc̄is sibi tanqm̄ uas p̄ditū. s̄ sic per-
dens aiām suā ut iūrtā etnā custo-
diat eam. Porro id quidē sola facit
hūilitas cordis. ut n̄ sibi fidelis aiā
iūrtat. s̄ deserens semetip̄am ascen-
dat iam de deserto mirra sup̄ dilectū.
atq; ideo delictis affluens. Vane
ut p̄fca sit sc̄ificatō. etiā mansuetu-
dinē et socialis uite grām a sc̄o sc̄oz
distam̄ oportet. sicut ip̄e ait. Disci-
te a me quia mitis sū ⁊ hūilis corde.
Quid enī hūimodi hoīem dicit̄ p̄hi-
bet delictis affluentē. qui suauis
⁊ mitis ⁊ multe misse omnib; oīa fac-
tus ē. ⁊ uniuolos p̄fundit oleo quodā
mansuetudis ⁊ lenitatis. quo sic in-
fusus ē sic p̄fusus etiā ⁊ sup̄fusus
ut stillare undiq; uideat̄. Felix qui
gemina hac sc̄ificatōne parat̄ dice-
re p̄t. Paratū cor meū paratū cor
meū. Habet enī hodie quidē fruc-
tū suū in sc̄ificatōne. crastina die
finē habitur̄ uitā etnā. Videbit
enī maiestātē dei quod utiq; uita
etna est sicut uitas ait. Nec ē ui-
ta etna ut cognoscant te uerū deū.
⁊ quē misisti ih̄m xp̄m. Reddet ei
coronā iusticie iustus iudex in illā
diem cin sane altā nō succedit.
Tunc uidebit ⁊ affluet ⁊ mirabitur
⁊ dilatabit cor ip̄ius. Quousiq;

dilatabit. **V**isus aduicendam maiestatem dei in se. Nolite arbitrari fratres quod illa uobis promissionem uobis explicare possim. **B**eneficentiam hodie et estote parati. crastina die uidebitis et gaudetis et gaudium vestrum implebit. **Q**uid enim maiestas illa non impleat. **E**tiam superimplebit et super effluet quam mensuram bonam et confertam et cogitatum et super effluentem dabit in sinu uos. **V**isus adeo siquidem supereffluet ut super modum in sublimitate excedat non in uita sed et uota. sicut uel potens est facere super quam nos intelligere aut sperare possim. **N**am desideria quidem nostra in tribus marie constituta inveniuntur. quod decet. quod expedit. quod delectat. **N**ec sunt que cupiscimus omnes quidem omnia. sed alius magis hoc alius illud. **I**lle sic deditus est uoluptati ut nec honestatem satis reputet nisi utilitatem. ille questum magis incubans et honestum dissimulat et iocundum. ille uoluptatis pariter et utilitatis negligentior. solum uel marie sectatur honorem. **M**et non reprehensibile desiderium horum. sed si ubi querent ea ubi uere inuenient. **N**ec enim ubi uel sunt unum sunt atque ipsum utique summum bonum summa gloria. summa utilitas. summa uoluptas. **A**tque hec quidem quantum in tantum capere possim. expectatio nostra. et promissa nobis in se maiestati in uobis ut sit

Ad omnia in omnibus omne uoluntatem esse utile omne honestum. **I**tem de uigilie pueritatis **A**ditum audiuimus

plenum gratia. dignum acceptione. **I**hesus christus filius dei in bethlehem uide nascitur. **A**ia mea liquefacta est in sermone isto. **S**ed et spiritus meus in precordiis meis estuat iocunditatem hanc et exultationem solito uobis desiderio eructuare festinans. **I**hesus saluator. **Q**uid tam necessarium potestis. quid tam optabile miseris. quid tam utile despatis. **A**liorum unde salus. unde uel tenuis aliqua spes salutis in lege peccati. in corpore mortis. in malicia hac diei et loco afflictionis. nisi noua uobis et in sperata nascerent. **A**t tu forte salutem optas. sed curacionis acerbitate tenerritudinis pariter et egritudinis iprie scelus reformidas. **N**e timeas. christus est suavis plane et mitis et multum unie unctus oleo leticie per participibus suis. eis nimirum qui licet non ipsam plenitudinem de plenitudine tantum huius accipiunt participium ihesu christi unctiois. **N**e uero suauiter audiens inefficacem fore autumnes saluatore. addit etiam filius dei. **Q**ualis enim pariter talis filius. cui sub est cum uoluerit posse. **A**ut forsitan utilitate salutis et iocunditate unctiois audita nescio quid submuras. puto etiam de honestate sollicitus. **S**aluatore tibi gratularis ad esse ut potest iatens paralitice in grabato aut magis in iherusalem et iherico semiuui in uia. **A**mplius aut letaris. nec durum esse medicum. nec grauius uti medicinis. ne tibi forsitan in tolerabilior uideatur breuis ipsa curacio. quam diuturna egritudo. **S**ic

nimirū sic usq; hodie multi peunt
medicū fugientes. qđ ihm quidem
nouint. s; xp̄m nesciant. humano
sensu de multitudine & malignitate
morboꝝ parate sibi medele molesti
am estimantes. Jam ū sicertus es
de saluatore. & nichilomin' xp̄m eē
cognostis. n̄ utentē cauterio sed
ungento. n̄ unctione s; unctōne cura
tem. unū adhuc arbitror ingenū
posse mouere creatam. ne forte qđ
absit saluatoris hui' nō satis digna
uideat' eē p̄sona. Puto tam̄ uon
usq; a teo ambitōsus es & glorie cu
pidus aut zelator honous. ut ab
uno quop̄iā ecōseruis tuus si posset
p̄stare. hanc regulā suscipe tērecta
res. Nam si angelus aut archan
gelus eēt ul' ex superior' quouis ordi
ne sp̄iū beator' n̄lomin' animosi
tas tua qđ causaret haberet. Nūc
aut̄ tanto ampliori tibi deuocōne
suscipiend' est iste saluator. q̄nto
diffēctius p̄ctis nom̄ hereditauit.
Ihesus xp̄c filius di. Et uide si nō
euidētius tria hec ad pastores lo
quens angl's cōmēdauit gaudium
magnū qđ euēlizabat exponens.
quia inqt natus ē uobis hodie sal
uator qui ē xp̄s dñs. Exultemus
g' fr̄es in hac natiuitate. & multipli
cat' gratulem̄ in ea. qm̄ & saluti' uti
litas et unctionis suauitas & filii
di maiestas tam elegant' illustrat
ut nichil desit ex om̄ib' que deside
rant'. nec cōmodū. nec iocundū. nec
honestū. Exultem' inq̄m rumināte
intra nos metip̄os & inuitē eructu

26
antes suaue ūbū. dulce eloquiū.
ih̄c xp̄c filius di i bethlehem iude
nastit'. **N**ec in q̄s ad ista respō
deat'. in deuotus ingratus irreligio
sus. Non ē hoc nouū olim auditū
ē. olim sc̄m est olim xp̄c natus ē.
Ego enī dico olim & ante. Nec mira
bitur olim & ante. cui p̄phicū illō oc
currerit in etnū & ultra. Natus
ē ergo xp̄c n̄ in ante hec n̄ra tempa
s; ante tempa uniuersa. Verū illa
quidē natiuitas posuit tenebras
latibulū suū. n̄mo uō lucē habitat
inaccessibilē. Latet in corde patris.
in monte umbroso & densō. Ut ergo
aliquēn' innotescet. natus ē & in tē
pore. natus extarue. natus in car
ne. factū ē uerbū caro. Quid tū
mirū si usq; hodie dicit' in ecclesia
xp̄c filius di nastit'. qm̄ tam longe
antea dicebat' haut dubiū quim te
ip̄o p̄ter natus ē uobis. Olim ce
pit audiri ūbū hoc & nemo sc̄orū
aliquādo fastidit'. Si quidē ih̄c
xp̄c filius di ip̄e heri & hodie & met
nū. Hinc nimirū p̄m homo om
niū uiuētū pat' magnū eructuans
sac̄mentū qđ in xp̄o & in ecclesia apl's
postmodū euidēt' cōmēdauit. re
linquet aut' homo patrē & matrē. &
adheret uxori sue. & erunt duo i car
ne una. Hinc nichilomin' abrahā
pat' om̄i credētū. exultauit ut in
teret diē hunc & uidit & gauisus ē.
Aliqn̄ qm̄ seruū sibi iurantē p̄ deū
celi. sub femore suo manū ponē p̄ce
piss'. nisi ip̄m utiq; dñi celi excedem
uastitū femore p̄uidiss'. **H**oc

quoque silium cordis sui homini secundum
cor suum reuelavit deus. cui iuravit ue-
ritatem et non frustrabitur eum. de fructu
inquirens ventris tui ponam super sedem
tua. **U**nde et in bethlehem inde nas-
citur. sicut angelus ait civitati da-
uid utique pro veritate dei adfirman-
das promissiones patrum. **N**oc etiam
multifarie multisque modis ceteris reue-
latum est patribus et prophetis. absit autem ut
ad diligentibus dominum aliquando negligenter
fuerit auditum nisi forte negligenter vide-
bat qui dicebat. **O**bscuro domine
mitte quem missurus es. aut fastidire
qui clamabat. utinam dirupes celum
et descendes. ceteraque similia. **I**dem ipse
de inde apostoli sancti viderunt et audierunt
et manus eorum tractaverunt de verbo vite
quibus singulariter agebat. **V**t oculi
qui vident que vobis videtis. **P**os-
tremo quod hoc idem vobis servatum est fide-
bus utique thesauris fidei commendatum
ipso equo dicente. **V**t qui non
viderunt et crediderunt. **P**ars nostra hec
est in verbo vite. **N**ec sane contemptibi-
lis. ex qua numerum vivunt. et qua vi-
ctus mundus. quoniam iustus ex fide vivit
et hec est victoria que vincit mundum
fides nostra. **H**ec est que velud quodam
eternitatis exemplar preterita simul ac
preterita simul quodam vastissimo prophen-
dit. ut nichil ei pretereat nichil pere-
at. pretereat nichil. **M**erito proinde in
testimonium fidei nostre ubi facta est
vox annuntiationis huius in auribus vestris
exultastis in gaudio egistis gratias.
prostrati solotenus adorastis. concu-
rente velud sub umbra alax eius

et sub penis eius spante. **N**unquid
non singuli natiuitate saluatoris au-
dita. clamastis in cordibus vestris dicen-
tes. in autem adherere deo bonum est. aut
potius quod idem propheta ait. deo subiecta
esto anima mea. **I**n felix nimirum iherosolymis
fictis prostratus. corde rigido corpus hu-
miliauit. **E**st enim qui humiliat ne-
quit. interiora autem eius plena sunt do-
lo. **Q**uisque enim necessitate sua minime
considerat. minime sentit incommoda. minime
pauet pericula. minime deuote confugit
ad remedia orate salutis. minime affec-
tuose se subicit deo. minime fideliter
profallit. **D**omine refugium tu factus es nobis.
huius adorationi minime accepta. huius prostra-
tionem minime uerax. huius humiliacionem minime
habens. huius etiam uictoriosa minus.
imo et minime uincenda fides. **Q**uid tam
dicit. **V**t qui non viderunt et crediderunt.
qui non uideat ipsum credere quoniam iam uideret.
Hic aduerte diligenter cum et quoniam dictum
sit. **E**i utique qui arguebat quod quia
uidisset credidisset. **N**ec enim idipsum
est uidisse et ideo credidisse. quod credendo
uidisse. **A**lioquin abraham patrem nostrum quo-
nam in dominum hunc uidisse diem nisi
credendo credendus est. **H**ic et illud
quod accipiet quod hac nocte cantatum
est nobis. **S**anctificamini hodie et estote para-
ti. crastina enim die uidebitis maiesta-
tem dei in uobis. si non mente uidere est
pia deuotione reputare. et recolere fi-
de non ficta magnam illud magne pre-
tatis sacramentum quod manifestatum est
in carne iustificatum est in spiritu. appa-
ruit angelis. predicatum est gentibus. credi-
tum est mundo. assumptum est in gloria.

Venit igitur novum quod semper innovat
 mentes. nec unquam vetus quod fructi-
 ficare non cessat. quod in perpetuum non mar-
 cessit. Hoc enim scimus quod non dat unde
 re corruptione. hic novus homo qui
 nulli unquam vetustatis capax. etiam
 eos quorum inverteaverunt omnia ossa in
 veram vitam transferat novitate. **I**nde
 est quod etiam in presenti tam iocundissima
 annunciatione si advertistis congrue
 satis deum est non tam natum esse quam
 nati. **I**ste christus filius dei in bethlehem
 inde natus. **S**icut enim quodammodo
 immolat ad huc cotidie donec mor-
 tem eius annunciamus. sic videtur et nati-
 vum fideliter reputamus eius natiuitatem.
Die ergo crastina videbimus maiesta-
 tem dei. si sane in nobis non in se ipso. utique
 maiestatem in humilitate. virtutem in
 firmitate. in homine deum. **I**psa est enim
 emanuel. quod interpretatur nobiscum deus.
Et evidentiarius audi. **V**erbum inquit
 caro factum est et habitavit in nobis. **V**e-
 nitque extitit et deinceps vidimus gloriam
 eius. si gloriam quam unigeniti apertis utique
 plenum gratie vidimus et veritatis. **N**on enim
 gloriam potestatis aut claritatis. si
 gloriam patris pietatis. gloriam gratie de
 qua apostolus in laudem inquit gratie gratie sue.
Sic ergo nascitur. si ubi putas. **I**n
 bethlehem inde. **N**am enim decet nos
 ita bethlehem pretere. **T**ransseamus
 usque bethlehem dicunt pastores. non
 bethlehem pertransseamus. **Q**uid enim si
 pauper viculus est quod si videtur minima
 in iuda. **N**e id quidem in agrum ei qui
 dum dices esset. pro nobis pauper factus est. et
 cum esset magnus dominus et laudabilis in

mis. parvulus natus est nobis. **E**t dice-
 bat. **V**ti pauper spiritu qui ipso est
 regnum celorum. **I**temque. **V**isi convisi fu-
 eritis et efficiamini sicut puer iste non in-
 trabis in regnum celorum. **V**nde etiam
 stabulum eligit et presepe. utique communi lu-
 tea et divisa in unum. ut hunc esse
 scias qui de stertore erigit pauperem et
 salvos facit homines et iumenta. **V**tinam
 autem inveniamus et nos bethlehem inde.
 ut in nobis quoque dignetur nasci et audi-
 re meam quia vobis timetis deum ori-
 et sol iusticie. **F**orte enim hoc est quod
 super meminimus ad videndam in nobis
 domini maiestatem. et sanctificatione opus esse
 et preparatione. **N**am et iuxta prophetam
 facta est iudea sanctificatio eius. quia vi-
 delicet omnia in confessione laudant.
 et domus panis quod bethlehem sonat.
 ad preparationem fortasse videbitur mag-
 nope potestatis. **Q**uoniam enim parat ille ut
 excipere tantum hospitem possit qui dicit.
 quia non est in domo mea panis. **V**e-
 nitque quia ipse parat erat quidam necesse
 habuit clausum amicum ostium media noc-
 te pulsare et dicit quia amicus meus
 venit de via ad me. et non habeo quod po-
 nam ante illum. **P**aratum cor eius sperare in
 domino ait propheta. **H**aut dubium quoniam de
 iusto loquens. confirmatum est cor
 eius non commovebitur. **N**on est paratum
 cor. quod non est confirmatum. **S**cimus
 autem ipso eodem teste propheta quod panis cor
 hominis confirmat. **N**on est ergo paratum
 si arduum si ex sanguine cor eius qui
 oblitus est comedere panem suum. est autem
 paratus et non turbatus ut custodiat
 mandata vite. qui oblitus ea que

retro sunt in ea que ante sunt. **S**exten-
dit. **V**ides quā fugienda quedam-
quā sic quedā obliuio capienda. **N**er-
enū totus manasses iordanē transiit.
s; nec totus citra sibi eligit mansio-
nē. **I**st qui oblitus ē om̄i creatoris
sui. ē qui p̄uidet eū in cōspectu suo
semp oblitus p̄p̄m suū et domū pa-
tris sui. **P**t ille quidē celestia obli-
uiscit. hic uō que sūt sup̄ terram. iste
p̄ntia ille futura. iste que uident.
ille que n̄ uident. postremo iste que
sua sūt. ille que ih̄u xp̄i. **T**ertio
manasses utq; obliuiosus. s; alter
quidē ih̄rl̄m. alter babilouis obli-
tus. alt̄ eor̄ que impediūt obliuiscit.
iste paratus. alter saue eorū
magis que expediūt. et que nō ex-
pedit obliuisci. atq; hic penitus im-
paratus ad uidentā in se dñi maies-
tatē. **N**erq; enū est dom̄ panis in
qua saluator orat. nō ē manasses
ille cui appareat qui isrl̄ regit. et su-
p̄ cherubim sedet. **A**ppare inquit
coram effraim beniamin et manas-
se. **E**go arbitror istos eē tres qui
saluant quos alius quidā p̄pheta
noe et danielem et iob nominauit.
eosdem quorq; et tribus illis pastoribus
designari. quibus nato angelo magni
consilii gaudiū magnū angelus
euangelizauit. **D**ice autē ue forte ip̄i
sunt tres magi ueniētes iam n̄ modo
ab oriente. s; etiā ab occidente ut
recumbant cū abrahā ysaac et ia-
cob. **F**orte enū nō in agrue uidebi-
tur ad effraim quidē qd̄ fructifica-
tōnē sonat p̄tinē thuris oblaconē.

qd̄ offere incensū dignū in odorem
suauitatis ip̄i sit eor̄ quos posuit
dñs ut eant et fructū afferant. id ē
ecclie p̄latorū. **N**am et beniamin
filius dexte offerat necesse ē aurū
id est substantiā huius mūdi. ut uide-
licet fidelis ip̄s in parte dexte cōsti-
tutus auidite mereat audire. quia
esuriū et dedisti manducare et cetā. **P**orro
manasses si tamē is eē uolue-
rit cui appareat dñs. myrrā offerat
mortificacōis. quā quidē a m̄ra spe-
cialit̄ arbitror p̄fessione requiri. et
hec dicta sunt ne ad eā partē tribus
manasse que citra iordanem s̄stitit
p̄tineant. s; obliuiscant magis ea que
retro sunt. extenti et intenti ad ante-
riora. **N**unc uō redeant usq; bethle-
hem et uideant hoc ubi qd̄ fecit dñs
et ostendit nob̄. **D**omus panis ē ut
iam dixim̄ bonū est nos illic esse.
Ubi enū fuit ubi dñi nō deest utiq;
panis qui confirmet eor̄ dicente p̄-
pheta. **A**firma me i subis tuis. **N**imi-
rū in ubo qd̄ p̄cedit de ore d̄i uiuit
homo. uiuit in xp̄o. uiuit i eo xp̄o.
Ubi oritur. ibi apparet. nec om̄ino amat
cor titubans. aut uacillans s; stabi-
le et confirmatū. **S**iquis m̄murat
siquis hesitat. si quis cogitat reuol-
ui in lutū. redire ad uomitū. deserere
uotū. mutare p̄positū suū. non est
bethlehem. n̄ est domus panis. **S**o-
la enū fames. et fames ualida in egypt̄
tū descendē. porcos pasce. s; siquas
esurire cōpellit. ut pote p̄cul agen-
tem ad domo panis. ad domo patris.
in qua etiā mercenarii panibus ha-

bunda re nostunt. **N**on ergo in
 eiusmodi corde nascit xpc. cui de est
 fidei fortitudo utiq; panis uite. scy-
 tura teste? qm iustus ex fide uiuit.
 qd uidelicet uera aie uita que xpc e
 no nisi p fide intm habitat in cordib
 uris. **A**lioqn qm nascit ihc in illo.
 qui salus out illi: qm quide uera oi-
 no certat; sententia e qd is tm qui
 pserauit usq; in fine saluus erit.
Ham qd minime inueniat meo xpc
 ne de eis sit quib' dicit quia unctio-
 ne habetis asto. ex eo ul' maxime co-
 stat qd sine dubio ecia aruit cor illi
 ex quo oblitus e comedere pane suu.
Multo min' aut ad filiu dei ptiuet
 qui eiusmodi e. qd n nisi sup quiete
 & huilem ac tremente uba sua reh-
 estat spe ipsius. nec sit ulla societatis
 etnitati & tante mutabilitati. ei qui
 est. & ei qui nunqm in eodem statu p-
 manet. **S**ecm quilibet firmi quili-
 bet fortes in fide. quilibet pati. quili-
 bet pamb' habundantes. ipso qui-
 dem largiente cui cotidie orantes
 dicim'. pane nr'm cotidianu da no-
 bis hodie: necesse hemus addere co-
 sequent. dimitte nob debita nra.
Alioqn si dixim' quia peccm no ha-
 bem' ipi nos seducim' & uitas in nob
 n est. **N**imiru uitas ipse e qui non
 simplicit' in bethlehem. s; in beth-
 lehem iude nascit ihc xpc fili' di.
Preocupem' igit' facie dnu in con-
 fessione. ut sificati parit' & pati
 inueniam'. & nos bethlehem iude.
 atq; ita nascentem dnm uidere mea-
 m in nob. **S**ecm si qua aia & usq;

pfecit qd quide mltu est ad nos ut
 sit fetunda uirgo. sit stella maris.
 sit plena gra. & simpueientē hns in
 se spm scm: qd no ni in ea s; ex ea qz
 n cedignabit xpc nasci. **N**emo id
 sane sibi arrogare psumat. nisi qd
 ipse speciali designatione tanqm di-
 gito demonstrauit dicens. **E**cce ma-
 ter mea & frs mei. **C**um uo audi unū
 ex istis. **F**ilioli mei quos itm partu-
 rio donet formet xpc in uob. **S**i
 eni nasci uidebat' in eis cu formaba-
 tur xpc meis: quom n ecia ab eo si-
 milit' nasci eu dice quis psumat.
 qui in ipis eu quodam parturiebat.
Et tu quide impia synagoga hunc
 nob filiu pepulisti officio quoda ma-
 tris. s; n matris affectu. **E**rcussisti
 eu de sinu tuo extra ciuitate eiciens
 & eleuans sup tram: tanqm dicens
 ecclie gentiu parit' & ecclie pmutuo-
 ru que in celis e. **N**ec in nec uobis
 sit. s; diuidat. **D**uidat' in qm no
 mit' utrastr; s; ab utstr;. **E**xpulsu
 eni. & exaltatu & modice quide sa-
 tis. tm ut nec intus eet memibus
 nec infra: ferro undiq; coartasti n
 forte uel hac ul' illac excedet ut ui-
 delit; ate separatus ad uentra pue-
 nitet illari. **D**ena nimis mater
 abortiuu face uoluisti. du n eet
 qui excipe poss; excussu. **A**ge ergo
 quid pfecis. imo qm nichil pfecis
 intuere. **U**ndiq; eni egrediuntur
 filie syon ut uideant regem salo-
 monē in oyademate quo coronasti
 eu. **R**elinquens matre adheret
 uxori sue ut sint duo i carne una

et ciuitate pulsus atque exaltatus a
tra omnia trahat ad se. quippe qui est
super omnia deus benedictus in secula amen.

Sermo beati Bernardi abbatis. In na
tuitate dñi.

BERNARDUS
D. S.
quidem est
dilectissimi
hodierna
dominice
natiuitatis
sollempni

tas. sed dies breuis breuiare cogit
sermonem. Nec mirum si facimus nos
breue uerbum. quia et deus patet uerbum
fecit ad breuiatum. Videtis nosse quam
longum quam breue fecit. Celum in
quit hoc uerbum. et terram ego impleo.
nunc caro sanctum in angusto locatum est
presepio. A seculo autem propheta et in seculum
tu es deus. et ecce factus est infans diei
iunius. Ad quod hoc factus. aut que
necessitas fuit ut sic exinaniret se.
sic humiliaret se. sic adbreuiaret se
dominus maiestatis. nisi ut uos simili
faciatis. Jam clamat exemplo.
quod postmodum predicatur est uobis
cite anime quia mitis sum et humilis corde.
ut uerax inueniat qui dixit.
que cepit illic facere et docere. Obsecro
proinde et plimum rogo fratres. ne patiamini
sine causa tam preciosum exem
plar uobis exhibitum esse. sed reformamini
uini illi. et renouamini spiritu mentis
uestre. Studete humilitati que fun
damentum est custodite. ut utum. sectamini
mi illam que sola potest saluare animas

uostros. Quid enim magis in dignum.
quid detestandum amplius. quid grauius
punieudum. quam ut uidens dominum celi par
uulum sanctum. ultimum apponat magnificere
se homo super terram. Intoleabilis impu
dentia est. ut ubi se se exinaniret ma
iestas. inimicus infletur et intumescat.

Hoc igitur est propter quod exinaniret se
formam serui accipiens. qui in forma dei
equalis erat patri. sed exinaniret ma
iestate et potentia. non bonitate et misericordia.
Quid enim ait apostolus. Apparuit benignitas
et humanitas saluatoris nostri dei.
Appariat ante potentia in reformatione.
apparebat sapientia in eorum gubernatione.
sed benignitas misericordie nostre in mari apparuit
in humanitate. Innotuit iudeis po
testas insignis atque potentis. unde et
in ea lege inuenies sepius. ego dominus. ego
dominus. Philosophis inquam habundantibus in
suo sensu maiestas innotuit. quam iuxta
apostoli uerba. quod notum est de manifestum est
illis. Veritatem et iudei preterea ipsa preme
bant. et philosophi scrutatores maiestatis
opprobriabant agere. Potestas sub
iectione. maiestas erigit admiratio
nem. neutra imitationem. Appareat dominus
bonitas cui possit homo qui ad ima
ginem tuam creatus est reformari. nam mai
estatem. preterea. sapientiam. nec imitari
possumus. non expedit emulari. Quisquam
angustata est misericordia tua in sola angelorum
parte. reliquam occupat iudicium cum to
to parit humano genere. Domine in celo
misericordia tua et uitas tua usque ad nubes. et
ram uniuersam adempnas et acrias
potestates. Dilatet misericordia tuum
suos. extendat fines. expandat si

29
mū. attingat a fine usq; ad finem
fortit' & disponat omnia suavit'. **R**e-
strictus ē dñe iudicio finis tuus. sol-
ue cingulū tuū? & ueni miscrationib'
affluens. sup effluens caritate. **Q**uod
tu times o homo? quid trepidas a
facie dñi quia uenit. **V**enit non
iudicare s; saluare tram. **O**lim tibi
p'sualū ē ab infideli quodā seruo ut
furti tolles & impones regnū dyade-
ma capiti tuo. **D**ep'henus i furto.
quid nō timeres? quid nō fuges a fa-
cie eius. **F**orte enī iam gladiū iuba-
bat ignitū. **N**ūc in exilio positus
i sudore uultus tui uesteris pane tuo?
& ecce uox audita ē in tra. quia dñā-
tor aduenit. **Q**uo ibis aspū eius? &
quo a facie eius fugies? **N**oli fugere.
noli timere? nō uenit cū armis. nō pu-
mendū s; saluandū requirit. **E**t ne
forte dicas etiā nūc uocē tuā audiri
& abscondi me. ecce infans ē & sine
uocē. **N**am uagientis uox misānda
ē magis qm tremenda. **A**ut si cui
forte tribilis. s; nō tibi. **P**aruulus
scūs ē tenera uēbra. uigo mat' pānis
alligat? & ad huc timore trepidas.
Vel in hoc scies quia nō uenit p'dere te.
s; saluare. eripe nō ligare. **I**am aduer-
sus hostes tuos dimicat. iam supbor
& uolūmū colla tanqm di' utus & sapia
calcat. **D**uo tibi sunt hostes? pecca-
tū & mors. id ē mors corpus & aīe.
Verūq; debellatur aduenit. & ab utro-
q; saluabit te. noli timere. **E**t iā qui-
dem peccm i'pria p'sona uicit. qm
natam humanā sine ulla p'tragione
suscepit. **G**randis enī peccō frā est

uolencia. & reuera expugnatū ē cog-
noscit. qm natā qm se totā infecisse
& occupasse glabat. ab eo penitus i
xpo inuenta ē. **D**e hinc p'sequit' in
inuitos tuos & comprehendit eos. nec
conūtit donec deficiant. **C**ontra
pectm dimicans i conūlatōne sua.
ūbis parit' et exemplis oppugnat.
s; in passione sua alligat illō. **A**lli-
gat plane forte & dū i' p't uasa eius.
Iam uō eodem ordine mortē p'us su-
pat in se ipō. cū resurgit p'micie cor-
mientū & p'mogenit' nōrtuorū.
postmodū debellatur eam parit' i
nob' omib'. qm uelut' suscitabit
mortalia corpa nra. & destruetur nō-
uissima inuita mors. **P**ptea enī re-
surgēs decorē indutus ē. nō sicut an-
tea nascens pānis uolūt' est. p'tea
qm p'us sinu mīe aff'uebat non iu-
dicans quēqm? resurgens p'cinxit
se. & iusticie cinglō uidet' quodamim
affluentē sinū mīe collegisse. qm ex-
tūc p'parat' ad iudiciū qd in nra r'ue
futurū est. **N**am & p'tea p'aruu-
lus ad nos uenit. ut misericordiam p'roga-
ret. & futm i' fine iudiciū p'currens
mīa temparet. **L**icet enī paruulū
ad nos uenit? nō parū. tam attulit.
nō parū contulit nob'. **S**i queris qd
attulit? p'mo oīm attulit mīam.
scdm qm teste ap'lo saluos nō fecit.
Necq; enī hys tū p'fuit quos tunc
p'us inuēit. s; fons ē qui nūqm po-
tit' exhauriri. **F**ons nob' est xps
dñs unde lauēmur. sicut scriptū ē.
Qui dilexit nos & lauit nos a peccis
nris. **V**erūtm nō iste solus aquar

conuēntia.

inimica

resurrecti

usius ē: nec tantū sorde abluūt.
s; et sitim extinguit. **V**tū uēo
ait sapiens qui in sapia morabitur
& iniusticia meditabitur. **E**t post pau
ca. **A**qua inquit sapie salutaris po
tabit illū. **H**ic sapie salutaris, qm̄
sapia carnis mors ē: & sapia mūdi
eciā qm̄a iūmica ē deo. **S**ola que ex
dō est sapia salutaris, que scdm̄ bti
iacobi diffiniciōne p̄mū pudica est:
deinde pacifica ē. **N**am sapia car
nis uoluptuosa ē nō pudica: sapia
mūdi tumultuosa nō pacifica. **S**a
pia uō que ex dō est, p̄mū quidem
pudica est nō querens que sua sūt: s;
que ihū xp̄i, ut nō suā quisp̄ faci
at uoluntate: s; consideret que sit
uolūtas dī: deinde pacifica: nō ha
bundans in suo sensu: s; alieno
magis acquiescēs s̄ilio ul' iudicio
Tercius aquarū usus ē irrigacō. qm̄
p̄fecto necessaria habent nouelle
maxime plantacōes. **A**liorū aut
mū p̄ficent aut extoto p̄ficita
te p̄būt. **Q**uerat ergo deuocōnis
aquas quisp̄s seminant bonorū o
perū semina: ut irrigat' fonte
gr̄e, bone cōsulacōis ortus nō exares
cat: s; in p̄petua uiriditate p̄ficiat.
Orat enī p̄huiusmodi p̄phā. **E**t
holocaustū tuū p̄gūe fiat. **D**ic &
in laudib' aaron legis, qm̄ sacrifici
ū eius cotidianus ignis abh̄psit.
In quib' onūb' nichil aliud intelli
gendū uidet', nisi ut bona opa fer
uore deuocōnis & dulcedie spiritua
lis gr̄e condiant'. **P**utas inueniri
potit quartus fons, ut paradysum

recipemus: q̄tuor fontū irriga
cōne amenuissimū. **N**am si terrenū
paradysū tenuo nobis reddendū nō
sp̄amus: qm̄ regnū celorū spera
bim'. **S**i t̄ena inquit dixi uobis &
nō creditis: qm̄ si dixero uob' celestia
credetis. **N**ūc aut' ut de exhibiciōne
p̄ncipiū firma sit expectacō futurorū:
paradysū h̄emus multo meliorē & lon
ge delcabiliore qm̄ p̄mū parentes
habuūt: & paradysus n̄r xp̄c dñs ē.
In quo iā tres quidē fontes inuenim':
quartū queram'. **H**abem' de fonte
m̄e ad diluendas culpas aquas re
missionis: habem' de fonte sanie,
ad potandā sitim nr̄am aquas dis
cretōnis: h̄emur' de fonte gr̄e ad ir
rigandas bonorū opm̄ planta' aqua'
deuocōnis. **Q**ueram' ad decoquen
dos cibos aquas feruentes aquas
emulacōis. **H**ec nimirū conduūt
& de corquūt affectōnes nr̄as: & ebul
liūt de fonte caritatis. **U**nde ait
p̄phā. **C**oncaluit cor meū intra me:
& in meditacōne mea erat testet ignis.
Aubi quorū. **Z**elus inquit domus
tue comedit me. **D**iquidē ex dulce
diue deuocōnis diligens iusticiā,
ex fiore emulacōnis odio h̄t ini
quitatē. **E**t uide ne forte de fontib'
istis p̄dit ps̄aias. **F**aurietis aḡs
in gaudio de fontib' saluatori'. **N**ā
ut p̄missionē hanc uite p̄ntis esse
nouis nō future: illō attende qd' se
quit'. **D**icetis illa die, confitemur
dño & inuocate nom̄ eū'. **I**nuocacō
quippe p̄ntis temp̄is ē, sicut scrip
tū est: inuoca me idie tribulacō

nis. Porro ex his quatuor fontib' es
quide' ipe uident' uenire trib' ecclie
ordinib' singli' singulis: nam p'mus
quide' omnib' est communis. In multis
enim offendim' omis. & necessariu' habe
m' fontē misericordie: quo possim' ear' of
fensionū abluere sordes. Omis in qua
peccauim' & egem' gra' di. Et plati
& continētes et coniugati: si diximus
quia peccm' nō hēimus nos ipsos sedu
tim'. Quia ergo nemo mūdus a sor
de. necessari' est quib' fons misericordie:
& pari uoto debent ad hūc fontē noe
daniel & iob p'pare. De cetero iob quide'
maxime fontē sapie' querat. qm' ipe
magis nit' medios laqueos ambulat:
ita ut magnū uideat si a malo declinat.
Danieli u' curredū est ad fontē grē.
cui m' mirū penitētie opa & labore' ab
stinētie: deuocōis grā necesse ē impi
guare. Oportet enim ut nos m' i hyla
ritate oīa faciam': qm' hylarē dato
rem diligit d's. Verū tra' nra neq'
qm' fertilis ē huiusmodi semis: bone
scilicet iulacois. P'bit facile. facile
contabescit: nisi crebris irrigacōib'
adiuuet'. ut nullo i' orone dūca hui'
grām s' cottidiani p'ais noīe coctidie
postulenti' i'pinguare. Quā enī ti
mendū nobis ne forte cadat sup' nos
tribilis illa maledcōio p'phice m' p'ca
cōnis. fiant sicut fenūm tetfor: qd'
pus qm' euellat' exaruit. Fons uō
emulacōis noe specialit' uenit. q'a
maxie' platos decet hic zelus. Qua
tuor itaq' fontē istos ad huc i' carne
uiuētib' nob' in semetipso xpc exhibet:
qntū qui ē fons uite post hoc scilicet

repmittens: ad quē siciebat p'phā cū
dicebat. Vituit aīa mea ad deū fon
tē uiuū. Fontalis ecia' p'p' hos q'cu
or fontes. q' tuor ilotis uulnatus est
ad huc uiuens i' cruce. p'p' qntū cū
iā tradidisset spm'. translat' i' late.
Vnebat ad huc qm' fodunt ei man'
& pedes: ut quatuor nob' ad huc uiuē
tib' fontes ex se ipso p'ferret. Quātū
ptulit uuln' cū iam exspirass: ut in
se nichilomin' qntū nobis fontē post
obitū apiret. S; ecce dū loquim' de
mystis natiuitatis. ad scrutanda re
pente deuenim' lacrimeta dūice passio
nis. Nec mirū tam si q'riū' in passi
one quid i' natiuitate sua xpc actulit:
tūc enī p'ciso sacro pecuniā que late
bat in p'ciū nre redempcōis effudit.

Item unde sup'
Magna opa dñi.
ait p'phā. Magna
quidem oīa opa
eius frēs. siquidē
magnū ipē. S; ad
nos maxie' spectant: que in eis max
ime esse uident'. Hinc ē qd' psal
lit idem p'phā dicens. Magnificauit
dñs facē nobistū. Deniq' qm' mag
nifice nobistū agat specialit' tri
quedā eius opa clamant p'me nre
creacōnis p'ntis re. demp'cōis. fu
ture glorificacōnis. Quam mag
nificata sūt i' singlis opa tua dñe.
Quū est uirtutē opm' tuor' ānūciare
p'plo tuo: nos ipa saltē opa n' sileni'.
Triplix frēs cōmixtionē uihus tri
b' considare ē: celestis plane opis et
diuine uirtutis. Nā in p'mo quidem

ope conditōnis nre de limo plasma
uit hōiem deus. ⁊ inspirauit in fa
cie eius spm uite. Qualis artifex.
qualis unitor rerū. ad cui' nūtiū
sic conglutinant' sibi limus terre
⁊ spiritus uite. **L**imus quidē iam
ante creatus erat. qm̄ in principio
d's creauit celū ⁊ terram. **A**c spūs
sane nō mūnē s; ipam habet con
dicionē. nec ī massa creat'. s; singu
lari quodā excellentia inspiratur.
Agnoste o homo dignitatē tuā. ag
noste glām d'icōnis humane. **E**t
tibi cū mūdo corp'. sic enī decet eū
qui institut' est sup' uniuersam hui' cre
ature corporee molē. ex parte ei aliq'
similari. s; est tibi etiā ibi aliquid.
nec omīno parand' es cetis creatu
ris. **C**ompacta ⁊ cōfederata s; uite
caro ⁊ aīa. illa plasma. hec inspi
rata. **S**; cui' int' ē hec unio. **C**ū
hac unione pstat'. **E**t enī iuxta
sapiam filior' hui' scē ubi sociantur
sūmis inferiora. pūalent q; p'atē
hnt. ⁊ humilioib' utunt' p'hibitu
suo. **C**onculcat fortior min' fortem.
ridet sapiens ī doctū. simplice fallit
astutus. potens despicit imbecille.
Nō sic mox tuo d's. nō sic ī tua unio
tione. nō ad hoc sociasti spm limo. s;
limē hūili dignā ⁊ excellentē crea
turā. abiecte ⁊ mutili masse. **Q**s nō
uideat frēs qntū corpi pstat' aīa.
Nūquid nō trūcus eet īsensibilis caro
in aīata. **A**b aīa enī pulchritudo. ab
aīa in cremitū. ab aīa claritas uisus.
⁊ son' uocis. **D**emq; sens' oīs ab aīa
ē. **C**aritatē ī unio ista p'mendat.

caritatē in hac ipa conditōis ppe pa
gina lego. caritatē in ipō statim pū
cipio nō solū p'dicat. s; ingerit ī man'
benignissā creatoris. **E**t quidē mag
na hec unio d'icōis d'icōis. s; si stabilis
p mansisset. **N**ūc aut' hec diuino fu
erit munita sigillo. ad ymaginē q; p
pe ⁊ similitudinē suā creauit hominē
d's. heu duritū ē sigillū. ⁊ unitas dis
sipata. **A**ccedens ille pessim' latro re
cens ad huc sigillū fregit. ⁊ sic mu
tata similitudine diuina ppat' ē miser
homo iumentis ī sapiētib' ⁊ silis scīs
cillus. **R**ectū quippe fecit d's hōiem
atq; hec similitudo eius de quo scriptū
ē. quia reus d'ns d's n' ⁊ nō ē iniqui
tas ī eo. **U**eracē q; ⁊ iustū fecit eū si
cut ⁊ ipse uitas ⁊ iusticia ē. nō unitas
ipā posset distinguī dū sigillū hui' inte
gritas pmanet. **U**erū supuenit fal
sari. qui ī doctis sigillū p'mittēs me
lius. ue ue fregit. qd' erat manu di
uinitatis ipressū. **E**ritis inqt sicut
d'ns. scientes bonū ⁊ malū. **O** mali
uole. o maligne. ad quid eis huius
similitudo scie. **D**unt certe sicut di
recti. iusti. ueraces. sicut sicut d's ī que
peccm nō cadit. **H**oc quippe sigillo
stante. stabit unitas illa. **J**am ex
p'mi miseri quid nobis p'suaserit uer
sucia dyabolice fraudis. **F**racto nāq;
sigillo sequit' amarū distidiū. triste
diuortū. **U**bi est qd' dixisti neqm̄.
nequaquā moriemū. **E**cce enim
morim' oīs. ⁊ nō est homo qui ui
uat ⁊ nō uideat mortem. **S**; quid
erit d'ne d's. nūquidne repabit' op' tuū.
⁊ q' cecidit nō adiciet ut resurgat.

Non ē qui reficiat n̄ qui fecit. **I**eremias
 p̄ miserā inopū & gemitū pauper
 nūc exurgā dicit dñs. **P**onā in salu
 tari tuo: fiducialit̄ agā in eo. **D**iquidē
 nichil pficiet imit̄ i eo: & fili' iniqui
 tatis n̄ apponet nocē ei. **G**loria inquit
 ego facio in uirtutē ubi & exp̄ssi' & ro
 busti' pono sigillū eū qui n̄ ad yma
 ginē meā. s̄ est ipsa ymago: splendor
 glorie: & figura substācie. n̄ factus: s̄
 genuit̄ ante secula. **E**t ne forte time
 as eē frangendū audi p̄pham: aruit
 inquit tanqm̄ testa uirtus mea. s̄
 talis testa. qm̄ n̄ ip̄e malleus unūse
 ēre nocē ullom̄ possit. **D**ane cū p̄ma
 erudob̄ sc̄a sit. sc̄da iā nūctio fit ex
 trib' ut discas ex hoc ip̄o ad sacramen
 tū accedē t̄nitatis. **V**erbū qd̄ erat in
 p̄ncipio ap̄d dñm & d̄s erat. aīa que de
 nichilo creata ē & ante n̄ erat caro de
 massa corruptōis sine corruptōne a
 liqua diuino segregata artificio. q̄
 his ulla iā caro erat. uiculo idissolubi
 li ipsone coeūt unitatē. **H**abes in
 hys t̄pler genus potentie. **Q**d n̄ eāt
 creatū. qd̄ pierat repatū: qd̄ sup̄ om
 nia eāt paulom̄ ab anglis minoratū.
Hec sūt euglica illa sata farinē que
 parit̄ f̄mētant̄. ut sit panis anglor̄
 que māducet homo. panis cōfirmans
 cor hōis. **F**elix mulier. b̄nd̄ta in muli
 erib' in cui' castis uiscib' sup̄uēiente
 igne sc̄i sp̄c coctus ē panis iste. **F**elix
 inqm̄ mulier que i hec tria sata imū
 cuit̄ fidi sue f̄inentū. **D**iquidē fide
 cepit. fide pepit: & ut ait elyabeth
 b̄ta que credidit qm̄ p̄sc̄a sūt in ea q̄
 dicta s̄t ei ad dño. **N**ec mireris qd̄ ei'

fide mediante unctū dñm ubū car
 nis inquit & carnē ipsam de carne
 ei' suscepit. **D**ane ne hoc quidē p̄nti
 expositōni obuiare p̄t: qd̄ de celesti
 regni dicit similitudinē. **F**erz̄ enī
 i dignū uidet̄ si celoz regnū fidi ma
 rie p̄pat̄: qua & repat̄. **Q**ui' itaqz
 unctulū unōnis: ulla dño soluere
 p̄t creatūa. **D**iquidē n̄ p̄nceps mūdi
 hui' hab' i eo q̄tm̄. n̄ ip̄e ioh̄es solue
 dign' est corrigiā calciamti. **Q**uid
 tam. **S**oluat̄ certe aliquaten' necesse ē:
 alioq̄m qd̄ dissolutū ē nō resolidatur.
Pais integ' thesaur' abscondit' sapi
 ecia occulta: que utilitas i hys oibus.
Merito flebat ioh̄es n̄ inueniri qui
 ap̄iret librū. & soluet̄ signacula ei'.
Dū enī claus' staret. nemo ex nob' diu
 nā illā attigē sapiam p̄ualeret. **A**pi
 tulibrū agne dī uera mansuetudo.
Fodiendā expone nūdeo manū tuā & pe
 des: ut p̄cedat qui i eis latet thesaur'
 salutis. & copiosa redemptō. **F**range
 demz̄ esurentib' panē tuū. **S**olus
 enī frangē potes. qui solus ut cōfrac
 ta solidos stare potes: & in ip̄a cōfrac
 tione solus potestatē habes ponēdi
 aīam cū uoluīs resumendā. **T**ua
 igit' miseracōne soluat̄ aliquaten'
 templū hoc: s̄ nō penit' dissoluatur.
Deparet̄ ab anima caro. s̄ ubū sane
 et carni seruet̄ i corruptōne & aīe
 plenā cōferat libtatē. ut sola m̄t̄ mor
 tuos libē agat: edicens unctos de
 domo carnis. sedentes i tenebris et
 umbra mortis. **D**onat̄ aīa sc̄a car
 nē in maculatā. s̄ resumendā tria
 die: ut moriēs mortē p̄imat & uita

hōim cū resurgēte resurgat. Ita factū ē dilectissimi. et ita scām gaudeam. Morte illa mors mortua est. et regenerati sumus in spem uite p r r u e ihū xpī ex mortuis. Jam qd futurū sit ī unione scā qd loquetur. Nec oculus uidit n̄ auris audiuit. n̄ in cor hōis ascendit q̄ ip̄au d̄s diligentib⁹ se. Consummatio erit illa cū tradidit regnū dō p̄ri. et erūt duo nō iam ī carne vna. s̄ in spū vno. Et enī si adhēns carnī iūbū scām ē caro. multo magis q̄ adheferit dō vn⁹ sp̄c erit cū eo. Et ihac quidē unione media hūilitas exhibet. et hūilitas magna nimis. ī ea uō qm̄ expectam⁹ ad qm̄ suspiram⁹. p̄fca nob. si tū nobis reposita gl̄ificacō ē. Qd si memini m⁹ in p̄ma diuicōne qua exaīa et carne p̄pact⁹ est hō. caritatē p̄mendari merito eminet hūilitas in secūda. quia sola ē ūtus hūilitatis lese reparatio caritatis. Porro qd unū racionalis aīe cātura t̄eno corp̄. om̄ino n̄ est hūilitati asēbere. siquidē nō ex delibeacōne ip̄a carnī miscetur. s̄ creantō imittit⁹ imittentō creatur⁹. Nō sic sane sūm⁹ ille sp̄c. qui cū est magis bon⁹ ip̄o b̄n̄placati. sin̄ arbitrio accessit ad corp⁹ incoquinatū. Merito tenet caritatē et hūilitatē sequit⁹ gl̄ificacō quia sine caritate nichil p̄desse p̄t et ne

Dmo nisi qui se hūiliat exaltabit. Item vnde supra vo quedā rerum genā fr̄es in hac

uatiuitate dñi considero. nō solū diuersa s̄ et dissimilia ualde. Si quidē et puer qui nascitur d̄s est. et mater de qua nascit⁹ uirgo est. et partus ip̄e sine dolore est. Fulget in tenebris lux noua de celo. gaudū magnū angl̄s ewangelizat. laudat multitudo milicie celestis. datur gl̄a deo. par hōibus bone uolūtatis nūciatur. Currit pastores ī ueniūt quod ad eos dictū est uerbū. m̄iciant alijs quicūq̄ audiūt admirant⁹. Hec et hys similia dilectissimi diuine uirtutis sunt nō fragilitatis humane. Vasa sūt aurea et argentea quib⁹ p̄tanta sollempnitate īmensa dñi eciam egenis quibusq̄ hodie ministrat⁹. Non est nob̄ tolle ista. Non nobis aureus discus datur aut cyfus. s̄ qui in eis est cibus et potus. Diligenter considera ait sapiens. que tibi apponunt⁹. Et ego quidē agnoscō in ea esse natiuitatis huius tempus et locum. infantilis corporis teneritudinē. parvuli uagitus et lacrimas. sed et ipsor quib⁹ primo ānunciatur natiuitas saluatoris paupertatem pastor atq̄ uigilias. Mea sunt hec. pro me fiunt. michi apponunt⁹. michi p̄ponunt⁹ imitanda. Nymē natus ē. nocte natus ē xpc. Nūquid credim⁹ casu scām. ut ī tanta aeris īclemētia et ī tenebris nasceret⁹ cui⁹ ē hyemps et estas dies et nox. Nō eligūt puuli ceti qm̄ nascant⁹. q̄ppe quib⁹ uir ad huc īcipiētib⁹ uide nlls s̄ ē rōis ul. nllā eligēdi

libertas. facultas nulla deliberandi.
Xps fr̄s & si homo nō erat. erat tamē
 ī principio apud d̄m & d̄s erat. eiusdē
 cui nūc est sap̄ie & potestatis. ut po-
 te d̄i uirtus & d̄i sap̄ia. **M**astiturus
 itaq; d̄i filius cui in arbitrio erat qd̄
 cūq; uellet eligē temp̄. elegit quod
 molestius ē: p̄sertim paruulo & pau-
 pis matris filio. que uix p̄anos ha-
 beret. ad inuolendū. p̄sepe adreclmā
 d̄i. **E**t cū tanta eēt necessitas. nul-
 lam audio fieri & pellū mēcionē. **P**ri-
 mus adā pelliceis uestit̄ tunicis. p̄a-
 nis sc̄os obuoluit. **N**on ē tale iudiciū
 mūdi. aut iste fallit̄ aut mūdus er-
 rat. **S** diuinā impossibile est falli
 sapiam. **M**erito p̄uide & carni p̄ri-
 uentia mors. siquidē & ip̄a inimica est
 deo. & secl̄i quorū prudentia stulticia
 uōiat. **Q**uid em̄. **X**pc utiq; qui
 nō fallit̄. eligit qd̄ carni molestius est.
Io ergo melius. id utili. id potius eli-
 gendū. & quisq; aliud doceat ul' sua-
 deat. ab eo tanq̄m a seductore cāmedū.
Tam ū etiā nocte uoluit nasci. **U**bi
 sūt qui tam impudent̄ ostentatē ges-
 tiūt semetip̄os. **X**ps eligit qd̄ sa-
 lubri iudicat. uos eligitis qd̄ reprobat
 ille. **Q**uis prudentior eduoibus. **C**ui
 iudiciū iusti. cui sententia sa-
 nior. **D**eniq; tacet xpc. nō se extol-
 lit. nō magnificat. nō p̄dicat. & ecce
 ānūciat eū angl̄s. laudat multitudo
 celestis exercit̄. **E**t tu ergo qui
 xpm sequeris. inuentū absconde the-
 saurū amia uescari. **L**audat te os
 alienū. sileat tuū. **N**ohuc aut̄ in
 stabulo nascit̄ xpc. & in p̄sepio reclu-

nat. **E**t nōne ip̄e ē qui dicit. meus
 ē orbis t̄re & plenitudo eius. **Q**uid
 ergo stabulū eligit. **M**ane ut rep-
 bet gl̄am mūdi. dampnet seculi uā-
 nitatē. **M**ecōū loquit̄ lingua. & que-
 cūq; de eo sūt clamāt. p̄dicant eugli-
 zant. **I**p̄a quorū infantilia membra
 nō silent. **I**n omnib' mūdi iudiciū ar-
 guit. subūtit̄ & futat. **Q**uis em̄ ho-
 miū si daret̄ op̄cio. nō magis eligeret
 robustū corp̄. & etatē intelligibilem.
 quā infantile. **O** sap̄ia que de occultis
 traheris. o uē incarnata & uelata
 sap̄ia. **E**t tamē fr̄s ip̄e ē p̄uillius
 olim p̄ysaiam p̄uul' sciens reprobare
 malū & eligē bonū. **M**alū ergo uo-
 luptas corp̄is. bonū ū afflictio ē. **S**i
 quidē & hanc eligit & illā reprobat puer
 sapiens ūbū infans. **U**bū em̄ caro
 fc̄m ē. caro infirma. caro infantilis.
 caro tenā. caro impotens oīs op̄is.
 om̄is laboris impatiens. **E**t uere
 fr̄s ūbū caro fc̄m ē. & hitant̄ ī nob̄.
Dū eēt ī p̄ncipio apud deū luce habi-
 tabat inaccessibile. & nō eēt qui cape-
 ret illud. **Q**uis em̄ inuestigauit
 sensū d̄i. aut q̄s siliari ei fuit. **C**arnalis
 homo nō p̄cipit ea que sūt
 sp̄c d̄i. **S** iam capiat & carnalis ē.
 quia fc̄m ē caro. **S** nichil p̄t̄ carne
 nouit audire. ecce ūbū caro fc̄m ē.
 audiat ul' in carne. **O** homo ī carne
 tibi exhibet sap̄ia illa quondā occultā.
 ecce iā trahit̄ de occultis & ipsis
 se se iā ingerit sensib' carnis tue.
Carnalit̄ ut ita dixim p̄dicat̄ tibi.
 fuge uoluptatē. quia mors posita
 ē secus introitū delictōnis. age pe-

201

lia

intentiā quia appropinqt p hanc reg-
 nū. **H**oc tibi pōtat stabilū illd. hoc
 p̄sepe clamat: hoc membra illa ifan-
 tīla manifeste locunt: hoc lacme et
 uāgitus englīzant. **P**lorat quippe
 xpc. s̄ n̄ sicut cecī. aut certe n̄ quare
 cecī solent. **I**n alijs sensus. in xpo p̄
 ualebat affcūs. **P**acunt illi non a-
 gūt. ut pote n̄ ipius ad huc usū uo-
 luntatis habentes. **I**lli ex passione
 lugent. xpc ex cōpassione. **I**lli uigū-
 gūe qd̄ est sup̄ om̄s filios adē. xpc fi-
 lior̄ adē peccāta deplorat. **E**t certe p̄
 quib̄ nūc lacmas fūdīt. postea fun-
 det et sanguinē. **O**duricia cordis
 mei. **U**tinā dñe sicut ūbū caro sc̄m
 ē. ita et cor meū carneū fiat. **D**iqui-
 dē et hec pollicitus es p̄ p̄phā. **Au-**
 ferā m̄h̄t aīob̄ cor lapideū. et dabo
 uob̄ cor carneū. **F**rēs lacme xpi in
 et pudorē pariūt et dolorē. **L**udebam
 ego foris in platea. et in secreto rega-
 lis cubituli sup̄ me ferebat iudiciū
 mortis. **A**udiuit hoc iugem̄ eū.
 exiit posito dyademate. sacro uestie.
 aspl̄us cinē caput. nudus pedē. flet̄
 et euulans. qd̄ morte dampnat̄ eēt
 seruulus eius. **I**ntueor illū subito
 p̄cedentē. stipeo nouitatē. causam
 p̄cinctoz et audio. **Q**uid factururus
 sū. **A**d huc ne ludā et deludam lac-
 mas eius. **P**lane si insanus sum et
 mentis tōps n̄ seruar eū. nec simul
 cū lugente lugebo. **E**cce unde pu-
 dor. dolor et timor unde. **U**trū
 quia ex cōsideratōne remedij piculi
 mei estimo quātitatē. **N**esciebam
 sanus in uidebar. et ecce mittitur

uirginis fili. filius di altissimi. et
 iubet occidi. ut uulnib̄ meis p̄cioso
 sanguis illius balsamo medeatur.
Agnoste homo ip̄m gūa sint uulnīa.
 p̄quib̄ necesse sit xpm̄ dñm uolūari.
Si nō eēt hec ad mortē. et mortem
 sempitēnā. nūq̄m p̄ eoz remedio. di
 filius moreret. **P**udet itaq̄ dūcilli-
 mi ip̄am negligent̄ dūsimulāe pas-
 sionem. cui a tanta maiestate tantā
 exhiberi uideo passionē. **C**onpatit̄
 filius di et plorat. homo patit̄ et ride-
 bit. **H**ic et medicine estimatō. et do-
 loris in et timoris exaggatio ē. **V**erū
 si diligēt̄ obseruē p̄cepta medici.
 erit etiā solacōnis occasio. **S**icut
 em̄ grauē agnosto morbū cui tanta
 apponit̄ medicina. sic et ex hoc ip̄o n̄
 incurabile eēt diector. **N**eq̄ em̄ p̄
 ciosissimas sp̄es frustra ūsumet me-
 dicus sapiens. imo ip̄a sapia. **P**or-
 ro frustra insimul constat nō solū si
 absq̄ eis facilis eēt curatō. s̄ multo
 magis si et cū eis eēt impossibilis.
Animat itaq̄ ad penitentiā. et ac-
 cendit uehementius desidiū sp̄es p̄cep-
 ta. **S**ane accedit ad solacōnē ipsa
 que pastorib̄ uigilantib̄ exhibita
 est uisitacō et allocucō angloz. **V**e
 uobis diuites qui habetis solacio-
 nē ur̄am. ut iam n̄ meream̄ habē
 celestē. **Q**ū mlti em̄ nobiles sc̄dm
 carnē. qm̄ mlti potentes. qm̄ mlti
 sapientes hui⁹ seculi hora illa istra-
 tis mollib̄ quiescebāt. et nemo eoz
 dignus habitus ē nouā uidere lucē.
 scire magnū illud gaudiū. anglos
 audire cantantes. **N**ā merxellis do-

Agnostant igitur homines quia in labore
 hominum non sunt: insitari ab angelis non
 merentur. Agnostant quam placeat
 supernis cubis laboris cuius spiritualis in-
 tentio est: quoniam quidem et eos qui punctu
 corporis corporali urgente necessitate la-
 borant: suo dignantur alioquin: et al-
 loquio tam felici. Nimirum huma-
 num in eis agnoscunt ordinem. quo con-
 stat ut deus: ut in sudore vultus sui
 vescat ad panem suum. **O**bscuro uero
 dulcissimi proditate diligenti quantum
 fecit deus per prophetam exhortatione et salute:
 non instructos muerat in uobis sermo
 tam uerum et efficacem: sicut fidelis et omni
 acceptatione dignum. sermo non tam oris
 quam operis. Putatis fratres parum in mo-
 lestum esse. si hoc ipsum uerbum quod nunc loqui-
 tur ad uos uacuum et sine aliqua utilitate
 de pure in cordibus nostris nossemus. **E**t
 quis sum ego? aut quis est hic sermo meus?
Si hunc tantillum uocis laborem in utile
 esse dolet homo pusillum: imo et nichil.
 quoniam iusti indignabitur deus maiestatis.
 si tantam eius operam nostram aut duritiam: aut
 negligentiam contingat euacuari. **A**u-
 tat hec aseruulis suis qui pro eorum sa-
 lute induere dignatus est formam serui
 unigeniti dei patris qui est super omnia
 deus benedictus in secula. **Item ubi super**

Agnostite fratres dilectissimi quanta sit
 hodierna sollempnitas cuius et dies breuis
 et terra angusta est lati-
 tudo. Loco pariter et tempe dilatatur
 noctem preoccupat. celum replet an-
 tem tram. Mox enim ut dies illumina-

ta est. cum in tempeste noctis hora cir-
 cumsulit pastores lux noua de celo.
Et ut nouitis quo in loco sollemp-
 nitatis huius ceperunt gaudia celebra-
 ri: quod iam angelis prius erat. futurum
 omnium populo gaudium annunciat. **S**ed et
 profestum ad est diuinis personans lau-
 dibus celestis exercitus multitudo. **H**inc
 est quod sollempnis dicitur nox ista pre-
 teris in psalmis ymnis et canticis spiritu-
 alibus et huius potissimum in uigiliis sine
 ulla hesitatione credendum est celestes
 illos principes preuenire coniunctos psal-
 lentibus in medio iuuecularum tympanis
 triarum. **I**tem multa hodie gemis et au-
 ro fulgent altaria. quanti ubique pal-
 lus parietes adornant. **P**utas ad
 hec diuertent angeli. et panosos homines
 deducant. **S**i ita est. cur pastoribus
 ouium magis apparere quam terre re-
 gibus? quoniam sacerdotibus templi. **C**ur et
 ipse saluator. cuius est aurum pariter et ar-
 gentum sacram in suo corpore dedicat pau-
 periam. **A**ut certe cur paupertas ipsa
 tam sollicitate enarratur ab angelo. **N**e-
 que enim sine certa ratione missus panis
 saluator obuoluit et ponit in proleptico.
 quoniam id manifeste in signum nobis commendat
 ab angelo. **H**oc inquit uobis signum.
Inuerietis infantem panis inuolutum. **I**n
 signum positi sunt panes tui donec ihesu. et
 in signum cuius annis usque hodie tradita
 est. **M**ulti quippe uocati. sed non multi
 electi. et ideo nec signati. **A**gnosco
 certe agnosco ihesum magnum sacerdotem
 sordidis uestitum uestibus dum alter care-
 t cum dyabolo. **S**cientibus scripturam
 loquor et quibus non ignota propheta in suo

zacharie. **U**bi uero exaltatum est caput nostrum
super inimicos nostros. ex hoc plane unctus
uit ueste: decorum induit: amictus est
linee sicut uestimento. **E**xemplum de-
dit nobis ut et nos eadem faciamus.
Vtilior siquidem in conflictu lorica fer-
rea quam stola linea: licet oneri illa
sit. hec honori. **E**rit cum et membra
sequentur caput. ut corpus iam unctum
uno psallat spiritu et dicat. **C**oncidisti
lactum meum et circumdediti me letitia.
Inuenietis inquit infantem panis in uo-
luntate et positum in presepio. **E**t per pau-
ca. **V**enerunt inquit euangelista. festinan-
ter: et inuenerunt mariam et ioseph. et
infantem positum in presepio. **Q**uid est
hoc sola ab angelo commendari uidetur hu-
militas. non tamen sola apostolorum inue-
niri. **F**orte speciali commendat angelus
humilitatem. quia uentibus ceteris presump-
tibus. ipse in humilitate steterit. **A**ut
certe propterea celitus annunciat humilitas.
quod hec quasi propria uirtus diuine exhi-
benda sit maiestati. **V**ola tamen non po-
tuit inueniri: quia semper gratia datur
humilibus. **I**nuenerunt ergo mariam et io-
seph. et infantem positum in presepio.
Sicut enim saluatoris infantia ma-
nifestam prebendit humilitatem. sic puri-
tatem continentiam. iustitiam pro ioseph uir-
tutum iustitiam. cuius laus est in euangelio non in-
grue designat. **H**anc continentiam
teberi carni quis uestiat. **I**ustitia
uero uirtus est. quod suum est cuiusque tribuens.
et hec erga primos est necessaria.
Porro humilitas deo nos reconciliat.
deus faciat esse subiectos. deo placet in o-
bis sicut ait uirgo beata. **R**espe-

it deus humilitatem ancille sue. **I**taque qui
fornicat peccat in corpore suo. qui in-
iuriolus est in primum. qui extollit
et inflatur: in deum. **F**ornicator se-
metipsum dehonestat. inurosus mo-
lestat primum: elatus quod in se est deum
in honorat. **G**loriam meam autem dominus al-
teri non dabo. **E**t superbus. **E**go in-
quit eam in licet non de deis usur-
pabo. **N**ec enim placet ei angelica
distributio. **D**ans gloriam deo: pacem ho-
minibus. **N**on ergo colit deum. sed adu-
sus deum extollit impius plane et in-
fidelis. **Q**ue enim pietas. nisi cultus
dei. **Q**uis uero deum colit. nisi qui uo-
luntarie ei subiectus est: et sicut oculi
seruorum in manibus dominorum suorum: ita oculi
cordis eius ad dominum deum suum. **U**t
ergo inueniat semper in nobis maria et
ioseph et infans positum in presepio. so-
brie et iuste et pie uiuamus in hoc seculo.
Propter hoc enim apparuit gratia dei erudi-
ens nos. et per hoc quorum gloria eius ap-
parebit. **H**ic enim habes. **A**pparuit
gratia dei omnibus hominibus erudiciens nos.
ut abnegantes impietatem et secularia de-
sidia sobrie et iuste et pie uiuamus in hoc
seculo. expectantes beatam spem. et adue-
ntum glorie magni dei. **A**pparuit in puero
gratia ad eruditionem. si hic erit magnus
sicut de celo gabriel locutus est. et quod
puerulus erudierit ad humilitatem cor-
dis et mansuetudinem. magnificabit

B postmodum et glorifica-
bit magnam et gloriosam ad-
ueniens ihesus christus dominus
noster. **I**tem uide supra
EDICTUS

deus & p̄r dñi n̄r̄ ih̄u xp̄i p̄r m̄iarū
 & d̄s totius cōsolatōnis: qui cōsolat
 nos in om̄i tribulatōne n̄ra. **Bene**
 dictus qui p̄r m̄iā caritatē suam
 qua dilexit nos misit nobis filium
 suū dilectū in quo ei b̄n̄ placuit. p̄
 quē recōciliati pacē habem̄ ad eum
 & itē sit nobis recōciliatōis h̄m̄ & me
 diator & obse. **Non** est q̄d ueream̄
 fr̄es mei sub tam pio mediatore. nō
 ē q̄d de tam fido obside dubitem̄. **S;**
 qualis mediator ē inquit qui in sta
 bulo nascit̄. in p̄sepi ponit̄. p̄anis in
 nolunt̄ sicut ceti. plorā fuit ceti: dem̄
 q̄ infans iacet ut ceti. s̄ uenerunt.
Magn̄ plane mediator ē etiā in h̄is
 om̄ib̄ que ad pacē sūt n̄ p̄fectorie
 sed efficacit̄ querēs. **Infans** quidē ē
 s̄ ubū. infans cui ne ip̄a quidē infan
 tia tacet. **Consolam̄** solam̄ dicit
 dñs d̄s iūr. dicit hoc emanuel nobis
 cū d̄s. **Clamat** hoc stabulū. clamat
 p̄sepe: clamant lacrimē. clamāt p̄a
 ni. **Clamat** stabulū curando se se
 hōi qui in latrones inciderat p̄para
 ri. clamat p̄sepe eidem hōi qui in
 mētis p̄patus fuit pabulū in m̄s
 trari: clamant lacrimē. clamant
 p̄ani eident̄ ip̄ius cruēta m̄lneā
 abluī & extergi. **Quidē** nullo hōr
 xp̄c eguit: nichil hōr illi p̄pter se.
 magis aut̄ oīa p̄r electōs. **Verebū**
 tur filiū meū aut̄ pat̄ m̄iar. **Verū**
 id quidē dñe reuēnt̄ eū. **S;** qui.
Non plane uidei ad quos missus:
 s̄ electi p̄r quos missus. **Reuere**
 m̄ eū nos in p̄sepio. reuere m̄ in
 patibulo: reuere m̄ in sepulchro.

Deuote suscipim̄ tenerū p̄r nos.
 eruentū p̄r nos. pallidū p̄r nos.
 sepultū p̄r nos reuēnt̄. **Deuote** ad
 oram̄ cū magis. deuote amplectim̄
 cū symeone sc̄o infantiā saluatoris:
 suscipiente m̄iam tuā in medio tem
 pli tui. **Si** quidē ip̄e ē de quo legim̄:
 m̄ia dñi ab et̄no. **Alioq̄n** quid̄ coe
 tū patri. nisi filius aut̄ sp̄c sc̄us.
Et uterq̄ quidē nō tam misericors
 q̄m ip̄a uere m̄ia. **Nichilom̄** etiā
 pat̄ misericōdia ē. atq̄ h̄i tres n̄ nisi
 una misericōdia sicut una eēntia. una
 sapia. una diuinitas. una maiestas.
In eo tam̄ q̄d p̄r m̄iar dicit̄ d̄s. q̄s
 n̄ uideat ul̄ p̄rio noīe filiū de signa
 ri. **Et** bene dicit̄ pat̄ misericōdiarū:
 cui ip̄ū est misereri semp̄ & parē.
S; forte quis dicat. **Quid** illi p̄riū
 ē misereri. cui iudicia abyssus multa.
Neq̄ enī dicit̄. om̄is uie eius m̄ia so
 la. s̄ misericōdia & uitas. **Non** minus
 iustus q̄m misericors ē. cui misericōdia
 & iudiciū decantat̄. **Verū** id quidē
 cui uult misereri. & quē uult iduare.
 s̄ q̄d misereri ip̄ū illi ē. ex se enim
 sumit matiam & uelud quoddam
 seminariū miserendi. **Nam** q̄d in
 dicit̄ & cōtempnat. nos eū quodā
 modo cogim̄. ut longe alit̄ de corde
 ip̄ius miseratio q̄m aiadūsiō p̄cetē
 uideat. **Ip̄m** audi uicentē. **Quid**
 uolūtatis mee ē. mors nup̄i dicit̄
 dñs. & nō magis ut uitat̄ & uiuat.
Recte ergo nō p̄r iudicōr ul̄ ultio
 nū dicit̄. s̄ pater misericōdiar. nō q̄d
 modo p̄ris uideat misereri potius
 q̄m indignari. & quēadmodū pat̄

filior miserat timentiu se. s. eo ma-
gis quod miserendi causam ⁊ origi-
ne sumat ex iprio. iudicandi ul' uelut
cendi magis ex nro. **S.** si ipse hoc pa-
ter misericordie. quare pat' misericordiaru.
Demel locut' est ds ait ipse duo hec
audiui. quia potestas di e ⁊ tibi dne
misericordia. **C**eterum apls. nobi' in uno
uero uersio vno ipam quorq' miam
dupliciter commendat. patre dicens no
vni' tui misericordie. s. miam ⁊ dni non
vni'. s. totius consolatois. qui consola-
tur nos n' modo in hac ul' illa s. in
omni tribulacione nra. **M**isericordie
dni multe aut quida. uidelicet quia
multe tribulaciones iustor. s. de omib'
his liberabit eos dñs. **U**nus est di
filius. unu' ubi. s. misericordia nra mul-
plex. n' in magna miam. s. et multi-
tudine querit miseracionu. **F**orte
tam ipse vnam dupliciter qua subsistit
humana dicitio cu sit utraq' tam mise-
ra. n' in p'grue duplex homi dicatur
misericordia. licet sit multiplex in utraq'.
Diquide ⁊ corpus ⁊ cordis nri tribula-
ciones multiplicatae sunt. s. abut' ne-
cessitate eruit qui totu' hoiem sal-
uū fecit. **C**u ergo un' ille ⁊ unicus
di fili' etia' nunc uenit ipse aias. tolle
scilicet p'ca mundi. ⁊ secundo ipse corpa-
sit uentur'. ut ea resuscitet ⁊ confi-
guret corpi claritatis sue. n' in p'gru-
u' fortasse uidebit. ut in eo qd patri-
miam b'ndictiui. dupliciter hanc miam
ostendam. **D**iscipiens enim humane
nate corpi sicut ⁊ aiam. n' in semel
solam. s. ut sup' quorq' memi n'.
consolamini solam dicit dñs deus

nri. ut uidelicet certi sim' qd utruq'
sit saluatur'. qui neutru' suscipe e
edignatus. **S.** in quibus putas.
Plane in iplo suo. **I**pe enim ⁊ nunc sal-
uū faciet n' quoscunq' s. ipm suū a-
pectis eoz. ⁊ postmodu' nō omne cor-
pus s. corpus hūilitatis figurabit
corpi claritatis sue. **D**emum ipm
suū consolatur. utiq' ipm hūilem
quē saluū faciet. nā oculos sup'bor
hūiliabit. **V**is nosse ipm eius.
Tibi derelictus e paup' aut homo se-
cundu' cor di. **S.** ⁊ ipse in euanglio.
Ve uob' diuites qui habetis consolato-
ne nram. **U**trina nos dilectissimi in
eo iplo inueniri semp' optem'. non
cui dicit. ue. s. que solatur dñs ds
suis. **Q**uid enim consoletur eos. qui
sua hnt consolationem. **N**on solatur
xpi infancia garrulos. n' solantur
xpi lacrimae cathinnates. nō conso-
lant' panni eius ambulantes istolis.
n' consolant' stabulu' et p'sepe aman-
tes p'mas cathedras in synagogis.
S. equanimiter forte uniuersam hanc
consolationem expectantib' in silencio
dñm. lugentib'. p'anos. paup'ib'.
cedere uidebunt. **C**eterum audiant qd
⁊ ipi quorq' angli nō alios solant'.
Vigilantib' enim pastorib' ⁊ custo-
dientib' uigilias noctis euanglizatur
gaudiu' magnu' noue lucis. ⁊ eis
natus dicit' esse saluator. **P**au-
p'ibus atq' laborantib' nō uobis di-
uites qui uiam hētis consolacione
s. ue diuinu'. int' ipas noctis uigili-
as dies scificatus illuxit. ⁊ nox si-
cut dies illuata inno i diem mu-

tata ē. dicente anglo. quia natus
 est uob' saluator hodie utiq; n̄ hac
 nocte. *Si* quide' nox p̄cessit die' aut
 appropinquauit: uerū utiq; dies ex
 die salutare dī ih̄c xp̄c dñs n̄r. qui
 ē sup om̄ia deus benedictus in secu-
 la Amen. *¶* **Simo b̄ti. b. abbis. de festi-
 scōr. Stephani. Ioh̄is. & Innocentiū.**

Benedictus
 qui uenit
 in nomine
 domini. d̄s
 dñs & illux-
 it nobis.
 Benedictum
 nomē gl̄ie

eius qd̄ est sc̄m. *¶* Merq; eū otiose
 uenit qd̄ ex maria natū est sc̄m: &
 copiose diffundit & nomē & gr̄am
 sc̄tatis. *¶* Nimirū inde stephan' sc̄us:
 inde ioh̄anes sc̄us. inde sc̄i etiā inno-
 centes. *¶* Uti p̄inde disposicōne tri-
 plex ista sollempnitas natale dñi co-
 mitat: ut n̄ in m̄t' p̄tignas sollemp-
 nitates deuocio p̄tinua p̄seueret: &
 fructus dñice natiuitatis exinde
 nob uelut ex quadā p̄secucōne em̄te
 eius inotestat. *¶* Si quide' adūtere est
 in h̄is trib' sollempnitatib' triplicē
 quadā sp̄m sc̄tatis: nec facile p̄-
 ter hec tria gr̄ia sc̄orū: quartū aliud
 i hom̄ibus posse arbitror reperiri. *¶* Ha-
 bemus in b̄tō stephano martyri fil'
 & opus & uoluntatē. *¶* Habem' solam
 uoluntatē in b̄tō ioh̄e: solū in b̄tis
 inuocentib' opus. *¶* Bibeunt omnes
 h̄i calicē salutaris aut coype simul &
 sp̄ū: aut solo sp̄ū: aut coype solo.

Calicē quide' meū bibetis ait dñs
 iacobō & iohanni: nec dubiū quī de
 passionis calice loquēf. *¶* Demū cū
 petro diceret sequere me eidentē
 eū adimitatōnē puocans sue passio-
 nis: conūsus ille. uidit disciplinā quē
 diligebat ih̄c sequentē nō ḡressu cor-
 pis: qm̄ p̄mpte deuocōnis affectū. *¶* Et
 bibit ergo ioh̄anes calicē salutaris:
 & secutus ē dñm sicut petrus: & si nō
 om̄i n̄ sicut petr'. *¶* Quid eū sic mā-
 sit ut n̄ etiā passione coypea dñm se-
 queret: diuini fuit alibi sicut ip̄e
 ait: sic eū uolo manē donec ueniā.
¶ Ac si dicat. *¶* Uult quide' & ip̄e sequi:
 s; ego sic eū uolo manē. *¶* An ued̄ te
 innocentiū coronā quis dubitat.
¶ Ille p̄ xp̄o trucidatos infante' dubi-
 tet ut m̄r̄es coronari: qui regnā-
 tos in xp̄o nō credit int' adopcionis
 filios numerari. *¶* Alioqn̄ qm̄ coe-
 uos sibi pueros puer ille qui nobis
 natus ē p̄t' se patetur occidi: quod
 utiq; solo nutu potat p̄hibē. nisi
 melius aliquid eis p̄iūderet: ut quē
 admodū cetis infantib' tūc quidem
 circūcisio: nūc ued̄ baptisim' sine
 ulla ip̄e uoluntatis usu sufficit ad
 salutē: sic nichilomin' susceptū p̄
 eo martyriū illis sufficet ad sc̄tate.
¶ Si queris eor' m̄itū apud deū ut
 coronarent: q̄tē & apud herodem
 crimina ut trucidarent. *¶* An forte
 in uox xp̄i pietas. qm̄ herodis im-
 pietas: ut ille quide' potuit in uoxi-
 os neci dare: xp̄c n̄ potuit p̄t' se
 oculos coronare. *¶* Sit ergo stepha-
 nus martyr apd̄ hoies cui uolūta

meritu

ria passio euidētē apparuit. in eo uel
maxime qđ in ipso mortis articulo
p̄sequentib⁹ qm̄ p̄ se ipso sollicitudi
nem gereret ampliorē. inuēret̄ in
eo sensū corpeē passionis interne cō
passionis affectū: ut illoꝝ magis
scelā. qm̄ sua uulnā plangēt. **U**t
iohēs apud anglos martyr. quibus
tamq̄m spūalib⁹ creaturis spūalia
denotōnis ei signa certū inuenerūt.
Cetm̄ innocentes hī sūt plane mar
tyres tui d̄s. ut in quib⁹ nec homo
nec angls mitū inuenit. Singula
ris tue p̄rogatiua gr̄e euidētē con
mendat. **P**roxie infancū & lactentiū
p̄fecisti laudē. **G**lā in extellis deo
angli dicunt. & intra par hominib⁹
bone uolūtatis. **M**agna quidē. s̄
anteo dicē nec dū p̄fca laus. donec
ueniat qui dicat. s̄mite paruulos
uēire ad me. quia talū ē regnū ce
lor⁹ & pax hominib⁹ etiā sine uolunta
tis usu in sacramento pietatis. **C**onsi
dēt̄ hec qui de uoluntate & ope con
tenciosis solent disputacōib⁹ orrari.
s̄licēt & aduertant neutriū negligi
oportere. ubi n̄ uidet̄ deē facultas.
p̄sertim cū utrūq; sine alio ubi tū
facultas deē. nō in salutē conferre
possit. s̄ etiā scitatem. **S**ed et hoc
quorū firmit̄ teneant p̄desse quidē
opus sine uoluntate. nō sūt p̄tra
uolūtate. ut unde saluant̄ infantes
inde magis dampnent̄ fictē accedē
tes. **N**ichilomin⁹ sane in quibusdā
uolūtas sine ope sufficēs. nō autē
contra uolūtate opus. **U**bi causa
rapit̄ quis i bona quidē uolūtate

s̄ nec dū p̄fecta. nec dū ydonea mar
tyriū sustinere. quis illi audeat p̄
hac inuēsiōne negare salutē. **F**or
te enī p̄terea n̄ s̄mit̄ in illā granem
temptacionē uenire ne deficiat & dāp
netur. **I**luminū si in hac tam in fir
mata uolūtate inducetur i eam que
sup̄ ipm̄ ē temptacōne. nec uolūta
s̄ roboraret. quis illū dubitet defectu
rū. negaturū. & si in eo mouē t̄gīt
etiā p̄dempnādum. **Q**ui enī eru
buerit me corā hominib⁹ erubescam &
ego enī ait d̄s corā anglis dī. **I**n ea
igī imp̄fca uolūtate i qua saluat̄ ubi
de est facultas opis. iam nō posset
saluari p̄t̄ defcōm opis uel opus de
fectionis. **I**dem ū & ignoriācia posset
accidē. **I**mulēm p̄inde caritatē et
sectenī bona opa fr̄es mei. n̄ mis̄mi
tatis n̄ ignoriācie peccā ullom̄ par
uipēdentes. **M**agis solliciti & timo
rati agam⁹ gr̄as benignissimo & lar
gissimo saluatore. qui humane sa
lutis occasiones tam copiosa cari
tate p̄sequit̄. ut in hīs uolūtate
& opus. & in hīs sine ope uolūtate.
in hīs etiā sine uolūtate op⁹ salu
tis inuenire letetur qui uult omnes
hōies saluos fieri. & ad agnitionē
sui uenire. **N**ec est enī uita et̄na
ut cognostam⁹ pat̄re uerū deū. et
quē misit̄ ihm̄ xp̄m qui un⁹ cū eo est

uerus d̄s sup̄ oīa
b̄ndct̄s in seclā.

Sino. b̄n̄ b̄n̄ ar̄ di.
Abb̄s Inuētiō
sione d̄m̄.

Distquam p̄sūma

36
ci sunt dies octo ut circūcideretur pu-
er uocatum est nomē eius ihc. Ab in-
cio dō modū acceptat. ⁊ nichil in-
immodatū illi placuit equitati.
Nunc fuit qd nō n̄ imponit ⁊ men-
sura ⁊ mō condidit uniuersa. s; ⁊ ip̄i
ptinuis hōi modū p̄scripsit. manda-
tū contulit dicens. Ex omni lig-
no paradysi comedes. de ligno autē
sciencie boni ⁊ mali ne comedas. Le-
uissimū plane mandatū. ⁊ larga
oīno mēsurā. **S;** t̄ngressus ē homo
p̄scriptū sibi modū. ⁊ p̄stitutū sibi
t̄minū p̄t̄gressus. Unde ⁊ aitens
ab eo faciē suā d̄s. iux̄ tandē in dieb;
abrahe amici sui placabil' fieri inci-
piens. rursus modū instituit. p̄mul-
gavit legē. s; nō priou silēm usq;
quaq;. Ea siquidē ad cautelā fiat.
hec ad medelā. Ibi p̄hibicō f̄cā ne
sup̄fluitas s̄b̄traeret. hic iam in-
dicta abscisio ē. ut sacrauiti reme-
dio que s̄b̄trauat tollētur. Pos-
tremo illa quidē in arbore data est.
ne fructu ei ueliteret. hec in ip̄rio
corpe. ut caro sp̄uci scinderetur.
Nec dubiū sane qm̄ cetā quorū hu-
mani corpis mēbra additamentū
illō leuathan occuparet uenenū
scilicet deip̄scentie. ⁊ imodate atris-
tordinate illecebra uoluptatis. ut
qualis quedā abscisio om̄ib; necessa-
ria uideat. **S;** cetm̄ quia singulorū
abscisione membrorū humane carni
fragilitas. ⁊ infantilis etatis infirmi-
tas ullaten' sustinet. pio modūmē
disposicō sup̄na p̄uidit. ut in ea po-
tissimū parte deip̄scentia castiga-

ret. in qua uehementi eam seuire sta-
bat ⁊ uolenti malignari. In om̄i
siquidē tradicentiū sp̄ui rebellione
membrorū. solū illō usq; adeo p̄max-
muent' ut contra om̄nē uolūtatis
relibacōnē. ad honestos ⁊ illicitos
motus allurgat. Nam qd hec circū-
cisio octaua fiebat die. spem d̄men-
dabat regni celestis. quod uidelicet
ad p̄mū reflexus diei circū. p̄ferre
quādam corone spem uideret. **A**nc
ē qd octaua potissimū dies post sol-
lemnitates p̄cipuas celebrat. ⁊ in
sinone d̄ni p̄me copulat b̄titudinē
octaua. ut celestis regni demū itera-
ta p̄missio emdent' nob' coronā fabri-
cet. **M**erito sane d̄ni circūcidit' puer
qui nat' ē nob' saluator uocat'. quod
uidelicet ex hoc iam cepit opari salu-
tē nr̄am immaclatū illū p nob' sang-
uinē fundens. **N**ec enī iam querē
ē xp̄ianis. cur uoluerit xp̄c d̄ns cir-
cūcidi. **P**pt' hoc siquidē circūcisus
ē ip̄e qd natus. ip̄e qd passus. **N**ichil
horū ip̄e se. s; om̄ia ip̄e electos. **N**ec
in peccō genit'. nec a peccō circūcū-
t' n̄ mortuus ē p peccō suo. magis autē
ip̄e delicta nr̄a. **Q**uod uocatum est
inquit ab angelo p̄us qm̄ in utō con-
tinet'. **V**ocatum plane n̄ impositū.
nempe hoc ei nomē ē ab et̄no. **A**na-
tura ip̄a h̄t ut sit saluator. **I**natū ei
hoc nomē. nō inditū ab humana ul'
angelica creatura. **S;** quid dicimus
qd egregi' ille ip̄a h̄t ip̄m puerū
m̄ltis noībus appellandū fore predi-
cens. hoc unū tacuisse uidet' qd
solū ut p̄monuit angl's. ut testat'

euglista uocatum est nomen eius. Exultauit ysaïas ut uidet hunc diem. et iudicium et gaudium eius. Denique et loquebatur gratulabundus et laudans deum. Hic natus est nobis filius datus est nobis et factus est princeps super humeros eius et uocabitur nomen eius admirabile. Siluarum deus fortis princeps futuri seculi princeps pacis. Magna quidem nota. sed ubi est nomen quod est super omne nomen? nomen ihesu in quo de genu flectat. Forte in his omnibus unum illud inuenies. sed expressum quodam modo et effusum. Nempe ipsum est de quo sponsa scantito amoris. oleum inquit effusum nomen tuum. Habes ergo unum in his omnibus appellacionibus ihesum. si non oportet aut uocari potest aut esse saluator si forte horum quippiam defuisset. Numquid non uide ad mirabile eum singuli sumus ex parte in mutacione? utique uoluntatum nostrarum. Hoc namque est saluatoris nostre principium. cum incipimus respicere quod diligebamus? dolere unde letabamur. amplecti quod timebamus. sequi quod fugebamus. optare quod contempnebamus. Admirabilis plane qui hec operatur mirabilia. sed nichilominus et siluarum se se exhibeat necesse est in electione penitentiae et uite ordinacione. ne forte sit nobis absque scientia zelus. et uoluntati bone prudentia desit. Sane opus est ut deum utique per bene ueniam remissione uide licet peccatorum delictorum. quia si sine hac salus nobis constare potest. et nemo potest dimittere nisi solus deus. Verum ne id quidem sufficit ad salutem. nisi forte ipse expiamur in terpugnato impugnantes nos. ne ab eis tunc rursum occupentur superemin-

et fiant nouissima nostra deteriora peribis. Videtur ne iam aliquid de esse saluatori. Plane de esset quod maximum est. nisi et pater esset facti seculi. ut per eum scilicet immortalitate resurgemus. qui per patris seculi primum gratiam ad mortem. Neque hoc satis. si non etiam princeps pacis prius nos reconciliaret? cui traditus est regnum. ne forte sicut filii perditionis utique non salutis. resurrexerunt uiderem ad penam. Multiplicabit sane eius imperium. ut multo saluator dicatur etiam per multitudinem saluandorum. et pacis non erit finis. ut ueram nouis esse salutem que non possit tunc defectum.

Hic uero supra
Postquam summati sunt dies octo ut cruciaderet puer. uocatum est nomen eius ihesus. Audiuimus paucis expressum uerbis magnam pietatis sacramentum. Audiuimus congruam lectionem de uerbo adbreuiato quod fecit dominus super terram. Adbreuiatum enim in carne. amplius etiam adbreuiatur suscepta carnis circuncisione. Minoratus paulominus ab anglis dei filii naturam humanam induit. sed iam ne ipsum respicere humanam corruptiois remedium. plane multo minoratur ab eis. Habes hic magnam documentum fidei. habes et manifestum humilitatis exemplum. Ad quod enim tibi circuncisio necessaria? qui peccatum non commisit nisi straxisti. Quod ipse non fecis etas manifestat. quod non straxis multo certius probat patris diuinitas. integritas matris. Quum

mus sacerdos es que nec sup matre n̄
sup patre ptaminandū pphatū est in
lege potius qm̄ mandātū. Est em̄
tibi pat̄ abetno. si d̄s est in que pecca
tū nō cadit. Est et mat̄ extemp̄e s̄
uirgo. n̄ pat̄ potuit icorruptio cor
ruptelā. Sup hec om̄ia circūcidit̄
puer. Agnus sine macula. & si nō
eguit. tam̄ uoluit circūcidi. Nec
uestigiū quēdā uulnis ullū habens.
alligaturā uulnis n̄ refugit. Non
sic impu n̄ sic. n̄ sic agit p̄sitas ela
tōus humane. Erubescim̄ uulnez
ligaturā. qui de uulnibz intdū eciam
glam̄. Quē nemo p̄t s̄ que de pctō
ip̄e pecc̄i remediū & uicandū parit̄
& auster sine ulla necessitate suscepit.
si repulit cultrū lapideū. in quo solo
uetus illa que eraderet̄ rubigo non
fuit. Nos econtra inerecūdi ad ob
scenitatē culpe. erubescim̄ agē pe
nitentiā. q̄d extreme clemētie ē ma
le p̄u i uulnā peius n̄ remedia uere
cūdi. Qui pecc̄m n̄ fecit nō dedig
natus ē se pecc̄ōre reputari. nos et
ēē uolum̄. & nolūm̄ estimari. Ita
ne sano op̄ est medicina. & n̄ male
hūtibz. Immo ū itane eget medi
cāne n̄ eger s̄ medic̄. Q̄s hōim
tante sibi n̄ ditam glē s̄ uel innocē
cie conscius. equanim̄it̄ manū cir
cūcidentis admittet̄. Xpc̄ uō paci
ent̄ que n̄ rapuit exsoluebat. qm̄ ue
nerat purgacōne face nō suscipe de
lictor. Sed dicitas. Quid ni susci
pet paruulus. Immo ū quidni
susci pet hūilis & mansuet̄. Quid
ni obmutesteret corā circūcidente

317
qui corā tondente obmutuit? coram
crucifigente siluit. **Alioquin** n̄ illi
ēat difficile carnē suā integriā serua
re ne scinderet. qui fecit ne uigmalis
uti porta i exitu suo aperet. **Nō** ēat
difficile paruulo p̄hibere ne caro illa
circūcidet. qm̄ nec mortuo fuit diffi
cile custodire ne corrugetur. **Post**
quā igit̄ s̄lūmati sūt dies octo ut cir
cūcidet̄ puer. uocatū ē nom̄ eī ih̄c.
Magnū & mirabile sacramētū. **Cir**
ciditur puer. & uocat̄ ih̄s. Quid sibi
uult ista p̄nerio. **Cir**cūcisio nempe
magi saluandi. quā saluatoris ēē uide
tur. & saluatorē circūcidē magis decet
quā circūcidi. **Sed** agnosce mediato
rem d̄i & hōim qui ab ip̄o natiuitatis
sue exordio diuina humana sociat
yma sūmis. **M**ascitur ex muliere.
s̄ cui fecūditatis fructus sic accedat.
ut n̄ decidat flos uirginitatis. **P**an
nis suoluit. s̄ panni ip̄i anglicis lau
dibz honoiant. **A**bscondit̄ in p̄sepio.
s̄ positur̄ stella radiante de celo. **S**ic
& circūcisio uirtatē susceptē p̄bat hu
manitatis. & nom̄ q̄d ē sup om̄ne
nom̄ glām̄ indicat maiestatis. **C**ir
cūcidit̄ tamq̄m uer̄ abrahe fili. ih̄c
uocat̄ tamq̄m fili dei. **N**ecq̄ em̄ ad
m̄star̄ prior̄ meus iste ih̄s nom̄ uacu
ū aut̄ i ane portat. **N**on est i eo mag
ni nōis umbra. s̄ ueritas. **C**elitus
siquidē inditū nom̄ euangl̄ista testat̄.
q̄d uocatū ē ab anglo prius quā in
utō p̄cipet̄. **E**t attende sibi p̄fundi
tate. **P**ostq̄m natus ē ih̄c uocatur̄
ab hōim̄ q̄d uocat̄ est ab anglo. p̄
qm̄ i utō concipet̄. **I**dem quippe &

angli saluator & hois. sed hois ab in-
carnacione: angli ab inicio creature.
Vocatum e aut nom eius ihc. qd uoca-
tum erat ab anglo. **I**n ore ergo duoz
ul' triu testiu stet ome iuu' & ipm
qd in ipha ad breuiatu manifestus in
euglio legit' caro scm. **M**os frs mei
nos respicit hec pabola. **X**pc enim
nec anglico eguit testimonio. nec hu-
mano. s' ut scriptu e oia p' elcos.
Triplex p'inde querendu nob p'rie
salutis testimoniu. ne forte uideam' al-
sumpsisse nom di inuanu. **E**t nos
enu frs circucidi necesse e: & sic no-
me salutis accipe. **C**ircucidi sane
n' litt'a s' sp'u. & uitate: circucidi n'
uno membro: s' toto corpe siml'. **L**i-
cet eni magis i ea parte in qua iudei
mandata e circucisio regnet addita
metu leuathian qd amalo e & am-
putari debet: uniuersam tam' occu-
pat carne. **A** planta pedis usq; ad
uertice no est i nobis sanitas: nec e
aliq; pars que n' tabida sit hoc uene-
no. **P**tea sicut paruulu' ad huc in
fide & dilectione p'ls congruu sibi ma-
datu exigue circucisionis accepit:
sic ubi creuit iuu' p'fectiorem
toto iubet corpe baptizari. que toti'
e hois integra circucisio. **H**inc est qd
saluator nr & circucidi octaua die. et
post anu tricesimu dignatus e cruci
figi: ubi in pena corp' omne distensu
est. **C**ui' similitudim mortis splanta-
m' & nos ut scribit apls: in miru qd
nouissime traditu e obseruantes. **Q**ue
e g' moralis circucisio nra n' qm con-
medat apls ide. uictu inquiring et

uestitu habentes hys p'enti sumus.
Optime p'rlus circucidit nos & sup-
flua resecat uniuersa uoluntaria hec pau-
ptas. penitentie labor. regulais obser-
uatio discipline. **C**etm in hac circuc-
cisione triplex nobis querendu e sa-
lutis nre testimoniu. ab anglo & maria
& ioseph. **O**portet inq; ut an oia
nob magu plili angls salutis nom
imponat. **D**ehinc & ipius quoz
aggatōnis necessaria e attestatio.
que tamq; in mat' e singloz. **M**ater
inq; inigo tanq; ea qua respondit
apls uni uino uigine casta exhibere
xpo. **S** ne ipius m'istri p'empnen-
du est testimoniu ei qui imitari querit
saluatoris exemplu. **H**ic e ioseph
locu quide optinens sponsi. re aut
uera seru' & dispensator: qui sane pa-
ter uocat. magis aut nuticus est.
S dico eade manifestu. **E**t ab hys qui
foris sūt frs mei. & ab eo qui int' est
haberi oportet testimoniu bonu. **C**ui'
enu omib; grata. nemini onerosa est
conu'satio: hinc sine dubio p'ba de
salute uniuersa frim aggragatio attesta-
t'. **F**rustra plane sup hys du taxat
que sūt i manifesto nequissimi' ille
frim accusator trahat i causam. que
excusat uniuersitas frim. **H**abet & a-
platis testimoniu q'sq; & pecca sclaris
uite. & hui' quoz tempis negligē-
cias: qm i multis offendim' omis. n'
forte sciores nos arbitram' disciplo
que dilexit ihus hūli eis & pura cō-
fessione iudicanda semp exponit.
& ipoz satisfactē studet arbitrio. **J**am
ne i hys quide pessimi illi' rimenda

38
ē accusatio: qm̄ nō iudicabit d̄s bis
iudipm̄. At forte criminari uolet ī
tencionē. & in ea parte calūpniam
struē machinabit: in qua nec s̄m̄
n̄ ip̄ius pat̄s testimoniū satis efficac̄
uideat. Necesse est ḡ ut ī hac parte
opitulet nob̄ testis ītern̄ qui magis
cor qm̄ facie intuet̄. Arquo sane et
icipiendū ē. ut n̄ prius q̄t̄m̄ cōcipi
atur ī aīo: quā ab eo nomē salutis
accepit. Vbi ū mop̄ p̄cessit mani
festū. expedit iā exteriora quorū lib̄
testimoniā cōcaliare: sicut ait apl̄s. P
udentes bona uō tantū coram deo:
s̄ etiā corā hōib̄us. *Itē uide sup̄*

In circūcisione dñi fr̄es habem̄ qd̄
amem̄ & admirem̄: h̄em̄ etiā qd̄
imitem̄. Patet ī ea magnū dig
natiois b̄nificiū unde gr̄as agam̄.
Latet aliqd̄ clausū qd̄ ī nob̄ imple de
beam̄. Venit nāq; dñs p̄t̄ nos nō
solū redimendos sāgnis effusione. s̄
et docentos s̄bis & exemplis nichilo
m̄m̄ instruendos. Sicut enī penit̄
ēat īutile unā scire si detinerem̄ ī car
cē ita redimī n̄ p̄deset: si me ignaros
qui p̄m̄ īueniret. p̄m̄ reducet ī car
cē retrudendos. Itaq; ī maiori qui
dē etate pacie & hūilitatis. & sup̄ oīa
cāritatis cet̄arūq; ūtutū manifesta
dedit saluator exempla: īm̄fancia
figuris uelata. S̄ an̄q̄m̄ ad hec dis
cutienda uēiam̄. delectat aliqd̄ p̄us
de tanta & tā māifesta dignacōe loq̄.
Habent angli gl̄am̄ purā & p̄fcām.
s̄ ū nos erim̄ sine gl̄oria. Videm̄
gl̄am̄ ei' gl̄am̄ quasi unigēiti a pa
tre. gl̄am̄ m̄ie & affectus uere pat̄is.

gl̄am̄ p̄cedentis ex corde pat̄is. & pa
tr̄na plane uiscā exhibentis. Om̄s
enī p̄cauerūt ait apl̄s. & egent gl̄a
di. At alio loco. Michi inq̄t absit
gl̄ari ū ī cruce dñi nr̄i ih̄u xp̄i. Quid
enī gl̄osius: qm̄ qd̄ tanti estimauit
uos d̄s. Quene maior illi gl̄a: qm̄
tanta dignacō & beignitas tanta.
eo utiq; dulcissima qd̄ tā gratuita.
Nam p̄m̄pus mortuus ē. Videtis
quantū fecit & p̄qualib; . P̄qualib;
ut ū sup̄biam̄. q̄ntū ne despem̄. Pre
rea ut ī uēiam̄ ū sp̄m̄ habē hūius
mūdi. s̄ sp̄m̄ qui ex d̄o ē. et sciatis
que a deo donata sūt uob;: nolite obse
tro fieri sicut equ' & mulus. sed sicut
p̄iū iumentū qd̄ ait. Ut iumentū fr̄s
sū ap̄ te & ego semp̄ tecū. Talia enī
iumenta. agnoscūt possessore sūū et
p̄sepe dñi sui ī quo positū ē eis pul
simū feniū. ip̄e qui pat̄s ē anglorū.
Ip̄e ē enī pat̄s uir̄. de quo uir̄e debuit
homo: s̄ quia homo iumentū fc̄us ē.
& panis fc̄us ē feniū ut ul' uiuat de eo.
Et hui' quidē mutacōis sacramētū die
natiuitatis celebratū ē. qm̄ ūbū caro
fc̄m̄ ē: cū sit oīs caro feniū. Ip̄a ergo
die minorat̄ ē ab anglis & habitu in
uētus ut homo: hodie ū mirabilius
aliqd̄ audio. Jam minorat̄ ē m̄lto
m̄n' anglis. qui n̄ solū formā hōis:
s̄ form̄ h̄t̄ pct̄ous. & m̄figur' uelut
quodā cauterio latronis. Quid est
enī circūcisio: nisi sup̄fluitatis et
p̄cti m̄ditū. *In te dñe ih̄u quid
ē sup̄flūū qd̄ circūcidit.* Nonne
tu d̄s uerus es de deo pat̄e: homo
uerus sine om̄i pct̄o de uirgine.

matre: **Q**uid facitis circūciden-
tes eū? **P**utatis quia sup eū ca-
tere possit illa sententia? maledi-
cti p̄p̄t̄i caro circūcisa nō fuerit
nā illa p̄bit de p̄lo suo. **P**otest
obliuisci pater filiū uti sui. **A**ut
nō cognoscet eū nisi signū circūci-
onis haberet. **I**mmo ū si quomō
posset n̄ agnosce filiū in quo ei bene
placuit. ex hoc maxime signo po-
terat ignorare eū inuēta ī eo circū-
cissione. qm̄ p̄torib; ip̄e p̄uderat
ob purgationem utiq; delictor. **D**z
quid mirū si caput p̄ membris acce-
pit curationē? qm̄ tam̄ in se ip̄o n̄
habuit necessariā. **H**onne & in
membris nr̄is sepe p̄mi m̄firmitate
alti adhibet curacō. **D**olet
caput & in brachio fit coctura: do-
lent renes & in tibia fit. **I**ta hodie
p̄tocius corp̄is putredine cauteriū
quoddā m̄fixū incapite ē. **D**eniq;
quid mirū si p̄ nob̄ dignat⁹ est cir-
cūcidi? p̄ quib; dignatus ē mori.
Totus siquidē m̄ datus: & totus ī
meos usus expensus ē. **E**go enī
audiens quia transit an̄ carcerē
filius magni regis. cepi altius ge-
mē. & miserabili⁹ exclamare dicens:
fili dei miserē mei. **A**t ille sicut
benignissim⁹. quisiuā m̄q̄ fletus
iste & ululatus quē audio. **E**t di-
cūt ei. **I**p̄e est adam p̄ditor ille quē
pat̄r̄ n̄r̄ trudi fecit ī carcerē donec
cogitet quib; illū supplicis faciat
interire. **Q**uid agēt cui natura bo-
nitas? cui p̄ n̄r̄ misereri semp̄ & par-
cē. **D**escendit ī carcerē. uenit ut

educat uinctū de domo carceris. **J**udei
ū nō inmemores odij quo odant pa-
triē. exercent illud ī filiū. **U**nde & ip̄e
ait. quia oderūt & me & p̄m̄ meū.
Quid ḡ fecerūt impij? quib; ḡius
erat etiā ad uidentū. **N**ic est inqui-
unt heres. uenite occidam⁹ eū. **S**ic
ḡ occidunt agnū dī in suā quidē p̄u-
ciem: s̄ in nr̄am salutē. **I**lli enī sag-
uinē agni fuderūt: nos accessim⁹ et
bibim⁹ illū. **A**cepim⁹ calicē saluta-
ris: & calix in ebrians qm̄ p̄clarus
ē. **E**cce vnde gr̄as agam⁹ nam ante
paucos dies celebrauim⁹ aduentū ei⁹
in carcerē hui⁹ m̄di. id ē diem nata-
lis: hodie nō celebram⁹ qd̄ cathenas
& uincula nr̄a suscepit. **H**odie qui
p̄ctm̄ n̄ fecit ut reos absoluēt īnox-
ias man⁹ eor; cathenis inseruit. **H**o-
die sub lege sc̄us est qui legē dedit.
Dz dicendū ē iam quid in hac circū-
cissione nobis sp̄ualit⁹ indicet agen-
dū. **N**ec enī sine causa ī lege p̄cep-
tū: nec sine causa ī dño impletū est
ut octaua die fieret circūcissio. **D**z
quis agnouit sensū dñi? aut quis
p̄siliarius ei⁹ fuit. **A**dit nūc nr̄is
desidius aduocat⁹ ip̄e qui scrutatur
alta dī: & edisserat nobis sacramentū
octauae diei. **N**on ignoram⁹ iam o-
portere hoīem nasci denuo: nā ip̄e
hoc secūdo natus ē filius dī. **I**n pec-
catis siquidē nascim⁹ om̄s. & necesse
habem⁹ renasci in gr̄a qm̄ ī baptisma-
te quidē p̄cepim⁹: s̄ heu totū p̄it
in seclari uita. **N**unc p̄mū mise-
rante dō uirtus gr̄e ī nobis opatur:
ut ī nouitate uite ambulem⁹. **R**e-

go nascit homo qm sol iusticie ortus
 i animo pector illuminat tenebds
 horrendusq di iudiciu interius ob
 titib offert: addens ad troyis uin
 culu: breue dieru nrm & finem in
 certu. **H**ec plane uespa e ad qm de
 morabit fletus. & necesse est addi
 matutin leticia: ut audita faciat
 nobis miam sua. **S**ic em fit uespe
 & mane dies un. **E**st aut dies ista
 iusticie reddens cuiq qd suu est:
 nobis miseria. misericordia ob. **I**n
 hac die puer nascit. qm ex hys que
 uirum ad amore penitencie & odiu
 peccati animu exercitat. **S**ic piculosu
 est si forte uelit mt seculi turbas a
 gere penam. ubi nimiru alij uene
 natis psuasionib: alij vndiq exem
 plis peiorib: ad peccm alliciant: alij
 adulationib: in uana glam: alij de
 tractionib: i impatiam aiam ei de
 iciant. **P**cedat iam necesse pruden
 tie radius. ostendat qntas & qm im
 portunas psertu in hac gnacone o
 portunitates & occasiones peccati of
 ferat mndus & ingerat: qm debilis
 sit ad illas humanu animi: maxime
 qui in peccati dsuetudie sit nutritus.
In hac g die prudentie. eligat de pu
 ti seculo neqm fugu dicens cu ppha:
 odiu eccliam malignantiu: & cum
 impijs no sedebo. **S**ic nodu sufficit
 hoc. forte em vlt elige solitudinē.
 n satis attendens pnam ifirmitate
 & piculosi dyaboli lucta. **Q**uid em
 piculosius qm solu luctari contra
 antiqui hostis usucias: a quo uide
 atur. & que uidere n possit. **I**taq

iam necessaria hnt fortitudis diei
 ut nouit custodienda ad dnm forti
 tudine. & in acie militoy parit pug
 nantiu ee querenda: ubi tot sint
 auxiliari quot socij. & tales qui dice
 possunt cu aplo: quia n ignoramus
 astucias inuici. **C**ongregaco em pro
 fortitudie sua tribilis e ut castroy
 acies ordinata. **V**e aut soli: quia si
 cecidit n habet subleuantē. **Q**d si
 cuiqm ex antiquis patrib: gram
 hanc cessam audiui. n expedit
 teme se mitte hunc piculo. nec o
 portet temptare dnm: sicut et ma
 gistr n de anachoritis loquens. q
 n uisionis mnt feruore nouicio &c.
Itaq in hac fortitudis die ad id qd
 iam cepat: id e odiu eccliam malig
 nantiu: ecia addit qd sequit. **L**aua
 bo mt inocente man meas. **V**erū
 cu eligit ee in congregacoe militoy. nu
 quid eligit ee mgr qui nodu disci
 pls sint: & doce qd dicit nūquā.
Et qm aut in se aut i alijs: motus
 irrationales potit tempore. **N**emo
 carne sua odio habuit. **Q**ui ergo
 putatis si iam magistr suus fuit iste:
 quin facile sibi aliqui eo amplio quo
 familiari descendat. **I**lustescat
 g dies tempantie. ut querat q modo
 tempari & refrenari possunt i iuuen
 tes motus uoluptatis. bestiales mo
 tus curiositatis: & uiciosi motus
 elacionis sue. **F**ligat abiectus ee
 i como di sui. & abiectus ee magistr:
 sb quo frangat ei uoluntas: & obe
 dientie freno cupiscencia repinat:
 sit q aut ppha. imposuisti homines
 qd

sup capita nra. Nec dedignandū
seruo qđ p̄cessit in dño. si quidem
ñ est seruis maior dño suo. **N**e
enī cū iam creuiss̄ etate & sapien
cia & gr̄a apud dñm & hoīes. cū iam
duodecī annor̄ eet̄ & remansiss̄ in
iherl̄m. muent̄ abta iurgie & a io
seph cui filius putabat̄. in medio
doctoz̄ audiens illos & interrogans.
tam̄ descendit cū illis & erat s̄ditus
illis. **E**t tu ergo subdit̄ esto p̄pter
illū. **S** iam tibi in ip̄a obediencie
uia aliqua fortassis dura & aspa oc
currē possūt. ut accipias in edū p̄
cepta nō nulla que hez salubria sūt.
nūq̄ tam̄ suauia uideant̄. **N**ec si
moleste cepis sustinē. si diiudicare
platū. si murmurare i corde. etiā si
ertius impleas qđ iubet̄. ñ est hec
uirtus paciencie. s̄ uelam̄ malicie.
Necessē ē ergo ut illucescat dies pa
ciencie. p̄ qm̄ om̄ia dura & aspa ta
cita amplectens conscia. te magis
diuudicans & durī arguens. cui ni
mirū displicent q̄ ad salutē sūt. &
icogitacōne tua semp̄ parte magis
tri quo ad potes adūsus temetipm̄
inuians. te in om̄ibz̄ accusat̄. illū
magis excusare laboans. **P**ouro
iam i hoc loco cauendū tibi arbi
tror̄ asupbia. **M**agnū est om̄i no
sic uincere semetipm̄. **M**elior est
aut̄ salomō paciens uiro forti. & q̄
dñat̄ aīo suo expugnatore in bñ.
Considā deniqz̄ qm̄ manifeste p̄pha
doceat̄ necessariā ēē hūilitatē. post
paciā dicens. **V**erūtam̄ dō sub
iecta esto aīa m̄a. qm̄ ab ip̄o paciā

mea. **N**onne uidet̄ hic occasione
paciē. temptationē sensisse supbie.
Necessē ē ergo ut illuētur cor tuū
radis hūilitatis. & declaret quid a
te sit. quid adō. ut ñ altū sapias.
qm̄ d̄s supbis resistit hūilibz̄ autē
dat gr̄am. **J**am ū cū m̄h̄is diuici
sius excitatus. roga dari tibi lumē
deuocōis. diē serenissimā & sabbatū
sc̄m̄. in quo tanqm̄ emerit̄ unles
i laboribz̄ inuisis uiuas absqz̄ labore.
dilatao corde curres uia mandator̄
dī. ut qđ pus cū amaritudine & coac
cōne tui sp̄c faciebas. de celo iā cū
sūma dulcedine pigas & delcācōne.
Hanc nisi fallor petebat̄ qui ait.
Remitte m̄ ut refriger. **N**ec si dicat.
Quoniam in labore & dolore isto cru
cior. & morte afficio. tota die. remit
te m̄ ut refriger. **V**erū ad hanc qui
tē p̄stōne pauci ni fallor pueniūt in
hac uita. **N**ecqz̄ enī si quis aliquādo
uidet̄ hanc habē. stinuo credat sibi
necessē ē. maxime si nouit̄ ē. nec
ad p̄fatos ascendit gr̄ous. **P**ius
enī dñs pusillos corde blandit̄ ta
libz̄ allicere solet. s̄ nouit̄ qui eius
modi sūt. gr̄am hanc p̄stā sibi nō
datā. ut in die bonoz̄ memores sūt
maloz̄. & in die maloz̄ ñ in memo
res sint bonoz̄. **L**onge alit̄ qui ex
citatos habent sensus. deuocōis
huius felici iocūditate fruiūt̄. **S**ed
multi tota uita sua ad hoc tendūt. &
nūqz̄ p̄tendūt. quibz̄ tam̄ si pie &
pseueant̄ conati sūt. statim ut de
coipe exeūt. reddūt qđ in hac uita
dispensatorie ē negatū. illuc pou

cente eos sola grā: quo p̄us tendit
ip̄eū grā: ut p̄summati in breui e
pleant tempa m̄lta. Illis ū qui a
hanc deuocōnis grām pueniūt. v
uidet restare p̄clm̄: ⁊ oīno timēd
eis ademonio meridiano. Ip̄e ex
sathanas t̄nfigurat se in angel
lucis. Hoc ḡ timendū ei qui ta
delatōne oīna facit. ne dū sequi
affectionē: corp̄ destruat p̄mo
tam exercitacōne: ac deinde necesse
habeat n̄ sine magno sp̄itali exerci
tu det̄nito circa debilitati curā corp̄
occupari. Ergo ne incurrat qui e
rit. illūari necesse ē hūc discretōis
que mat̄ uirtutū est ⁊ p̄sumacō p̄
fōnis. Nec n̄ mirū docet ne quid
nimis. Atq; hec ē octaua dies in
qua circūcidit̄ puer. quia discretio
uē circūcidit̄: ut n̄ plus nec min⁹
fiat. Nam ⁊ qui min⁹ ē fructū
boni opis abscedit n̄ circūcidit̄: sicut
qui tepidus ē ⁊ min⁹ facit. In
hac ergo die nom̄ imponit̄. ⁊ nom̄
salutis: nec de eo qui sic com̄satur
dubitē dicē: qd̄ suā ip̄ius salutem
op̄at. Vsq; ad hūc enī diē dicē pos
sunt angeli qui norūt secreta celestia:
s; ego nūc p̄mū ei fiducialit̄ salutis
nom̄ impono. At uero quia
omnino rara ista auis est in t̄ris.
huius discretōnis locū in uobis
fratres suppleat. uirtus obedientie
ut nichil plus nichil min⁹. nichil
aliē quam impat̄ sit faciatis.

*Sermo b̄i Bernardi abbatis. In
Epyphania domini.*

40
benig
humani
atoris
Gra
p̄ que
indat
o nostra
exilio.
hac miseria. Sup̄ his namq; se
ūs uos ammonē curant. ut nūq̄m
hete excidat p̄gnos uos eē. longe
factos a patria. pullos ab hereditate.
Quisq; enī desolatōne nō nouit. n̄
consolatōne agnoscē potest. Quis
quis solacionē ignorat eē necessa
ria: sup̄ ē ut n̄ habeat ei grāciam.
nde est qd̄ hoīes seculi negocijs ⁊
flagitijs implicati dū miserā n̄
sentiūt. m̄iam n̄ attendūt. Vos
quib⁹ nō frustra d̄c̄m̄ est. uacate ⁊
uidete qm̄ suauis ē d̄s: ⁊ de quib⁹
ibē p̄p̄ta. uirtutē n̄t̄ op̄m̄.
suor̄ annūciabit p̄p̄o suo: uos in
qm̄ quos n̄ detinet occupatio secu
laris: attendite quenā sit cōsola
cio sp̄italis. Vos qui nō ignorati
exiliū: audite quia de celo uenit
auxiliū. Apparuit enī benigni
tas ⁊ humanitas saluatoris nr̄i d̄i.
Prius qm̄ appareret humanitas.
latebat benignitas. Siquidem ⁊
p̄us erat. nā misericōdia d̄i ab eterno:
s; inde tanta cognosci potat. P
mittebat. s; nō sentiebat: vnde ⁊
amltis n̄ credebat. Multipharie
q̄m̄ p̄ mult̄isq; modis lo
quebatur. d̄s in p̄p̄is. ego
inquiens cogito cogitacōnes pa

cis & n
poude
ens. p
citas p
hoc an
centes
mō.
uisiū si
dublia fca sūt nimis. **U**t em̄ n
turbatū quidē lateat oclm. in se
posuit tabnactm suū. **E**cce pa
n̄ pmissa s̄ nulla. n̄ dilata s̄ data.
non p̄phata s̄ p̄ntata. **E**cce quasi
sacrum plenū m̄ia sua d̄s pater
misit m̄trā. sacm̄ inq̄m̄ sp̄ passionē
ocidendū. ut effundat̄ quod in eo
latet p̄c̄m̄ m̄m̄. sacm̄ utiq̄ et si
parvū s̄ plenū. **P**arvulus si
quidē datus ē nobis. s̄ in quo ha
bitat om̄is pleitudo diuinitatis.
Postq̄m̄ em̄ uenit pleitudo tem
pis. uenit & pleitudo diuinitatis.
Venit ī carne ut ul̄ sic carnalib̄
exhibet̄. & apparente humanitate
beignitas agnoscet̄. **U**bi em̄
d̄i in uotestit̄ humanitas. iam be
nignitas latere n̄ potest. **I**n quo
em̄ magis m̄sedare potat̄ benigni
tate sua. q̄m̄ suscipiendo carnē
meā. **M**eam in quā nō carnem
adē. id ē nō quales̄ ille habuit ante
culpā. **Q**uid tantope declaret̄ ei
m̄iam. q̄m̄ qd̄ ip̄am suscepit m̄se
riā. **Q**uid ita pietate plenū. q̄m̄
qd̄ dei ubi p̄t̄ nos sc̄m̄ est fenu.
Dne quid est homo quia reputas
eū. aut quid apponis erga eū car
tū. **H**ic attendat homo q̄nta

ra ei sit dō. hinc sciat quid de eo
giter aut quid sentiat. **N**on in
ges o homo ea que pateris. s̄
te passus ē ille. **Q**uanti te fecit
hys que p̄te sc̄us est agnosce.
appareat tibi beignitas eius ex
manitate. **Q**uanto em̄ minore
fecit ī humanitate. tanto maio
n exhibuit m̄bonitate. & quanto
ne iulior. tanto in carior est.
apparuit iust̄ beignitas & huma
nitas saluatoris nr̄i d̄i. **M**agna pla
ne & manifesta beignitas d̄i huma
nitas. & magnū beignitatis iudiciū
declarauit. qui humanitati addē
d̄i nom̄ curauit. **E**t quidē ad ma
riam missus gabriel angl̄s. filiū al
tissimi loquit̄. s̄ n̄ noiat̄ deū. **B**e
nedic̄s d̄s qui talē nobis de nobis
ip̄is angl̄m̄ dedit. ut nr̄ ip̄e sup
pleret qd̄ ille n̄ dixit. **N**am & ip̄e
ip̄m̄ d̄i habuit. et eius sp̄u locutus
ē qd̄ nob̄ ualde necessariū fuit. **Q**u
em̄ sic instruit fidē. sp̄em̄ roborat.
caritate accendit. quom̄ humani
tas d̄i. **S**z angl̄s m̄ō id seruatiū
ē qd̄ alij tacuerūt. **N**eq̄ em̄ om̄s
om̄ia dice congruū erat. ut ad iū
sis diuisa colligē gratulē. & debi
tas singlis gr̄as referam. **A**cta
mē unū est in quo uenit apl̄s &
angl̄s qui de xp̄i natiuitate locun
tur. id ē in noīe saluatoris. **A**oma
riā quidē tanq̄m̄ plenū edoctam p̄
ip̄m̄ gabriel loquens indicat no
mē solū. & uocabis inq̄ies nom̄ em̄
ih̄m̄. **A**d ioseph ueniens angl̄s nō
solū nom̄ ptulit s̄ & causam eius

interpretat' edocuit dicens. Et
uocabis nomē ei' ih̄m. Ipe enī saluū
facit pplm suū a peccatis eorū. Sed et
pastorū quorū amūciat' gaudium
magnū natū illis saluatore xp̄m
dñm. Simile aliqd paul' loquitur.
Apparuit beignitas & hūmilitas salua
toris nr̄i dī. Bene dulce nomē nullus
cripsit tacuit. quia hoc in marie ne
cessariū fuit. Alioqn quid agerem?
audiens dñm uerente. "Nūquid n̄
fugem sicut adam. qui a facie ei' fu
git. & nō effugit." "Homo desperē
audiens quia uenit ille cui legē sic
paricatus sum. nō pacia sic abusus
sū. cui bñficio tam ingrāt' inuent'
sum." "Que uō maior poterat esse
solatio qm̄ i dulci uocabulo. in noīe
consolatio." "Propterea & ipse dicit
quia n̄ uenit ut iudicet mūdū. s̄ ut
saluet mūdus p̄ ipm̄. Jam p̄fident
accedo. iam supplico fiduciale. "Qd
enī timeā? qm̄ saluator uenit in do
mū meā." "Si soli p̄caui. donatum
erit quit' qd̄ indulerit ipse. "Gr̄ia
enī licet ei qd̄ uult face. Deus qui
iustificat. quis ē qui p̄dempnet."
Aut quis accusabit adūsus electos
dī. "Propterea gaudē nos oportet qd̄
in nr̄a uenit. nūc enī ad indulgen
ciā facilis erit. Deniq; paruul' est
leuit' placari p̄t. Quis enī nesciat
quia puer facile donat." "Ecce si nō
fuit nob̄ p̄minimo. possim' recon
ciliari p̄minimo. P̄minimo inq; nō
sine penitencia. & quia minimum
quiddā sit ip̄a nr̄a penia. Paupes
sum'. parū dare possim'. attamē re

41
conciliari possim' p̄ illo paruo si uo
lum'. Totū qd̄ dare possim' miserū
corp' istud ē. illud si dedero satis est.
In quo min'. addo corp' ip̄ius. Nam
illud de meo ē & meū est. Paruul'
enī natus ē nob̄. & fili' datus ē nob̄.
De te dñe suppleo qd̄ min' habeo in
me. O dulcissima reconciliatō. o satis
factio suauissima. Que reconciliatō
facilis & p̄tilis satisfactio parua.
& nō parump̄ceda. Etenī qm̄ facili
modo. tam difficilis erit postea. et
sicut in nemo ē qui reconciliari nō
possit. ita post paruulū nemo qui
possit. qm̄ sicut beignitas apparuit
ultra omnē spem. ultra omnē esti
mationē. simile exspectāe possim'
iudiciū d̄strictionē. Noli g' p̄temp
nē m̄iam dī. si n̄ uis sentire iustici
am. & iram. & indignatōnē. & emu
latōnē & furorē. Dñe ne i furore
tuo arguas me neq; ira tua corripi
as me. Ut enī scires qm̄ta d̄strictio
uenit. tanta illā mansuetudo p̄ue
nit. Et magnitudine ioulgencie.
magnitudinē ultionis attende. Im
mensus ē enī d̄s. & in finit' in iusti
cia sicut & i misericordia. Multus ad ig
nostendū. multus ad ulciscendum.
S̄ nūa quidē p̄ora sibi uendicat.
ut si uolui' d̄strictio iuenire nō
possit in que leniat. Propt' hoc enī
beignitatē p̄rogauit. ut p̄ eam re
conciliati seueritatē uideam' secu
ri. Propterea uoluit n̄ solū ad t̄ras
descendē. & etiā in notestē. nō solū
uasci & etiā agnosti. Deniq; ip̄e
hanc agnitōnē. dies ista celebris

habet et in signis. dies apparitionis.
Hodie enim magi ab oriente uenerunt.
ortu solem iusticie requirerentes eni
de quo legitur. ecce uir oriens nom
illi. **H**odie adorauerunt nouu uir
ginis partu. sequentes noui sydis
ductu. Nonne et hic magna nob est
consolacio? sicut illo de quo locu
ti sum apli uerbo. **I**lle dixit deu. isti
n uoce. s. ope dicunt. **Q**uid facitis o
magi quid facitis. **L**actente pue
ru adoratis? intigurio iuli. iulib
panis. **E**rgone ds est iste. **D**eus
certe itemplo sco suo. dñs i celo se
des eius? et uos eu queritis i uili sta
bulo. i matris gremio. **Q**uid faci
tis qd et auru offertis. **E**rgo rex est
ipe. **E**t ubi aula regia. ubi tñis?
ubi curie regalis frequentia. **N**um
quid aula e stabulu. tñis psepnu?
curie frequentia. ioseph et maria.
Qui ita insipientes facti sut uiri sa
pientes. ut ad orient paruulu despi
cabile? tam sua etate. qm paupertate
suor. **I**nsipiente sci sut ut fierent
sapientes. et pdocuit eos spe? quod
postea pdocauit apls. qui uult esse
sapiens. stultus fiat ut sapiens sit.
Quia eni p sapiam mudo in sapia sua
dm cognoste no potat? placuit do p
stulticia pdocacois saluos face cre
dentes. **H**omme timendu erat frs
ne scandalizarent uiri isti et illusos
se credent cu tanta i digna uiderent.
Regia ciuitate ubi regē querendu
coniectabant? ad bethleem nulla p
uina dirigunt. **I**ngrediunt sta
bulu. inueniunt panis i uolutu infan

tulu. **N**on illis sordet stablu non
panis offendunt. no scandalizant
lactentis infancia. pcedunt. uenean
tur ut regē. adorant ut dm. **H**ec
pfecto qui illos adduxit. ipe et mst
it? et qui p stellam fous amouuit.
ipe in occulto cordis edocuit. **N**ec
igit dm declaracio clarificauit hac
diem. et magor deuota ueneco de
uota fecit et uenabile. **N**ec sola hec
apparico. s. altera queda sicut a patri
bus nris accepim? hodie celebratur
que et si longo post tempe. facta tñ
credit hoc ipso die. **C**u eni iam tri
ginta annos eregisset i carne. qui
scdm diuinitate ide ipe e et anni ei
no deficient? int iplares turbas ad
baptismu iohannis adueit. **V**enit
tanqm uir e pplo. qui solus eat sine
pecco. **Q**uis tñ credit filiu di? qd
putaret dm maiestatu. **U**alde
quode humiliaris dne. nimis abscon
deris? s. iohem latere n potis. **N**on
ne ipe e qui p matru uteru te nodu
natu? nodu natus agnouit. **N**one
ipe e qui p uiculis matru uti parie
tes te agnouit. et quia turbis clama
re uoce n potuit? saltē matre suam
motu exultacois edocuit. **N**unc
autē quid. **V**idit eni iohanes ait
euu glisa. uementē ad se et ait. **A**cce
agn? di qui tollit pecca mudi. **E**t
ipe qui purgacoē faciet delictor.
ecce sentina nram purgatur? adue
nit. **E**t tam post hoc testimoniu
baptizari uult a iohane. **T**remuit
ille quid miru. **Q**uid inqm si tre
mit homo. n audet attinge scm dei

verticem. cap ad orandū anglis re
 uendū potestatis. tremēdū pncipati
 bus. **B**aptizari uis dñe ihū. **U**t
 quid enī. aut quid tibi opus fuit bay
 tismate. **N**ūquid sano op^o est me
 dicina. aut mūdacione mūdo. **U**nde
 tibi peccā. ut baptisma sit necessa
 riū. **N**ūquid a patre. **A**t patrem
 quidē habes dñm. ⁊ equali^o es illi deus
 de deo. lumī de lumīe. **N**am in deo
 cadē peccā n̄ posse quis nesciat. **A**n
 uō te matre. **N**am ⁊ matre ha
 bes. s. uirgo ē. **Q**uod g^o peccā ex ea
 trahē potuisti. que te sine iniquita
 te concepit. ⁊ salua integritate pepit.
Quā maculā habē p̄t agnī sine ma
 cula. **E**go inqt iohēs ate cebeo bay
 tizari. ⁊ tu uenis ad me. **M**agna
 uenitq^o hūilitas. s. nulla cōpacō. **Q**
 m̄ enī nō hūiliaret homo. corā hu
 mili dō. **S**ine m̄ inqt dñs. sic enī
 decet nos implere oēm iusticiā. **A**c
 quierut iohēs ⁊ obediuut. baptizau
 agnū dī. ⁊ aquas lauit. **N**os abhi
 ti sumi nō ille. quia nob lauandis
 aque cognostim^o ablute. **S**z fortal
 sis min^o credis iohis testionio. quia
 ⁊ ip̄e homo ē. ⁊ potes h̄re suspectū.
 cognat^o eius ē cui phibet testionū.
Ecce testionū manus iohāne testio
 nū aduenētis colūbe. **N**ec icon
 grue ad iudicandū agnū dī uenit co
 lūba. quia nichil meli^o agno uenit
 quā colūba. **Q**uod agnū in aiālib^o.
 hoc colūba i aiūb^o est. **S**ūma utul
 q^o inocentia. s. sūma mansuetudo.
 sūma simplicitas. **Q**uid enī sic
 alienū ab omī malicia. sicut agnū

⁊ colūba. **N**ote cuiq^o nesciūt. le
 dere n̄ uouerūt. **S**z ne fortuito ca
 su id euenisse causeris. ecce testimo
 niū dī patris. **E**cce dñs maestatis
 itonuit dñs sup aquas mltras ⁊ uox
 p̄ris audita ē. hic est fili^o m̄s dīlcūs
 in quo m̄ bñ cōplaciu. **V**ere enī hic
 est i quo n̄ est qd̄ patri displiceat.
 qd̄ oculos maestatis ei^o offendat.
 vñ ⁊ ip̄e ait. **Q**m̄ que placita s̄t ei
 facio semp. **I**pm̄ inqt audite. **E**cce
 dñe ihū uel iam nūc loquē. **Q**uisq^o
 siles. quousq^o dissimlas. **D**iu ta
 ciuisti ⁊ ualde diu. uel iam nūc lo
 quendi licenciā habes apat^o. **Q**uā
 diu dei uirtus ⁊ dī sapia quasi infir
 m^o aliquis ⁊ insipiens lates in ip̄lo.
 qm̄ diu nobilis rex ⁊ rex celi. fabri
 te filiū patris appellari. parit^o ⁊ pu
 tari. **E**t lucas eūglista testat^o qm̄
 ad huc fili^o ioseph putabat. **O**hūli
 tas uirtus xpi. quantū pfundis su
 pbiā m̄e uanuitatis. **P**arū aliquid
 scio uel magis scire in iudeor. ⁊ iā
 silere n̄ possū. impudent^o me ⁊ im
 prudent^o ingerens ⁊ ostentans.
 p̄mptulus ad loquendū. uelox ad
 docendū. tardus ad audiendū. **E**t
 xpc cū tanto tempe silebat. cū se
 ip̄m abscondebat. nūquid in aūe
 glām metuebat. **Q**uid timet ab
 in aūi glā. qui est uerā glā patris.
Utq^o timebat s. nō sibi. **N**obis
 timebat ab illa quib^o nouat ee ti
 mendū. **N**obis cauebat. nos istru
 ebat. **T**acebat ore. s. instruebat o
 pere. ⁊ qd̄ postea docuit uerbo iam
 clamabat exemplo. **D**iscite a me

em

quia mitis sū & hūilis corde. Nam
de infancia dñi parū aliqd audio.
extūc iam usq; adhūc tricesimū
ānū nichil inuenio. Nūc iō iam
latere n̄ p̄t. qui tam māte se demō
strat apat̄re. Nam imp̄na quorū
apparicōne cū uirgīe maice uolunt
appare. qđ necundia quedā in uirgī
tate signaret. Tercia quorū appa
ricō eius i englio iuenit. & hec nich
ilomin' hodie celebrat. Inuitat'
enī ad nuptias dñs uino deficien
te p̄passus eorū uerecūdie aquā mu
tauit i uinū. Not etiā sicut ait
euanglīsta signor' ei' iniciū fuit. Ita
q; in p̄ma apparicōne homo uerus
inotuit. ubi int' ubera matris in
fans apparuit. In secūda u' uerū
ēē dñi filiū pat̄s indicat testio nū.
In t̄cia u' uerus ēē d̄s monstrat. ad
cū' in p̄mū natura mutat. Et
testimonij hodie p̄fir mat' fides
nr̄a. tot iudicijs roborat' spes nr̄a.
tot incencijs in flammat' cari
tas nr̄a. *Item vnde supra* 2. d̄s.

Tres apparicōne
dñi legim' vna
quidē die. s; nō
uno tempe fac
tas. Et quidē
mirabilis secūda.
mirabilis t̄cia. s; p̄ma apparicō mi
rabili' ad miranda. Mirabilis agrū
mutacō. mirabilis iohānis & colūbe
parit' ac pat̄ne uocis attestacio. s;
illud mirabile magis qđ agnitus
est amagis. Nam qđ deū agnos
cant. indicat ad oratio. indicat thu

ris oblatō. Nec solū deū s; & regē
agnoscūt qđ designat' in auro. Et
in hys n̄ latet eos magnū pietatis
sacramētū. unde & mirra indicant
mōiturū. Adorant magi & offert
munia adhuc sugenti mat' s ubera.
S; ubi ē o magi. ubi ē purpura regi
hui'. Nūquid uiles p̄mū isti quibz
est inolutus. Si rex est dyadema
eius ubi. S; uos uere uidetis eū
in dyademate quo coronauit eum
mater sua. in sacro mortalitatis. de
quo resurgens ait. cōcidisti saccū
meū & circūdedisti me leticia. Egre
dini in filie syon & uidete regē salo
monē i dyademate quo coronauit
eū mat' sua. & c. Egre dini uirtute
anglice incole ciuitatis supne. Uce
rex ius. s; in corona nr̄a i dyademate
qđ coronauit eū uir' sua. s; hys deli
cys usq; in caruistis. hanc hacten'
dulcedinē nō gustastis. Habetis
sublimitatē eius. s; hūilitatē nō
uidistis. Egre dini igit' & uidete regē
salomonē i dyademate qđ corouit eū
m̄r' sua. Veritatem nō est op' illis
nr̄a exhortacōne. qm̄ ipi sūt qui de
sident i illū p̄spice. Illis enī q̄nto
sublimitas notior. tanto hūilitas
p̄ciosior & amabilior ē. Vnde licet
nobis maior sit causa leticie. nobis
enī natus ē. & nob' datus. tam ipi
nos p̄ueniūt. ipi nos exhortantur.
Pbat hoc angl's qui gaudiū magnū
euanglizat pastoribz. & cū eo fca
ē multitudo celestis exercitus. Vo
bis ergo dicim' filie syon anime se
culares. debiles. delicate. filie & nō

Inspicite

filii in quibus nichil est fortitudinis
 nichil uirilis animi. **E**gredimini filie
 syon. **E**gredimini de sensu carnis ad
 intellectum mentis. de seruitute carna
 lis concupiscentie ad libertatem spiritualis
 intelligentie. **E**gredimini de terra uestra
 et de cognatione uestra. et de domo patris
 uestrum. et uidete regem saluatorem. **A**lio
 quum non erit uobis tutum inde eum ecclesi
 asten. **I**dem enim qui salomone id est pa
 cificus in exilio est. ecclesiastes id est con
 cionator erit in iudicio. id idem id est di
 lectus domini in regno. **I**n exilio man
 suet et amabilis. in iudicio iustus et
 terribilis. in regno gloriosus et admirabi
 lis. **E**gredimini igitur et uidete regem
 salomonem. **N**am ubique rex est. **L**icet
 enim regnum eius non sit de hoc mundo. ta
 me rex est etiam in hoc mundo. **I**ntra
 rogatus si quidem. ergo rex es tu. ego
 misit in hoc natus sum et in hoc ueni
 in mundum. **H**ic ergo rector est morum.
 in iudicio discretor multorum. in regno
 distributor primorum. **E**gredimini pro
 inde filie syon. et uidete eum in dyade
 mate quo condunt eum matris sue. in co
 rona paupertatis in corona miserie.
Siquid coronatus est et anouerca sua
 corona spinea. corona miserie. coro
 natus a familia sua corona iusticie.
 quam exhibent angeli et tollent de regno
 eius omnia scandala. quam ueniet ad
 iudicium cum scitatoribus populi sui. cum pug
 nabit pro eo orbis terre aduersus insensa
 tos. **C**oronatus est et patris corona glorie
 sicut ait psalmista. gloria et honore co
 ronasti eum. **V**idete eum filie syon in
 dyademate quo coronauit eum matris

sua. **S**uscipite coronam paruuli propter
 uos regis uestrum. et una cum magis humi
 litate ipsius adorare. quorum fidei deuo
 tio uobis hodie proponit in exemplum.
Cui enim parabimini. et cui similes esti
 mabimini uiros istos. **S**i latronis
 fidem. si centurionis professionem confi
 terer. in eo superexcellere uidentur isti. quod
 iam tunc miracula multa fecerat. iam
 tunc predicatus multis. multis fuerat
 adoratus. **A**ttamen fidem quod dix
 erunt et illi. **C**lamabat latro de eter
 none memeto mei cum ueniris in regnum
 tuum. **E**rgo ne per supplicium ille uadit
 ad regnum. **Q**uis indicauit tibi quum
 oporteat patri christum. et sic intrare in
 gloriam suam. **T**u quoque centurio ueni
 eum nosti. **V**idens quod sic clamans ex
 spirasset. uenit misit hic homo filius dei
 erat. **M**ira res et omni admiratione
 digna. **P**ropterea rogo uos ituenimini
 et uidete quum oculis uideritis fides. quam
 lineos oculos habeat diligentius
 considerate. **C**ognoscat dei filium lacten
 tem. cognoscat in ligno pendentem.
 cognoscat mouentem. **S**i quid latro
 in patibulo. magi in stabulo ag
 noscunt. **I**lle clausus in fixum. isti pan
 nis in uolutum. **C**enturio uero uitam
 agnouit in morte. isti dei uirtutem in
 teneri corporis infirmitate. **I**lle sum
 mum spiritum in expiratione. isti dei uerbum
 in infancia cognouere. **S**iquid quid
 quod illi sermonibus. isti muneribus confi
 tentur. **L**atro regem centurio dei filium
 simul et hominem pronunciat. hec tria
 magorum munera indicant. nisi quod in
 thure non tam dei filium monstrauit quam

deū. Obsecramus ergo hūm p̄sit uobis tanta caritas. quā uobis deus maiestatis exhibuit. tanta hūilitas quā suscepit. tanta benignitas quā suscepit. tanta benignitas quae uobis p̄ xpi humanitate apparuit. Agamus gr̄as redemptori & mediatori nr̄o. p̄ quē nobis innotuit tam bona erga nos uolūtas dī p̄ris. Si quidē talē iam nouim⁹ ei animū. ut n̄ inuito dicam⁹. sic cr̄im⁹ nō n̄ in incertū. P̄fecto enī tale ē cor dī p̄ris erga nos. quale nobis exp̄ssit qui de corde eius p̄cessit. *Item. Unde supra.*

Necessariū nobis uidet̄ fr̄s secundū cet̄ar. sollemnitatū & uetudine. et̄ā sollemnitatis hodie ne uobis exponē rōnē. Inter dū enī contra uicia loquim⁹. & gen⁹ illud sinouis utile. & dieb⁹ cet̄is uidet̄ oportuni uenire. Festiuis aut̄ & maxime in p̄cipuis sollemnitatib⁹ magis circa ea quae sollemnitatis sūt in morandū uidet̄. ut parit̄ & erudiat̄ anim⁹ & exaltet̄ affect⁹. Quom̄ enī celebratis qd̄ nescitis. aut̄ qm̄ scitis nisi annūciat̄ uobis. P̄t̄ea n̄ sit molestū hīs qui sūt i lege p̄iti. si parū doctis morē gerim⁹. ut exigit ratio caritatis. Credo enī ne ip̄os quid̄ suis epulis ēē fraudādo. si min⁹ erudit̄ tanqm̄ p̄laribus turbis grossiores p̄us apposuerim̄ cibos. Ita ū apponent̄ si fraterne caritatis intuitu placuim⁹ eis quae

necessaria sūt n̄ satis intelligentib⁹ & si fortasse min⁹ sibi uideant̄ necessaria. Sic aut̄ fragm̄ta postmodū recolligent sibi ip̄is. si diligentius recogitantes subtiliora quaeq; tanqm̄ mūda aīdīa ruminauim⁹. quae parū subtiles aīos p̄subtilitate effugiūt. Sollempnitas igit̄ hodie ne diei. ab apparitōne nom̄ accepit. Epyphania quippe apparitō ē. Hodie ergo apparitō dñi celebrat̄. n̄ tantū una s; t̄na. sicut ap̄rib⁹ nr̄is accepim⁹. Hodie enī paruulus rex nost̄ paucis a natuitate dieb⁹ t̄nsactis. stella declarante p̄mucis gentiū apparuit. hodie quosq; cū iam triginta ferme in disp̄sacōne carnis egisset ānos. qui scdm̄ diuinitatē idem ip̄e est. & aīi eius nō deficiūt. im̄plares turbas abscondit̄ ad iordānē baptizandus aduenit. & testimo dī p̄ris innotuit. Hodie nichilomin⁹ cū discipulis suis uocatus ad nuptias. deficiente uino signo admirabili aquas i uina mutauit. & delectat̄ eam quae i infancia saluatoris facta ē apparitōne diligentius intueri. qm̄ & dulcissima ē & speculius hodie nost̄ celebrari. Hodie ergo sicut audim⁹ in euāgelica lectōne. magi iherosolimā uenerūt ab oriente. Merito sane ab oriente ueniūt qui solis iusticie nouū nobis ortū annūciant. qui letis rumorib⁹ totū illuim⁹ mūdū. nisi qd̄ infelix iudea quia lucē oderat ad fulgorē none lucis obnebrat. & caligantes oculi ei choruscante radio solis et̄ni

multo magis excecant. **V**enientes
 ergo ab oriente magi quid dixerint
 audiam. **U**bi est qui natus est rex
 iudeor. **Q**uam certa fides & nichil
 penitus hesitans. **N**on querunt vtrum
 natus sit. & fiducia. locum & in-
 rogant sine hesitatione ubi sit qui
 natus est rex iudeor. **P**orro audito
 noie regis rex herodes successorem
 suspicatus expauit. **N**ec mirum si
 turbat herodes. & quod iherusalem ciuitas
 dei que est iulio pacis cum herode turba-
 tur quis non miretur. **V**ide fas quan-
 tum noceat iniqua potestas. quomodo
 impius subiectos quosque sine reformat
 impietati. **M**isera plane ciuitas in
 qua regnat herodes. quoniam herodiane
 sine dubio princeps erit malicie & ad
 noue salutis ortum herodiana turba-
 tione mouebit. **C**onfido ego in domino
 quoniam inter uos minime regnabit. etiam
 si ad eum attingat. quod & ipsum auertat deus.
Nam herodiana malicia & babilonia
 crudelitas est nascentem uelle extinguere
 religionem & allidere paruulos is-
 raelis. **S**i quid enim ad salutem perti-
 nens. si quid religionis oritur. qui
 cumque resistit. quicumque repugnat.
 plane cum egyptiis paruulos israelitici
 gemitus necare conatur. immo cum
 herode nascentem persequitur saluatore.
Si inchoata persequamur hystoriam. **C**re-
 do si quis quis sibi altius est huius
 rei. studiosius cauebit de cetero. & he-
 rodianum execrabit animam. ne simi-
 lem exitum soluat. **E**rgo querentibus
 magis regem iudeor & saltitante a-
 scribis herode dante uarietatis lo-

cum illi iuxta prophetiam nomini ciuitatis
 edicunt. **C**um recessissent magi et
 iudeos reliquissent. ecce stella quam
 uiderant in oriente antecedebat eos.
Nunc manifeste datur intelligi quam
 humanum flagitantes. filium diuinum
 amiserit ducatum. & conuulos adueniunt
 documentum. signum celeste deseruit. **U**n-
 de relicto herode continuo gauisi sunt gau-
 dio magno ualde. **S**tella enim antece-
 debat eos. uisus domini ueniens staret super
 ubi erat puer. **E**t intrantes domum in-
 uenerunt puerum cum maria matre eius
 & proidentes adorauerunt eum. **U**nde
 uobis hoc o alienigenae. **N**ec enim in-
 uenimus tantam fidem in istis. **S**ic non uos
 offendit uilis habitatio stabuli. non
 paupes cum sepe. **N**on uos pau-
 pis matris precia. non lactentis infan-
 tia scandalizat. **D**enique apertis the-
 sauris suis aut euoluta obtulerunt ei
 myrram. aurum. thus. & myrram. **S**ic
 obtulissent aurum. uideri fortasse po-
 tuit paupertati matris uoluisse simile.
 ut haberet nimirum unum paruulum pos-
 set filium educare. **N**unc autem offerentes
 pariter aurum. thus. & myrram sine dubio
 spiritualis oblationis genus insinu-
 ant. **A**urum enim inter diuitias seculi
 uidetur excellere. non penus gratiam
 omnis nos deuote obtulimus saluatori.
 cum penus nomine ex integro dereliqui-
 mus substantiam huius mundi. **J**am uero
 necesse est ut qui parte terrena precepsi-
 mus. flagranti desiderio celestia requi-
 ramus. **S**ic enim offerimus & thuris odo-
 ramentum. quo nimirum ut in apoca-
 lipsi beati iohannis legis. significan-

tur oraciones scorum. Unde et psalms
in psalms. Dirigat inquit oratio mea
sicut incensum in conspectu tuo. Sic
et in alio loco legis. quia celum pene-
trat oratio iusti. Oratio inquit non cui-
libet. sed iusti. Nam qui autem amare
sua ne audivat legem. oratio eius erit
execrabilis. Porro si iustus esse vo-
lueris. et non autem amare tuam ama-
tatis domini. ne autem ipse aurem suam
a precibus tuis. necesse est. ut non solum
per se seculum contempnas. sed et car-
nem ipsam castigas. et sollicitas servitu-
ti. Nam qui dixit. nisi quis abre-
nunciaverit omnibus que possidet non
potest meus esse discipulus. et alibi. si quis
esse perfectus uade uende omnia que habes
et da pauperibus et ueni sequere me. item ipse
alio in loco ait. Qui uult uenire post
me abneget semetipsum et tollat crucem
suam et sequatur me. Quod exponens aposto-
lus. quicunque inquit sunt christi carne sua cru-
cifixi erunt cum uicij et occupatentis.
Duas igitur alas habeat oratio nostra. precep-
tum mundi. et afflictionem carnis. si du-
bium quum celos penetret et dirigatur
sicut incensum in conspectu dei. Erit
enim gratum sacrificium et acceptabilis
oratio. in qua cum auro et thure fuerit etiam
mirra. que licet amara sit. tamen utili-
lis est. et consuetat corpus quod mortuum est
propter peccatum. ne defluens in uicium put-
rescat. Nec breuiter primitanda mago-
rum oblatione sunt dicta. Certum quum
apparitionem hanc esse diximus. quid in
ea appareat dignum est ut queramus.
Vtque secundum uerba apostoli apparet benignitas
et humanitas saluatoris nostri dei.

Ecce enim in euangelica lectione audimus
quum intus domum magi inuenerunt
puerum cum maria matre eius. In infan-
tali corpore quod uirgines mater foue-
bat in gremio. quid nisi uitas sus-
cepte carnis apparuit. Quid in eo
quod simul cum matre inuenitur. nisi
uerus homo et uerus hominis filius declarat.
Nam uobis et in secunda apparitione uide-
re non manifeste uocis patris testi-
monio dei filius apud probatur. Celi namque
aperta sunt super eum. et descendit spiritus sanctus
corporali specie sicut columba sillu. et
uox patris audita est. hic est filius meus in
quo michi bene placuit. Datis equidem
manifestum est ex hoc ipso. satis euidentis
et indubitabile. quum dei filium necesse est
deum esse. nam et filius hominum homines. et ipse
quum fetus animalium cum eis ex eodem genere
nemo qui dubitet. Veritatem ut
nullis sacrilego errorum remaneat locum
qui in prima apparitione uerus homo
et filius hominis est declaratus. in secunda
uerus nichilominus dei filius. in terra iam
uerus deus et auctor nature probatur. ad cuius
mutam natura mutat. Nos ergo dei
lectissimi christum ihesum diligamus ut uerum
hominem et fratrem nostrum honoremus ut dei
filium. adoremus ut dominum. Secure creda-
mus in eum. secure ei credamus nos met-
ipsum fratres mei. cui nec potestas deest sal-
uandi nos. cui sit uerus deus et dei filius.
nec bona uoluntas cum sit tanquam unum
ex nobis uerus homo et hominis filius.
Qui namque nobis erit terribilis propter
quos factus est nobis similis passibilis.
Nam si desideratis super his apparitionibus
aliquid ad edificationem nostram audire

illud attendite qđ pmo om̄iū xp̄c
 apparuit puer cū uirgine matre. ut
 simplicitatē ⁊ uerūdiā ante om̄ia
 q̄rendā nob̄ doceat eē. Nam ⁊ piū
 simplicitas uatūalis ē. ⁊ cognata uir
 gūib' uerūdiā ē. Om̄ib' q̄ nob̄ in
 p̄sionis m̄cio ulla magis uirtus est
 necessaria. q̄m simplicitas hūilis. et
 grauitas uerūdiā. In scđā uō appa
 r̄tione uenit saluator ad aquas bap
 tismi n̄ quidē lauand' s; magi' ap̄te
 testimoniū acceptur'. Nec sunt la
 crime deuocōnis in quib' nō indulgen
 cia peccōz. s; b̄nplacitū querit' dī pa
 tris. cū descendit ī nos sp̄c ad op̄cōnis
 filior. testimoniū p̄hibens sp̄m n̄rō qđ
 sum' filij dī. ut mellifluā nob̄ de celo
 uocē uideam' audire. q̄a uē d̄s p̄r̄ ino
 bis p̄placeat sibi. Nec parū distat in
 ē lacrimas deuocōnis. ⁊ etatis utiq;
 iam uiril' atq; eas q̄s p̄m̄ua etas
 ut infancie uagit' enulit. lacrimas
 utiq; penitē ⁊ p̄fessionis. Verūtū lō
 ge ampli' utriusq; p̄cellit alie quedā
 lacime: quib' ⁊ infundit' sapor uini.
 Mas enī lacrimas uē ī uinū mutari
 dixim. que sine p̄passiōis affectū in
 feruore p̄deūt caritatis: p̄ qua etiā
 ad horā tui ip̄ius īmemor esse so
 bria quadā ebrietate uideris.

Item vñ supra

P Opulo dicitur ceru
 cis cultellus erat
 necessari'. ⁊ lapide
 is cordib' cultri la
 pidei debebantur.
 qualib' a ih̄sū nauē facta circū
 cisio mēorat'. Nost' autē ih̄c

tanq̄m agn' mansuet' omnē tulit
 auitatē. Vñe agn' es. cū lacte ⁊ la
 na ueniens. aufer ame obsecro cultel
 lū istū. Durū enī uidet' et crudele
 paruulo recens nato cultrū lapideū
 adhibere. Sic ait misericors. duriciā
 duris p̄gruā seruis. filijs p̄mutauit
 ī mansuetudinē. ut rubiginē ougi
 nalis peccū. q̄m uix cultell' eradere
 potat. ex hoc iam cū unctione gr̄e
 facile lauet aqua. Nichil q̄ mirū si
 p̄uilitate tempor' mutata sint sa
 crām̄ta. ut daret' utriusq; qđ eis con
 grūū erat. Ip̄e ū xp̄c utriusq; susce
 pit. ut tanquā lapis anglaris utriusq;
 parieti cohēret'. ac si duar' capita
 corrigiar' s̄uendo p̄netteret. sicut ⁊
 pascha figuratū ip̄e p̄pleuit ⁊ uer
 ptinus inchoauit. ⁊ et p̄tēa uo
 luit circūcidi. ut ostendēt ueteris
 auctore se eē legis sicut eugli'. q̄m
 qui p̄se ip̄m act. nisi quis renatus
 fuit ex aqua ⁊ sp̄m s̄cō ⁊ c'. ip̄e idē
 p̄seruū suū p̄us dixat om̄is anima
 cū ip̄uū caro circūcisa n̄ fuit. pe
 ribit de p̄lō suo. s; si solū baptisma
 suscepit. uideri potat refugisse
 circūcisionē. tanq̄m nichil ad se p̄
 tinentē. Si uō circūcideret' ⁊ n̄ bap
 tizaret'. q̄m p̄suaderi potat bap
 tizari circūcisione relicta. Nūc itaq;
 post circūcisionē baptisma suscipi
 ens illō in tenendū tradidit qđ ul
 timo loco suscepit. Deuicq; p̄mi
 nitatis auator ⁊ p̄ndator. qui ha
 bitatē facit un' moris ī domo. q̄m
 p̄mūtate deserēt. ⁊ alios scandali
 zaret. Sic enī scandalizarentur

nudei uidentes eū nō circūcidi. sicut
hodie scandalizaret ecclia si infante
underet n̄ baptizari. Nec solū imu-
nitatis & uirtutis bonū commendat &
hūilitatē uoluit exhibere. ut ligatu-
ram uoluntatis sustinet. qui solus e-
rat sine uoluntate. **H**inc enī dicit apłs.
Misit d̄s filiū suū r̄m̄dū. natū ex uir-
gine sc̄m̄ sub lege. Verū ne quis
forte dicet qđ circūcisiū ē parentes
fecerūt. puul' enī eāt. iam triginta
ānoꝝ ad baptisimū ip̄e p̄erit. **I**n-
clinat sub baptiste manib' caput tre-
mendū potestatis p̄cipatib' ado-
randū. Quid mirū si baptis-
ta contremuit. Quis ul' ip̄a cogitacōne nō
stremuit. **O**mn̄ altū erit iudicō
caput qđ n̄ sic inclinat. & uertex
qui n̄ tam hūilis uidet. qm̄ subli-
nis & excelsus tūc apparebit. **S**ine
merit n̄. sic enī decet nos implere om-
nē iusticiā. **S**iquidē qui in pleitu-
dine sp̄is uenit. & in quo habitat ple-
nitudo diuinitatis. nichil nouit
nisi plenū. **N**am & legē nō uenit
soluere s̄ implere. **E**t autē iusti-
cia quedā stricta & angusta ualde.
ita ut qm̄ cito pedē uertis in peccā-
foueā cadas. nec ip̄one se equali.
n̄ equatē se ip̄posito. **N**un' diffinico
ē. reddē uiciniū qđ suū est. **A**ltā
lacioꝝ & amplioꝝ iusticia. n̄ equatō
se pari. n̄ inferiori ip̄one. **S**icut
enī grandis & gr̄us supbia p̄ferre
se equali. aut equatē plato. ita mag-
ne hūilitatis ē inferiorē se exhibere
equali. aut equalē inferiori. **M**ax-
ima & plena iusticia ē. inferiorē ex-

hibi etiā ip̄i inferiori. **S**icut enī su-
ma & intolābilis supbia ē superiorē se
ip̄one. ita inferiori subte sumā & ple-
na iusticia. **Q**uod iohes ait. ego ate
debeo baptizari. de p̄ina fuit quia
superiori se subdidit. qđ autē xp̄c fe-
cit de plena iusticia fecit. siqđē illi
seruili sui se manib' inclinauit. **U**-
ideat nūc quisq; quē imitet. hūc an-
eū qui extollit sup̄ omne qđ credit
deus aut colit. **S**tudeam' & nos ob-
secro fr̄es adimplē omne iusticiam.
Ipsa ē uia p̄ qm̄ ad leticiā uenit. **N**am
leticia p̄m̄ū ē iusticia n̄ m̄itium &
matia. **N**am de ip̄a iusticia erit leti-
cia m̄a. qm̄ xp̄c apparebit uita n̄ra
& nos cū ip̄o in gloria. qm̄ ip̄e ē qui
sc̄us ē nob' adeo p̄re iusticia. **B**eati-
uō qui etiā nūc de iusticia letant' et
exhilarant' in cōscienciis suis. sugē-
tes mel de pet' oleūq; de sacro duris-
simo. **N**unc enī uidet' laboriosa
iusticia. s̄ ueriet qm̄ in suauitate &
iocūditate sine om̄i labore desideret.
& h̄eat. amet. & p̄cipiat. qm̄ si uenit
ip̄a iusticia. **D**e autē hys qui p̄terg-
diunt uia. qui relictā iusticia. uanā
& t̄nsitoria leticiā querūt. **S**ū enī de
t̄nsitoris querūt leticiā. n̄ potit n̄
t̄nsire t̄nsentib' hys de quib' erat.
Sicut enī lignus deficientib' ignis
deficit. sic m̄idus t̄nsit & occupiscen-
cia ei. **h**aut dubiū qm̄ leticia quorū **o**m̄n̄

Doctrina post ep̄istolam.

In lectione sc̄a euāḡli hodie
fr̄es audiui. quia d̄s n̄r
iuit ad nuptias. **F**aciam' g'
qđ alibi monet. & studeam'

similes fieri hominibus exspectantibus dominum
suum quoniam uenturum ampuis. Nam tenet
ti carrucam magro. uendenti aliquid
ul' ementi in foro non dicimus quid exspectas.
Nemo enim similes sunt exspectantibus.
Ubi uero que uident stare ante ianua.
pullare crebri? sepi ad fenestras suspicere.
nichil mirum si dicat quod exspectas.
Illi ergo sunt similes exspectantibus.
qui si surda aure audierint. uacate et uidete quoniam ego sum deus.
Veniet dominus exspectantibus eum in uita.
te. qualis erat qui dixit. Exspectans
exspectantem dominum. Veniet tanquam
reuerens ampuis inebriatus uino
caritatis. et in memor iniquitatum nostrarum.
Veniet non exspectantibus tanquam
reuerens ampuis potens circupulat
auino. uel ebrius et in memor miserationum
suarum. Tunc enim quantum ad illos.
obliuiscet misereri deus. Veniet in ira
et indignatione tanquam furibundus.
Dne ne in furore tuo arguas me. Nec
in non tam de peccatis. nuptis quoniam pro
earum occasione dicta sunt. Jam uero
sequamur una cum discipulis dominum ad
muptias eunte. ut uidentes quod
facturus est pariter credamus cum illis.
Deficiente uino dixit mater ihesu ad
eum. Uinum non habent. Compassa
est enim eorum uereturie sicut misericors.
sicut benignissima. Quid de fonte pietatis
precederit nisi pietas. Quid inquam
mirum si pietatem exhibent in secula
pietatis. Nonne qui pomum in manu sua
tenuit dimidia die. reliqua diei parte pomum
seruabit odorem. Quid ergo uel

46.
cetera illa uirtus pietatis affertur? in quibus
noue mensibus requieunt. Nam et
animum mentem repleunt quoniam uentrem: et cum
precessit eructo ab animo non recedit. Durior
fortasse et austior uideri posset
responsio domini: sed nouat ille cui loquor
retur et ipse loquetur illa non ignorabat.
Venit ut scias quoniam responsu ipse
accepit. aut quantum de filii benignitate
presumpserit: aut ministris. Ad cuius
preceptum uobis facite. Erant autem ibi
lapidee ydrie sex posite. Has nunc
ydrias purificandis ueris iudeis non
lira sed spiritu necesse habent appone uel
magis appositas demonstrare. Quia enim
non dum puenit ecclesia ad perfectam puri
ficationem. quoniam sibi christus eam exhibebit
gloriam non habentem maculam aut rugam
uel aliquid huiusmodi: multis inquam
purificationibus opus habet: quantum sicut
habundat peccata. habundet et indul
gentia: sicut multiplicat iniqua. sic
et misericordia: nisi quod non sicut delictum
ita et donum. Bona enim non solum peccata la
uat: sed iniqua donat. Ydrie igitur ydrie
posite sunt his qui post baptismum
in peccata labunt. de his enim loquimur.
quia de his sumus. Exuimus tunicam
ueterem. sed heu peius uindictam eam:
lauimus pedes nostros: sed peius in qui
naumimus eos. Sic ergo enim quod alius
inquinat. lauit alius: sic in qui
natos a nobis lauare opus est et a nobis.
Aliena lauit aqua quos culpa in
quinat aliena. Nec tamen sic ali
ena diximus ut negem nostram: alioquin
nec inquinaret. Sed aliena est quia
macula omnes nescientes peccati in?

nra quia & si in alio nos tñ peccavi
m? & nob nullo di iudicō imputabatur
licet occulto. **V**erūtam ut iam nō
sit qd causeris o homo. contra ino
bedientia ade datur tibi obedientia
xpi: ut si gratis uenūdati es: gra
tis etiā redimaris. **S**i nesciens in
adā pisti. nesciens iustificaris in xpo
Nescisti qm ad lignū uetitiū uetus
adam tetendit man' uorias. nesc
isti nichilomin' qm in ligno saluti
fero uorias manus xpc extendit.
Apmo hoīe in te manauit macula
qua inquitat' es: a xpi late aqua
qua mūdāt' es. **N**ūc iam inquina
tus culpa ppa: p'pria nichilomin' aqua
mūdaberis: ab illo tamē & pillū qui
solus ē faciens purgatiōē pector.
Prima igit' ydria. p'ua purgatio
incompunctio ē de qua legitur: qm
ignacūq; hora igemuit pector om
niū iniquitatū eius nō recordabor.
Secda uo p'fessio est. omnia siquidē in
p'fessione lauant'. **T**ercia largitio
elemosinar. **A**mc enī habes me
uauilio. **D**ate elemosinā. & omnia
mūda sūt uobis. **Q**uarta remul
sio iniuriar. scdm qd orantes dicim'
dimitte nobis debita nra: sicut & uos
dimittim' debitorib; nris. **Q**uinta
ē afflictio corpis: unde & oramus:
ut mūdi pabstinentiā deo canam'
glām. **S**exta ē obedientia p'ceptor
sicut audierūt discipuli. qd utinam
audire meam & nos. uos mūdi estis
p'p' sermonē quē locutus sū uobis.
Amirū quia nō erant sicut hi qui
bus dicit'. sermo meus nō capit

in uob. s; in auditu sibi obedierant
ei. **H**ec sunt sex ydrie posite in purga
tiōē nrām. que uacue sunt & plene
uento: s; p' in aui glā obliant'. **A**
qua replent' si timore di custodiant'.
qm timor dñi fons uite. **A**qua in qm
timor dñi est: & si min' lapida. s; op
time refrigāus aiām uorū desidijs
estuantē. **A**qua ē que iacula inmi
ti ignea possit extingūē. **N**am nec
illud dissonat. qd aqua semp yma
petit: & timor ad yma cogitaciōū de
ducit & in inferiorib; demorat' atq;
horrenda loca pauida mēte collust':
iuxta illō uadam ad portas inferi.
S; diuina uirtute aqua mutat' in
uinū: qm p'fca caritas foras mittit
timorē. **D**icitur aut' lapidee ydrie
nō tam p'p' duritiā: qm p'p' stabilita
tē. **C**apientes singl'e metretas bi
nas ul' ternas. **D**ue metrete duplex
timor. ne forte trudi in gehennā: ne
forte ab etna uita p'ingat' excludi.
S; quia de p'ringenti futō sūt ista. &
blandiri sibi p't aiā dicens: postqm
aliquādiu in uoluptatib; tuis inxeris
ages penitentiā: nō ista iam caritur'.
nec p'itur' in illa: bonū ē adhiberi
& tēu: qui utiq; spūalib; notus est.
eo utilior quo de p'nti est. **T**iment
enī qui nouerūt spūalē cibū. ne qm
forte fraudent' eo. cibo siquidē forti
egent'. qui manū miserūt ad forciā.
Viuant de paleis egypti qui deser
uūt in opibus luti & latis. nob forci
or cib; est necessari'. qm grandis
restat ina. ut ambulent' in fortitudo
ne cibi illi. **I**pse ē panis anglor pa

47
nis vniuersus paup̄s cotidianus. Hic est
terquo nob̄ p̄missū est quia centuplū
accipem̄ in hoc seculo. Sicut enim
mercenarius et cibus cotidianus da-
tur in ope. et merces seruat̄ in fine.
sic dñs uitā et̄nā dabit in fine. et it̄m
centuplū repmittit et exhibet. Quid
ergo mirū si tmet ne p̄dat hanc ḡ-
ciam qui iam p̄secutus ē eam. Nec
est metreta et̄a. qm̄ s̄b d̄iſtinctione
signant̄ posuit. eo qd̄ n̄ om̄iū sit.
quia nec om̄ib̄ centuplū repmissū
est. s̄ solis qui oīa reliquerunt.

Item Unde Supra.

In opibus dñi fr̄s et min̄
capaces animos extior consi-
dacio pascat. et qui magis ex-
ercitatos h̄nt sensus solidiorē
intus cibū inueniūt. et suauiorē tā-
qm̄ adipē medullāq̄ fr̄miti. Sunt
enī et extiori specie delectabilia. et in-
teriori uirtute multo delectabiliora.
quē ad modū ip̄e quorū extius quidē
speciosus erat forma p̄ filiis hoīm.
intus autē tanqm̄ candor lucis et
ne etiā ip̄is sup̄ eminentis multib̄ an-
glorū. Apparebat enī foris homo sine
culpa. caro sine peccō. agn̄ sine ma-
cula. Quā speciosi pedes ānūciantis
pacē. ānūciantis bonā. et m̄lto spe-
ciosius et p̄ciosius caput ei. qm̄ cap̄
xp̄i d̄s. Delectabilis aspect̄ hom̄is
inque peccat̄ n̄ cadit. et b̄i oculi qui
uiderūt. s̄ m̄ltomagis b̄i mundo
corde. qm̄ ip̄i deū uidebūt. Deniq̄
cū p̄ueniss̄ ad nucleū. testam̄ iam
hōc decora ualde n̄ reputabat ap̄l̄s
dicens. et si cognouim̄ aliquū xp̄m

scdm̄ carnē. s̄ nūc iam n̄ uouim̄. Si
mirū quia dñs ip̄e p̄orat. caro nō p̄-
dest quit̄qm̄. sp̄s est qui uiuificat.
S̄ hec est sapia quā loquit̄ ap̄l̄s inter
p̄fōs. nō nit̄ eos quib̄ legim̄ ab eodē
dictū. nichil arbitrat̄ me scire inter
uos. nisi xp̄m ih̄m et h̄nc crucifixū.
Totus suauis ē totus salubris. tot̄
delectabilis. totus tenet̄ secū dñi sp̄s
se uocē delectabilis. Sicut autē in eo
ostensū est. sic et in opibus eius re-
p̄ies. Nam et sup̄ficies ip̄a tanqm̄ ad-
foris p̄sodata decora ē ualde. et si quis
fregit nucē intus inueniet qd̄ iocū
dñi sit. et multo amplī delectabile.
Non sic apud patres uetis testam̄ti
rep̄ies. Nam in opibus eorū decora et
delectabilis ē significatō mystica. ip̄a
tan̄ si ip̄e p̄siderent̄ inuenient̄ inu-
digna. ut sūt facta iacob. aducltū
dauid. et m̄lta similia. Preciosa quidē
sūt fertula. s̄ uasa n̄ adeo p̄ciososa.
Et fortasse p̄tea d̄cū est tenebrosa
aqua in nubib̄ aeris. qm̄ tenebrose
nubes ille fuerūt. et s̄b iunctū de
dño. p̄fulgore in conspectu ei. nubes
t̄nsierūt. Credo iam aduclt̄is ad
quid hec dicē uelim. Audistis enī
hodie miraculū sc̄m̄ in nuptiis. in cū
uic̄ signorū dñi. cū et hystoria satis
ē admirabilis. et significatō amplius
delectabilis. Magnū enī diuine maiest̄-
tatis iudiciū fuit. aducltū dñi aquā
in uinū p̄t̄i. s̄ est illa m̄lto melior mu-
tacio certe excelli qm̄ in ista p̄figura-
uit. Om̄s enī nos ad sp̄iales
nuptias uocati sum̄. in quib̄
utiq̄ sponsus ē xp̄s dñs. vñ cani

mus in psalmo. et ipse tanquam sponsa
precedens thalamo suo. Sponsa uero
nos ipsi sumus. si non uobis uidetur incre-
dibile: et omnes simul una sponsa et ante
singulorum quasi singule sponse. Sed quoniam
hoc sentire potest fragilitas nostra de deo
suo: quod eo affectu se diligat: quo dili-
git sponsa a sponso. Multum enim hec
sponsa inferior sponso suo genere: inferior
specie: inferior dignitate. Attamen
propter ethyopiella ista deloginquo fili-
etiam regis aduenit: et ut sibi desponsa-
ret illa etiam mori pro ea non timuit. Moy-
ses siquidem ethyopiella duxit uxorem.
Sed non potuit ethyopissa mutare colo-
rem: christus uero qui adamauit ignobi-
lem ad huc et sedam: gloriam sibi ex-
hibebit ecclesiam: non habentem macu-
lam aut rugam. Murmuret aaron.
murmuret et maria: non noua sed uet-
eris mater domini. Sed soror moysi. Non
uero inquam maria. illa enim sollicita
est si quid forte deest in nuptiis. Vos
autem ut dignum est immunitatis sacer-
dotibus. immunitate synagoga: toto
affectu in gratiarum actione insistentium. Vnde
enim tibi o humana anima unde tibi hoc.
Vnde tibi tam inestimabilis gloria. ut ei
sponsa mearis esse: in quem desiderant
angeli ipsi prospicere. Vnde tibi hoc ut
ipse sit sponsus tuus. cui pulchri-
tudinem sol et luna mirantur: ad cuius
mutum uniuersa mutantur. Quid re-
tribues domino pro omnibus que retribuit
tibi. ut sis socia mese: socia regni.
socia denique thalami: ut introdu-
cat te rex in cubiculum suum. Vide
iam quid de deo tuo sentias. uide

quoniam te eo presumas. uide quibus
brachijs uicarie caritatis reaman-
dus et amplectendus sit: qui tanti
te estimauit. Vnde qui tanti te fe-
cit. De lacte enim suo te reformauit.
quoniam pro te obdormiuit in cruce: et ob hoc
sompnum mortis excepit: propter te a deo
prope exiuit. et matrem synagogam reliquit.
ut adherens ei uideretur cum eo ipse effici-
aris. Et tu ergo audi filia et uide et consi-
dera quanta sit erga te dignatio dei
tui: et obliuiscere populum tuum et domum pa-
tris tui. Desere carnales affectus. se-
culares mores dediste: abstine a pri-
oribus uitiis: consuetudines uarias ob-
liuiscere. Quid enim putas sine stat
angelus domini qui secet te mediari si for-
te quod auitat ipse. aliquid admiseris
amatorum. Jam enim desponsata es
illi. iam nuptiarum primum celebrat:
nunc cena quidem in celo et ianua eterna
parat. Veritatem nunquid ibi uinum
deficiet. Absit. Inebriabimur ibi ab-
ubertate domini dei. et torrente uolup-
tatis ei potabimur. Paratum est perfectum
illis nuptiis flumen uini. uinum inquam
quod letificat cor: siquidem fluminis
impetus letificat ciuitatem dei. Nunc
autem quoniam grandis uobis restat uia.
primum quidem accipimus hic. sed non in
tanta copia: quod plenitudo et sacie-
tas cene reseruetur eterne. Hic ergo
non nunquam uinum deficit. gratia scilicet
deuotionis: et feruor caritatis.
Occidens enim necesse est frater post lac-
rimas querimonias ueras. exorare
matrem misericordie: ut suggat suo be-
nignissimo filio quoniam uinum non habetis.

48
Et ip̄a uobis dico h̄m̄i si pie anob̄
pulsata fuit n̄ de erit necessitati
n̄re. q̄m̄ m̄ltos ē et mat̄ n̄re. Nam
si pass̄a ē uerecundie illoꝝ aq̄ubus
fiat imitatio: m̄ltomagis p̄paciatur
uob̄: si pie fuit iuocata. Placent
ei nuptie n̄re et p̄tinent ad eam m̄lto
ampli illis: nimirū de cui' uero tanc̄m
ethalamo suo celestis sponsus p̄cessit.
S; quē nō moueat qd̄ in nuptiis illis
respondit d̄ns benignissime et sc̄illime
matri sue dicens: quid m̄ et tibi ē mu-
lier. Quid tibi et illi ē d̄ne. Nōne qd̄
filio et matri. Quid ad illā p̄tineas
queris? cū tu sis b̄ndictus fruct' uen-
tris ei' immaculati. Nōne ip̄a ē que
saluo pudore p̄cepit: et sine corrupti-
one pepit. Nōne ip̄a est int̄ uero
nouē mensib; moratus es. cū in-
gineis uerbis lactatus es. cū qua
iam duodecim annos sc̄us de iherlm̄
descendisti: et eras subditus illi.
Nūc ḡ d̄ne quid molestus es illi di-
cens quid m̄ et tibi. Multū p̄ omnē
modū. S; manifeste iam uideo qd̄ n̄
uelut indignans aut p̄funde uolens
uirgis matris tenerā uerecundiā dix-
eris quid m̄ et tibi: cū uementib; ad
te iuxta mat̄s p̄cepta m̄stris. nichil
cunctatus facias qd̄ illa suggestit.
Ut quid ḡ fr̄es. ut quid sic respon-
derat p̄us. Utiq; p̄t nos. ut iu-
s ad d̄m̄ iam nō sollicitet carna-
liū cura parentū: et necessitudines
ille n̄ impediunt exercitiū sp̄nale.
Quā diu enī de m̄do sumus? debito-
res nos p̄stat eē parentib;. At post
q̄m̄ reliquim' nosmetip̄os: multo

magis ab eorū sollicitudinē liberi su-
mus. Vn̄ et legim' fr̄em quēdā in he-
remo iulante cū ad eū carnalis fr̄
auxilij gr̄a aduentass;: respondisse
ut adiret alt̄m̄ fr̄em. cū ille utiq;
obit; . Mirante illo et dicēte q̄a mor-
tuus ess; . se ip̄ mortuū esse respon-
dit. Optime ḡ nos docuit d̄ns ne sol-
liciti sim' sup̄ p̄ncip̄s carnis n̄re plu-
q̄m̄ religio postulet: q̄m̄ ip̄i matri et
tali mat̄ respondit: quid m̄ et tibi
ē mulier. Sic et in alio loco cū sug-
geret ei quidā q̄m̄ foris staret cū
fr̄ib; d̄m̄ querens ei loqui. respondit
que ē mater mea: et fr̄es mei. Vbi
modo sunt qui tam carnalit' et in-
ant' sup̄ carnalib; p̄ncip̄is suis so-
lent eē solliciti: ac si adhuc uiuent
et ip̄i cū eis. S; uideam' iam quid se-
quit'. Erant aut eugl̄ista yorie sex
posite. sc̄dm̄ purificatiōē iudeorū. Vel
ex hoc potes manifesti aduētē n̄ ple-
nitudinē s; p̄paratiōnū nuptiarū esse:
ubi nimirū adhuc opus ē purificatiōe.
Desponsatiōis ḡ nuptie iste sūt nō
copulatiōis. Absit enī in illis nup-
tiis fore uasa purificatiōis. q̄m̄ gl̄o-
sam sibi xp̄c̄ eccl̄am exhibebit nō
habentem. maculā aut rugā. aut
aliquid huiusmodi. Vbi enī nō erit
macula: que purificatiō erit neces-
saria. Nūc utiq; lauandi temp' ē.
nūc purificatiōē patet eē neces-
sariā. q̄m̄ nemo m̄dus absorde. nec
infans cui est uul' diei uita sup̄ trā.
Nūc abluat sponsa. nūc purificat.
ut in celestib; illis nuptiis. sponso
suo sine om̄i macula p̄sentetur.

Queramus quod sex yorias in quibus hec
ablucio. et iudeorum id est conscientium pu-
rificatio fiat. Nam si diximus quia
peccatum non habemus. nos ipsos seducimus.
et uitas in nobis non est. que sola libe-
rat sola saluat. sola lauat. Quid si
conscientiam peccata nostra non deierunt ueris
iudeis purificationis yorie. quoniam fide-
lis est deus qui dimittat nobis peccata.
et emundet nos ab omni iniquitate.
Ego quidem sex yorias sex obserua-
tias arbitror esse. quas ad purifican-
da conscientium corda sancti patres insti-
tuerunt. et omnes illas nisi fallor hic po-
terimus inuenire. Prima siquidem
yoria continentia est castitatis. qua
diluit quicquid ante luxuriam inquit
nauit. Secunda uero est ieiunium. ut quod
maculauit crapula. nunc abstenen-
tia mundet. Postquam quorum et oc-
sitate. que inimica est anime. multas
straximus sordes. Contra dei sententiam.
in sudore uultus alieni. non nostro pa-
ne uestentes. Propter hoc quorum ter-
tia yoria nobis apponit. ut sordes
ille in labore manuum diluat. Sic
et per sompnoletiam cetarum nocturnam et
tenebrarum opera multa deliquimus. Ideo
quarta yoria uigiliarum. obseruancia
ponit. ut nocte surgentes ad conscien-
tiam domino. nunc bonas noctes preteriti
temporis redimamus. Jam uero de lingua
quis uestiat quoniam multum nos inquit
nauit. puauiloquia et mendacia per
detractiones et adulationes. uerba
malicie uerba iactantie. Plurimum
omnibus necessaria est yoria quinta.
silencium scilicet custodiam religionis. et in

quo est fortitudo nostra. Sexta quorum
yoria disciplina est. qua non nostro arbi-
trio sed alieno uiuamus. ut deleat quicquid
quid indisciplinate uiuendo deliquimus.
Lapidea sunt hec. dura sunt si necesse
habetur in his lauare. nisi forte uolu-
mus propter scelerates nostras accipere a domino
libellum repudii. Actam in eo quod di-
cuntur lapidee. non solum duricia. sed mul-
to melius soliditas potest intelligi. quoniam
non lauantur hec nisi firma stabilitate
permanerint. Aut quod dominus ad ministros
Implete yorias aqua. Quid sibi
uult istud dominus. Ministri solliciti
sunt de uini penuria. et tu dicis imple
yorias aqua. Illi de poculis cogi-
tant. et tu precipis ut uasa purificationis
impleant. Sic dominus sic suspiranti
iacob ad rachel amplexus. Lia a patre
supponit. Nobis fratres qui ministri
sumus et seruimus uerbi per christum. nobis pre-
cipit implere yorias aqua. quociens
de est uinum. Ac si dicat. Illi deuotionem
desiderant. uinum requirunt. feruorem
flagitant. sed non dum uenit hora mea.
Implete yorias aqua. Que est enim
aqua sapientie salutaris. et si non a deo su-
auis nisi fons uite. et uicium sapientie
timor domini. Dicit quod ministri. In-
cutite metum. et spiritum timoris non tam uasa
quam corda implete. quia ut ad ca-
ritatem perueniant. incutendi sunt a ti-
more. ut dicant et ipsi. A timore tuo
domine concepti. et parturimus spiritum sa-
lutis. Sed quomodo implebuntur yorie.
Ponit enim euangelista. capientes sin-
gule metretas binas uel ternas. Que
sunt due metrete. que ne tercia.

49
Vtq; duplex timor. unus & no-
onibus. ac tunc quidam minus
& minus notus. Primi enim timor
ne cruciemur in gehenna. sed ne
clusi a visione dei pueni tam in-
mabili gloria. tunc replet animam
sollitudine timida. ne forte des-
tur agere. Et quidem omnis timor
sicut aqua extinguit ignem. sic ex-
guit peccati concupiscentiam. & is ma-
me cum ad omnem temptationem statim
occurrit. ne forte contingat amittere
gratiam. ut sibi derelictus homo la-
batur cottidie de malo in peius. de pe-
niculo minori in grauiore culpa. qua-
les utiq; multos videmus cum in sordibus
sunt sordescientes ad huc. Nam ad-
usus timore istum non est inde sibi bla-
diat anima. siue de minori forte quiti-
tate peccati. siue de emendatione futu-
ra. Talis enim blandimentis. impedi-
unt aliquatenus duo prima gratia timo-
ris. Precepit enim nobis dominus. ut hac a-
qua ydrias impleamus. Sunt enim aliqui
uacue & plene uento. si quis tamen adeo
insanum est ut in eo puantatis studium ille
quas proximorum obseruancie mercede
perpetua uacuent. ut sunt fatue uirgi-
nes. in quar uasis oleum non habetur. In-
terdum autem quod per est. plene quidem sunt.
sed plene ueneno. quod est inuidia inmur-
rancorum animi. & detractio. Propterea ne
forte subintrent ista. dum uinum de eis in-
beni implere ydrias aqua. ut obser-
uent mandata domini in timore. que tunc
mutantur in uinum. cum timor expellitur
ataritate. & implentur omnia feruore
spiritus & iocunda deuotione.

in con-
idem -
um conu-
is gen-
uilitate
festi uis
uidis ce-
Multos
isse uide-
m. Conuulsus paulus. conuulsio-
minister. factus est inuiso mundo. Et
multos quidem olim in carne ad huc. &
non iam secundum carnem ambulans. predi-
cans officio conuulsus ad dominum. Nunc quoque
in ipso felicitate uiuens. & apud ipsum. ne ad
huc quidem cessat ab hominum uersione.
dico autem exemplo. oratione doctrina.
Propterea denique conuulsio eius memoria
frequentat. quod et ipsa quibus meditantibus.
utilis inueniatur. In hac enim memoria.
& pectoris spem uenie recipit. ut proce-
tur ad penitentiam. & qui iam penitet
perfecte. conuulsio accipit formam. Quis
desperet ultra per magnitudinem cuiuslibet
criminis. quoniam quidem saulum audiatur adhuc
spirantem minax & cedis discipulos
domini. subito factum uas electio-
nis. Quis
dicat iniquitatis pondere pressus. allur-
ge iam ad studia meliora non ualeo. quoniam
in ipso itinere quo sanguinem sitiens christi-
ani. dixit toto pectore uirum efflabat.
persecutor crudelissimi. infidelissimum
repente mutat. & predicatorem. Mag-
nifice quidem in hac una conuulsione. et
mirae magnitudo. & efficaciam gratie con-
mendat. Subito autem lucas circumsul-
sit eum lux de celo. Quae inestimabi-

lis diuini
celesti ful
luminis ic
terat. di
tate. **S**
testimonia
dubitare
putat. **S**
Dicit nunt
dñi & col
sic & in monte qm̄ tñsfigurat' ē coram
discipulis. claritas uisa ē. & uox nichilomin' patris audita. **S**aule saule qd me psequeris. **V**ere dephensus est saulus. **N**on est dissimilandi locus. n̄ est facultas ulla negandi. **I**n manibus sūt eplē crudelissime legacōnis. auctoritatis execrande. potestatis inique. **Q**uid me psequis inquit. **A**n nō psequeris xpm̄. qui xpi mēbra cruciabat mētris. **A**ut ū psecuti sūt xpm̄. qui sacratissimū illud corpus crucis affixē patibulo. & n̄ psequeris eū. qui adūsus corp' ei' qd est ecclia. **E**ius corp' eius **o** odio furebat in quo. **D**enique si ip̄um sanguinē dedit imp̄cū redemptōis aīar. n̄ tibi uidet' grauiorē ab eo sustinē psecutiōnē. qui suggestionē maligna. exemplo pnicōso. scandali occasione. aūt ab eo aīas quas redemit. qm̄ a iudeo qui sanguinē illū fudit. **A**gnostite dulcissimi. ex pane scate gl'ia eor. qui salutē impediūt aīarū. **N**ouendū penit' sacrilegiū. qd et ip̄oz uidet' excedē facit. qui dño maiestatis man' sacrilegas ūecunt. **V**idebat' iam cessasse psecutiōis tempus

animum corpus
et ab ip̄a

et palam sc̄m̄ est. nūq̄m de est y
tō xp̄iano. s̄ nesc̄ xpo. **E**t nūc
gracius ē ip̄m xp̄m psecunt. qm̄
o utiq; xp̄iani dicunt. **A**mici
os. & p̄ximi adūsū te app̄iqua
ūt & steterūt. **C**oniuirille uide
contra te uniuersitas ppli xp̄iani.
inimico usq; ad maximū. aplan
pedis usq; ad uerticem n̄ est sanitas
illa. **E**gressa ē iniquitas a seniori
bus iudicib'. uicariis tuis. qui uiden
tur regē pplm̄ tuū. **N**on ē iam di
cere. ut p̄ls sic sacerdos. quia n̄ p̄ls
ut sacerdos. **H**eu heu dñe deus. quia
ip̄i sūt in psecutiōne tua p̄mi. qui
uident' in ecclia tua dilige p̄matū. ge
rere p̄ncipatū. **A**rcem syon occupa
uerūt. apprehenderūt municiōes. & uni
ūsam deinceps libē & potestatiue tra
dūt incendio ciuitatē. **M**isera eor
p̄sacō. plebis tue miserabilis. **S**uer
sio ē. **A**tp̄ utinā sola hac parte no
cerent. eēt forte qui dñica p̄monitū.
& p̄monit' exhortatiōne daret opam
ip̄oz n̄ exempla imitari. s̄ observa
re p̄cepta. **N**ūc aut' dati sūt sacri
gradus. in occasione turpis lucri. &
questū estimant pietatē. **C**opio
sissime siquidē muerunt' pietatis.
i suscipienda p̄mo accipienda magis
aīar cura. s̄ hec apud eos cura minor.
& de aīar salute nouissia cogitacō ē.
An uō saluatori aīar grauior ulla
eēt potēat psecutiō. **I**nique agūt
& ceti contra xpm̄. multiq; sūt m̄is
tempib' anti xpi. **M**erito tamē &
crudeliorē eam censer' psecutiōnē.
p̄ acceptis bñficijs. & grauiorē sentit

50
p potestate qm̄ p̄bis sustinet a mi
nistris. licet alij quorū mlti contra
p̄ximorū salutē: mltipharie mltisq̄
modis ⁊ uariis occasionib⁹ agē inde
ant. **N**ec uidet xpc ⁊ silet. hec sal
uator patit⁹ ⁊ dissimlat. **P**terea
dissimulē nos quorū necesse est ⁊
sileam⁹ intm̄: maximeq̄ de platis
m̄ris. magistris eccliar. **S**ic nimi
rū sic placet ⁊ ip̄is. ut euadant nūc
humana iudicia: ueniatq̄ semel iu
diciū graue hys qui p̄sunt: ⁊ poten
ter patiant⁹ tormenta potentes.
Creor dilectissimi. ne quis forte sit
et inobis dñi p̄secutor. quia mani
festa docuit ratio impedire salutē.
ē p̄sequi saluatore. **Q**ua ego de
salute aīe mee fr̄i illi gr̄as agē pos
sū: qui in p̄inat detractionis fra
terne uenenū. **M**erito detracto
res. dō odibiles describunt⁹ tanqm̄
p̄secutores. **Q**uid ⁊ is qui exem
plo suo adremissi⁹ agendū cetōs p̄
uocat. aut singularitate turbat⁹:
aut inquietat curiositate: aut īpa
cincia sua ⁊ inūiatōe molestat⁹:
aut quocūq̄ in tristat sp̄m̄ dei.
qui ī eis est. scandalizans unū de
minimis istis credentib⁹ meū: nō
ne ⁊ hic manifeste p̄sequit⁹ xp̄m̄.
O ergo p̄secutor. ⁊ nom̄ ⁊ crimē
longe sit semp̄ a nobis. obsecro nos
dilectissimi. benignos sy ⁊ mites.
exhibeam⁹ nos iuice. supportantes
i om̄i patia: ⁊ ad id nō melius ⁊ p̄
fectius ē alterutrū puocantes.
Quis enī seru⁹ suffice sibi putat nō
p̄sequi dñm̄: ⁊ nec obsequi dño.

Quā habitur⁹ est gr̄am. si ut nō re
sistit. sic nec assistit quidē. **D**em̄q̄
si quis adeo pusillanimis ē. ut satis
sibi reputet. nec p̄secutorē esse: nec co
adiutorē dī. audiat quid ip̄e loquit⁹.
Qui nō ē mecum contra me ē. et qui
nō colligit mecum diligit. **S**aulē
saulē quid me p̄sequeris. **E**t ille.
Quis es dñe. **H**inc p̄fecto datur
intelligi. q̄a uē circūfusa ēat illi cla
ritas. nō infusa. **A**udiebat paulus
dñi uocē. ⁊ facie dñi nō uidebat: qm̄
erudiebat⁹ ad fidem: ⁊ ut ip̄e postea
docuit. fides exauditu. **Q**uis es m̄st.
Ignotū enī p̄sequēbat⁹. ⁊ ideo p̄secutus
ē m̄iam: quia ignorans incredulita
te hoc fecit. **D**iscite ex hoc fr̄s iustū
iudicē deū. nō in quid fiat: ⁊ et quo
alio fiat. **S**ideate. ⁊ caueate deinceps.
ne quis parua reputet. qm̄lib⁹ par
ua scient⁹ delinq̄ue quincat. **N**emo
dicat in corde suo. leuia sūt ista. nō
curo corrigē: nō est magnū si in hys
manea. uenialib⁹ minimisq̄ peccis.
Nec enī est dilectissimi īpenitencia.
hec blasphemia in sp̄m̄ sc̄m̄: blasphe
mia irremissibilis. **P**aul⁹ quidem
blasphem⁹ fuit. ⁊ nō in sp̄m̄ sc̄m̄: q̄a
ignorans fecit incredulitate. **N**on
ī sp̄m̄ sc̄m̄ dixit blasphemā. ⁊ ideo
p̄secut⁹ est m̄iam. **Q**uis es dñe. **E**t
dñs ad eū. **E**go sū ih̄c nazaren⁹. quē
tu p̄sequeris. ego saluator. quē tu
p̄sequendo p̄dis. **E**go sū de quo in
lege tua legis p̄dicā qd̄ nescis imple
tū. quia nazareus uocabit⁹. **E**t ille.
Dñe quid me uis facē. **N**ec fr̄s
plane p̄fctē uisionis ē forma. **P**ara

tū inq̄ cor meū d̄s. patū cor meū
Paratus sū & n̄ sū turbatus. ut
custodiā mandata tua. **D**ñe quid
me uis facere. **Q**uerbū breue.
s̄ plenū deuocōne. s̄ uicū s̄ efficax
s̄ dignū om̄i acceptōne. **Q**uā pau
ci inueniunt. in hac p̄f̄te obediencie
forma. qui suā itā abieciunt uolūta
tē. & ne ip̄m quidē cor ip̄ū h̄eant.
ut n̄ quid ip̄i. s̄ quid d̄s uelit om̄
ni hora requirant. dicentes sine in
termissione. **D**ñe quid me uis fa
cere. **E**t illud samuelis. **L**oquere
d̄ne quia audit seru' tuus. **N**eu
plures habem' ex̄glici illi' ceca. qm̄
noīi apli imitatores. **Q**uid uis
ait d̄s ad cecū illū ut faciā tibi.
Quāta ē m̄ia tua d̄ne. q̄nta digna
cō tua. **S**iccine d̄s seru' querit
ut faciā uolūtatē. **U**ere cecus
ille quia n̄ osidauit. n̄ expauit. nō
exclamauit. **A**bsit hoc d̄ne. tu
magis dic quid me facere uelis. **S**ic
enī decet. sic d̄no dignū ē. n̄ meā
ate. s̄ tuā ame queri & fieri uolū
tatē. **V**idētis fr̄es quia uere ne
cessaria erat hoc in loco uisio. **S**ic
p̄fecto sic m̄ltor' usq; hodie pusilla
uinitas. & pusitas erigit. ut ab eis
queri oporteat. quid uis ut faciā
tibi. n̄ ip̄i querant. d̄ne quid me
uis facere. **C**onfidare necesse hab̄
m̄lter & incari x̄pi. quid sibi p̄cipi
uelint. n̄ ip̄i confidant que uolun
tas sit p̄ceptoris. **N**on ē eor' obe
dientia plena. n̄ in om̄ib' pati sunt
obsequi. n̄ poīa sequi p̄soluerunt
eū. qui n̄ suā s̄ patris facē uenit

uolūtatē. **D**iscunt & diuidant
eligentes in quib' obediunt impan
ti. ymo in quib' p̄ceptorē suū. ip̄or'
obedire necesse sit uolūtatē. **H**ui'
modi igit' & si colari se uideant. et
condestendi. ac morē geri firmi
tati sue. p̄ficiant obsequio. & pudeat
semp' paruulos inueniri. ne qm̄ for
te audiāt. quid debui uobis facē &
n̄ feci. & ab uentib' patia & benigni
tate plati. fiat tandē multitudo ex
hibite misēcōnis. cumulus iuste
dampnacōis. **D**ñe quid me uis fa
cere. **E**t d̄s ad illū. **S**urge & in
gredē ciuitatē. ibi dicet' tibi quid te
oporteat facē. **O** sapia suauit' uē
uniūsa disponēs. **E**um cui tu loq̄
ris erudiendū. de uolūtatē tua
mittis ad hominē. ut socialis uite
omendet' utilitas. & edoctus ho
minē. discat & ip̄e scdm̄ datam sibi
gr̄am. homib' subuenire. **I**ngredere
ciuitatē. **V**idētis fr̄es n̄ sine diuino
silio sc̄m̄ esse. ut hanc ciuitatē d̄ni
ūtutū ingredemū diuinā discē uo
lūtatē. **P**lane qui te salubriter
terrunt. & conūtit cor tuū ad desidam
dam uolūtatē suā. ip̄e tibi dicit.
Surge & ingredē ciuitatē. **S** audi
qm̄ manifeste ih̄us que secum. uo
lūtaia simplicitas & xp̄iana om̄e
dat' mansuetudo. **A**ptis oculis
nichil uidebat. ad man' trahebat
ab hys qui comitabant' eū. **F**elix
cecitas. quia male quondā illūati
in p̄uaricatōne. tandē in uisione.
oculi salubrit' excecant'. **H**anc q̄
triduo paul' sine cibo manet in

oracione plustens: ad eos maxime
 ptinet. qui nouit seculo abrenūci
 antes: nec dū in celesti solacione
 respirant. **S**ustineat ergo & ipsi
 dūm i omni pacia. orantes sine in
 missione: querentes. petentes. pul
 santes: quia exaudiet eos pater ce
 lestis in tempe oportuno. Non ob
 liuistet infine: ueniet & n̄ tarda
 bit. **S**i triduo sustinuis eū n̄ h̄ns
 qd̄ manduces. fide quia misericors
 & misericator dñs ieiunū te n̄ dimittet.
Vnde iubet ananias manū
 imponē lau'o. s̄ tanqm̄ hū erudit
 n̄ continuo acquiescit. **V**ide etiā
 si n̄ ipse paulus. doctrinā hanc de
 inde tradit discipulo. nemū in h̄ns
 cito manū imponas. **V**idit aut do
 minū virū imponentē sibi manū. ut
 in sū recipiat. **F**rēs paulus hoc cū
 uidisset n̄ continuo illūinatus ē. **N**unquid
 n̄ expectauit ananie manū. quia
 uenturū eū forte i sompnis p̄uide
 bat. **N**ec dico karissimi. q̄a uereor
 ne quis forte sit int̄ uos. qui solo se
 se sompnio p̄sumat illūiatū: n̄ iā
 equanimi paciatur ad manū trahi:
 s̄ ductorē se se p̄fiteat alienū. **C**ui
 enī nec dū ad inūstracōis cura iūcta
 ē. cui n̄ dū credita dispensacō: cui
 nec dū p̄ceptū ut uideat. & p̄uideat
 h̄ns qui aptos oculo h̄ntes nichil
 uident: quid hoc p̄sumē temptat:
 nisi quia meditat̄ inania & q̄i somp
 nia uana sectat. **C**aveam' ab hoc
 uicio frēs. semp̄ qd̄ inob est. ab
 iecti eligam' eē & ad manū trahi mā
 suetudinē & h̄militatē discentes

xpo dño cui est honor & glā in seclā
 seculorū am̄. **S**ermo beati **B**nar
 di abbatis. **I**mpurificacōe beate
 uirginis

Dodie templi
 dñm. in templū
 dñi uirgo mat̄
 inducit: ioseph
 q̄ s̄sistit dño nō
 suū s̄ eius filiū
 dilectū. In quo ei

bene placuit. **A**gnostit iustus
 quē expectabat: anima q̄ uidua cō
 fitet. **A**lbius quatuor p̄mo hodi
 erna p̄cessio celebrata ē: que post
 modū exultacōne uniuise t̄re in oī
 loco & ab omī gente celebraretur.
Nec sane mirū si tūc parua sint.
 q̄nquidē parū erat qui suscipieba
 tur. **N**ullū ibi locū p̄ccor̄ habuit:
 om̄s iusti. om̄s s̄ti. om̄s fuere p̄fci.
Sz nūquid hos tantū saluabis do
 mine. **C**restat corpus. crestat et
 misericō. **H**om̄es & iumēta salua
 bis dñe. cū multiplicauis m̄iam tuā
 d̄s. **I**n scda iam p̄cessione p̄ermit
 turbe: turbe secim̄t. nec iugo por
 tat s̄ asellus. **N**emine itaq̄ de
 dignat̄. ne ipos qui p̄putr uerūt tan
 qm̄ iumēta in st̄core suo. **N**on dedig
 nat̄ inqm̄. s̄ si aplica uestimēta nō
 desint. si doctrina eor. si mor iusti
 cia. si obediencia: si karitas coopi
 at multitudinē p̄ccor̄. ex hoc iam
 p̄cessionis sue glā n̄ censebit in
 dignos. **M**agis ū & ipam que tam
 paucis collata uidet̄ n̄ia. nobis q̄
 ab ipō inuenire ē reseruata. **Q**uid

ni reseruaret postis! qm̄ & progauit antiquus. **D**avid rex & ppha exultauit ut uideret diem istū & iudic & gamsus ē. Alioq̄ si n̄ uiderat: unde psallebat. **S**uscipim̄ d̄s misericordiā tuā in medio templi tui. **S**uscipit hanc miām dñi dauid. suscepit symeon. suscepim̄ & nos: & qui cūq̄ sunt p̄ordinati ad uitā. **S**iquidem xpc̄ heri & hodie & met̄nū. **I**n medio enī templi miā est n̄ in angulo. aut diuisorio. quia n̄ est p̄sonar̄ acceptio apud deū. **I**n omni posita ē. offertur om̄ibz: & nemo illius expers: nisi qui tenet. **D**eriuant̄ aque tue foras dñe d̄s: nichilomin̄ tam̄ fons tuus tibi ip̄us ē. & nō bibit alien̄ ex eo. **Q**ui tuus ē nō uidebit mortē donec uideat xpm̄ dñi. ut secur̄ dimittat̄ in pace. **Q**uid in dimittat̄ in pace: qui xpm̄ dñi h̄t in pectore. **I**p̄e ē enī pax nr̄a: qui p̄fidē habitat in cordibz nr̄is. **T**u quom̄ hinc exibis aīa misera: que dūcē it̄nis ih̄m ignoras. **I**gnorantiā enī dī quidā habēt. **U**nde hoc. **N**empe quia lux uenit in m̄dū. & dilexerunt hoīes magis tenebras qm̄ lucē. **E**t lux inquit it̄nebris lucet: & tenebre eā nō p̄phenderūt. **A**c si dicat. **E**t in plateis diriuant̄ aque. & nō bibit alien̄ ex eis. **E**t miā in medio templi ē. nec tam̄ accedūt quos manet et̄na dāpnacō. **M**edius nr̄m stat o miserique nos nescitis: ut morientes an̄ qm̄ xpm̄ dñi uiditis n̄ in pace dimittam̄. s̄ potī rapiam̄ arugien-

tibz p̄paratis ad estā. **S**uscipim̄ d̄s miām tuā in medio templi tui. **L**onge est hec gr̄a actio anoce illa gemētis. **D**ñe in celo miā tua & uitas tua usq̄ ad nubes. **Q**uid enī. **V**idet̄ ne tibi fuisse in medio miā. cū apud solos celigenas sp̄c haberet. **A**t ubi sane inuolat̄ est xpc̄ paulonin̄ ab anglis: sc̄is q̄ ē dei & hominū mediator: ac uelut lapis angularis pacificauit p̄langnē suū que in celis sunt & que in tr̄is: ex hoc iā plane suscepim̄ d̄s miām tuā in medio templi tui. **T**ran̄ enī & nos natura filij ire: s̄ p̄secuti sum̄ miām. **Q**ui ne filij: & qm̄ miām p̄secuti. **N**empe filij ignoriācie ignariē. captiuitatis: et p̄secuti sapiam̄: int̄tē redēptionē. **I**gnorancia mulieris seducte extecauit nos. **M**ollicies uiri abstracti & illecti appa p̄cupiscentia eneruauit nos. **M**alicia dyaboli expositos iuste a dō captiuiauit nos. **S**ic ergo nastam̄ uniuersi: p̄mū quidē me ciuitatis habitaculi p̄sūs ignari: de inde ibecilles & ignari: ut et si nota nob̄ eēt uia in te p̄p̄ria tam̄ p̄pedirem̄ & detrimē in eīcia. postmo captiui s̄ pessimo crudelis simo q̄ tyranno: ut licet prudētes essem̄ atq̄ robusti: ip̄a tam̄ misere seruitutis opprimē d̄uicōne. **N**im quid n̄ miā & misericōne mltā op̄ h̄t tanta miseria. **A**ut cre si iam salui sum̄ ab hac triplici ira p̄ xpm̄ qui sc̄is ē nobis sapia a dō patre & iusticia & sc̄ificatō. & redemptō. quāta nob̄ uigilancia op̄ est d̄licissimū ne

52
forte quod absit inueniant nouissima
nra peiora prioribus. Sed denique stin-
gat iram incidere. ut pote qui non
natura iam sed propria uoluntate filii ire
sumus. **A**mplectamur itaque misericordiam
quam in medio templi suscepimus. et cum be-
ata anna non dimoueamus a templo.
Templum enim dei sanctum est. quod estis uos aut
apostoli. **P**er eam misericordiam. prope est uerbum in ore
uestro et corde uestro. Denique in cordibus
uestris per fidem habitat christus. **H**oc templum
eius. hec sedes eius. nisi forte extidit
uobis. quoniam anima iusti sedes sapientie est.
Quod ergo frequentissimo et semper anno
nere uos cupio fratres meos obsecro et
mitte. non ambulemus in carne ne displi-
ceamus deo. non sumus amici huius seculi ne
diastituamus inimici. **R**esistamus quoque
diabolo et fugiet a nobis. ut libere
iam ambulemus in spiritu. et in corde sit con-
suetudo nostra. **S**iquidem et corpus quod cor-
rumpit aggruat et enervat et effemi-
nat animam. et terrena inhabitatio sensum
multa cogitantem deprimit ut ad celestia
non assurgat. **V**erum et sapientia huius mundi
diastulticia est apud deum. et a maligno
qui superat. et ex seruo addicit. **P**orro
in corde suscipit misericordiam. in corde habitat
christus. in corde loquitur pacem implebem
suam. et super sanctos suos. et in eos qui uer-
tunt ad eum. **Item unde supra**

Gratias redemp-
tori nostro qui tam
copiose prouenit
uos in benedictionibus
dulcedinis. sac-
ramentis infantie
sue gaudia nostra multiplicans. **C**ele-

bratis siquidem paulo ante natiuitate.
circumcisione. apparitione eius festus ho-
die nobis oblationis ipsius dies illuxit.
Hodie namque sistit creatori fructus
terre solimus. hodie placabilis et deo
placens hostia uirginis manibus
offertur in templo. **P**ortat a paren-
tibus a senibus expectat. **O**fferunt io-
seph et maria sacrificium matutinum.
symeon et anna suscipiunt. **A**bbis
quatuor celebrata processio est. que
per quatuor orbis diuina sollemnibus
hodie gaudijs ad memoriam reuo-
cat. **Q**uia igitur festiuam hodie et nos
ipsi per ceterarum consuetudinem sollempni-
tatem acturi sumus processionem. non inutile
arbitror modum ipsius et ordinem dilige-
ntius intueri. **P**rocelluri sumus bini et
bini. candelas habentes in manibus ipsarum
succelas. nec quolibet igne. sed qui
prius in ecclesia sacerdotali benedictione fuit
consecratus. **A**d hec futuri sunt in processio-
ne nostra nouissimi primi. et primi nouis-
simi. et cantabimus in uis domini quoniam
magna est gloria domini. **M**erito sane bi-
ni et bini procedunt. sic enim ob amica-
tionem fraternae caritatis et socialis vite.
missos a saluatore discipulos euangelia
sacra testantur. **T**urbat processionem
si quis solitarii incedere curat. nec sibi
soli nocet. sed etiam ceteris est molestus.
Huius sunt qui segregant semetipsos
aiales spiritum non habentes. non solliciti suare
unitate spiritus in uinculo pacis. **J**am uos
sicut non est bonum esse hominem solium. sic in
aspectu domini uacuum apparere prohibetur. **L**i-
entem arguant ociositatis ipsi. quos
nemo mouet qui iam iuncti sunt si

otiosi inuēti sunt quid merentur.
Fides quippe sine opibus mortua est.
Ista denique opera nostra in feruore agenda
sunt et in delirio cordis. ut sint lucne
ardentes in manibus nostris. Alioquin time
re dū ē ne forte tepidos nos euouēte in
cipiat. qui in euāgelio loquitur dicens.
Ignē ueni mittere terram. et quid uo
lo nisi ut ardeat. **H**ic plane sacer
et bñdctūs ē ignis. quē pater sc̄ifica
uit et misit in mūdū. et cui benedicit
in eccl̄iis sicut scriptū ē. In eccl̄iis
bñdicite dño. Habet enī etiā adu
sari nō ignē ut pūlus diuinor. ope
rū emulatoz. habet inq̄m ignē suū
et ipse. ignē concupiscentie carnalis.
ignē inuidie et ambicōis. quē sal
uator inob nō accendē. s̄ extingue
re uēit. Deniq̄ si quis hūc alienū
ignē in diuino offerre p̄sūpserit
sacrificio. etiā si patre hēat aaron.
mouet iniquitate sua. Porro
sup̄ hec que de sociali uita et fratna
uolūte. de opib⁹ bonis et fūore sc̄o
dca sunt. hūilitatis uirtus maxima
maxime necessaria ē. ut honore in
intē pueniam⁹. n̄ in priores. s̄ et
ip̄os minores sibi quisq̄ sponat.
que nimirū hūilitatis p̄fctio est et
iusticie plenitudo. **A**t qm̄ hylarem
datorē diligit d̄s. et fruct⁹ caritatis
gaudiū in spū sc̄o cantem⁹ ut dcm̄
est iuis dñi. qm̄ magna est gl̄a
dñi. **C**antem⁹ dño canticū nouū.
q̄a mirabilia fecit. In quib⁹ om̄ib⁹
si quis forsitan p̄ficē dissimlat. et p̄
ficisci de uirtute in uirtute. nouerit
q̄squis eimodi ē in statōne. n̄ in p̄cel

sione se eē. p̄mo uō et in regressione.
qui in uia intē n̄ p̄gredi regredi est.
cū nichil adhuc i eodē statu p̄maneat.
Porro p̄fectus n̄r in eo p̄sistit. ut se
pius dixisse me memini. ut nūq̄m
arbitriū nos apprehendisse. s̄ semp̄ ex
tendam⁹ in anteriora. conem⁹ incessan
ter in meli⁹. et in p̄fctm̄ n̄r in diuine
m̄ie obtutib⁹ exponam⁹.

Item unde supra

Purificatōne beate
uirginis hodie ce
lebram⁹. que sc̄dm̄
legē moysi facta ē
transactis anatiui
tate dñi quadraginta
dieb⁹. In lege enī scriptū eāt ut
mulier que suscepto semine pepis
set filiū. imūda eēt septem diebus.
octaua circūcidet puer. De hinc ab
lucōni. et purificatōi intenta absti
nēt ab ingressu templi triginta trib⁹
dieb⁹. quibus expletis offerret filiū
dño cū munib⁹. **S** quis n̄ adūtat
in ip̄o sentēcie hui⁹ inuicio. liberam
matrē dñi ab hoc p̄cepto. **P**utas
enī quia dcm̄ moyses mulierē
que pepisset filiū imūda eē nō ti
muit sup̄ mat̄ dñi blasphemie cri
mē incurrē. et id circo p̄miserit sus
cepto semine. **A**lioquin nisi paritūā
p̄indul̄ sine seie uirginē. que ne
cessitas erat de suscepto semine fieri
mentōne. **P**atet itaq̄ qd̄ lex ista
matrē dñi nō includit que n̄ suscep
to semine filiū pepit sicut p̄dictum
fiat p̄ iheremiā quia nouū faceret
dñs sup̄ trā. **Q**ueris qd̄ nouū.

53
Mulier inquit circumdabit uirum. Non
ab alio uiro uirum suscipiet. non huma-
na lege accipiet hominem. sed intra uis-
cera intacta et integra uirum claudet.
ita sane ut intrante et exeunte domino
iuxta alium ipsam porta orientalis
clausa inquit perseveret. Putas ergo
non potest moueri animus eius et dicere:
quid in opus est purificatione. Cur
abstineat ab ingressu templi? cuius
utis nescies uirum. templum factus est
ipse sanctus. Cur non ingrediar templum? que
pepi dominum templi. Nichil in hoc con-
ceptu. nichil in partu purum fuit. nichil
illicitum. nichil purgandum. nimirum
cum plures ista fons puritatis sit. et pur-
gatione facit uenit delictorum. Quid
ime legalis purificet observatio. non
purissima sancta sui ipso partu immacula-
to. Vere obbeata uirgo uere non ha-
bes causam. non tibi opus est purificatio-
ne? sed nunquid filio tuo opus erat cir-
cuncisione. Atto mihi mulieres tanquam
inua earum. nam et filius tuus sic est in mero
puerorum. Circumcidi uoluit? et non multo
magis uelit offerri. Offer filium
uirgo sacrata. et benedictum fructum uen-
tris tui domino representata. Offer ad nos-
tra omnium reconciliationem. hostiam sanctam
deo placentem. Omnino acceptabit
deus pro oblatione nouam. et preciosissimam
hostiam. de qua ipse ait: hic est filius
meus dilectus in quo mihi bene placuit.
Oblatio ista frater uidet delicata. ubi
tantum sistit domino. redimitur auro et illico
reponat. Veniet inquit non in templo
offeret. nec mihi brachia symeonis.
sed extra ciuitatem mihi brachia etis.

Veniet quoniam non redimet alieno. sed re-
dimet alios sanguine ipso. quia redemp-
tionem enim misit deus propter populum suum. Illud
erit sacrificium uespertinum. istud est ma-
tutinum. Istud quidem iocundum. sed illud
plenum. Istud enim tempe natiuitatis.
illud iam in plenitudine etatis. Deuteris
tam potes accipere quod propheta dixit. ob-
latus est quia ipse uoluit. Nam et mihi
oblatus est si quia opus habuit. non
quia sub legis edicto fuit. sed quia
uoluit. et in cruce nichilominus ob-
latus est. non quia iudeus preualuit. non
quia ipse meruit. sed quia uoluit.
Voluntarie sacrificabo tibi domine. quia
uoluntarie oblatus es pro mea salute.
non pro tua necessitate. Sed quid nos
fratres offendi. aut quid retribuendum illi
ponimus que retribuit nobis. Ille pro
nobis obtulit hostiam preciosiorem quam
habuit. nimirum quia preciosior esse non
potuit. Et nos ergo faciamus quod
possumus optimum quod habemus offerentes
illi. quod sumus utique nosmetipsi. Ille se
ipsum obtulit? tu qui es qui te offerre
cunctis. Quis mihi tribuat ut obla-
tionem meam dignetur maiestas tanta
sustipere. Duo minuta habes domine cor-
pus et animam dico. utinam hec tibi propter
possum in sacrificium laudis offerre.
Bonum enim michi longere gloriosius atque
utilius est. ut tibi magis offerar quam
deserar in ipso. Nam ad me ipsum anima
mea pertinet. in te uero exultabit spiritus
meus si tibi ueraciter offerat. Fratres
mortuorum domino iudeus mortuas hos-
tias offerebat. sed iam nunc uiuus ego
dicit dominus. nolo mortem peccatoris. sed

magis ut conuincatur et uiuat. Non
uult dominus mortem meam? et non libet offerre
tibi uicem meam. Nec est enim placabi-
bilis hostia. hostia deo placens. hos-
tia uiua. **S**ed in oblatione illa tres
fuisse legimus. et in hac quoque nichilominus
tria ad domino requiruntur. Fuit
in ea oblatione ioseph sponsus matris
domini cui filius putabatur. fuit et ipsa
uirgo mater. et puer ihesus qui offere-
bat. Sit ergo et in oblatione uestra. con-
stantia uirilis. sit continentia carnis.
sit conscientia humilis. Sit inquam in pro-
posito perseverandi animi uirilis. sit in-
continentia castitas uirginalis. sit in-
offensa simplicitas et humilitas puilis.
**Sermo beati bernardi abbatis
in septuagesima.**

Magna michi
consolatio est
fratres mei in uer-
bo illo domini.
qui ex deo est
uerba dei audit.

Proterea enim
uos libenter auditis. quia ex deo est
talis. Nec ignoro quod in loco alio di-
cit scriptura. **C**rispo et per ipsum. et in
ipso sunt omnia. sed multo aliter sunt ex
eo qui secundum beati iohannis euangelium
non ex uoluntate carnis nati sunt sed
ex deo. **V**nde et in uerbes ab eodem
iohanne in epistola sua scriptum. omnis
qui natus est ex deo non peccat. sed ge-
neratio celestis seruat illum. Non
peccat inquit. id est non
permanet in peccato. quia seruat illum
utique ut pure non possit. ea que fal-

si non potest generatio celestis. **S**ine non
peccat. id est tantum est ac si non pec-
tet. pro eo scilicet quod non imputat ei pec-
catum. generatio enim celestis etiam in hac
parte seruat illum. **S**ed generationem
istam quis enarrabit. **Q**uis potest dicere
ego de electis suis. ego de predestinatis
ad uitam. ego de uiuis filiorum. **Q**uis
hec inquam dicere potest reclamante in mirum
scriptura. nescit homo si dignus sit
amore an odio. **C**ertitudinem utique
non habemus. sed spei fiducia consolatur
nos ne dubitationis huius anxietate pe-
nitus cruciemur. **P**ro hoc data sunt
signa quedam. et indicia manifesta sa-
lutis. ut in dubitabile sit enim esse de
uiuis electorum inquit ea signa permanant.
Pro hoc inquam quod prestat dominus et predesti-
nauit conformes fieri imaginis filii
sui. ut quibus certitudinem negat cau-
sa sollicitudinis. uel fiduciam prestat
gratia consolatoris. **N**oc enim est in te sem-
per solliciti in timore et tremore humiliter
necesse est sub potenti manu dei. quoniam
quales sumus nosse possumus uel ex par-
te. quales autem futuri sumus id nosse
nobis penitus impossibile est. **I**taque
qui stat uideat ne cadat. et in ea for-
ma que salutis indicium est et argumetum
predestinationis perseveret atque proficiat. **S**icut
Porro inquit ea que prestat et materiam
spei. unum illud maximum est de quo nunc
cepimus loqui. qui est ex deo uerba dei
audit. **N**on nullos enim inquit dominum sic
audientes inuenies ac sic nichil ad eos
pertineant que dicimus. non intrare cor-
suum. non discutere mores suos. non co-
gitare ne forte quod audiuit tibi deum

sermo

lit p^o eos. **M**agis aut sit lino dei
 uiuus & efficar qui lino & n̄ ems qui
 loquit^r arbitrio fertur quocūq; uolu
 erit. si m̄qm̄ manifeste adūsus uicia
 illa p̄cesserit? quib^o se se illi sentiūt ob
 ligatos. dissimulant & auctunt oculos
 cordis. aut qualib; ad inuencōne pal
 liant uicia. & seducūt miserī semet
 ip̄os. **I**n hīs ergo salutis signa non
 uideo. magis aut uereor ne forte p̄te
 rea n̄ audiant uibū di. quia n̄ sūt ip̄i
 erdō. **I**n uobis fr̄es gr̄as ago uere
 inuenio aures audiendi. nimirū cū
 i emēdatōne uīa sine mora appare
 at fructus uībi. **S**; etiā int^r loquen
 dū fateor n̄ nūqm̄ ego sentio feruor
 rem studij ur̄i. **A**tenū quanto ha
 bundanti^r fugitis. tanto amplius
 replet ubā uirtus sp̄s sc̄i? & tanto
 copiosius datur qd̄ ip̄iue uob̄ quan
 to ticius. qd̄ ip̄inatur hauriri. **P**re
 rea sepi^r loquor uobis etiā p̄ter con
 suetudinē ordinis nr̄i. sc̄io enī quō
 dixit. si quid sup̄ erogauis. cū redi
 ero reddā tibi. **I**nciū septuagesime
 fr̄es hodie celebrat. cui^r nom̄ in uni
 uersa ecclia celebre satis habet. **J**am
 ū dico uobis karissimi quia pluri
 mū in hoc uōte p̄pator in ip̄i. & con
 mouet intra me sp̄s meus? suspi
 rans nimirū ad patriā illā. in qua
 nec m̄s ē nec mēsurā n̄ pond^o. **Q**uā
 diu enī in pondē & mensurā & m̄s
 uniuersa corpis & aīe bona recipio.
Quanti mercenarij i domo patris
 habundant panib^o. ego aut hic fa
 me peo. **N**am de corpali cibo ad
 adam deū ē & puenit usq; ad me.

in sudore uultus tui uesteris pane
 tuo. **S**; et cū laborauo panis datur
 in in pondē? potus i mensura. pulm̄
 ta in m̄s. **E**t de corpali quidē sic.
Quid ū de sp̄ali. **S**; utiq; pulm̄m cō
 medā suspiro. atq; utinā cū suspira
 uero & fleuio uel fragmētū erigui
 mēar de celesti uiuio. & tanqm̄ ca
 tellus edam de micis q̄ cadūt de men
 sa dūi. **O** herlin ciuitas regis mag
 ni qui ex adipe frum̄ti saciat te. et
 qm̄ fluiūis impet^r letificat. in te nec
 pond^o utiq; nec mensura. s̄ sacietas &
 affluentia summa. **S**; nec hēs m̄m
 cui p̄cipacio eius i id ip̄m. **E**go uō
 qui totus sū in uicissitudine & numero.
 qm̄ ueniā ad unā illā qm̄ requiro.
Quando faciabor apparēte gl̄a tua
 dūe. qm̄ febrabor ab ub̄tate domus
 tue? & torrente uoluptatis tue. qm̄
 potabis me. **N**ūc enī tria erigua
 sūt stillicidia stillancia sup̄ tram ut
 nec glutire quidē possim saluā meā.
Sic oīno sic uerū ē fr̄es qm̄ om̄ia
 n̄ dant in pondē. & uō. & mensurā.
 s̄ ueniet dies qm̄ sūt om̄ia cessatu
 ra. **N**am tenuio quidē legui. qm̄ sa
 pientie illi nō est n̄s. & alio i loco
 apud eundē ppliam. delectationes in
 terra tua usq; in finē. **A**udi etiam
 apud aplm̄ pond^o sine pondē. **S**up̄
 modū inq̄t in s̄blimitate. etnū pon
 dus gl̄e. **A**udi pond^o etnū. s̄ atten
 te quia p̄misit sup̄ modū. **S**ic et
 xp̄m audio mēsurā sine mēsurā p̄
 mittentē. **M**ensurā inquit confer
 tā & coagitatā & sup̄fluentē. **S**;
 qm̄ uerient ista. **P**fecto i fine p̄sen

in meo

dictum

tis septuagesime quod est tempus cap-
tuitatis nostre. Sic enim legimus quod
captiuus ab abylonis filii israhel ^{facti} sunt
annorum septuaginta quibus tunc
actis redierunt in sua cum instaura-
tu est templum. et ciuitas reedifica-
ta. At si captiuitas nostra fides quam si-
nietur quae tot annis ab iniuncto utique
mundi prehendit. **Q**uoniam liberabimur a
seruitute ista. quam restaurabitur ihe-
rusalem ciuitas sancta. **U**tique completa
hac septuagesima. que ex denario
et septenario constat propter decem manda-
ta que accepimus et septem impedimenta
quibus amadorum obedientia retarda-
mur. **P**rimum enim impedimentum nos-
trum et occupatio carnis. ipsa est necessi-
tas huius miseris corporis. quod dum modo
sompnum. in cibum. modo uestem ^{propter} ceteraque
similia querit. hanc dubium quam in-
frequentem impediatur nos ab exerci-
cio spirituali. **S**ecundo loco impediunt
uicia cordis. ut est leuitas. suspicio.
impatia aut inuidie motus. laudis ap-
petitio. et similia que cotidie experiri
in nobis. **T**ercium et quartum impedimen-
tum accipe propter huius seculi et adu-
sitate. **D**icit enim corpus quod corruptio
aggruat animam. sic deprimunt etiam terre-
na inhabitatio sensum multum cogita-
te. **U**tique ergo caue a laqueo tem-
ptationis. et quere arma iusticie ad dex-
tris et a sinistris. **Q**uintum impedi-
mentum grauissimum et periculosissimum.
ignorancia nostra est. **I**n multis enim om-
nino incertum habemus quid agere debeamus.
ita ut quid oremus sicut oportet nesciamus.
Sextum impedimentum est

aduersarius noster. qui tanquam leo ru-
giens circuit querens quem deuor-
ret. **A**ccipit utinam in sex tribulatio-
nibus istis liberemur. ut uel in sep-
tima non tangeret nos malum. non ap-
prehendet nos periculum in fallis fratribus.
Utinam soli impugnet nos ma-
lignus spiritus cum suggestionibus suis. et
nichil nocent homines periculosos exem-
plis. persuasionibus importunis. ser-
monibus adulationis. uel detractoris
atque alijs mille modis. **V**idetur
certe quam necessarium sit. ut aduer-
sus hec septem pericula quibus impedi-
mur. septiformis sancti spiritus auxilio
obleuemur. **P**er his enim septem quibus
ab obseruancia decalogi retardamur.
in luctu penitentie septuagesima
prius agit. **U**nde et recitet interim
alleluia sollempne. et humane trans-
gressionis hystoria miserabilis ab-
exordio recensetur. **I**n in septu-
agesima de duplici sopore
Immisit dominus soporem in adam.
Immisit et in se ipsum. sedes nimirum
sedes adam. sed est distantia
forte non parua. **I**lle enim sopora-
tus uidet percellu contemplato-
nis. christus misericordis affectu. ut in illu
sopore immisit uitas. in hunc caritas.
cum utraque sit dominus. **A**ut enim iohannes
euangelista. **D**eus caritas est. **E**t ipse
dominus. **E**go sum uita. uitas et uita. **S**a-
ne soporem christi solius caritatis fu-
isse nemo dubitat uel noletenus
christianus. **U**iquidem accubuit ut leo
non uictus plane. sed uictor potesta-
te propria ponens animam. sompnum mor-

tis excipiens uoluntate pia. **C**erim
 qualis & ille sopor fuisse dicend' est. ut
 credend' que inmisit dñs in adā inq̄
 sine sensu oīno doloris. In mulierem
 edificanda costa sblata ē de latere tor-
 mentis. **M**ichi quidē nisi in omni
 tabilis uitatis intuitū & abyssū diui-
 ne sapie corpore sensib' obdormisse
 uidet. qd̄ eret' ubis ul' maxie conijci
 p̄t. **R**ediens nimirū inditat quō ab-
 isset. dñi tanqm̄ ebri' de cella uinaria
 ueniens? & eructuans illd̄ magis sa-
 cramentū qd̄ tanto post in xpo & in ec-
 clesia apl's p̄mō aut. hoc nūc inqt
 os ex osib' meis & p̄t hoc relinquet
 hō patrē & matrē & adheret uxori
 sue. & erūt duo in carne una. **A**n-
 tibi penit' obdormisse uidet. qui in
 hanc uocē excitat' erupit? & n̄ ma-
 gis dicē potuisse? ego dormio & cor-
 meū uigilat. **V**erū id h̄c in p̄uidi-
 cō dixim. si cui forte alit' uisū fuerit
 maxie si quid aliud ī sanctor' paginis
 inuenit. **N**eq̄ enī ymūne arbitror
 fuisse soporē. aut nr̄is silem somp-
 niis? quos nec p̄templacōis excel-
 sus. nec miseracōis affectus? s̄ in fir-
 mitatis defectū inmittit. quos si ueri-
 tas n̄ caritas. s̄ necessitas parit. **B**ra-
 ue siquidē ingū sup filios adā. nō
 est in p̄ncipio sup adā. s̄ nūc iam
 sup filios eius. **Q**uid si que miseris.
 quib' & uiuē labor ē. quib' & qd̄ pau-
 ci uident' adūtere? sentire penit' ne-
 mus. ipse quoq̄ sensuualitatis usus in-
 uenit' oneri. adeo ut nequeat susti-
 neri nisi alicūa requie foueam'. **Q**uod
 n̄ labor & dolor & afflictio sp̄c exōib'

que sub sole sūt. qm̄ & illd̄ ei grauis
 simū ē quo potissimū delectat'. nege-
 tatio scilicet & sensificacō carnis. **I**n-
 mirū qm̄ sit ei dulce consortiū. triste
 diuortii manifestat'. dñi uix tandē
 auelli p̄t. cū corruptō ipsa corpis pe-
 nit' intolerabilis ē uegetanti. **H**anc n̄
 simplicit' corp' s̄ corpus qd̄ corrupi-
 tur aggruat aīam hōis extitisse. do-
 nec corpus ad huc geret' corruptū.
Humrū in libertate posuit illū dens-
 ut nūc sūma & infima n̄sans & in illa
 excedet sine difficultate? & ad hec si-
 ne illecebra aut necessitate descendet.
 illa penet̄s naturali uiuacitate & pu-
 ritate mentis. hec auctoritate diuini
 caus' p̄sidentis. **D**euisq̄ adducta sūt
 aīalia ad adam ut uidet quid uocar'
 ea. n̄ ipse aliqua curiositate ductus ē
 ut illa uidet. **N**on sic in uobis libera-
 racio s̄ uindicta ei luctandū ē. **H**ic enī
 & ab infinis uisio quodā captiua te-
 net' & aīam in indigna repellit. ut ne-
 q̄ ab hīs sine dolore possit auelli? n̄
 ad illa sine magno gemitu ul' taro
 queat admitti. **H**inc nempe uim
 faciūt qui querūt aīam meā. ut cla-
 mare necē sit. in felix ego homo q̄s
 me libabit de corpe mortis hui'. inde
 p̄is qm̄ comedā suspuro quia regnū
 celoz uim patit'. & uiolenti rapiūt il-
 lud. **S**ichylomi' tam & illic unitas
 & hic tenenda diuisio ē. sicut & adam
 soporat' est ī contēplacōne. & aīalia
 nominū in posicōne discreuit. **H**ic
 mirū sic & abrahā in sacrificō non
 quidē uolatilia. s̄ aīalia legit' diuini-
 sisse. & martha erga mltā turbat'.

ut imūne ab
 gūamie p̄mō
 rentis aīam.

credens

ad dno

cū sit unū necessariū. **N**ecessariū
plane unū. & maxime necessariū. qm̄
hec pars optima que n̄ auferet. **T**es-
tabit diuisio cū uenerit plenitudo
& erit totius ciuitatis scē iherlm̄ p-
ticipatio in id ip̄m. **I**ntim̄ sp̄s sapie-
n̄ modo unic⁹ s; et multiplex ē in-
ra quidē i unitate solidans. s; s; s; s;
ditio extiora distinguēs. **V**trūq;
tibi i primitiua ecclia d̄ndat. qm̄ ml-
titudinis credentiū eat cor unū & aīa
una ne uolatilia scindēt. diuideba-
t̄ aut̄ singlis p̄t̄ cuiq; opus eat. ut
aīalia secarent. **S**it igit̄ ecā in no-
bis h̄m̄. unitas animorū: unita sint
corda. diligendo unū. quēdo unū.
ad herendo unū. & id ip̄m inuicē sen-
ciendo. **H**ic nimirū extior ip̄a di-
uisio. & euadit p̄ctm̄ & scandalū n̄
i curie: diuidelitz & si ip̄a cuiq; to-
lancia. ip̄a ip̄ n̄ nūqm̄ intrens agē-
dis sententia. s; & diuisa in d̄ū cona-
grax. n̄ membra oīa actū eundē vidē-
tur h̄re: unitas tam̄ intior & una-
nimitas. ip̄am quorū multiplicita-
tē colligat & stringat caritatis glū-
tino & uinculo patris.

Item vnde supra

Britas qua p̄ uob̄
sollit̄ sū fr̄s mei-
cogit ut loquar uo-
bis: & urgente ea
mltā sepi⁹ loquerer:
nisi qd̄ mltis occupa-
tōib; impediōr. **N**ec mirū si solli-
citus sū p̄ uobis: cū suemā i memet
ip̄o materiā mltā & occasiōē solli-
citudis. **Q**uociēs enī ip̄iā mise-

riā & mltimoda p̄sideo picula: hant
dubiu quin ad me ip̄m aīa mea cō-
turbat. **H**ec minor michi solli-
cudo ē p̄ singulis quibusq; v̄m̄.
si tam̄ diligo uos tanqm̄ me ip̄m.
Nouit ip̄e qui scrutat̄ corda: quo-
ciens i corde meo ip̄e sollitudo in-
ip̄ondat sollitudo ur̄a. **N**ec mirū
si mltā in est sollitudo: & timor
magis turbat me sup̄ om̄ib; uob;
q̄s uideo i tanta miseria & i tantis
p̄stitutos ēē piculis. **I**p̄e enī ut
manifestū est gestam̄ laqueū n̄m̄
ubiq; ip̄m circūferim̄ inimicū. **C**ar-
nē hanc loquor de peccō nātā: i pec-
cato nutritā: corruptā nimis ip̄a
origine. s; mltō ampli⁹ praua con-
suetudie uiciatā. **H**inc est qd̄ tam
acriter aduersus ip̄m occupat: qd̄
assidue n̄m̄uat & ip̄aciens ē disci-
pline: qd̄ illicita suggēit: qd̄ nec
rationi obtempat: nec inhibet
ullo timore. **H**inc accedit hanc ad-
iuuat. hac utit̄ ad impugnādo nos
callidissim⁹ serpens: cui nullū aliud
desideriū ē. nullū studiū: nullū ne-
gociū: nisi effundē sāguinē aīarū.
Hinc est qui ingit machinat̄ malū:
qui desidia carnis instigat: qui cō-
cupiscentie ignē naturalē. quidam
uenenatis suggestionib; sufflat:
illicitos motus i flammāt: peccā-
occasiones parat: et mille nocendi
artib; corda hoīm temperare n̄ cessat.
Hinc ē qui man̄ n̄ras ip̄o cingulo alligat:
& ut dicit̄ baculo n̄ro nos cedit:
ut caro que data ē in adiutoriū in
ruinā nob; & in laqueū fiat. **D**eo

quid potest indicasse pericula? si nulla
 consolatio nulla remedia adhibean-
 tur. **G**rande quidem periculum est et
 gravis lucta adversus domesticum hos-
 tem? marie cum nos advene simus et
 ille civis sua in habitatet regione: nos
 exules simus et peregrini. **M**agnam qui-
 tem dultine aduersus dyabolice fraudis
 astucias. tam crebros ymmo conti-
 nuos hinc conflictus? que nec in
 de quidem possim. et que minus at-
 tutum fecit. tam natura subtilis quam
 longa exercitatio malicie est. **V**eritatem
 est in nobis si uinci nolumus? sed
 nemo in hoc etamine deicit in uictus.
Subter homo appetitus tuus? et tu
 dominaberis illi. **P**otest inimicus exci-
 tare temptacionis motum? in te est si dare
 uoluus uel negare sensum. **I**n tua
 facultate est si uoluus inimicum tuum fa-
 cere seruum tuum: ut omnia tibi coope-
 rent in bonum. **N**ec enim inflat in-
 iunctus desidiu tibi uanitatis? aut in-
 pacie cogitaciones ingerit: aut ex-
 citat libidinis motum. **C**ui solimone
 ne senseris? et quoties resistis: sic
 totiens coronaberis. **V**eritatem nega-
 re non possumus? fratres molesta sunt hec
 et periculosa? et in ipso etamine si uiri-
 liter resistimus? quedam pia tranquilli-
 tas de scia bona nascitur. **C**redo etiam
 si cogitaciones istas quam cito in nobis
 aduertimus? non patimur remorari? sed in
 spiritu uehementi animam aduersus illas
 excitat. **Q**uoniam inimicus perfidus et non
 tam libenter ilico reuertitur. **S**ed qui
 sumus nos. aut que fortitudo est nostra?
 ut tam multis temptacionibus resistere ua-

leamur? **H**oc erat certe quod querebat
 deus? hoc erat ad quod nos potenter satage-
 bat: ut uidentes defectum nostrum et quod
 non est nobis auxiliu aliud ad eius misericordiam
 tota humilitate etiam? **P**ropterea rogo uos
 fratres ut semper ad manum habeatis tu-
 tissimum orationis refugium: de qua etiam
 memini me paulo ante in fine simonis
 esse locutum. **V**eritatem quoties de oratione
 loquor uerba quedam humane cogita-
 tionis audire in uideor corde in me? que
 ab alijs frequenter audiunt: et non nunquam
 exptus sum in corde meo. **Q**uid enim est
 quod licet nunquam ab oratione cessem? uix
 expti uidet aliquis nostrum quis sit
 orationis sue fructus. **D**icit ad orationem
 accedimus? sic redire uidemus? nemo res-
 pondet nobis ipsis? uero quatenus donat
 sed laborare uidemus in cassum. **S**ed quid di-
 cit dominus in euangelio? **N**olite iudicare
 secundum faciem: sed iustum iudicium iudicate.
Quid est autem iustum iudicium? nisi iudi-
 cium fidei. **Q**uoniam iustus ex fide uiuit.
Argo iudicium fidei sequitur? et non exprimitur
 tuum? quoniam fides quidem uerax: sed exprimitur
 intum fallax. **Q**ue est ergo uirtus fidei?
 nisi quod promittit fili dei. **Q**uidque in-
 quit orantes petitis? credite quia
 accipietis et fiet uobis. **N**emo uerum
 fratres peripedit orationem suam. **D**ico enim
 uobis: quia ipse ad quem oramus non parum
 impendet eam. **P**rius quam egressa
 sit ab ore nostro: ipse scribi eam iubet in
 libro suo. **E**t unum indubitanter eduo-
 bus sperare possumus? quoniam aut dabit
 quod petimus? aut quod nobis nouit esse utili?
Nos enim quid oremus? sicut oportet? nes-
 cimus? sed miser ille super ignorantiam nostram:

Uolunt

habere

Uolunt

Uolunt

de uoluntate
veritatem
casto mus

exultant

quoniam

uirtus

parum

et oratione benigne suscipies: quod nobis
aut omnino est utile. aut omnino non est uti-
le: aut non tam cito dari necesse est mi-
nime tribuit. **O**ratio infructuosa non
erit: ita sane si fecimus quod monemur in
psalmo: id est si delectamur in domino. **A**ut
enim sanctus david: delectare in domino et dabit
tibi petitiones cordis tui. **S**ed quid o p-
pheta quod tam absolute mones delectari
in domino: ac si ad manum sit nobis huius
modi delectatio. **D**electatione tibi somp-
ni. quietis et ceterarum rerum que intra sunt
nouum: deus autem quam delectationem habeat
ut in ea delectemur. **F**res mei secula-
res hoc dicere possunt. uos non potestis.
Quis enim uirum est. qui non sepe exptus
sit scire bone delectationem: qui non gusta-
uit saporem castitatis: humilitatis ca-
ritatis. **N**on est delectatio potus nec
cibi. aut silis cuiuslibet rei: delectatio
tam est et maior omnibus illis. **D**i-
uina enim est et non carnalis delectatio:
et cum in his delectamur: plane in domino de-
lectamur. **S**ed causantur multi fortasse quod
affectum hunc delectabilem et dulciorem super
mel et fauam rarius experiantur: nimirum
quia temptationibus intuentur exercantur:
multorum uirum agunt. si uirtutes ipsas non
per delectationem quam experiantur: sed per uirtutum
ipsas. et per solo beneplacito dei tota inten-
tione in meditatione exercitium spiritualis: et si
non tota affectione sectentur. **N**ec dubium
quoniam optime placeat qui huiusmodi
est prophete ammonitioni qua dicitur: delectare
in domino: quoniam non de affectu loquitur: sed de
exercitio. **A**ffectus enim est ille beatitudinis
exercitium uero uirtutis. **D**electare in domino.
Ad hoc tende. ad hoc conueni-

ut in domino delecteris. et dabit tibi peti-
tiones cordis tui. **C**onsidera: quod pe-
titiones cordis dixit. quas approbat
iudicium rationis. **N**ec habes unum cau-
seris. sed unum magis in tanto affectu
in gratiarum actione uideris quoniam quidem tan-
ta super te est cura deo tuo: ut quocumque
ignorans queris quod tibi utile est.
non te audiat super hoc. sed mutet illud
utiliori dono. **S**ic et patet carnalis
puulo petenti panem libenter porrigit:
querenti cultellum quem non necessarium
putat non sentit sed magis ei panem
quem dederat frangit uel ab aliquo mi-
nistros precipit: ut ille nichil habeat
periculi nichil laboris. **P**orro petiti-
ones cordis in nobis credo stare. nec
in deo sunt preter illa electis sibi debeat
postulare. **D**uo quidem huiusmodi tempus
id est bona corporis. et bona anime: etiam
non est beatitudo uite eterne. **N**ec mire-
ris quod bona corporis a deo dixerim
querenda: quoniam eius sunt corporalia
omnia: sicut et spiritualia omnia bona.
Adeo ergo petendum et sperandum nobis:
unum possimus in eius seruitio sustentari.
Veritatem per necessitatem anime orandum
nobis est et frequenter id est per obtinen-
da gratia dei animeque uirtutibus sic et per uirtutes
eterna tota pietate et toto nobis ora-
tione est desiderio: ubi nimirum corporis et
anime plena et perfecta sit beatitudo. **I**n his
quod tribus ut cordis petitiones sunt tria
nobis sunt obseruanda: nam et in prima
quidem. superfluitas: et in secunda in-
puritas: et elatio in medio subrepe so-
let in tertia. **N**on nunquam enim tempa-
lia queri solent ad uoluptatem: un-

ignozantia

admon. huius
et uoluptatis

et feruent

tutes ad ostentacionē: s; et uitam
etnā fortassis aliqui nō in hūilita
te querūt. s; tanqm̄ fiducia suorū
mitoy. Nec hoc dico quā accepta
grā fiduciā donet orandi: s; n̄ oportet
ut i ea consistat q̄sqm̄ fiduciam
impetendi. Hoc solū p̄ferūt hec
p̄missa dona ut ab ea nūa que tri
buet hec sperent etiā ampliora.
Sic ḡ oratio q̄ p̄temporalib; est etā
solas necessitates restricta! sit orō
que p̄tutib; aīe est. ab omī impu
ritate libera. et etā b̄n̄placitū dī m̄te
ta. sic ea que fit p̄uita etna in omī
hūilitate p̄sumens de sola ut dig
nū est misericordie diuina. **In**

**capite ieiunii de iūo dñi vige
caput tuū et faciē tuā laua.**

Doie dulcissimi
sacrū quadragesi
me temp; ingredi
ni. temp; militie
xp̄iane. Non no
bis ē singularis
hec observatio.

ona omīū est quicūq; i eandē fidei
ouentūt unitatē. Quid ni p̄mine
sit xp̄i ieiunū omīb; xp̄ianis.

Quid ni caput suū membra sequan
tur. Si bona suscepim; ab hoc ca
pite! mala autē quare n̄ sustineam;
An respūe tristia uolum;? et cōmu
nicare iocūdis. Si ita ē indignos
nos capitis hui; p̄ticipacione p̄bam;
Omīe enī qd̄ patit; ille. p̄ nob; est.
Qd̄ si in ope salutis nr̄e ei collabo
rare piget; in quo ei demiceps coad
iutores nos exhibebim;. Non ē

magnū si ieiunet cū xp̄o. qui sessu
rus ē ad m̄sam p̄ris cū ip̄o. Non est
magnū si cōpatiat; membrū capiti
suo. cū quo et gl̄ificandū est. Felix
m̄brū qd̄ hūit adhesionē p̄onia capi
ti. et sequet; illud q̄cūq; ierit. Alio
quin si forte absidi separarūq; con
tingat. p̄iet statim necesse ē etiam
sp̄ū uite. Quicūq; enī capiti por
cio n̄ coheret. unde ei iam sensus aut
uita. Nec sane cōerit qui expositā
occupet. ut ne tūc quidē sit absq;
capite. Germinabit rursum radix
amaritudinis. uenenatū caput ite
rū pullulabit. Illud inq̄m̄ caput.
qd̄ in eo p̄truerat mulier ante for
tis. mat; ecclia. Dico autē qm̄ p̄ eam
regniatus ē. in sp̄e uite. que natura
filii ite mat; carnalis edidat. Vi
debit ḡ iam si fuit qui reuelatos
habeat oculos cordis et sp̄aliter
intueat; horrendū om̄no monstrū.
corp; quidē hoīs. caput autē demo
nis hūis. Non solū autē. s; etiam
erūt nouissima hoīs illi; peiora p̄
orib; sine dubio. cū uiperē illd̄ ca
put. qd̄ p̄us fuit amputatū. n̄ absq;
septē nequiorib; reūtat;. Quis nō
solo p̄tremittat; auditu;. Tollens
m̄brū xp̄i. faciā membrū demonio
rū. Ab istis acorpe saluatoris.
sathane miser incorporabor. Sit
p̄cul anobis semp; execranda ista cō
mutacō fr̄es mei. Michi om̄no tibi
adherē bonū ē o caput gl̄osū et b̄n̄
dictū in secula. in quo et angli p̄spi
cere cupiscūt. Sequar; te quocū
q; ieris. Si trāseris p̄ ignē n̄ enel

lar ate. nec timebo mala quoniam mecum
es. Tu dolores meos portas. et pro
me doles? tu pro me transis pangustum
passionis foramen. ut latum probeas se
quentibus membris ingressum. Quis
nos separabit a caritate christi. Ipsa
enim est pro quam omne corpus proterius et
iuncturas crestat. hoc glutinum bonum
cui meminit ysaias. hoc pro quam
bonum est et iocundum habitare fratres in unum.
hoc unguentum quod descendit accipite in
barbam? descendit et in ora uestimen
ti. ut ne minima quidem sumbria
careat unctione. In capite siquidem
plenitudo gratiarum de qua accipimus omnes.
in capite uniuersitas misericordiarum. in ca
pite in exhaustus fons pietatis diu
ine. in capite affluentia tota spiritua
lis ungenti sicut scriptum est. Unxit
te deus deus oleo letitiae propter participibus tuis.
Ipsam tamen quod tam copiose patet unxe
rat caput. maria quod ungeret non
ueretur. Calumpniant quidem disci
puli. sed respondet pro ea uitas quia bo
num opus sit operata. Denique et nobis
hodie quod precipit in euangelio. Tu in
quit cum ieiunaueris unge caput tuum.
Quia dignatio. Spiritus domini super eum eo
quod unxit eum et nichilominus tamen euangeli
zans pauperibus ait. Unge caput tuum.
Complacet sibi pro in filio. et dum uox
sonat in ethere descendit spiritus in colum
ba. Putatis fratres quia christi baptis
mo crisma defuit. Manet spiritus
domini super ipsum. et unctum ab eo quis du
bitet. Hic est filius meus dilectus.
in quo nichil bene complacuit. Nec
plane qualis ungenti fragrantia

est. Unxit pro filium propter participibus suis. in
quo propter caritatem singulariter complacet sibi. Pa
ter enim diligit filium. affectum utique diu
ino et in exerto omni creature. Unxit
inquit propter participibus suis. accumulans
super eum uniuersa carissimata. benignita
tis. mansuetudinis. suauitatis. habun
danti replens eum inuisibilibus misericordiarum et misera
tionis. Unctum denique misit ad nos.
quod nobis exhibuit plenum gratiae et pie
tatis. Unctum denique misit ad nos. quod
nobis exhibuit plenum iusticie et uerita
tis. Sic a patre unctum est caput nostrum.
et nichilominus ungi postulat a nobis.
Cum ieiunaueris inquit unge caput tuum.
Ita ne quoniam petit ariunulo fons ineffi
ciens. Petit sine dubio. aut certe re
petit magis. ad fontem enim unde exeunt
flumina reuertuntur ut iterum fluant. Non
ut unum huius quod dedit christus repetit.
sed ne tibi peccat quicquid ad eum referre
uolueris. Siquidem etiam flumens aqua si
stare cepit et ipsa putrescet. et in unda
cone sancta superueniens repellentur. Sic
plane sic gratiarum cessat detursus ubi
rearsus non fuerit. nec in nichil auget
in grato. sed quod accipiat ei uita in impi
cie. fidelis aut in modico. censetur dig
nus ampliori. Unge ergo caput tuum
refundens in eum qui super te est. quicquid
in te est deuotionis. quicquid dilectionis.
quicquid affectionis. Unge caput
tuum. ut si qua in te est gratia referat ad
ipsum. si tuam queras gloriam sed ipsius.
Unxit enim christum qui boni eius odor
est in omni loco. Memento sane ad
uersus hypocritas hunc precessisse simonem.
Nolite fieri sicut hypocrite tristes. Non

omni modum nobis tristitia in dicitur. sicut
que in facie est coram hominibus. Alioquin
cor sapientis ubi tristitia. et paulum ipse
discipulo tristasse non piget. pro eo quod
tristati sunt ad salutem. Non est ta-
lis tristitia hypocritarum. non in corde. sed in
facie est. Extirpant enim facies suas.
Nota proinde quod non dixit. nolite esse
sicut hypocrite tristes. sed nolite fieri.
hoc est fingi. Sic quippe uulgo di-
cit. tristem se facit. aut magnificat
se. et qui te beneficiat mercedem te in-
ducit. et similia que simulationis sunt
non ueritatis. Tu autem cum ieiunaueris
unge caput tuum et faciem tuam laua.
Extirpant illi faciem. tu autem lauae
iuberis. Est autem facies. que i facie
est consilatio. Hanc fidelis christi seruus
lauat. ne quod offendiculum prebeat iustitiam
enti. hypocrita magis extirpat dum
singularia magis et inuisitata secta-
tur. Sed nec caput ungit cuius af-
fectio elongat a christo. et uanis fau-
oribus delectatur. Ungit potius semet
ipsum. ut ipse fragrantiam opinionis
respergat. Aut certe quia manifestum
est non esse caput hypocrite christi. non solum
tam qualecunque caput ungi potest. cum
mens non ipse testimonio conscie. sed
adulationibus demulcet. Date nobis
auunt facie uirgines de oleo uero.
Cur hoc. Quia iualis suis oleum
non habent. Sed non est prudentium huius
modi oleum dare. Quod enim sibi fieri
nolunt. quam ipsi faciant aliis. Audi non
ipsum. cum inuicem et occulta sapientie
sue reuelauit deus. Oleum inquit peccato-
ris non impinguet caput meum.

58
Unum oleum istud hypocrite. sicut dicit
ait. Amen dico uobis receperunt mer-
cedem suam. Extirpant enim faciem suam
ut appareant ieiunantes. Vides quam
breui sermone hypocritas et singularita-
tis notat. et arguit uanitatis. Vi-
de etiam quam paucis et coram deo suade-
at bona et coram hominibus proinde. Un-
ge caput tuum et faciem tuam laua. hoc
est sic te irreprehensibile foris exhibe.
ut diuinam tibi conciliare studeas gratiam.
et ante oculos humanos non ipsam queras
gratiam. sed auctoris. Potest tamen et alio
modo facies lota. conscientia pura. et
unctum caput intelligi mens deuota.
Quod si id probas aduersus duplex uitium.
quod maxime solent appetere ieiunantes.
hec duo uerba abluitionis et unctionis dicit
uidentur. Alius enim ieiunat studio
uanitatis. et hunc dicit faciem tuam la-
ua. Alius ieiunat cum impatentia
et rancore. et huius opus est ut caput un-
gat. Est autem caput istud mens in-
terior. que tunc ungitur in ieiunio cum
spirituali delectatur in eo. An si nouum tibi
uidetur. ut dicam caput ungi ieiunio.
Igo plus dico. etiam impinguet. Nihil
quam ne legisti quod scriptum est. ut alac-
eos in fame. Est ergo ieiunium cor-
poris. capitis unctio. et carnis inedia.
refectio cordis. Quid in dixim unctio-
nem. que et metetur uulnibus. et exaspera-
tatis conscientias lenit. Emat igitur
hypocrita ieiunio suo oleum peccatoris.
ego meum mentem non uendo ieiunium. et
ipsum in oleum est quo ungar. Unge
inquit caput tuum. ne quid forte ni-
miris aut in patientie subeat. Non

solū aut. s. & glāre in tribulacōne
sicut ait apls. Glāre inq̄m s. absq̄
om̄i studio uanitat̄is. ut sit etiā fa-
cies mūda ab oleo pectoris. **Item**
īp̄a die sermo de p̄phetica lectōne.
Conuincimini ad me in toto corde
ūro. in ieiunio & fletu & planctu

Convincimini ad
me in toto cor-
de ūro. ī iei-
mo et fletu &
planctu et scin-
dite corda ūra
aut dñs om̄p̄c.

Quid sibi uult dilectissimi qđ p̄cipit
dñs ut uertam̄ ad eū. **U**biq̄ eū
est. om̄ia replet & nichilomin̄ p̄plec-
tit̄ uniūsa. Quā me ūtam̄ ut con-
uincat̄ ad te dñe d̄s meus. **S**i ascendo
in celū tu illic es. si descendo ī infer-
nū ad es. **Q**uid nubes quo conuincat̄
ad te. sup̄ an̄ infra? ad dext̄am an̄
ad sinist̄am. **C**onsiliū istud fr̄s mei
secretū ē. qđ solis credat̄ am̄icis. **M**is-
t̄iū regni d̄i est. apl̄is reuelat̄
laure? nam turbis nichil dicit̄ absq̄
p̄bola. **N**isi conuinc̄i fueris inq̄t. & ef-
ficiam̄ sicut p̄uulus iste. n̄ m̄t̄bitis
ī regnū celoz. **A**gnoste plane qua
uelit ut uincam̄. **A**d paruulū con-
uinc̄i necesse ē. ut discam̄ ab ip̄o quia
mitis ē & hūilis corde. **A**d hoc siqui-
dem paruul̄ datus ē nobis. **S**ane
idē & magn̄ est. s. ī ciuitate dñi cū
& dicit̄. **R**exulta & lauda habitacio
syon quia magn̄ in medio tui sc̄is
isrl̄. **Q**uid tu inflaris o homo? qđ
extollis sine causa. **Q**uid altū sa-

pis. & ocli tui om̄e sublimē inident?
qđ tibi nō cedet ī bonū. **S**ublimis
quidē dñs. s. nō ita p̄ponit̄ tibi. **L**au-
dabilis magnitudo eius. non etiam
imitabilis. **E**leuata ē magnificētia
ei & nō potis ad eā. n̄ si te rupis app̄he-
des. **A**scendet inq̄t hō ad cor altū et
exaltabit̄ d̄s. **E**xels̄ siquidē dñs.
s. hūilia respicit. & alta alonge cog-
noscit. **H**ūiliare & app̄hendisti. **N**ec
plane lex pietatis. & ip̄t hanc legem
sustinuit̄ d̄s. **S**i forte sublimitatis
ēet in a p̄posita. & illic iter quo osten-
deret̄ salutare d̄i? q̄nta facerēt hoīes
ut exaltarent̄. **Q**uā d̄delit̄ inuicē
sternent̄. inuicē sc̄ulcarēt? q̄m impu-
dent̄ re p̄ent̄. manib̄q̄ & pedib̄ cona-
rent̄ in altū. ut imponerēt sese hoīes
sup̄ capita aliena. **E**t certe qui sten-
dit sup̄ gredi p̄rimos. multas inueniet
difficultates? multos habebit̄ emulos.
multos paciet̄ p̄tradit̄ores ascēdētē eū ex
adūso. **N**ichil ub̄ facili ē uolenti. q̄m
hūiliare semet ip̄m. **H**oc ub̄ est di-
lectissimi qđ om̄ino uos reddit̄ ī exu-
sables. ut ne tenuē quidē nobis ue-
lamē p̄tendē liceat. **S**i iam ad hunc
paruulū ad hūilitatis & mansuetudis
magistrū quonā in uita necesse sit
indeam̄. **C**onvincimini inq̄t ad me in
toto corde ūro. **F**r̄es si dixist̄ conuinc̄i
nichil addens. ēet uobis folti-
tan lib̄e responde. **F**actū est iam.
aliud p̄pone mandatū. **N**unc autē
sp̄ualis ut audio uisionis uos am̄o-
net. que n̄ una die p̄ficat̄. utinā ul-
t̄ om̄i uita qua degim̄ in hoc corpe
ualeat p̄sumari. **C**orpus namq̄ cō

insio. si sola fuit erit nulla. forma si
 quide iustionis e no ueritas uacua
 uirtute gerens spem pietatis. **Mi**
ser homo qui totus pgenus i ea que
 foris sunt. et ignar' utior suoz pu
 tans se aliquid ee cu nichil sit. ipse
 se seducat. **Sicut** aqua effusus su
 aut psalm' in psona hois huius tempo
 ri. et dispersa sunt omnia ossa mea. **Et**
 alius quida' ppha. Comediunt inqt
 alieni robur eius et ignorauit. **Ex**
 teriore quippe superficie intuens. salua
 sibi omnia suspicat. no sciens uer
 me occultu. qui int'na corrodit. **Ma**
 net consura. uestis mutata e. ieiuni
 orum regla custodit. statutis psallitur
 horis. s; cor longe e dicit dñs. **Atten**
de sollerter quid diligas. quid metu
 as. unde gaudeas aut tristeris. et
 sub habitu religionis animu' secula
 re. **Sub** panis iustionis cor pulsū in ue
 mes. **Cotu** eni cor in hys quatuor
 affectionib' e. et de eis accipiendum
 puto qd dicit' ut in toto corde tuo co
 litaris ad dñm. **Coni**tat' p inde a
 mor tuus. ut nichil oino diliga' ni
 si ipm aut certe ppt' ipm. **Coni**tat'
 etia ad ipm timor tuus. quia puer
 sus e timor omnis quo metus aliqd
 pre' eu aut n ppt' eu. **Sic** et gaudiu
 tuu et tristitia eque uitant' ad ipm.
Noc aut ita fiet. si n nisi sedm eu do
 l eas aut leteris. **Quid** eni puer
 su magis. qm letari cu maleficiis.
 et in reb' pessimis exultare. **S; et**
 ea quoq; que sedm carne e tristitia
 morte opatur. **Di** p tuo sine pxi
 mi pecto doles. bene facis. et hec

tristitia e ad salutē. **Si** gaudeas ad
 munia grē hoc gaudiu scim e et secur.
 gaudiu in spu sco. **Debes** et in dulcōne
 xpi fratris gaude pspitanti. aduer
 sitatib' condolere sicut scriptu e. **Da**
u de cu gaudentib'. fletu cu flentibus.
Veru ne ipa quide corporalis e parui
 pendēda iustio. quia spūalis huius
 aduinculu nostit esse ee n paruu.
Iude e qd in loco hoc dñs cu dixisset
 in toto corde. addidit p'ciu' et ieiunio
 qd utiq; corpus e. **Volo** tam ammo
 nitos ee frēs meos obseruandū illud
 no ab estis tantu. s; ab omib' illete
 bris carnis. et uniusa corpis uolup
 tate. **Im** mo si ieiunadu est longe
 ampli' auicis qm acibus. **S; est** pa
 nis a quo uos ieiunare nolo ne forte
 deficiatis in uia. et si nescitis. pane
 dico lacrimar. **Sequit'** eni. **In** ieiu
 nio et fletu et planctu. **Erigit** eni
 fletu anobis penitencia p'cite iustacois.
 erigit planctu desidū fute b'itudis.
Paru ei placet hui' mte nouitas qui
 necdū ueta plangit. nec dū plangit
 admissa pecca. nec dū plangit tem
 pus amissū. **Si** no plangis. plane
 no sentis aie uulua. conscie lesione.
 s; nec futia satis gaudia p'cupiscis.
 si no coctidie postulas ea cu lacrimis.
Quis tibi nota sūt. si no reuuit
 consolari aia tua donec ueniant.
Addit de inde ppha. **Et** sciudite cor
 da ura et n uestimenta ura. **Quib'**
 ubis maifeste por ille p'ls iudeoz et
 diuitie cordis. et uane supsticōis ar
 guit. **Crebra** siquide apud eos
 scallio uestiu. s; n cordiu ee solebat.

m. m. m. g. g. g. g.
 h. u. l. u. m.
 p. r. o. p. r. i. e. t. a. b. i. l. i. u. s.

exci

eibi

f. e. t. m. l. a. c. r. i. m. e. m. e.
 a. u. t. p. h. a. d. u. d. e. c. o. r.
 u. b. i. e. s. t. d. s. t. u. i. s.

vulera

quo ladia

p. r. o. v.

46

p. r. o. v.
 p. r. o. v.

Spilus
Quoniam enim scinduntur corda lapidea? que nec potant circumdici. Scindite inquit corda vestra et non uestimenta vestra. Quis in vobis est cui voluntas circa vnum aliquid solet obstinatio inueniri. Scindat cor gladio spiritus quod est verbum dei. scindat illud et in multas festinet iniurias dissipari. Alioquin non est verum ad dominum in toto corde. nisi scisso corde. Donec enim unam illam accipias in heremum cuius est participatio in id ipsum. multa tibi interim percipiunt. et si in uno offendis factus es omnium reus. Ipse dominus multiplicet aut sapiens. nec potes sequi multiplicem sine multiplici scissione. Audi denique hominem quem secundum cor suum inuenerat deus. Paratum inquit cor meum deus patrum cor meum. Paratum ad aduersa. patrum ad prospera. patrum ad humilia. patrum ad gloria. patrum ad iniuria. quecumque precepis. Vis pastorem omnium facere. vis constituere regem populi. patrum cor meum deus. patrum cor meum. Quis ut dauid fidelis in gradibus et egrediens. et pergens ad impium regis. Et dicebat de peccatoribus. Coagulatum est sicut lac cor eorum. ego si legem tuam meditatus sum. Inde enim cordis duritia. inde animi obstinatio. quia meditat quis non legem domini. sed propriam voluntatem. Scindite itaque corda vestra dulcissimi. quoniam integra proinde uestimenta seruemus. Beatus qui custodit uestimenta hec ut non ambulet nudus. Denique beati quorum tecta sunt peccata. et caritas operit multitudinem peccatorum. Scindam corda sicut precipitum est ut hec uestimenta integra seruemus. que admodum seruata est tunica

merito
saluatoris. Nec enim seruat integra uestem scissum cordis. sed talarem eam facit et polimitam quale asceto patriarcha iacob accepit filius qui precibus amabat. Nunc nempe situtum perseverantia. hinc dissolutionis pulchre discolor unitas. hinc illa est gloria filie regis in fimbriis aureis circumamicta uarietatibus. Potest tamen et aliter hec scissio cordis intelligi. ut siquid primum fuit scindatur ad confessionem. si deum ad passionem. Quid enim scindat cor. ut visceribus affluat pietatis. Quid enim scindat ulcus. ut sanies effluat. Ut visceribus scissio. ut nec clausum lateat peccati virus in corde. nec indigentia primo claudamur in scissum membra. ut et ipsi misericordiam consequamur ad domino nostro ihesu christo qui est super omnia benedictus in secula.

Sermo in quadragesima

Rogo uos dulcissimi tota deuotione suscipite quadragesimale ieiunium. quod non sola abstinentia commendat. sed multo magis sacramentum. Nam si deuote usque in ieiunium utique hoc tempore ieiunationis nobis est multo deuocius. Si quid enim additur ad solutum abstinentie modum. nunquid non ualde indignum est ut nobis onerosum sit quod ecclesia portat uniuersa nobiscum. Hac tenus usque ad nonam ieiunauimus. soli nunc usque ad uesperam ieiunabunt nobiscum pariter uniuersi reges et principes. clerici et populi. nobiles et ignobiles. simul in unum diues et pauper. Nec idcirco

nudus

modus

seruus

ueneris

co dixim fr̄es: ne quis forte turbet
ap̄ pusillanimitate sp̄e: & ieiunū p̄ns
minori deuocōne suscipiat: dñi se for
tassis meminit p̄oris quorū ieiunū
pond' satis difficile tolerante. Hoc em̄
quantū p̄t laboat ad usari m̄: ut ho
locantū n̄m deuocōnis p̄guedine
uacuet: ut & min' acceptū sit ob. et
sc̄ia n̄a in sp̄uali gaudio min' exhi
laret. **De** de pusillanimitate tole
rantie. etiā sc̄ie pusillanimitas gene
tur. **Cum** astutias n̄ ignorantes. to
ta obsecro adūsus em̄ sollicitudine mag
lem: & quia hylare datore diligit d̄s.
& ip̄a quorū sc̄ia n̄a ampliori exinde
fiducia subleuat: ut deuociora sint
n̄a ieiunia: sollicitate nob' toti ecclie p̄
ponam' exempla. **S** quid de his lo
quor quos h̄em' in hac ieiunū observa
tione p̄sortes: q̄ n̄o nilto excellenciores
h̄eam' in ea duces: imo & consecrōres.
Quanta deuocōne uob' suscipiendū est.
qd' alio moysē tanq̄m hereditario iure
tradit: cui s̄: x̄iali p̄cētis p̄phetis p̄ro
gatiua. facie ad facie dñs loquebatur.
Quanto feruore ē amplectendū qd' he
lyas ille m̄dat igneo curru rap̄t in ce
lū. **Ecce** em̄ q̄m̄ milia milia a dieb' u
quā d' cōditō mortis inuasit. helyas tamē
usq; ad huc s̄uante dño man' eius eua
sit. **Jam** ū si m̄dant ieiunū presens
moyses & helyas. q̄m̄uis magni tñ cō
serui n̄r: q̄ntū m̄dat illō ih̄c xp̄us
dñs n̄r. qui & ip̄e dieb' totidē ieiuna
uit. **Qualis** ille n̄ dicitā monachus s̄
xp̄ian'. q̄m̄ min' deuote ieiunū suscip
qd' ei tradidit ip̄e xp̄c. **Deusq;** tanto
deuot' imitandū nob' est dilectissimū

60
xp̄i ieiunantis exemplū: q̄nto cert' ē
p̄ter nos em̄ ieiunasse n̄ p̄t se ip̄m.
Ieiunem' s̄ km̄ & deuote ieiunem' sc̄o
hoc q̄oragesime tempe. ita sane ut no
uim' quadagesimā n̄am n̄ solos quada
ginta dies habē. **Continuāda** ē em̄
nobis quadagesima cūctis dieb' misere
uite hui'. dñi p̄auxiliū gr̄e que in qua
tuor euāḡliis m̄dat: necesse ē decalo
gū legis implere. **Errant** plane qui
paucissimos dies istos ad penitentiā suf
fice credūt. cū totū uite hui' temp' con
stet ad nichil aliud institutū. **Querite**
dñm ait p̄pha. n̄ solū quadaginta dieb'.
s̄ dñi in uentri p̄t: inuocate em̄ dñi ip̄e
est. **Nem̄** em̄ tūc erit inuocandi tempus
q̄m̄ nem̄ p̄xim' erit d̄s. s̄ aliis quidem
p̄ns. aliis ū nimis ualde remot'. **In**
terim sane ex eo qd' p̄xim' dicit'. ma
nifestū est qd' nōdūm h̄etur: & tamē
haberi & inueniri facile p̄t. **Quis** tibi
indet p̄xim' fuisse ei qui incidit in latro
nes. **Uerū** qui fecit cū eo misericordiam.
Argo quia toto hoc tempe n̄c p̄xim'us
est. q̄rite dñm km̄ dū inueniri p̄t.
inuocate em̄ dñi ip̄e ē. **Verūtū** p̄nti q̄
dragesima maior nob' est feruore que
rend'. que n̄ solū pars s̄ & sacramentū
ē toti temp̄is hui'. **Idēa** si forte dieb'
cētis studia n̄a aliquaten' in te p̄uerat.
dignū est ut nūc ī feruore sp̄e recales
cant. **Qd'** si gula sola peccauit. sola
q̄s ieiunet & sufficit. **Si** ū p̄cauerūt
etiā membra cētā: cur ū ieiunent et
ip̄a. **Ieiunet** igit' ocl's q̄ dep̄datus ē
aiam. ieiunet auris: ieiunet lingua:
ieiunet man'. ieiunet etiā aia ip̄a
ieiunet ocul' acuriosus aspectib' et

motus

in salu

si q̄

quid

habeb

quid

in ceteris

in dicit

clarissimi

proximus

in

in dicit

in dicit

prophecia

omni peccantia. ut bene humiliatus
coherceat in penitencia. qui male liber
uagabatur in culpa. Ieiunet auris ne
quit prurians a fabulis et rumoribus
et quocumque ociosa sunt. et ad salutem mi
nime perniciam. Ieiunet lingua ~~ad~~

Ad Detractione et inuentione. ab inutilibus ua
nis atque scurrilibus uerbis. in domo ipsius
gratia uel

et ab ipsius que uide
ri poterant necessaria. Ieiunet manus
ab ociosis signis. et ab operibus omnibus
quocumque non sunt impata. et multo
magis anima ipsa ieiunet auctis et ipsa
uoluntate sua. Item sine ieiunio
hoc. cetera ad domino reprobantur sicut scriptum
est. quia in diebus ieiuniorum uos in

ueniunt uoluntates uestrae. **Item in quadragesima. Sicut de eo quod scriptum est
sanctificate ieiunium. uocate ceterum.**

Quia ieiunium quadra
gesimalis tempus
aduenit. quod tota
deuotione suscipere

moneo
caritatem uestram. dignum reor aliqua
tenere exponere quo fructu. et quemadmo
dum oporteat ieiunare. Primum qui
de fratre pro eo quod ab ipsis quocumque licitis
abstinent. ea nobis que pro omnibus
illicita condonant. Quid non condona
ri omnia. nisi ieiunio breui ieiun
ia redimunt sempiterna. Ieiunium
enim merum ubi nullus cibus est con
solatio ulla. tamen nullus. ubi gut
tam aque diues postulat et accipere
non meretur. Bonum est et salutare iei
unium quo redimunt eterna supplicia.
dum remittunt hoc nisi peccata. Non

abolitio est peccatorum sed extirpacio
uiciorum. non solum obtinet ueritatem sed me
ret gratiam. non solum delet peccata que com
misi. sed et repellit futura que mit
tere potamus. Dicam unum ad hunc
quod facile capiatis. sepius nisi fallor
expti. Ieiunium omnino deuotione et fi
ducia donat. Et uide quemadmodum
sibi ieiunium et oratio socientur.

sicut scriptum est. fratres adiuuans fratem
ambo consolabuntur. Oratio uirtutem
impetrat ieiunandi. et ieiunium gratiam
promerit orandi. Ieiunium orationem robo
rat. oratio sanctificat ieiunium. et domino respen
tat. Quid enim nobis ieiunium proderit. si

relinquat in terra quod absit. Suble
uet ergo ieiunium penna quadam orationis.
Verum huic ne forte minus sufficiat.
atque alteram ipsi necesse est sociari. Oratio
iusti aut scriptura penetrat celos.

Sicut ergo ieiunium non ut facile celos
penetret aedone. orationis scilicet atque
iusticie. Iusticia uero que est. nisi que
reddit cuius quod suum est. Noli ergo qui
solum attende dominum. debitor enim es etiam

platis. etiam fratribus tuis. nec uile des
ut percipendas. quos ipse quocumque mini
me percipendit. Neque enim sine causa
ait apostolus. prudentes bona non tantum co
ram deo. sed etiam coram omnibus hominibus.

Dicebas fortasse sufficit mihi. si tamen deus
apparet quod ago. que in te humano
cura iudicio. et certis sis quod ei mini
me placeat. quicquid cum scandalo filiorum
eius et contra ipsius uoluntatem feceris.

cui obedire te tanquam ei uicario oportebat.
Sanctificate inquit ieiunium. uocate
ceterum. Quid est ceterum uocare. Unita

Unita

te seruate. dilige pacem. fructu
 tem amare. **D**upb; ille phariseus
 ieiunium hnt. ieiunium scificauit.
 qui nimiru & ieiunauit bis i sabbo
 & gras egit do. s; n uocauit ceti di
 cens. n su sicut ceti hominu: ideoq;
 ala una nitens ieiunium ei. no pue
 nit in celi. **V**os g; knu lauare
 man' uras in sanguie pectoris: et
 omno solliciti estote ut alas duas
 heat ieiunium ur' in sanctimonia sa
 licet & pace sine qua nemo uidebit
 ceti. **S**acificate ieiunium ut pura in
 tendo. & denota oratio diuine illo
 offerat maieitati: uocate ceti ut
 agnat unitati. **L**audate dnm in
 tympano & choro: ut concors sit mor
 tificatio carnis. **P**orro quia & de
 ieiunio & de iusticia aliq; dirimedi
 ni est ut de oratione s; pauca loqua
 mi. **N**ec emi quanto efficacior est si
 fiat ut debet. tanto callidi. impedi
 ri ab aduersario solet. **I**ntdu emi g;
 int impedit oratio apusillam unitate
 spe & timoe imodato. **H**oc autem
 tuc solet fieri cu sic cogitat homo
 ppam dignitate: ut no ritat oculos
 ad dominam benignitate. **A**byssus emi
 abyssu inocat: abyssus luminosa ab
 yssu tenebrosam: abyssus iue. ab
 yssu miserie. **P**fundu namq; e cor
 hois & mpscrutabile. **S**i si magna
 e iniquitas mea. mltto maior e dne
 pietas tua. **I**deor; cu ad me ipsum
 turbata fuit aia mea: memor sum
 mltitudis miserie tue & respiro in ea.
 & cu introiero i potencias tuas. nolo
 memorari: iusticie tue solius. **V**e

ritam sicut piculu e si fuit oratio
 nimis timida. sic in contraria pre
 si mui' immo & mai' piculu e si forte
 fuit temeraria. **D**e his qui sic o
 rant: audi quid loquat' ad ipham
 dms. **C**lama ne cesses: quasi tuba
 exalta uoce tua. **Q**uasi tuba in
 quit: quia in spū uehementi increpa
 di sut temerari. **N**e etenim querūt:
 qui se ipos nodū inuenerūt. **N**ec
 hoc dico ut pectorib' auferā orandi
 fiduciam. s; uolo eos orare tanqm gen
 te que peccm fecit no iusticiā. **O**rent
 p indulgentia pector' suoy i animo
 contrito & spū huilitatis: que ad mo
 du publican' ille: deus mht ipcius
 esto ni pectori. **T**emeritatem emi
 dico qm is i cui' consciā peccm adhuc
 aut uitiū aliqd regnat: ambulat i
 mirabilib' sup se: nun' sollicit' pro
 piculo aie sue. **T**ertiu piclu est: si
 sic ord tepida: & no ex uia affectoe
 pcedens. **T**imida quide ord celū
 no penetrat: quia restringit aīm
 timor imodatus: ut ord no dicam
 ascende: s; nec pcedē queat. **T**epi
 da u' in ascensu languescit & deficit
 eo qd no heat uigore. **N**am teme
 raria ascendit: s; resilit: resistit emi
 ei: nec tantū no obtinet gram: sed
 meret' offensam. **Q**ue u' fidelis &
 huilis: & feruens ord fuit: celū sine
 dubio penetrabit: vñ certū est qd

Ouacua redire n possit.
In iudragelima
 de pegnis & mortuo &
 castro. **S**ino t'cus
 bsecram' tanqm ad

habuit
 coeli
 ab
 castigati

frater
 super
 heri
 alen
 haer
 peccator

ne cesses.

pectoribus

caerit
 forum

conscientia

mines

immundus

vor

miserabilis

debet

uenas ⁊ pignos abstinere nos a carnalibus desideris. Felices qui se p̄nti seculo nequā ad uenas ⁊ p̄grinos exhibent: imaculatos se custodiētes ab eo. Neque enim hennus hic manētē ciuitatē. s̄ futūā inquiri. Abstineamur ergo nos a carnalibus desideris que militant aduersus animam: tamquam ad uenas ⁊ p̄grinos. P̄grinus siquidē uia regia uincit: n̄ declinat ad dexteram neque ad sinistram: si forte iurgantes uidit nō attendit: si mibentes aut choros dicentes: aut aliud quolibet facientes: nichilominus transit quia p̄grinus est: ⁊ n̄ p̄tinet ad eū de talibus. Ad patriam suspirat: ad patriam tendit: uictū ⁊ uestitū h̄ns: nō uult alijs onerari. B̄tis plane q̄ s̄m sic agnoscit. sic deplorat incolatū dicens dño: qm̄ ad uena ego sū apud te ⁊ p̄grinus. Magnū hoc quidem: s̄ fortasse gradus aliquis altior ē. Nā p̄grinus ⁊ si nō ad uiscetē ciuitatis aliquā forte delectatus uidet que sūt: aut audire ab alijs. aut ipse narrare que uiderit: h̄ns ⁊ huiusmodi ⁊ si nō penitus retinet: detinet tamē ⁊ retardat: dū minus memor patrie minorū accelat desidio. Nam ⁊ tantopere potest in h̄ns delectari: ut iam n̄ solū remoret ⁊ minus cito ueniat: s̄ et remanēs extoto nec tarde quidē p̄ueniat. Quis igitur est magis alienus ab actibus seculi qm̄ p̄grinus. P̄fecto quibus dicit apostolus: mortui enim estis ⁊ uita ustra abscondita est cū xp̄o in dō. P̄grinus nimirum p̄t facile occasione uaticii. plus qm̄ oporteat ⁊ detineri

quendo: ⁊ p̄granari portando. Mortuus si desit: etiā ipsa sepultura nō sentit. Sic uiciuantes sicut laudantes. sic adulantes audit ut detrahentes. imo u nec audit q̄a mortuus ē. Omni nō felix mors. que sic in maculatū seruat: imo penit̄ alienū facit ab hoc seculo. ⁊ necesse est ut qui n̄ uiuit in se. uiuat xp̄o in illo. Hoc enim est qd̄ dicit ap̄ls. Vniū autem in iam n̄ ego. uiuit u in me xp̄o. Ac si dicit. Ad alia quidē omnia mortuus sū: nō sentio. n̄ attendo: n̄ curo: si quā u sūt xp̄i. hec uiuū inueniūt ⁊ patū. Nam si n̄ aliud possū. saltem consencio. placet qd̄ ad eū honorem fieri uideo. displicent que alie sūt. Magnū omnino gradus iste ē. At fortasse potit aliquid adhuc superius inueniri. In quo ergo querem. In quo putas nisi in eo de quo nūc loquebamur: qui raptus ē usq̄ ad t̄cū celū. Quis enim prohibet t̄cū celū dū si que gradū supra istos potis inuenire. Audi igitur ip̄m de tanta altitudine n̄ in se gloriante s̄ dicente. Michi absit gl̄ari. nisi in cruce dñi nr̄i ih̄u xp̄i: p̄ que michi mūdo crucifixus ē: ⁊ ego mūdo. Non solū inq̄ mortuus mūdo: s̄ et crucifixus: qd̄ est ignominiosū gen̄ mortis. ego illi parit ⁊ ipse in. Omnia que mūdos amat cruci in sūt. delectatio carnis: honores diuitie. uane hōm̄ laudes. Que u mūdos reputat crucē. illis affixus sū. illis ad hereo. illa toto amplector affectu. An n̄ maior iste ē secundus et p̄mo ḡdu. P̄grinus si prudens ē

et nō oblitit' sue pugnacōis lēz
 cū labōe tūlit: n̄ magnopē secula
 rib' impliat. Mortuus equē blan
 da hui' seculi sicut alpa sūnt. Qui
 ū raptus ē usq; ad tūū telū. crux
 illi ē omne cui mūdo mheret. 7 hys
 ad heret que mūdo crux uident. Qm̄
 nis in hys ūbis apli illud quocq; nō in
 grue possit mtelligi. crucifixū ei mū
 dū reputacōne. ipm̄ ū mūdo cruci
 fixū p̄passione. Crucifixū enī uide
 bat mūdo obligacōib' uicior. et ip̄e
 crucifigebat' ei p̄passionis affectū.
 Pensē singuli in quo quisq; sit po
 situs. 7 studeam' p̄ficē de die in diem.
 q̄ndē uirtute iūrtute uidebit' deus
 deoz in syon. Maxime ū hoc sancto
 tempe i omī obsecro puritate stude
 am' uisari. ubi 7 certus 7 breui diez
 quīs positus ē ne despet' humana
 fragilitas. Nam si dicit' nob' omī tem
 pe solliciti estote omīno ad custodiēdā
 puritatē nr̄e uisacōnis q̄s ū despat.
 Hūc aut' mouem' breui diez nūō omīs
 alior' tempoz negligēcias emēdare.
 ut uel sic gustem' dulcedmē p̄fecte
 puritatis. 7 omī demitēps tempe in
 uisacōne nr̄a scē hui' quadragesime
 uestigia clara respēdēat. Conem'
 igr̄ fr̄es sc̄m hoc temp' tota deuocōe
 suscipē. 7 nūc magis spūalia arma repa
 re. Hūc enī gnali quodā totius orbis
 exercitu' strā iūntū saluator' agred
 dit'. b̄i qui s̄b tali duce strēmie mili
 tarunt. Toto siquidē anno domes
 tica regis familia militat. 7 assidua
 ē in bellor' p̄inctu'. semel aut' 7 certis
 tempe unūssū aggat' impiū gnali

exercitu'. Felices uos qui domestici
 meruistis ēē. quib' dicit' apls. Jam
 n̄ estis hospites 7 aduene'. s; est' ciues
 sc̄oz 7 domestici di'. Quid g' facturi
 sint qui toto anno pugnare susce
 perūt. qm̄ 7 ipi rudes 7 uacantes p̄s
 spūalia arma arripūt. Vtq; so
 lito amplius solite opus ē in sistere
 pugne ut magna que dā uictoria
 regi nr̄o ad glām. nobis pueniat
 ad salutē. **Sermo b̄i bernardi
 abbatis de beatissimo patre nostro
 benedicto abbate.**

Diuinentibus
 uobis in unū
 ad audiendū ū
 b̄i salutis? mag
 nus in timor fra
 tres mei. ne q̄s
 forte mū' digue
 illud recipiat. 7
 n̄ sicut ē recipiendū ūbū di'. Scio enī
 tiam que sepi' supueientē in se reci
 pit ymbrem: si fructū n̄ fecit repbā
 fore. et p̄ximā maledcō. At ego v
 tūq; si possem b̄ndcōnes illi dare mal
 lem. 7 nō maledcōnes. Immo ū ipam
 b̄ndcōnē. celestis patris ū meā. q̄ntū
 ip̄o quocq; dignate accipitis p̄ol meū.
 opto uobis b̄ndcōnē manē semp' ū in
 maledcōnē posse mutari. **C**eleb'
 mus hodie m̄gr̄i nr̄i glōsi b̄ndicti u
 talē. p̄ eo uobis 7 de eo sollempnis
 exmore s̄mo tebet'. Cuius dulcissi
 mū nomē cū omī uob' iocūditate am
 plectendū ē et honorandū. qm̄ ip̄e
 dux nr̄. ip̄e magist' et legifer uost'
 ē. Delector quidē in ip̄ius memoria.

hantid
al 1872
p̄m

Quoniam
p̄m

hūm
p̄m

hūm
p̄m

Sermo

licet n̄ meo sine rubore b̄ti hui⁹ pa-
tris nomē audiā memorari. **E**st
enī in de ip̄ius imitacōne uobiscū
seculi abrenūciatio: et monastice
p̄fessio discipline. s̄ singlarit̄ sine
uob̄ cū eo p̄ticipo nomē abbatis. **A**b-
bas fuit ⁊ ego. **O**abbas et abbas.
nomē unū. s̄ in altō sola magni nōis
vmbra. **M**inist̄iū unū: s̄ heu me-
quam dissiles nūstri: q̄ntū mīstra-
cio ip̄a dissilis. **V**erū? si tam longe
ate fuero b̄tē. **V**idēt̄ in futū: quā
a uestigijs s̄tatis tue longe esse te-
rior in p̄nti. **N**ō in hec apud uos
porare necē ē. **S**cio qd̄ scientib̄ me
loquor. tam̄ peto ut pudorē hūc. et
timorē mecū frat̄na p̄passione
leuetis. **Q**m̄ tū om̄ino dispensacō
m̄ credita ē. et si n̄ h̄eo apud me qd̄
uob̄ apponā? querā a b̄to b̄ndictō tres
panes quib̄ uos pascā. **R**eficiat
uos sc̄itas eius: iusticia ei⁹: pietas
eius. **R**ecolite dilectissimi qd̄ non
om̄s qui i p̄tensione d̄ni fuerūt: sua
illi p̄strauit uestim̄ta. **I**n illa m̄q̄m
p̄tensione q̄m̄anente d̄no i primo
cum celebraturi: q̄m̄ ueienti ad pas-
sionē. et sedenti sup̄ asellū p̄lli occi-
rerūt. n̄ om̄s uestim̄ta sua strauē-
rūt i uia. s̄ cedebant aliqui ramo-
de arborib̄. **N**on eāt hoc magnū
qd̄ gratis accepant gratis redde-
bant. **V**erūtam̄ nec ip̄i quidē pe-
nitus otiosi fuerunt: s̄ nec ap̄ces-
sione legunt̄ expulsi. **F**r̄es mei
p̄iū xp̄i iunētū qui cū ip̄ha dice po-
testis: ut iunētū fr̄is in apud te
et ego semp̄ tecū. **V**os quib̄ m̄si-

det xp̄c q̄m̄ aīa iusti sedes ē sapie.
Et ap̄ls p̄dicat xp̄m̄ dei litutē et dei
sapiam. si uestes nō h̄eo quas sub pe-
dibus ur̄is p̄sciam? temptabo ul̄ ra-
mos cedere de arborib̄: ut tante p̄ces-
sioni ul̄ pax aliqd̄ nō desit mīsteriū
mei. **A**rbor fuit b̄tus **B**enedictus
grandis atq; fructifera: tanq̄m lig-
nū qd̄ plantatū ē secus decursus a-
quar. **U**bi sūt decursus aquarū? **P**-
fecto i uallib̄: quia int̄ mediū mon-
ciū p̄tensibūt aque. **Q**uis enī non
uideat etiā torrentes monciū ardua
declinare: ⁊ mediā ad hūilitatē semp̄
dūtē ualles. **S**ic p̄fecto. sic d̄s sup̄
bis resistit: hūilib̄ dat gr̄am. **D**ecur-
r̄ hic fige pedē quicūq; es i uentū
xp̄i. sup̄ hūc ramū i n̄tē. semitam
uallis in cede. **N**imirū ledē sibi isti-
tuit serpens antiq; uingulas equi
ut cadat assessor ei⁹ retro. **P**ropterea
uallē magis elige ad ambulandū: ⁊
uallē elige ad plantandū. **N**ec
enī ul̄ i sēdis arborib̄ mōtana sole
m̄ elige. eo qd̄ frequent̄ arida sūt
et petrosa. **I**n uallib̄ pinguedo ē.
ibi p̄ficiūt plante: ibi plena spica.
ibi centesim⁹ ouit̄ fructus. iuxta illō.
Et ualles habūdabūt frum̄to. **A**-
uis quia ubiq; uallis laudat̄. ubiq;
hūilitas p̄dicat̄. **I**bi plantatē ubi est
de cursus aquar. quia ibi copiosa gr̄-
cie sp̄ialis. et aque q̄ sup̄ celos sūt
laudent nomē d̄ni. id ē celestes b̄ndictō-
nes faciūt ut laudet̄. **I**tem̄ in hac
h̄m̄ ⁊ plantati stem̄. ut n̄ a restam̄?
n̄ moueam̄ quocūq; flatu. sicut scrip-
tū est. **S**i sp̄c habentis potestate

altero

quantum

proscoti

quoniam

ut dicitur

factus

in uisib

reus

347015

quoniam

sup te. irruerit. locū tuū ne deseras.
Nulla enī uobis temptacō p̄ualebit.
 si n̄ in magnis & mirabilib; sup uos
 ambulatis? s; p̄maneat̄ radicib; fir-
 mis in hūilitate radicati atq; firmati.
Sic plantat̄ secus decursus asp̄ū sc̄is
 iste fessor dñi. fructū suū dedit in
 tempe suo. **S**ūt enī qui fructū n̄ fa-
 ciūt? sūt qui faciūt s; n̄ suū. sūt q̄
 faciūt suū s; n̄ in tpe suo. **S**ūt inq̄m
 arboēs infructuose. ut quere & ulm̄
 & siluestres alie arboēs? s; huiusmodi
 nemo plantat̄ i orto suo. quia n̄ faciūt
 fructū. & si q̄ faciūt nō hūano usui
 apt̄ est s; porcino. **T**ales sūt filij hui
 seculi. agentes i comessacōib; & ebrieta-
 tib; in crapula & uino. **H**ec namq; por-
 cor̄ cibis. sūt eor̄ quos iudeus phibe-
 tur comedē. quia xp̄ian̄ n̄ debet hys
 ad herē. **S**icut enī caro porcina cū
 comedit̄ nr̄e adheret carni ut iā sit
 una caro? sic & temptor dñi p̄cepta
 spurcos sibi sp̄e sociat. & ad hendo eis
 uir̄ efficit̄ cū eis demō. **N**am & idē
 in sacrificijs phibet̄ aīal offerri illd. eo
 qd̄ spurcos sp̄e imūdosq; designat.
 qui relictā om̄i mūdicia? solis sibi in
 spurcicijs & placēs uicior̄ & cūmū. **S**pe-
 ceno delctatur̄ i uolui. **V**n̄ & in euāglio
 legio illa maledicta dū eiceret̄ ab hoīe.
 tanq̄m simile sibi aīal porcos postu-
 lat. nec negant̄. **H**ūc fructū ferūt
 arboēs infructuose. ad quar̄ radices
 securis posita iā uidet̄. **A**rboēs aut̄
 que fructū faciūt s; n̄ suū. ypocte
 sunt. cū symone cyreneo crucē por-
 tantes n̄ suā. qui religiosa intēcione
 carentes angariant̄. & que n̄ amāt

13

14

15

amore gl̄e qm̄ desidant̄. face & pellun-
 tur. **N**am i eo qd̄ dicit̄ in tpe suo.
 arguit̄ quodā an̄ temp̄ fructificare
 uolentes. **N**on enī & arborib; nr̄is.
 citi qm̄ oporteat pullulantib; timem̄
 oīuo florib; intēpestiuis. **S**ic sunt
 aliq̄ quor̄ fructus nimis p̄pere ori-
 unt̄. h̄i sūt qui i uicio uersionis
 sue ab hys & t̄nne uelle fructificare
 p̄sumūt. qm̄ legis decreta arare imp̄-
 mogēto bouis & ouis p̄mogenita
 tondere festinātes. **V**ultis nosse qm̄
 sollicitate id uitauit̄ sc̄is iste mgr̄ nr̄.
 & hūc ramū uob̄ apono qui tribus
 ānis soli dō not̄. hoībus mansit in-
 cognitus? fructū quidē multū tulit
 ip̄i cerm̄tis. s; in tempe suo. **N**eq;
 enī credebatur̄ tēpus eē fructificandi.
 qm̄ tanta tēptacōne carnis q̄uatus
 ē ut pene cedet̄ pene discedet. **E**rgo
 enī nec ramū istū p̄tibo. qm̄ et si
 uisus quodān̄ ip̄maz aculeis q̄b;
 se ip̄m dñi **B**ndict̄s i iecit. tamen
 utilis ē oīuuo utilis i iumēto dñi.
 p̄t̄ foneas tēptacōnū ne i eas inci-
 dat̄. sentiendo. s; magis resistat &
 uirilit̄ agat. sustineat q; dñm ne
 desp̄et. **H**ic ḡ fige pedē xp̄i i iumētū.
 & disce q̄ntūcūq; acerba tēptacō se-
 uat? nec crede p̄tea te delictū esse
 a dño. s; memineris scriptū eē. **I**n-
 uoca me i die triblacōis. erua te & ho-
 nouitabis me. **E**rgo ut dice cepam
 n̄ credebatur̄ tūc **B**ndict̄s fructificandi
 temp̄ eē? qm̄ ad huc tātis tēptacōi-
 bus urgebat̄. **F**uit̄ t̄pc. & in tpe
 suo dedit fructū suū. **D**e fructu eius
 sūt tria illa q̄ sup̄ius tetigi. sc̄itas

ante

contra

17 sed uult...

emis: iusticia eius: pietas ei. **V**ita
te miracula pbant. doctrina pietate.
vita iusticia. **V**ides diuinitu xpi.
ramos folijs uirentes. inantes flori-
bus: et honustos fructu. **S**up istos
imite: ut gressus rōs facias pedibus
tuis. **S**i qm pōnā tibi ei miracula.
Nūquid ut facere uelis miracula. **N**e
quaquā. s. ut miraculis ei imitaris.
videl: ut cfidas et gaudeas qd sub ta-
li pastore positus es. qd tantū meru-
isti hīe pastore et patronū. **O**mīno
ualde potens ē in celis qui tā potēs
extitit in tris. sedm magnitudinē
grē magnitudinē glē exalt. **N**am et
iuxta radicū qntitatē rami pōne
nostant: et qd radicib' arbor imitit:
tot ramis sicut aiūt decorat. **S**ic
lic: nō hēam' nra. solatio magna
nobis debēt eē pacū nri miracula.
Doctina ū instruit nos: et dirigit gē-
sus nros ī uia pacis. **P**orro uite ius-
ticia omīno roborat et aiāt nos. ut
tanto magis accendā ad agenda nī
docuit qnto cū sum' eū ū alia docuit
se qm fecit. **D**imo quidē uir' et effi-
cax exemplū opis ē. plimū faciens
suadibile. qd dicit' dū monstrat fac-
tibile qd suadet. **I**n hūc g' modū et
fītas i fortat: pietas i format: ius-
ticia i format. **Q**uante enī pietatis
fuit qd nō solū pntib' pfuit: s. etiā
pfutis sollicit' fuit. **N**on solū hīs
qui tūc erant fructū tulit hec arbor:
s. utiqz hodie fruct' ei et creuit et
manet. **D**ilcūs plane dō et hōibz:
cū nō solū pñcia ī bñdōmib' fuit.
sicut mlti sūt dilcī deo soli. quia

soli dō iam cogniti: s. et memoria ei
etiā nūc in bñdōne ē. **N**am et usqz
hodie ītriplicē amoris dñici pfessio-
nē. triplici hoc fructu pascit dñi gē-
gem. **P**ascit uita: pascit doctrina:
pascit mīcellione. **P** qm incessantē
induti fructificate et uos carissimi:
qm in hoc positi ut eatis et fructū af-
feratis. **V**ñ eatis. **V**enit auob' ipis:
sicut scriptū ē. **A**noluptatib' tuis
aūtē. **N**am et de dño legim'. quia
exiit seminare semē suū. **E**cce et
hic hēm' semē suū. sicut et pūs fructū
tū suū. **I**mitem' et hūc frēs. qm ad
hoc uenit ut formā nob tradēt et
uā monstraret. **F**ortassis et ipē dñs
arbor ē. et debem' ab eo qd ramos
accipē: quos uis pedib' apponam'.
Inmo ū fortasse. s. magis uē arbor
ē ipē et planta celestis. s. mītra plan-
tata sicut scriptū ē. **V**eritas de tra-
orta ē. **A**beo igit hūc ramū uob ap-
pono. ut sicut semetipm exiāniunt
hoc ipm sentiatis ī uobis: nisi qd
ū tam ego appono qm apls. ap' quē
legistis. **H**oc sentite ī uob' ip' et in
xpo ihū. qui cū in forma di eēt. nō
rapinā arbitratus ē esse se equalē dō:
s. semetipm exiāniunt form' suū ac-
cipiēs: in similitudinē hōim scīs. et hūi-
lūentis ut homo. **E**t uos frēs hūi-
exiānite uos hūilitate. sciate uos.
pōne uos. **D**emīate corp' aiāle. et re-
surgēt corp' spūale. **P**ōne et aiās
uīas: et iuitā etnā seruabitis eas.
Vultis nosse qm id fecit apls ipē qui
docuit. **S**ine inquit mīte excedim'
deo. **Q**uid g' tibi. **A**go mīqd scīs

se-nante/

rectos/ 18

habeo

patroni

19

20

24

27

sui tantum uas potum. Bene se ipm
 pot. qui nichil unquam ple facit. s
 ois eius itencio. z omne desidiu tendit
 ad di placitu. et utilitate suoz.
In felix eni qui seiat i carne. quia de
 carne metet corruptone. Alibi uero
 septu e. **B**ea qui seiaut sup os aqs.
De qui sup oms aquas. De quibus
 legit. et aque q sup celos sut lau
 dent nom dñi. que sunt itutes an
 gelice z celestes ppli. Ita plane. qm
 spectaclm fci sumi z anglis z homib.
Desem igni hoib bonu exempli p ap
 ta opa. seiem anglis gaudiu mag
 nu p occulta suspiria. z p ceta hui
 modi q solis eis sut nota. Gaudiu
 eni e anglis di sup vno pectore pen
 tencia agente. **N**unc dicebat apls.
 Puidetes bona. n tm cora do. s et
 am cora homib. **C**ora do dixit. cora
 eis qui wltui ei assistut. **I**ps eni
 maxie plac. cu nos occulte orantes
 vident. aut ruminates psalmu ali
 que. aut tale aliquid facietes. **S**ic
 semiate. sic fructificate hui. **S**eia
 teps uos. quia mlti an uos seiaunt.
O gen adam qm mlti in te seiauerit.
 z qm piosu sem. **Q**m male pibis
 z qm mito. si pierit ite tm semē sil
 et seianciu labor. **Q**ui pdicōni tra
 didis ab agricola. si in te pierit hec
 vniusa. **S**eiaunt infra nra tota
 trinitas. seiaunt angli pit z apli.
Seiauerūt z mites z pfectores z uirgi
 nes. **S**eiaunt ds pat de corde suo
 eructuans ubi bonu. **S**eiaunt et
 fili. ipe eni est qui exiit seiare seme
 suu. **P**at eni no exiit. s fili apre

pcessit. z uenit i mudi. ut que pus
 eat cogitaco patris. i corde pns. fiet
 par nra in uero matris. **S**eiaunt et
 spe ses. qia z ipe uenit. z apparuerūt
 disptite lingue. discipulis. tanq igni.
Ita tota trinitas seiaunt. scilicet pat
 pane de celo. fili uitate. sps sanct
 caitate. **A**ngli q seiaunt. qm caden
 tib aliis ipi steterūt. **D**ixit eni luci
 fer ille. iam n lucifer s tenebrifer
 z uesper. **D**etebo in quid i morte testa
 nti et silis ero altissimo. **O**mpudens
 omprudens. milia miliu mstrant
 z decies milies centena milia assistit.
 z tu sedebis. **C**herubim aut plia sta
 bant z n sedebant. **Q**uid laborasti
 ut iam sedeas. **O**ms amistratozu
 sut spe. pte eos qui heridate capient
 salutis. z tu sedebis. **Q**uid seiasti
 ut ia metas. **N**on e tuu hoc. s qui
 bus paratu e pie. **Q**uid eis inuides.
Pfito ipi sedebit. ipi mrim vniculi
 tre. iudicantes sedebit. z tu n u
 stabis. s et iudicand astabis. **N**esti
 tis aut apls qd et anglos iudicabim.
Ipi utiq qui euntes ibant z flebant
 mittentes seia sua. ueientes ueiant
 cu exultacone portantes manipulos
 suos. **D**uo manipuli sut quos qris.
 honoris scilicet z quietis. **S**essionem
 eni affcas z altitudme. s n sic ipe
 n sic. no colliges quia no semiaasti.
Qui semiaunt labore et utilitate.
 metent honore pit z quiete. **P**co
 fusione eni sua duplici z r ubore i
 tra sua duplicia possidebit. **V**nde z
 morte turpissima adpnat e. inuo
 gatus. torntis z obpbris satura

fructificate qia i uob seiauerūt.

24

Vn dicebat qda. **V**ide humilitate mea z labore meu.
Hodie utiq audist in evn. pntate dñi z dicente
 discipulis suis. **S**edebitis sup sedes iudicaco digne
 trib iud. **A**cc quies sessionis. z honor iudici. **S**ia
 z ipe dñs ad hoc noluit puenire n phulic z labore.

tus. utiq; ut inimic' induat' d'fusio-
ne. ipe p'it' & om'is qui imitant' eu. &
p'egredunt' uia. Ipe e' o'ni que. ipe
est qui sessio' e' in sede maiestatis si-
milis altissio' & coactissim' ei. Hoc
utiq; cogitauit angli sci. qui caten-
te maligno. apostasie illi no' d'sense-
runt nobis relinquētes exemplū vt
quēadmodū ipi elegerunt m'istrare.
sic & nos faciam'. Nam & qui labo-
rē fugiūt & honore' captāt. illū se-
nouiūt imitari qui sessionē altitu-
dinēq; q'siuit. & si nō satis t'ret eos
ill' culpa. t'reat ul' vindcā. Omnia
enī in strariū deuenerūt. ut for-
mat' sit ad illudendū ei. & ignis e-
t'nis p'parat' e' illi. Ad hec vitanda
prudenciā nobis seminauit angli
sci. qui p'us eā alijs errantib' te-
nuerūt. **D** et apli hanc ipam se-
minauit nob' qm' recedentib' hys
qui sapiam hui' mūdi seq'bant' que
stulticia e' ap' deū. & prudenciā car-
nis que mortē opat'. & inimica e' deo
ipi d'no adheserunt. Scandalizati
sūt illi audientes de sac'mēto carnis
& sanguis. & vltra n' erant cū illo.
Discipli u' interrogati utriū & ipi uellet
abire. Respondeiunt. Ad quē ibi-
mus. Verba uite et'ne habes.
Necesse hēm' frēs hanc prudenciā
imitari. quia mlti ad huc cū ihū
ambulant'. donec uēiat' ad edendā
ei' carnē. & bibendū sanguē. ad
omittendū passionib' eius. Hoc
enī ubū illud & ipm' sac'mentū sig-
nificat. Extitit aut' scandalizant'
& abierūt ret' dicētes. quia dur' e'

hic s'mo. flos cū aplis p'dentes sim'
et dicam'. Dñe? ad quē ibim'. Verba
uite et'ne hēs. Non distedim' a te. vi-
uificabis nos. Non i' solo pane uiuit
hō. s' in o'i ubo qd' p'cedit de ore di. Nō
solū mūd' h't delectationē. s' mltō ma-
gis e' in ubis tuis. **M** & ipha. Quā
dulcia faucib' meis eloq'na tua sup
mel ori meo. Ad quē igit' eam'. uer-
ba uite et'ne hēs dñe. & ea sūt sup
o'ia q' mūd' p't habē. Non solū ipa
uita. s' et p'missio uite et'ne. & exs'p-
tatio iustoz leticia e'. et tanta leti-
cia ut omē qd' d'cupistat'. ei si ualet
cōpari. Hanc ergo prudenciā no-
bis apli sciauit. Martires u' mani-
festū est fortitudinē seruasse. Doctores
u' d'fessores sciauit iusticiā. qm' in o'i
uita sua secuti sūt. Hoc enī inter
e' m' n'eres & d'fessores. qd' est inter
petrū o'ia relinquētē. & abraham
s'stantiā mūdi in bonos usus expen-
dentē. Sic enī illi d'summati in breui
expleuerūt tempa mltā. Isti uō et
longa & mltimoda traxere martina.
Virgines s'te planū e'. quia tēpauciā
seminauit. que sic libidine' calcaue-
runt. **Sermo b'ni bernardi ab-**
batis huānitacōne b'ni q' ad uictā

Quam diues
es i' misericōdia.
quā magni-
fic' i' iusticia
i' grā quā
municis
dñe d's n'r. Non e' qui similis sit tibi

munerator copiosissime: remunerator equissime: pulcherrime liberator. Gratis respicis humiles. iuste iudicas innocentes: misericorditer saluas etiam peccatores. Nec sunt dulcissimi que nobis in mensa diuitis huius patrifamilias. **S**tarum testimonis scripturarum hodie quidem si diligenter aduertimus soluto copiosius apponuntur. Nimirum hanc nobis copiam prestant que perueniunt sacrum indelicet: horribilissime tempus: et sacratissima dies diuine Annuntiationis. Hodie enim in auribus nostris dephensam in adultulo muliere: indulgentia redemptionis absoluit: hodie in uocum susanne sanguinem liberant: hodie quoque beatam virginem singulari munere gratuitate benedictionis impleunt. Magnam communi. ubi pariter nobis misericordia gratia apponuntur. Nuncquid non misericordia est huiusmodi? Valutaris omnino et efficaciter admedela. Nuncquid non etiam iusticia panis cordis? Et quidem optime confirmans illud ut pote cibus solidus adnutriendum. Denique beati quod esturunt illi quoniam ipsi saturabunt. Nuncquid non cibum anime gratia dei sui? Dulcissimi sane et omnino in se huiusmodi suauitate: et delictantem saporis. Immo uide her omnia sibi pariter uendicans non in delictat sed et reficit et medet. Accedam ad mensam hanc fructus mei: et ex singulis dapibus uel modicum aliquid degustem? In lege moyses mandauit huiusmodi lapidare. auunt de peccatrice peccatores: de adultera pharisei. **U**t ad duriciam lapidei cordis uiri ille locutus est. Hic autem inclinas se. Domine

55
inclina celos tuos et descende. Inclinas se et ad misericordiam flexus. uerum enim iudicium cordis erat: digito scribebat: non iam in lapide sed in terra. **N**ec hoc tantum semel. sed hic quoque duplex scriptura sicut apud moysen tabule due. **E**t forte ueritate et gratiam scribens et iterum scribens tunc impressisse uidetur secundum quod apostolus ait. **L**ex per moysen data est: gratia et ueritas per Iesum Christum facta. **C**onfida denique an iudici possit de tabula ueritatis legisse. unde refellet phariseos. **Q**ui sine peccato est uerum primum lapidem in eam mittat. **U**bi quidem ad breuiatum sed uerum et efficaciter et anticipi gladio penetrabili. **Q**uam grauius enim adhibere hoc sacra corda transfossa. quoniam uehementer hoc uno lapillo contrite sunt. lapidee frontes rubor ipse confusionis: et claudens in prostant abscessus. **M**eruit quidem adultera lapidari. sed is punire gestiat qui dignus non est etiam ipse puniri. **I**s presumat a peccatrice erigere ulcionem. qui eandem excipere non meretur. **A**liquin ipse sibi uiciorum a se incipiat. in se plus sententiam ferat exerceatque uindictam. **N**ec uitas. **E**tiam ad huc minus est. **E**t si accusatores refellit uitas hec: sed nec diu ream absoluit. **S**cribat iterum. scribat gratiam. legat et audiamus. **N**emo te condempnauit mulier. **N**emo domine. **N**ec ego te condempnabo. uade et amplius noli peccare. **Q**uorundem in me: o auditus leticie salutaris. **A**uditam fac in mane misericordiam tuam quia in te speraui domine. **D**ola nimirum spes apud te misericordie obtinet locum: nec oleum

in te nisi in uasis fioncie ponis. **D** est
in fidelis fiducia solius utiq; maledic
tionis capax. cu uidelicet in spe pec
cam. **Q**uamquam nec fiducia illa dicen
da sit. s; insensibilitas quedam. & dissi
mulatio pniciosa. **Q**ue enim fiducia
ei qui pccm n attendit. **A**ut qd ibi
timoris remediū? ubi nec timor sen
titur. n̄ matia ipa timoris. **F**iducia
solatiū ē. nec eget ille solatio qm le
tatur cu malefecit. & in pessimis re
bus magis exultat. **R**ogem; itaq;
fr̄es respondi nobis q̄ntas h̄emus i
iquitates & pccā? scelera n̄ra & delicta
nob̄ desiderem; ostendi. **S**crutem; uias
n̄ras & studia n̄ra. pccilq; uulsa ui
gili intentōne pensem;. **D**icat quisq;
in pauore suo. uadā ad portas inferi.
iam n̄ nisi in sola di m̄ia respiremus.
Nec uā hōis fiducia a se deficiētis & in
nitentis dño dō suo. **N**ec nisi uera
fiducia. cui m̄ia n̄ negat. p̄ph̄a attestā
te. qm̄ b̄n̄placitū ē dño sup̄ timētes
eū. & in eis qui sp̄ant sup̄ m̄ia eius.
Nec parua utiq; sup̄petit nob̄. i nob̄
quidē timoris. in ip̄o autē causa fi
ducie. **S**uavis & mitis ē copiose mi
sericordie. p̄stabilis sup̄ malicia. mul
tus ad ignoscendū. **A**redam; sane
uel inimicis. qui i eo nil aliud unde
occasionē struende calūpnie capēt
inueniunt. **C**ompatiet; autē pccā
trici. nec sibi oblatam ullaten; patie
tur occidi. **T**enebit; itaq; manifest
tus adūsari; legis. cu absoluit lege
dampnatā. **I**n ur̄m o pharisei cap
tota ur̄e malignitatis ad inuencō re
torquet;. **D**iffiditis cause. qui iudi

ciū subfugitis. **N**am illa quidē sine
iuria legis absoluit;. que sine accusa
toe relinquit;. **S**; desiderem; fr̄es quo
nā hinc abeant pharisei. **V**idētis ne
duos senes nā a seniorib; exire cepe
rūt. qm̄ in pomerio ioachim abscon
diunt;. **S**usannā querūt uxore eu
sequam; eos nam iniqua cogitatione
pleni sūt contra eā. **C**onsentire no
bis autē senes. aut pharisei? aut
lupi: qui ab altius paulo ante licet
eriantis ouicule fuant deuoracōne
frustrati. **C**onsentire nob̄. & mul
cerē nob̄ istū. **I**n uetati dierū modo
accusabatis adultū. & n̄ adultū
suadetis. **S**; hec ē tota iusticia ur̄a.
& que palam arguitis. eadem agitis
i occulto. **D**unc fuit qd̄ ex istis unū
post unū. cu ille omnū conscius oc
cultor; ur̄as tam ualide p̄cussisset
consciās dicens. **Q**ui sine peccato
est ur̄m. p̄m; lapidē in eā iudicat.
Merito p̄inde ad discipulos ueritas
ait. **N**isi habundauit iusticia n̄ra.
plusq; scribar; & phariseor;. n̄ ut
biti in regnū celoz;. **A**liorū dicem;
autē contra te testimoniū. **S**emē cha
naan & n̄ iuda ne hoc quidē moyses
in lege mandauit. **A**n qui decreuit
adultam lapidare? mandauit accu
sare pudicā. **A**n qui iussit adulte
ram lapidib; opprimi. iussit etiā cō
tra insontē testimoniū fr̄i. **I**nmo
ū sicut adultam. sic etiā falsū testi
moniū n̄ impunitū eē p̄cepit. **D**;
qui glām; in lege. p̄ legis p̄uatica
cionē deū in honoratis. **I**ngemuit
susāna & ait. **A**ngustie in sūt vndi

qd. **V**ndiq; enī mors. hinc quidem
 corpea. inde spiritalis. **S**i hoc mōt
 egero mors in ē. si aut n̄ egero non
 effugiā manū iras. **I**ras o phari
 sei manū nec adultā effugit nec pu
 dita. iras accusationes n̄ scīs nec
 peccor euadit. **D**issimilatis peccata
 irā. ubi inuenitis aliena. **A**lioq; n̄
 si quis forte suū n̄ habet. irā in ei
 unpingitis crimen. **Q**uid tamē su
 san na facit mōt mortē & mortē? aīe
 uidelic; & corpis ang; strata. **M**elius
 in est mōt absq; ope incidē ī manū
 hōim. qm̄ derelinquē legē dī mei.
Nimirū sciebat ista ipm̄ horrendū
 sit incidē ī manū dī uiuentis. **N**am
 hōies quidē cū occidunt corpus. aīe
 nō hūt ultra quid faciant. **I**lle ti
 mend' est qui potest & corp' & aīam
 p̄dere ingehennā. **Q**uid familia
 ioachim tardat. **I**rruat p̄positū
 nam ī pomerio clamor audit. **C**la
 mor ut lupoz grauiū. & balantis
 ouicule int' eos. **S** nō patitur ab
 eis inorā deuorari. qui ab ipis eoz
 faucib' tam dignant' eripit etiam
 eripi nō merentē. **M**erito p̄inde cū
 duceret ad mortē erat cor ei' fiducia
 hūs in dño. quē usq; adeo timuiss'
 ut timorē omnē postposuisset hu
 manū. & ipius legē siml' iūte p̄tu
 liss' & fame. **N**on enī deūs fuerat
 aliqui sermo hūtemodi de susanna.
P & parentes ei' iusti fuānt. & iur
 ei' honoratioz omīū iudeoz. **M**erito
 igitur a iusto iudice. iustā de iustis
 obtinuit ultionē? que tam uehem
 ter iustitiā esurmit ut p̄pter eam

p̄tempnēt mortē corpis? obp̄brū
 genis. luctū in cōsolabile amicorū.
Et nos frēs si a x̄po audiui' n̄ ego
 te p̄dempnabo. si peccare nolui' iā
 contra ipm̄? si in ipō uolumus pie
 uiuē necesse ē sustineam' p̄secucōnē.
 ne malū p̄ malo. aut maledictū p̄
 maledictō reddam'. **A**lioq; n̄ qui pa
 cenciā nō seruauit p̄det iusticiam.
 hoc ē iustā p̄det. hoc est p̄det aīam
 suā. **M**ichi uindictā ego retribuam
 dicit dñs. **I**ta est p̄sus ipē retribuēt.
 s; si ei uindictā serues? si n̄ tollas ab
 eo iudiciū. si nō reddas retribuenti
 bus tibi mala. **F**aciet iudiciū s; in
 iuriā paciēti. inequitate iudicabit
 s; p̄mansuetis t̄re. **J**am uob n̄ falloz
 molestū est. qd' deliciae tardant. **N**on
 mireni deliciae sunt. nō onerabunt
 qm̄libet faciatos. ne aruictantibus
 luctantib' quidē poterūt fastidiri.
Missus est gabriel ang'ls a deo in
 ciuitatē galylee cui nom' nazareth
 miraris qd' nazareth parua ciuitas
 & tanti regis nūcio illustret' & tanto.
S magnus latet in hac parua cui
 tate thesaur'. **L**atet inq; n̄ hōies
 latet nō deū. **A**n nō thesaurus dei
 maria. **U**biq; illa ē & cor ei'. **O**cu
 li eius sup eā. ubiq; respicit hūli
 tatē ancille sue. **N**ouit celū unige
 nitus dī patris. **S**i celū nouit &
 nazareth. **Q**uid n̄ sciat patriam
 suā. **Q**uid n̄ nouit hēditatē suā.
Celū ex patre. nazareth ex matre
 uendicat sibi. **I**pē siquidē se & filiū
 dauid & dñm esse testat'. **C**elū celi
 dño. terram aut' dedit filiis hōim.

stud' & sup
 pg 7. foli
 sermo habet

Ledat ergo ei utrūq; necesse ē in possessionē. qui n̄ m̄ dñs. s̄ etiā fili' hoīs est. **A**udi etiā qm̄ t̄ram sibi tanqm̄ filius hoīs n̄ m̄ uenditat. s̄ et cōmunicat tanqm̄ sponsus: Flores inq̄t apparuerūt intra n̄ra. **N**eq; hunc dicit crepat. qđ nazareth inēptat' flos. **A**mat florigerā patriā flos teradice yelle. & libent' int' lilia pascit' flos campi & liliū uallū. **C**ommendat eū flores pulchritudo. suauolencia. & spes fructus. gr̄a triplex. **T**e quoq; florem reputat d̄s. & bñ ei op̄lacet. in te. si tibi nec honeste cōuersatōis decor'. nec bone opinionis fraglantia: nec intentō desit future retribucōis. **F**ruct' eū sp̄c est uita etna. **N**e timeas maria inuenisti gr̄am apud dñi. **Q**uantā gr̄ciam. **G**ram plenā. gr̄am singlarem. **S**ingularē an gen̄alem. **U**trūq; sine dubio. quia plenā: & eo singlarem quo gen̄alem. **I**psam eū gen̄alem singlarem accepisti. **N**o inq̄m singlarem quo gen̄alem: nam sola omnibus gr̄am inuenisti. **S**ingularē qđ sola hanc inuenis plenitudinē. generalē: qđ de ipsa plenitudinē accipiant uniuersi. **B**ndicta tu i mulierib' et bndictus fructus uentris tui. **S**ingularit' quidē est fruct' uentris tui. s̄ ad om̄iū mentes te mediante puenit. **H**ic nimirū olim ros totus i uellere. totus i area. s̄ i nulla parte aree sicut i uellē totus fuit. **I**n te sola rex ille diues & p̄diues exmanit'. excelsus humiliat'. & immensus adbreuiat' & ab anglis minoratur.

uerus demq; d̄s & d̄i filius incarnatur. **S** quo fructu. **N**empe ut om̄s eius paupertate locupletem. ei' humilitate subleuem'. eius minoracione magnificem'. eius incarnatione adhentes d̄o incipiam' u' esse sp̄c cū eo. **S** quid dicim' fr̄es? cui nā potissimū uasi gr̄a infundet'. **H**ic sup' meminim' capax ē quidē m̄te fiducia. pacia u' iusticie: quale iam potim' ydoneū gr̄e receptaculū exhibē. **B**alsamū ē. purissimū & solidissimū uas requirit. **E**t quid tā purū. quid ue tam solidū. quā humilitas cordis. **M**erito p̄inde humilibus datur gr̄a. m̄to respexit deus humilitatē ancille sue. **Q**uonā m̄to queris. **N**o utiq; qđ animū humilē meritū nō occuparet humanū. quom̄ libe' m̄fluat diuine gr̄e plenitudo. **S** ad hanc nobis humilitatē quib' dam erit gradibus ascendendū. **P**rimo eū cor hominis quē adhuc peccare delectat. nec miserā s̄suetudinē p̄posito utiliore mutauit: ne sit gr̄e capax p̄p̄is uicis p̄peditur. **D**ecido quoq; ubi iam corrigē mores & p̄ores nequitias de cetero non utare p̄ponit. ipsa tam' peccā p̄tita licet iam amputata quodam' uideant'. dū in eo manent gr̄am n̄ admittūt. **M**anent aut' donec p̄fessione lauentur. **D**o nec succedentib' dignis fructibus penitēcie de medio fiant. **S** ue tibi si forte uicis & peccatis p̄uiciofior successerit ingratitudo. **Q**uid eū tam euidēt' gr̄e adūsatur. **T**epescim' p̄cessu tempis a feruore p̄nsa

67
comis nre paulatim frigescat cari-
tas? habundat iniquitas: ut con-
sinnem in carne qui spu cepam?
Inde est ut min iam sciam? que a deo
donata sut nobis in deuoti pariter
& in grati. Timore dñi derelinqm?
religiosam omnim? sollicitudinē.
uerbosi? curiosi? faceci? etiā detrac-
tores & mur muratores uacantes
nugis. fugitantes laboris & disci-
pline quociens sine nota id licet.
quasi nō etiā confestim sit sine nox-
a. Quid g? tantis repullam obsta-
culis grām nobis de esse miramur?
Jam nō si quis iuxta aplm ut ubū
xpi. ubū grē in eo habitet gratus ē.
si quis deuotus. si quis sollicitus.
si quis spu feruens? caueat sibi ne
suis fioat mitis. ne suis opib; imi-
tatur. Alioqn ne huimodi quidē
animū intrat grā. Nimirū plenus
est. nec i eo iam iuenit grā locū sibi.
Considerastis phariseū illū orantē.
Non erat rapcor. nō inustus? nō ad-
ulter. An sine fructib; penie erat.
Ieiunabat bis in sabdato. decimas
dabat omniū que possidebat. S; in-
gratū forsitan suspiciamū. audite qd
dicat. Deus grās ago tibi. S; nō
erat uacuius. n̄ erat exmanit? nō
ēat hūilis s; elatus. Non quid sibi
de esset studuit. s; exaggerauit me-
ritū suū. nec erat solida plenitudo
s; timor. Vacuius p̄inde redit. q̄
plenitudinē simulauit. Nam pu-
blican? ille qui ex manure se ipsim
qui uacuiū uas exhibē curauit. gra-
ciā retulit ampliorē. Nos ergo frēs

si grām cupim? in uenire. sic de ceto
abstineam? auiciis? ut de p̄ritis quocq;
peccatis. digne peniteamus. Nichil
min? ip̄ solliciti sim? & deuotos nos
deo & uē humiles exhibere. Huimod-
di nempe aīas gratant? respicit pio
illo respectu de quo sapiens ait.
Qm̄ grā & mīa dei est in scōs eius
& respectus i elcōs illius. Et forte
p̄tea quat? reuocat aīam quam
respici. dicens. reūtere reūtere
sinamitis? reūtere reūte ut i tua
m̄ te. quo uidelicet nec i peccandi cō-
suetudine? nec i conscia peccōz. s; ne-
q; in tepore & torpore ingrati tudinis.
aut elationis cecitate p̄sistat. Aq̄
nos q̄driptico piculo reuocare et
eripe dignet? scūs nobis adeo pat̄
sapia & iusticia & sc̄ificacō & redemp-
tio ih̄c xpc dñs n̄r. qui uiuit & reg-
nat? d̄s b̄ndictus in secula.

*Item in annūciacōne de eo qd̄ scrip-
tū est. nūa & uitas obuiam? sibi.*

Qui habitat glā
intra nra. miseri-
cordia & uitas ob-
uiam? sibi. iusti-
ciā & pax osculante
sūt. Gloria nra
hec ē ut ait apls. testimoniū cōscie-
ntē. Non quidē tale testimoniū qua-
le supbus ille phariseus habebat.
seducta & seductrice cogitacōne tes-
timoniū phibens de se ip̄s et testi-
moniū eius uerū nō erat? sed cū
sp̄e ip̄e testimoniū phib; spū n̄r.
Porro hoc testimoniū in tribus p̄siste-
credo. Necessē ē enī p̄mo omniū

crede quod remissionem peccatorum habere non
possis nisi per indulgentiam dei. deinde
quod nichil pro suis habere queas operis bo-
ni nisi et hoc dedit ipse. postremo quod
uita eterna nullis potes operibus pro-
ueneri nisi gratis tibi detur et illa. Quis
enim potest facere mundum de immundo
conceptum semine? nisi qui solus est mun-
dus. **U**terque quod factum est non potest non
fieri. ipso tamen non imputante erit
quod non fuit. **Q**uod propheta quorum confidens
ait. **B**onus uir cum non imputantur delicta
peccatorum. **D**e operibus quibus bonis certum
omnino est quod nemo ea habeat a se ipso.
Nam si stare non potuit humana na-
tura ad huc integra quanto minus po-
terit per se ipsam resurgere iam corrup-
ta. **C**ertum est ad suam originem uniuersa
quod in eis est tendere et in eam semper
esse partem peccatorum. **S**ic et uos quia
de nichilo creati sumus constat. quia
si nobis ipsis relinquimus? in peccatum
semper quod nichil est declinamus? **I**am
uero de uita eterna scimus? quia non sunt con-
digne passionibus huius temporis ad futuram
gloriam. nec si unus omnes sustineat.
Necque enim talia sunt hominum merita. ut
propter merita eterna eis debeat exire aut
deus iniuriam aliquam faceret. nisi eam
donaret. **N**am ut taceam quod merita
omnia dei sunt dona. et ita homo magis
propter ipsa debitor deo est quam deus homini.
quod sunt omnia merita ad tantam gloriam.
Deinde quis melior est propheta cum dicit
ipse tam in signe testimonium prohibet
dicens. uirum non inueni secundum cor meum.
Veritatem et ipse habuit necesse dicit
deo. non in tres iudicium cum seruo tuo.

Nemo itaque se seducat. quia si bene
cogitare uoluit inueniet pauldubio
quod nec cum decem milibus possit occur-
rere ei. qui cum uiginti milibus uenit
ad se. **V**erum hec que nunc diximus
non omnino sufficiunt. sed magis imitium
quoddam. et uelut fundamentum fidei sunt
habenda. **I**deoque si credis peccata
tua non posse deleri. nisi ab eo cui soli
peccasti? et in quem peccatum non cadit.
bene facis sed adde ad huc. ut et hoc
credas quia per christum tibi peccata donan-
tur. hoc est testimonium quod prohibet
in corde nostro spiritus sanctus dicens. dimis-
sa sunt tibi peccata tua. **S**ic enim ar-
bitrat apostolus iustificari hominem gra-
tis perfidem. **I**ta de meritis quibus si credis
non posse habere nisi per ipsum. non sufficit
donec tibi prohibeat testimonium spiritus
uitalis. quod ea habes per illum. **S**ic et
de uita eterna habere necesse est testimo-
nium spiritus. quod ad eam diuino sis mu-
nere prouentur. **I**pse enim peccata con-
donat. ipse donat merita. et prima
nichilominus ipse redonat. **P**orro
testimonia ista credibilia facta sunt ni-
mis. **N**am de remissione quidem
peccatorum ualidissimum teneo argumen-
tum diuinam passionem. **V**ox siquidem
sanguinis eius inualuit multo plus
quam uox sanguinis abel. clamans
in cordibus electorum remissionem peccato-
rum omnium. **T**raditus est enim propter
delicta nostra. nec dubium quod potens
et efficacior sit mors illius in
bonum. quam peccata nostra in malum. **D**e
bonis autem operibus argumentum
omnium michi efficacior est resurrectio

eius quia resurrexit p[ro] iustificacō
 nē nr̄am. Porro de spe p̄mior tes
 timoniū est eius ascensio: quia as
 cendit p[ro] gl̄ificacōne nr̄am. **Hec**
 tria in psalmis h̄es dicente p̄pha. **Be**
 atus vir cui nō imputavit dñs pec
 catū. Et alibi. **Be**ātus cui est auxilium
 abste. Item alibi. **Be**ātus quē elegit
 et assumpsit habitabit in atrijs tuis.
Hec est gl̄a nr̄a. gloria in habitant:
 quia ab eo est qui p̄fide habitat i
 cordibus nr̄is. **F**ili uō adam gl̄am
 que ab inuicē est querentes. glori
 am que a solo deo est n̄ uolebant:
 et sic gl̄am extius fluentē sectante
 habebant gl̄am n̄ in se ipsis. s̄ ma
 gis in alijs. **V**is nosse unde homini
 sit in habitans gl̄a. **D**ico breuiter
 qm̄ ad mystica festinat intentō. **N**ā
 et ea sola p̄posuerā in v̄bis illis p̄phe
 tias diligentius uestigare. sed re
 flectit ad moralia occidens p̄ma fron
 te ap̄licus sermo de interna gloria
 et testimonio sc̄tie. **S**ic ergo i habi
 tat hec gl̄a etiā hic in tra nr̄a. si
 m̄ia et uitas obuiaunt sibi. et se se
 iusticia et pax osculent. **P**reueni
 entia siquidē m̄ie ueritas sc̄ssionis
 nr̄e occurrat necesse est. ac de cetero
 sc̄monia sectem. et pacē sine qua
 nemo indebit dñm. **V**bi enī xp̄ngi
 tur quis. iam tūc enī m̄ia p̄ue
 nit. s̄ nequaquam ingrediet. donec
 ei uitas sc̄ssionis occurrat. **P**eccauit
 dñs ait ip̄e dauid ad nathan p̄phe
 tam. enī de adultio et homicidio ar
 guetur. et dñs t̄stulit peccm̄ tuū
 a te ait p̄pha. **I**mmurū m̄ia et uitas

obuiauerūt sibi. **E**t hoc quidē ut
 declines a malo. **J**am uō ut facias
 bonū in tympano tibi et choro psal
 lendū est. ut ip̄a mortificatio car
 nis tue et penie fructus ac iusticie
 opa i unitate et concordia fiāt qm̄
 unitas sp̄s uinclm̄ ē p̄fōnis. **N**erq̄
 ad dextram neq̄ ad sinistra declina
 uis. **S**unt enī quoz dextra est dex
 tera iniquitatis. **P**hariseus ille
 cui sup̄ menimim. nō erat sicut ce
 teri hominū. et ip̄e sibi ut diximus
 testimoniū p̄hibuit. s̄ nō uer. **D**a
 ne quisq̄s ille ē. in quo m̄ia et ueri
 tas obuiaunt sibi. iusticia et pax
 osculate sunt. secure glietur. sed
 glouet in eo qui testimoniū sibi p̄
 hibet in sp̄u utiq̄ uitatis. **E**t in
 habitet gl̄a in tra nr̄a. m̄ia et uitas
 obuiaunt sibi. iusticia et pax oscu
 late sunt. **S**i gl̄a patris filius sa
 piens. tū sit sapia ip̄a sapientior ne
 mo. liquet p̄fecto gl̄am patris xp̄m
 dei uirtutē et dei sapiam esse. **Q**uia
 ergo multipharie multisq̄ modis de
 eo p̄dictū fuit in p̄phis qd̄ in tris
 iudendus esset. et in h̄oies uerla
 turus. quonā in id sc̄m sit. et im
 pletis que de eo p̄ os om̄iū p̄pharū
 dicta fiant. habitauit gloria in tra
 nr̄a. psalmista inquit hys uer
 bis. **A**c si manifesti dicat. **V**t ubi
 caro fieret. et habitaret in nobis.
 m̄ia et uitas obuiaunt sibi. iusticia
 et pax osculate sunt. **M**agnū sa
 cramentū fr̄es et diligenci p̄scrutā
 tū. nisi et intellectus mystio. et ip̄e
 quoz intellectui ūba te eēt. **D**i

co tam ut cumq; modicu id quod
fencio. si forte ul' occasione dedisse
indear sapienti. **V**idere in indeor
dilectissimi qtuor hys uirtutib' amic
tu homine primu ab ipso sue creatio
nis exordio: et ut ipsa meminit:
uestimto salutis inducu. **A**st eni
in hys quatuor salutis integritas.
nec sine hys omib' potest stare sa
lus: p'sertim cu no possint esse uir
tutes si abin uice sepeant. **A**ccipat
ig' homo misericordiam custode scilicet
atq; pedissequu. ut ipsa pueniret
ipsa & sequetur eu. ipsa quonq; pre
geret & cōseruaret h'bitu. **V**ides
quale nutritiu d'ulit paruulo d's
qualem dedit pedissequu homini re
cent' orto. **S**z erat illi necessarius
etia eruditor tanqm in genue et
racionabili creatur. ut si sicut iume
tu aliqd custodiret: s; tanqm par
uulus educaret. **C**ui sane magis
terio nemo potat aprior in ueniri
qm uitas ipsa que eu in agnitione
sūme pouceret aliqm uitatis. **I**n
terim uo ne sapiens inueniret ut
facet malu. eet q; peccm ei tanqm
scienti bonu & minime facienti.
iusticia q; qua regetur accepit.
Ad huc aut & pacē qua foueret et
delectaret addidit man' benignissi
ma creatoris. pacē utiq; duplicē ut
nec intus pugne. n' foris timores. id
est nec caro cōcupiscet aduersus spm:
nec eet ei creatura ull' formidini.
Nam & bestis omib' libe imposuit
uota. & serpens ipse qd uolencia n
plimplit: fraude eu magis ag

gressus est. **Q**uid hinc de erat que
nra custodiebat. docebat uitas: re
gebat iusticia: par fouebat. **S**ed
heu homo iste ad multa punitie & in
sipientia sibi descendit de iherusalem
iherico. **S**ingunde incidit in latrones
aquib' & ante omnia legit' despoliat.
An no despoliatus. qui dno ueniente
nidu se esse conquerit. **N**ec uero
potat reuestiri. ul' ablata sibi acci
pe uestimta. nisi sua xpc amitteret.
Picut eni uiuificari in aia nisi intue
mente corporali morte xpi no potuit
ita nec reuestiri sine eius despoliaco
ne. **E**t inde syp' has qtuor partes
uestimti qd amiserat p'mus & uetis
homo in totide quonq; diuisa sūt secū
di & noui hois uestimeta. **A**n forte
queris & timita in consuetude que no
diuidit: s; forte puenit. **E**go diui
na arbitror ee ymaginē. que in mi
ri no alluta s; insita atq; ipi m'pl
sa nature. diuidi scinditq; no potest.
Ad ymaginē nempe & similitudinē
di fcus est homo: in ymagine arbi
trij libertate. uirtutes habens in
similitudine. **E**t silitudo quidem
p'it. uerūtam in ymagine p'tran
si t homo. **I**mago siquidē ingehē
na ipsa uiri potit no exuri. ardere. s;
no deleri. **H**ec ergo n' scindit: s; for
te puenit: & quocūq; pueniat aia:
ibi erit simul & ipsa. **N**am silitudo n'
sic. s; aut manet i bono: aut si p'ca
uit aia mutat miserabilit'. uime
tis insipientib; simulata. **S**ed qd
spoliatu uirtutib; quatuor. hoiem
dixim: quo nā in singlis sit spolia

69
cus congruū est ut dicam? **P**rodidit
homo iusticiā. cū eua serpentis. adā
mulieris uoci obediuit potius qm̄
diuine. **E**rat tam̄ residuū aliquod
quod asphende possent. idē dñs suo
illo scrutinio inuebat? s; abieterūt
eciā illud: nisi in uerba malicie ad ex
cusandas excusaciones in pctō. **P**ri
or em̄ iusticie portio n̄ peccare: scdā
p̄ penitentiā dampnare pctm̄. **P**ro
dit & m̄iam. cū sic exarsit eua in cō
cupiscencia sua: ut nec sibi n̄ uro
nec filijs parceret nascituris: siml̄
om̄s terribili maledicto & necessitati
mortis adiciens. **A**dā quoq; idig
nacioni diuine mulierē p̄ qua pecca
uerat obiecit: quasi post tergū eius
uolens declinare sagittā. **V**idit enī
mulier lignū qd̄ erat pulchrū ual
de & ad uestendū suauē. & a serpen
te audierat: tanqm̄ deos se se futu
ros. **F**unicl̄s triplex difficile rum
pitur. curiositatis: uoluptatis: &
uauitatis. **N**ec sola mūdus habet
p̄cupiscenciā carnis. cōcupiscenciā
oculor: & supbiā uite. **H**us abstrac
ta & illecta. m̄iam omnē crudelis
mat̄ abiicit. **S**ic & adā qui mu
lieri male misertus est ut cū ea
peccaret. bene noluit miseri aut
penā sustinē p̄ ea. **P**rimata ē eciā
ueritate mulier. primo quidē ma
le detorquens qd̄ audierat: morte
morieris. & dicens ne forte moriam̄.
demū serpenti credens penitus ab
neganti & dicenti: nequaqm̄ mori
em̄. **P**uatus est & adā ueritate.
ubi eam erubuit p̄fiteri: uolatilia

excusacionū opimenta p̄tendens.
Siquidē ip̄a dicit. qui erubuit me
coram hominib; erubesto et ego eū.
Pacem quorū p̄tinus amiserūt. q̄a
nō est pax impijs dicit dñs. **N**onne
enī contrariā legē inueniant in mē
bris suis. quos de nouo pudere ce
pat nuditatis. **T**imui misit eo qd̄
mūdus essem. **N**on sic miser nō sic
paulo ante timebas. n̄ quebas folia
licet corpe nud; sicut & modo. **E**t
hoc sane ut p̄ph̄e illius pabolam p̄
sequam̄. qui sibi obuiasse eas & re
conciliatas in ostulo memorauit.
grauis quidē int̄ uirtutes uidet̄
orta p̄tencio. **S**iquidē uitas & ius
ticia miserū affligebant. pax & mi
sitoria zeli hui; exptes: iudica
bant magis eē parcendū. **V**unt
enī collactānee hee due sibi. quem
admodū & priores. **V**nde et fr̄m̄ ē
ut p̄sentibus illis iulcōne & p̄ua
ritatorē hinc inde cedentib;. p̄ntesq;
molestias fufi cumlantibus p̄mi
nacione supplitij: ille secedent in cor
patris: redeuntes ad dñm qui de
dit. **S**olus siquidē ip̄e cogitacōes
patis cogitabat. cū afflictōis ple
na om̄ia uiderent. **S**iquidem nō
cessabat pax. n̄ ei misericōdia dabat
silenciū: s; pio quodā susurrio
paterna pulsantes mis̄a loquebā
tur. **N**unq̄o metnū p̄riet d̄s. aut
n̄ apponet ut p̄placitor sit ad huc.
Nunq̄o obliuistet miseri d̄s: aut
p̄tinebit iura sua m̄ias suas. **E**t
qm̄uis diu mltūq; uisus sit dissi
mulare pat̄ mis̄acionū. ut itim

satisfacēt zelo iusticie et ueritatis.
n̄ tam infructuosa sunt supplicāciū
importunitas. s̄ exaudita ē in tem
pore oportuno. Forte enī mēpellan
tibus tale dicatur. dedisse respon
sum. **U**sq; quo preces ure. **D**ebi
tor sum ⁊ sororibus ur̄is quas ac
ciuitas uidetis ad faciendā uindictam
in natiōib; iusticie ⁊ ueritati. **V**ocen
tur. ueniant. ⁊ sup hoc ūbo pariter
conferam. **F**estinant ergo legati ce
lestes. ⁊ ut uidere miserā hominū
⁊ crudelē plagam. ⁊ ip̄sa loquatur
angli pacis amare flebāt. **Q**ui
enī fidelis que ad pacē sunt que
rant quā angli pacis. **S**ane ex
delibacōne iunū ascendit uitas
ad constitutā diem. s̄ ascendit usq;
ad nubes. nec oī plane lucida. s̄
subobscura ⁊ obnubilata ad huc ze
lo indignacōis. **F**ctū est ut legim;
in ip̄sa. dñe in celo mīa tua. ⁊ ueri
tas tua usq; ad nubes. **M**edius autē
pat̄ luminū residebat. ⁊ utraq; pro
parte sua qd̄ habebat utilius loque
batur. **Q**uis putas illi colloquio
meruit int̄ esse ⁊ indicabit nobis.
Quis audiuit ⁊ enarrabit. **F**orte i
enarrabilia sunt. ⁊ n̄ licet hominū
loqui. **S**ūma tam̄ controuersie
tocius. hec fuisse uidet. **E**get
mīlacōne creatura racōnalis. aut
mīa. qm̄ mīseā sc̄a est ⁊ mīlabilis
ualde. **V**enit temp̄ miserendi ei.
quia iam p̄terit temp̄. **C**ontra
uitas. oportet m̄q̄ impleri s̄ ino
nē que locutus es dñe. totus mo
riatur adam necesse est cū om̄ib;

qui in eo erant qua die uetitū po
mū in p̄uaricacōne gustauit. **U**t
quid ergo ait mīa. ut quid me ge
nuisti pater. cicius piturā. **D**icit
enī uitas ip̄a qm̄ mīa tua p̄t et
nulla est. si nō aliqū miseris. **D**i
nihil autē ⁊ illa econtrario loqueba
tur. **Q**uis enī uestiat qd̄ si p̄ocam
sibi p̄uaricator. sententiā mortis e
ualerit. p̄t n̄ p̄manebit iam met
nū uitas tua dñe. **E**cce uero un;
de cherubin ad regem salomonē
suggit eē mittendas. qm̄ filio iust
datū est omne iudiciū. **E**t in eius
ḡ aspectu mīa ⁊ uitas obuiauerūt
sibi. eadē que sup̄ mēnū uerba
querimonie repetentes. **F**ateor autē
uitas zelū bonū habet mīa. s̄ uti
nam scdm̄ sc̄iam. **N**ūc autē quid
p̄uaricatori potius qm̄ sorori iudi
cat eē partendū. **A**t tu m̄q̄ mi
sericordia neutri partis. s̄ tanta in
dignacōne seuis in p̄uaritatore
ut iuoluas parit̄ ⁊ sororē. **Q**uid
male merui. **S**i quid habes adū
sū me dicato mi. **S**im autē. quid me
p̄sequeris. **G**randis p̄trouisia
fr̄es. ⁊ intricata mīnū disceptacō
Quis n̄ illic dicet. bonū nob̄ erat
si uatus nō fuisset homo iste. **H**ic
erat dilectissimi. om̄i no sic erat. n̄
uidebat qm̄ erga hoīem siml̄ m̄
s̄cordia ⁊ uitas possent cōseruari.
Sumq; adiceret uitas m̄p̄m ip̄
iudicē partis sue mīa retorquere
dicens. cauendū om̄ino ne fieret
irritū ūbū patris. ne sermo un;
⁊ efficac̄ qualibet occasione eua

cuaret. parcite q̄so aut par. parci-
te ubi huiusmodi: nō uos talis alt-
cacio decet: uirtutū est inhonesta
otentio. Porro uider inclinans se
digito scribebat intra. Prout aut
ūba scripture que par ip̄a legit in
aurib⁹ om̄iū. ea siquidē p̄ius alli-
debat. Nec dicit p̄i si adam n̄ mo-
riatur. et hec dicit p̄i nisi m̄iam
p̄sequat. Fiat mors bona et h̄t utra-
q; qd̄ petit. Obstupuere om̄s in ū-
bo sapie. et forma p̄p̄ositionis parit̄
atq; iudici. Siquidē manifestum
fuit nullā eis querimouie occasio-
nē relinqui. siquidē fieri posset
qd̄ utraq; petebat. ut et moreret
adam et p̄sequer̄ m̄iam. S; id quom̄
fiet inquit. Mors crudelissima
et amarissima mors triblis et ip̄o hor-
renda auditu: bona fieri quam
fieri potit ratōne. At ille. Mors
m̄it̄ p̄cōr̄ pessima. S; p̄ciosa potest
fieri mors scōr̄. An n̄ erit p̄ciosa si
fuit uite ianua. porta gl̄e. Preci-
osa inquit. S; qui fiet istud. Fie-
ri ait potest. si excaitate moriatur
quis. utiq; qui nichil debeat mor-
ti. Neq; enī detinere potit mors ī-
uoxiū. S; forabitur ut scriptū est
maxilla leuiathan. et destruet̄ pa-
ries medius. soluetq; chaos mag-
nū. qd̄ n̄t̄ mortē uitāq; firmatū
ē. Nimirū caritas fortis ut mors
īmo et fortior morte. si fortis illius
intrauit atriū alligabit eū et diri-
piet utiq; uasa eius. S; et ip̄o tran-
situ suo ponet p̄fundū maris uia
ut t̄seant liberati. Bonus visus

40
est sermo ut pote fidelis et dignus
om̄i acceptatione. S; ubi potit ille
innocens inueniri. qui mori uelit
n̄ ex debito: nō ex malo m̄ito: S; ex
beneplacito suo. Circuit ueritas
orbem t̄re. et nemo m̄idus a corde.
nec infans cui est un⁹ diei uita sup-
t̄ram. S; et m̄ia celū om̄e plustrat.
et in anglis quorū ne dixim̄ prauita-
tē. minorē inueit̄ caritatē. Nimi-
rū alij hec uictoria debebat. quo ma-
iorē nemo caritatē haberet. ut aīam
poneret p̄ seruis inutilib⁹ et indignis.
Nam et si ip̄e iam nō dicit nos seruos.
hoc ip̄m̄ in m̄se dilectōis est. et exi-
mie dignacōis. Nos aut̄ et si om̄ia
que p̄cepta sunt nobis facem⁹. quid
aliud dicē deberem⁹ nisi quia serui
inutiles sum⁹. S; quis enī sup̄ hoc
uenire p̄sumeret. **B**eteunt
ad p̄stituta diē. uitas et m̄ia. anxie
plurimū n̄ in uento qd̄ desiderabant.
Cum uō seorsū par consolans eas.
uos inq̄t uestitis quit̄m̄ nec cogi-
tatis. n̄ est qui faciat bonū hoc n̄
ē usq; ad unū. Qui consiliū dedit.
ferat auxiliū. Intellexit rex qd̄
loquetur. et ait. Peuitet me fe-
cisse hōiem. Pena inq̄t me tenet.
m̄ incubit sustinē penā. penā iam
agē p̄ hōiē que creau. Tunc
ergo dixit. Ecce uenio. Non enī
potest hic calix t̄sire nisi bibam
illū. Et accersito p̄cū gabriele.
uade inq̄t dic filie syon. ecce rex
tuus. Festinauit ille et ait. Ad-
orna thalamū tuū syon. et suscipe
regem. Porro uenturū regem.

mīa & uitas p̄uenerūt. sicut scrip-
tū est. Misēria & uitas p̄cedent faci-
em tuā. Iusticia thronū p̄parabat
sedm̄ illud. iusticia & iudiciū p̄pato
sedis tue. Pax cū rege uenit. ut
p̄phā fidelis inuēret. qui dixit pax
erit in t̄ra n̄ra cū uenit. Inde ē qd̄
nato dño angloꝝ chorus canebat.
pax in t̄ra hōib⁹ bone uoluntatis
Sed tunc iusticia & pax osculate
sunt. que n̄ modice uidebant hac-
ten⁹ dissidere. Prior enī si qua eāt
ex lege iusticia n̄ osculū. sed aculeū
magis habebat. uirgens magis
timore. qm̄ puocans dilectōne. **S**
nec habuit illa recōciliatōne. sicut
h̄t nūcque ex fide noscīt eē iusti-
cia. Alioq̄m̄ quid eāt qd̄ nec abra-
ham nec moyses nec ceti iusti tem-
p̄is illius in obitu suo pacē illam
b̄titudis et̄ne app̄hende. aut reg-
nū pacis potant intrare. nisi qd̄
m̄ime ad huc iusticia & pax se se
fuant osculāte. **E**x hoc sane di-
lissimū feruenciore nob̄ zelo sectā
da iusticia ē. **S**iquidē iusticia et pax
osculate sunt & indissolub̄le ami-
ciciā m̄iere fedus. ut quicūq̄ tel-
timoniū iusticie secū tulit. hyla-
ri uultu iam & amplexib⁹ letis ex-
cipiat a pace. in idip̄m̄ dormiens
& requiescens. **I**tem *uote supra*

Quod iudicare est fr̄es
in sollempnitate
hodierna dñice
annūciatōnis ue-
lut amenissimā
quandā planicie.

simplicē n̄re repacōnis hystoriam.
In iungit noua legatō anglo gabri-
eli. & nouā uirgo p̄fessa uirtutem.
noue salutacōis honorat obsequio.
Antiqua excludit maledictio muli-
erū. nouā noua mat̄ accipit bene-
dictionē. **I**mplet p̄grām que p̄cu-
piscenciā nescit. ut sp̄u sup̄uiciente
altissimo pariat filiū. que uirū
dedignat̄ admittē. **I**ntrat ad nos
eadem porta salutis antidotū. qua
uenenū serpentis in̄grediens uirū
sitate quis occuparat humani. **I**n
nīos huiusmodi flores ex h̄is fa-
cile est legē pratis. s̄ intueor medi-
am metuende p̄funditatis abyssiū.
Abyssus plane in̄p̄scrutabilis in-
carnatōis dñice sac̄mentū. abyss⁹
impenetrabil⁹. sibi caro sc̄m̄ est.
& habitabit in nobis. **Q**uis enī nel-
tigit. quis attingat. quis app̄hen-
dat. **P**uteus altus ē. & in quo
hauriam n̄ est in. **V**erūtām so-
let in̄dū sup̄posita puteis hūmē-
tare linteamina uapor exalans.
Ppterea sane lit̄ irrumpe uerear-
p̄e p̄sciis infirmitatis. frequent̄
tamē uelut sup̄ os hui⁹ putei exp̄-
do ad te dñe man⁹ meas. p̄ eo quod
aīa mea sicut t̄ra sine aqua tibi.
Et nūc siquid ē qd̄ ascendente de-
orsū nebula tenuis ebibit cogita-
cio. uobis fr̄es modicū illud sine i-
uidia p̄mūtare p̄posui. uelut exp̄-
so linteamine uel exigua refin-
dens celestis stillitidia rois.
Quero igit̄ qua racōne fili⁹ magis
icarnat⁹ sit qm̄ p̄r aut sp̄e sc̄us. cū

totius trinitatis n̄ in equalis sit
gl̄a. s̄ et vna eademq; substantia.
His quis cognouit sensū dñi? aut
quis cōsiliarius eius fuit. **A**l-
simū est mystiū. nec nos oportet
temē sup hūtemodi p̄cipitare sen-
tentiā. **V**idet tam̄ nec p̄is n̄ sp̄c
īcarnatōne in pluralitate filior̄ ef-
fugisse cōfusionē. dū alius di alius
hōis filius dicitur. **V**idetur et id
marie congruū. ut is speciali filio
fieret qui filius erat. ne quid esset
ambiguitatis in noīe. **D**eniq; ip̄a
est uirginis n̄re gl̄a singularis. et excel-
lens p̄rogatiua marie? quod filiū
vñ eundemq; cū dō patre meruit
h̄re p̄mune. qm̄ sane p̄isse constat
si n̄ filius incarnaret. **H**is nec nob̄
similis alia dari posset occasio spe-
rande salutis et h̄editatis. **F**actus
siquidē p̄moneit̄ in multis fratrib̄
qui vngētus erat. ascisset eos sine
dubio in h̄editatē. quos uocauit
in adoptionē. **S**i enī fr̄es. et cohere-
des. **S**ic q̄ xp̄c ille mediator fi-
delis sicut in p̄sona vna di hōisq; sub-
stantiā copulauit ineffabili sacramento.
sic et in ip̄a reconciliatōne p̄silio usul-
aptissimo? mediā nō deseruit equita-
tem. utrisq; tribuens qd̄ oportebat?
honore deo. homi miseratōne.
Nec enī optima int̄ offensū dñi et
reū seruū forma p̄positōis. ut nec
honorandi dñi zelo seruus opp̄mat̄
austiore sententiā? nec rursum dum
hūc p̄descendit̄ in modaciū. ille
debito fraudet̄ honore. **A**udi igit̄
et diligent̄ observa anglicā in hui?

71
mediatoris orni distribuōne. **M**ā
inquit̄ i altissimū dō. et intra par
hōibus bone uolūtatis. **H**uius
deniq; gr̄a obseruatōnis fidei reco-
ciliator xp̄o nec timoris sp̄c defuit
quo pat̄ semp̄ reuēntiā exhiberet.
semp̄ ei deferret? semp̄ ei quereret
gl̄am. nec sp̄c pietatis. quo miseri-
cordit̄ p̄p̄atetur hōibus. **V**nde
et necessariū quoq; habuit sp̄ritū
scie. p̄quē timoris p̄ter et pietatis
distribuō fieret in p̄silia. **E**t nota
qd̄ in p̄mo illo parentū n̄rōr̄ p̄cto-
res quoq; auctores extitunt. sed
manifeste defuerūt tria trib̄. **D**ico
enī euā. dyabolū. et adam. **N**ō h̄nt
euā sciam. que ut ait ap̄ls. seducta
ē in p̄uaricatione. **V**erū hec qui-
dē serpenti n̄ defuit. qui callidior
describit̄ cetis aiāntib̄. s̄ pietatē
malignus n̄ habuit. qui homicida
sc̄is est ab̄micio. **A**dā nero pius
forte uidetur mulierē nō contristan-
do. s̄ timorē dñi dereliquit. uoci
illi obediens pot̄ qm̄ diuine. **V**ti
nam magis timor dñi p̄ualuisset
in eo. sicut de xp̄o signant̄ legitur.
qua repleuit̄ eū sp̄c nō pietatis sed
timoris. **I**n omnibus enī et p̄ omnia
pietati p̄ unox̄ timor dñi preferen-
dus ē. et solus ip̄e est qui totū sibi
debeat hominē uendicare. **I**n his
ergo trib̄. timore. pietate. sciencia.
mediator n̄r̄ reconciliauit hōi in es
dō. **N**am i cōsilio et fortitudie de
manu adūlarū liberauit. **C**onsilio
siquidē. pristino iure p̄uauit hos-
tem. data potestate ut manū inice-

ret innocenti. fortitudie pualuit. ne uolent possit retine redemptos. dñi uictor. ab inferis redit et uita omniū cū eo surrexit. Arunde cibatur nos pane uite et intellectu. potatur aqua sapie salutaris. Est enī intellectus rerū spūaliū. et inuisibilū uerus aīe pāis. pfirmans cor nrm et ad omne opus bonū roborans et in omni exercitio spūali. Carnalis autē qui nō pcepit ea que sūt spū di. s; stulticia illi uident. gemat et lugeat. dicens. Aruit cor meū quia oblitus sū comedere panē meū. Ecce enī uera et pfecta uitas est nō prodesse hōi si mūdū unūcūq; lucret. aīe uō sine detrimentū faciat. S; quādo id cape possit auarus. Sine causa laborat. quisq; ei psuadere conat. Ut quid hoc. Nempe quia stulticia illi uidet. Quid uerius. quā nugū xpī eē suauē. Appone homī seculari. et uide si nō lapidem magis qm panē reputabit. Et certe huiusmodi intelligentia uitatis mēne uiuit aīa. et hic cibus ē spūalis. Non enī in solo pane uiuit homo s; in oī uerbo qd pcedit de ore di. Verū tamē donec sapiat tibi uitas. nō sine difficultate ad interiora trahit. Vbi uō in ea cepis oblectari. iam nō cib; s; potus est. et sine difficultate intrat ad aīam. quo intellect; spūalis cibus intelligentie. potu sapie digerat. ne ipius interioris hominis artib; id est affectib; siccitate laborantib; oneri magis sit qm utilitati. Ex omib; ergo que saluandis

fiānt plis necessaria. nichil penitus defuit saluatori. Ipe enī est de quo p̄ciuit ysaias. Egredietur uirga de radice yesse. et flos de radice eius ascendet. et requiescet sup eū spū dñi. spū sapie et intellectus. spū consilii et fortitudis. spū scie et pietatis. et replebit eū spū timōris dñi. Illud sane diligēt attende qd florem hunc de radice nō de uirga dicit ascensurū. Item si noua xpī caro in uirgine creata esset de nichilo qd estimauere nō uulli. nō de radice flos. s; forte de uirga dici potat ascendisse. Hūc autē qui pōit de radice. sine dubio p̄mū ab origine. p̄mū habuisse matiam p̄batur. Nam quod sup eū spū requieuit. nichil in eo contradictionis fuisse declarat. In nob; quia nō omniū superior est spū nō requiescat. carne nimirū adūsus spūritū et spū adūsus carnē scipiscente. A quo nos p̄ fluctu liberet in quo nichil simile fuit nōius homo qui uerā carnis mē suscepit ymaginē. s; uetus fermentū concupiscentie nō suscepit. Amen. Item uñ sup

D Ascendet sicut pluma in uellus et c. O singularis glā marie. o gloria uirgīs. o gratia saluatoris. o grā admirabilis. o grā singularis. Vt uenda dignatō plis. stupenda dignitas matris. qualis quanta uite dignatio plis. filiū p̄ris fieri filiū hominis. dñm glē fieri filiū marie.

qualis quanta ue dignitas matris ha-
bere fructu fecunditatis cum flore
uirginitatis? inuigine habe filium non
qualemcumque sed deum. Vere singula-
ris gloria marie. Descendet sicut plu-
uia in uellus et **Q**uis quo. unde
ul' qui descendet. sicut pluuia in
uellus. **Q**uis descendet. **N**aut
dubium. quia xpc ihc. **I**nde que-
ro ul' quo. de sinu patris in utero vir-
ginis. **I**nde quis ueniendi modus.
Sicut pluuia in uellus descendit.
ut saluum faceret genus humanum
te laudamus deus noster. **E**cce quis uenit.
ecce unde uenit. ecce quo requie-
uit. ecce qui descendit. **Q**uis
uenit. **H**ic erit magnus et fili-
us altissimi uocabitur. **U**nde uenit.
A summo celo egressio eius. et egressio
eius adiebus eternitatis eius.
Quo descendit. **E**cce uigo percipiet
et pariet filium et uocabitur nomen
eius emmanuel. **Q**uomodo descen-
dit. **S**icut pluuia in uellus. et
stillicidia stillantia super terram. **Q**uod
facit pluuia in uelle? stillicidium
in tellure. **Q**uid in quibus operatur
aqua in lana? uonda mitra. **P**ro-
fecto et absque ambiguo lanam lauat
et terram rigat. **L**auat ad emundati-
onem. rigat ad fructificationem. **S**ic
perfecto una eademque aqua sapientie
salutaris. una eademque gratia
saluatoris. uirginem matrem fecun-
dat et mundat. **M**entem mundat. uen-
trem fecundat. **M**undat mentem ad
summam puritatem. fecundat ven-
tre ad excellentissimam plenam. **O**

172
summa puritas. o singularis fecundi-
tas? quam benedictus fructus uentris.
quam gloria puritas mentis. **B**ene-
dicta tu inquit in mulieribus et benedictus
fructus uentris tui. **S**ingularis
gloria marie. **D**escendet sicut plu-
uia in uellus. uirginem mentis. **D**es-
cendens sicut stillicidia stillantia in-
terram uirginem carnis. **I**lla emun-
dauit. istam fecundauit. **I**nde nunquid
mundauit solam mentem? nunquid fecun-
dauit solam carnem. **I**mmo absque
omni ambiguitate et sine omni contra-
dictione mundauit mentem et carnem.
fecundauit carnem et mentem. **U**na
eademque gratia saluatoris exterit
ignorantiam mentis. exterit om-
nem concupiscentiam carnis. **U**na ea-
demque aqua sapientie salutatis carnem
uirginis fecundauit ad plenam. et men-
tem matris ad omnem uirtutem. **I**na-
itatem et eandem mentem reddidit uicis
uicium. uirtutibus plenam. uirtutibus
carni contulit fructum fecunditatis.
et seruauit florem uirginitatis.
Vere singularis gloria marie. **Q**uid
est uellus nisi lana a carne decisa?
et a carne sublata. **O** quale uellus
illud uirginem pectus longe remo-
tum. valde alienum a desiderijs carnali-
bus et sordidis corporis passionibus?
O quale uellus uirginem mentis
mundi cogitat? **O** quale uellus uir-
ginis pectoris casti affectus. **O** qua-
le uellus uirtutum omnium ornatus.
Quis non gaudeat se ueluti posse
de uirtutum uelle bene uirginis marie.
O quibus. o qualis. o quam gloriosus

ornatus ecclesie catholice. de hoc vel
lere virginis marie. Omnis gl'a ei'
filie regis abintus infimbrijs aureis
circumacta uarietatu'. s; de hoc
uelle virginis marie. **P**ilis carnis.
pilis sordidis. pilis caprimis adig
nomina tegminis. si no hoc uel
lere uestiaris. **C**ompa si placet
pilos cu lana. et excompacōne col
lige si placet q' sit spalis gl'a in vir
gine et ex uirgine maria. **C**ollige
lanā in piloz opacōne. et ex eius
qualitate collige sublimitate. et
subtilitate mentis uirginee. **O**
cogitacōnes sbtiles. o. sensus subli
mes. qui de mente uirginea surgūt.
qui se no in piloz morem. s; i lane
similitudine sbtilius et longius ex
tendūt. **O** sbtiles. o. sbtiles vir
ginis intellectus. o. sbtiles. o. sbtiles
uirginis affectus. o. speciosū. o. gl'osū
uirginis pectoris uellus. **E**x hoc
pectore omniū uirtutū. ex hoc p'tore
toti gr'e cumulus. et ecce qualis
uirginis marie uellus. **S**pecialis
gl'a in uirgine et ex uirgine maria. descē
dit sicut pluuia in uellus et sicut stil
licidia stillantia in t'ra. **Q**ue est
illa t'ra? nisi matris diu' caro uirgi
nea. **R**orate celi desup et nubes plu
ant iustū apiat t'ra et germiet salua
torē. **D**e hac t'ra uitas inqt p'p'ia or
ta est. **E**x hac t'ra. g'minat illud
lignū fructifer qd plantatū ē sec'
decursus aqz. qd fructū suū dabit
in tēpe suo. **D**e hac inq'm t'ra g'mina
ut lignū uite. nec qualiscūqz. sed
uite etne. et in etnū b'te. **O** lignū

uerū? o lignū fructiferū: o lignū
salutifer. **F**lores habet interne
pulchritudinis. fructus h't eterne
b'ficidīs. **O** res miranda et ualde
stupenda. **I**n uno eodemqz ligno.
sic fructus aduenerūt ut flores nō
recedant. sic fructus maturestūt.
ut flores nō marcescant. **I**n hac t'ra
iuentus est lapis ille sine manibus
excisus. qui creuit i montē mari'.
et impleuit uniu'sam superficie terre.
Puto quia in hac t'ra secūdu moysi
sententiā nascit aurū. et aurū ill'
t're optimū ē. **I**bi iuenit **bedellium** **bedellium**
et lapis onichin'. **S**; quid dicitur su
u' de illi' t're auro. tam optimo auro
tam p'cioso. **P**uto qd scdm hoc qd
in job legit. qm et hunc auro locus ē
i quo conflat. **S**; quis queso hui'
oflatois locus. **A**n forte est ipse
uter' uirgineus. **Q**uis hui' opis
oflatois atqz mūdator? nisi spc scs.
Hui' sane opacōne iuentre uirgi
nali oflatū est aurū et decoctū ad
purū. natura hūana purgata. et
ab omi labe mūdada. ubo uita.
et in unā plonā iuncta. **I**n hoc cō
flatorio. et ex hui' modi auro forma
tus ē anulus lapis p'ciosus ipolit'.
forma sūmi regis et ymago ipres
sa et plene expressa. **A**urū opti
mū. caro est xpi? lapis p'ciosus
aīa xpi. figura et ymago patris
diuinitas xpi. **Q**ui cū sit splendor
gl'e et fig'a sbstantie ei'. nichilomi'
tam hūanitati nr'e est unitus. et
ex duabus naturis tribu'qz sub
stantijs q' in unū anulū est con

nunctus mediator di & hoim homo
 xpc ihc. **H**uius anuli signatlo sig
 natu est illud edictu uel cyro
 graphu. in quo libata e captiuitas
 iudeor. **H**ic est anulus aman pn
 cipi oblatu & mardocheo regia de
 mentia missus. & que hetica pusi
 tas pdidit. ordo doctor catholicoz
 acquisiuit. **E**cce qualia & quanta
 bona stulit nob virgo & mat uostri
 saluatoris. **E**xenus uelle uestim
 & ornami. ex fructu tre illius pascim
 et sanam decoram & coronamur ut
 in etnu gloriem.

Ite unde supra

Millus est gabriel
 angelus a deo in
 ciuitate galylee
 cui nomen naza
 reth. **M**iraris qd
 nazareth parua

ciuitas: et tanti regis nuicio illustre
 tur. & tanto. s magni latet in pua
 ciuitate thesauri. **L**atet in qm. s
 homies latz. no deu. **A**n n thesauri
 di maria. **U**bicunq; illa. & cor eius.
Oculi eius sup ea. **U**bicunq; respicit
 humilitate ancille sue. **N**ouit celum
 vngenu di pfs. **S**i nouit celu et
 nazaret. **Q**uid ni sciat patria sua.
Quid ni nouit hereditate sua. **C**elu
 ex patre. nazareth ex matre uendi
 cat sibi: sicut ipse se & filiu dauid. &
 dnm ee testat. **C**elu celi dno. tram
 aut dedit filius hoim. **L**edat q ei
 utriunq; necesse est in possessione q
 no in dno. s et filius homis e. **A**u
 di ecia qm tram sibi tanqm filius
 hois. n ni uendicat. s et amittat

tanqm sponsus. **F**lores apuerunt
 intra. **N**eq; hinc discrepat. quod
 nazareth intptat flos. **A**mat flo
 rigeram piam sua. flos de radice pel
 se & libent ut lylia pastit flos cam
 pi & lilium uallu. **C**omdat flore pulch
 rudo suauolencia. & spes fructus: gra
 triplex. **T**erz reputat florem ds
 & bn ei pplatz inte. si tibi nec honeste
 uisacoms decor. nec bone opim
 omis fragrantia: nec intentio desit
 future retribuciois. fructus enim
 spe est uita etna. **N**e timeas maria
 in uenisti gram apud dnm. **Q**uam
 gram: gram plena. gram singla
 re. **S**inglare an gualem. utraunq;
 sine dubio quia plena: & eo singla
 re qu gualem. ipa eni guale sin
 gularit accepisti. **P**o inqm sin
 glare quo gualem. na sola omib
 gram tuenisti. **S**inglare qd sola
 hanc muenis pulchritudine. **g**na
 qd de ipa plenitudine accipiant
 uniuersi. **b**ndca tu i mulierib & bene
 dciis fructus uentis tui. **S**inglare
 quda fructus uentis tui e. s ad om
 nu quide mentes te mediante p
 uenit. **S**ic miru ros tot olim
 in uelle tot in area. s in ulla parte
 aree totus. sicut i uelle fuit. **I**n te
 sola rex ille diues & pdiues. ex ma
 nitus. humiliatus: immens abrenu
 tius. & ab anglis minorat e. **V**er
 deniq; ds & di filius incarnat. **S**
 quo fructu. nempe ut omis eius
 paupertate locupletem: ei humilita
 te subleueni: ei minoratone mag
 nificem. ei incarnatone adheutes

270

deo incipiam' vn' esse cū eo spūs.
Sed quid dicim' frēs? **C**ui nā potissi-
mū uasi grā infundē. sicut supra
meminim'. capax est quidē misericordie
fiducia. pacia uō iusticie. **Q**uale
iam potimus ydoneū grē recepta-
culū exhibē. **B**alsamū ē purissi-
mū. & solidissimū vas requirit.
Quid tam purū? quid ue tam soli-
dū qm̄ hūilitas? **M**erito p̄inde hu-
milib' dat grā. merito respexit
d's hūilitatē ancille sue. **Q**uo nam
merito queris? **E**o utiq; quo aīn
hūilem meritū nō occupat; hūa-
nū. quo min' libe influēt diuine
grē plenitudo. **S**ed ad hanc nobis
hūilitatē. quibus uā erit gradib'
ascendendū. **P**rimo enī cor hōis
quē ad huc peccare delēat. n̄ misē-
ram consuetudinē p̄posito meliore
mutauit. ne sit grē capax. p̄p̄is
uicijs p̄pediat. **S**ecō quoq; ubi
corrigē mores & priores nequitias
de cetero nō iterare p̄ponit. q̄p̄a tam
peccata p̄tita. licet iam amputata n̄
dānī indeant. dū in eo manent.
grā nō admittūt. **M**anēt autē
donec cōfessione lauent'. donec
succedentib' dignis fructib' peni-
tentie remedio fiant. **S**ed ue tibi.
si forte uicijs & peccatis p̄uiciofior
successeit ingrātudo. **Q**uid enī
euidēci' adūsat grē. **D**epestim'
p̄cessu t̄p̄is a furore iustitiam n̄rē.
paulatim refrigescit caritas. a-
bundat iniquitas. ut n̄lūmētur
ī carne qui spū tepam'. **I**nde est
ut unū. sciam' que ad eos dona-

ta sūt nob'. in deuoti p̄t' & ingri-
tudo dūi relinqm'. religiosam
omittim' sollicitudinē. ubi soli curio-
si. faceti. etiā detractores & mur-
muratores vacantes ingris. fugitā-
tes laboris & discipline q̄ciens sine
uota. licet. quasi uō p̄fessi sit etiam
sine uota. **Q**uid ergo tantis re-
pulsam obstaculis. grām nobis
de eē miram'. **I**am uō si ihs iuxta
ap̄lm̄ ut ubi xp̄i ubi grē in eo
habitz. gratis ē. si quis deuotus. si
quis sollicit'. si quis spū feruens.
caueat sibi ne suis fidat mitis. ne
suis imitatur opibus. alioquin ne
huiusmodi quidem aīn intrat. grā.
Mixt' plen' est. nec in eo iam iue-
nit sibi grā locū. **C**onsidet phari-
seū illū orantē. nō erat raptor. non
iustus. n̄ adūl'. **A**n sine fructib' pe-
nitētie erat? **I**eunabat bis ī sab-
bato. decimas dabat om̄i que pos-
sidebat. **S**i ingrātū forte suspicam-
ni. **A**udite quid dicat. **D**s g's ago
tibi. **S**ed nō erat uacius? nō ēat ex-
inanit'. n̄ erat hūilis. s̄ elat'. **N**on
quid sibi deēt studuit scire. s̄ ex-
aggerauit meritū suū. nec erat
solida plenitudo. s̄ tumor. **V**acius
p̄inde redit. qui simulant plenitu-
dinē. nā publican' ille qui ex ma-
nuit se ipm̄ qm̄ uacū vas exhibe-
curant. grām retulit ampliorē.
Nos g' frēs si grām cupim' inuenire.
abstineam' de cetero a uicijs. ut de
p̄titis quosq; peccatis digue penitea-
m'. **N**ichilomin' quosq; solliciti
sint & deuotos nos deo & nē hūiles

exhibe. **H**uiusmodi nempe animas gratantur respicit. pro illo respectu de quo sapiens ait. quoniam gratia et misericordia dei in sanctos eius. et respectus in electos illi. Et forte propterea quare reuocat animam quoniam respicit dicens. reuolte ut in tueamur te. Quo uidehaz uoluptatis. nec in conscientia peccatorum. sed nec in tepore et torpore in gratitudinis aut elationis cecitate persistat. Arquo nos quadruplato periculo reuocare et eripe dignetur. qui factus est nobis a deo pater sapientia et iusticia et sanctificatio et redemptio. ihesu christe dominus noster qui cum patre et spiritu sancto uiuit et regnat deus per omnia secula seculorum amen.

Item Super magnificat

M

Magnificat anima mea dominum. Magnificat uoce. magnificat ope. magnificat affectu. Magnificat laudando. amando predicando. Magnificat. laudandi amandi et magnificandi forma similitudine et matiam dando. Magnificat anima mea dominum. ipsa magnifice a magifico domino magnificata est. In primis ad ymaginem et similitudinem dei anima mea mirabiliter a domino creata est. sed postea in adam miserabiliter deformat. nunc mirabiliter gloriosius. et magnificentia domino renouata est. Magnificat anima mea dominum. Magnificat omnis creatura dominum. sed amplius super omnem creaturam anima mea dominum magnificat. In omni enim creatura

Sermo huius beati Bernardi abbatis

nihil tam magnifice fecit dominus. sicut animam meam. Sicut dominus uoluit sic factum est. Magnificat anima mea dominum. Dominum magnifica uobis te ipsum. Qui semetipsum magnificauit quantum in ipso fuit deum ex honorauit. et ideo non se exaltauit sed precipitauit. Tuum est te ipsum humiliare. domini exaltare. Et exultauit spiritus meus in domino salutari meo. Vide qualis ordo. Prius cytharam postea psalterium tetigit. prius animam postea spiritum posuit. non enim prius quod spirituale sed quod animale. deinde quod spirituale. Et exultauit spiritus meus. extra omnem creaturam. exultauit se ipsum etiam gaudio saltauit. In quo. Non timeo sed in deo salutari meo. et amore eius feruendo. et hoc non pro me sed mediante et salute me salutari meo ihesu filio meo singulariter meo. Deus est deus. meus salutaris. meus est filius. Dominum quidem dicitur esse. sed meum solus filius est. et me mediante omnium salus est. Quia respexit humilitatem ancille sue. Non audet ancilla sua nec oculos ad eum leuare. nisi ipse prior ad ancillam suam dignaretur respicere. Ab illo prius super nos respexit misericordia. quia nos uinum despectos misericordia reddiderat misericordia. Ne autem inter omnes specialiter respexit. cui super omnes singulare privilegium concessit. Et inde quia si fuit contenta dicitur. respexit me. aut respexit ancillam suam. aut respexit humilitatem meam. sed se metipsum de premissis ualde. et firmissima locauit fundamenta ubi tante magnitudinis et pulchritudinis firmiter excipet et seruaret ornamenta. Resper

3^a

ut inquit humilitate ancille sue. Singula
verba sua pondere librata sunt. Sunt enim
ancille et non humiles. Ancilla fuit a-
gar. et superba. dominam suam desperit.
Sunt multe satis humiles. et non usque
ad ancillas. et multe humiles etiam an-
cille. et non domini. Humilitas ergo temp-
tatio sui. ancilla famularum sua deuotione
commendat. Resperit humilitate ancille
sue. Respiciendo me per gratiam suam.
et humilem me fecit et ancillam suam.
Quam inquit. suam me fecit. et in me suum
spirituale opus fecit. Ecce enim ex hoc be-
atam me dicent omnes generationes. Ad-
dilatatam cor. quam pluribus oculis
omnem subito creaturam in una beatitudine
collocandam simul aspexisti. Ecce
inquit. Intuentis est hoc uerbum et dem-
onstrantis. Ecce indeo quid futurum
sit de me. quis fructus procedit ex me.
quod et quanta bona. non michi soli sed om-
nibus generationibus prouentur per me. Bea-
tam me dicent omnes generationes. Beatum
me non dicent. nisi de eadem beatitudine
quam habeo aliquid attingent. Quomodo
eructabit qui non manducat. Beatum
me dicent de cuius bono fructu per-
cipient omnes generationes. Ex meo fruc-
tu benedicent. et cum omnes benedicent.
omnes tamen beatam singulariter me dicent. Omnes
inquit generationes. Generationes celi
et generationes terre. omnes angeli et omnes
electi. Nam et in angelis generationes sunt.
vnde dicitur per spiritum et ex quo omnis pa-
trinitas in celo et in terra nominatur. Alii enim
aliis in celo patres sunt. quibus paci-
na karitate prestant. in quibus generantur
et exprimitur uere paternitatis affectum.

Ex summo enim patre omnis eorum paternitas
nominatur. quia sicut summi et uere patres
omnes patrie diligit et docet et regit.
ita et ipsi secundum donum paternitatis quod
acceperunt subiectos sibi patrie dili-
gant et docent et regunt. Sic et boni
patres. qui sunt in terra a summo patre
paternitatis sue munus accipiunt. secundum
quod et ipsi plus uel minus ad noticiam et
amorem summi paternitatis accedunt.
Omnes generationes beatam me dicent. B. 26
Angelicarum namque generationum nostris per
meum generationem re integrabit. et hominum
generationem in adam maledictam. per benedictam
fructum uentris mei ad eternam benedictionem
regnabit. Int haec et super haec omnes
generationes. beatam me dicent omnes ipse
generationes. Merito ergo domina beatam te di-
cent omnes generationes. que omnibus
generationibus ueram et eternam beatitudinem
genuisti. Quia fecit in magna
qui potens est. et sanctum nomen eius.
Hoc inquit quod omnes generationes me benedi-
ficant. non in me attribuo. non meis ascri-
bo meritis. sed ei qui fecit in magna.
Ex hoc enim benefactor ab omnibus. quia
ab ipso benedicta sum. quasi in speculum
beatitudinis omnibus preposita sum. Quia fe-
cit in magna. Exp Non enim aliquod
magnum fecit in. sed multa magna.
Magnum est per se. quod uirgo sum. magnum
per se quod mater sum. magnum quod simul
utrumque et uirgo et mater sum. Et cuius
mater. Dei unigeniti plasmatoris et
saluatoris omnium. Fecit in magna.
Non potest narrari. non potest cogitari.
magnitudo et multitudo bonorum que
fecit in. Et quis nunc est ille qui tam

magna fecit tibi. **Q**ui potens est et
 scdm nom ei. Nolite mirare nolite di
 ce qm possut hec fieri. potens est ille
 qm fecit hec. potens est. imo omipote
 tens. **P**otentia eius attendite. q
 omnia quetunc vlt potens est face.
Magna sut que attenditis i me: s
 magna e illa potentia. que ta mag
 na fecit m. **E**x magnis & mirabilib
 que fecit i me. magna & mirabilem
 potentia illi ppendite. **R**e quare
 hec tam magna fecit tibi. **Q**uia
 scdm nom eius. **P**ter nom suu no
 ppt meū meritū. tam magna fecit
 michi. nom suū qd est mirabile &
 scdm et ineffabile voluit i me decla
 rare. **Q**uod e hoc nom. **B**onus.
Quia nemo bon nisi solus ds. **A**r
 go ppt solam bonitate suā tā mag
 na fecit m? quia & potentia et boni
 tate suā in me voluit declarā. **P**o
 tens em singularit & scdm nom eius
 s sicut in ipso scdm est nom ei. sic scdm
 fiet et in nobis. **S**icut in ipso abet
 no pdestinatu est. sic ppleatur in
 nobis. **R**e mīa ei apgeie m pgeies
 timētibus eū. **E**cce nom eius qd
 dicit mīa ei. **V**bi. **I**n progenies.
Audea in omes gentes? ul ab ini
 cio seculi usq; in fine. mīa ei impē
 ditur nō passim s timētib eū. **N**ō
 est psonar accepzio apud deū. **J**u
 deus & gēus barbar & scita seruus
 & lib. masculus & feia in omi gente
 & pgenie. si timet deū et opatur
 iusticiā acceptus e illi. **M**isericordia
 eius timentib eū. **A**t amore incipi
 tur. ut ad amorē pueniat. **N**on

Ortho

de sperent adhuc timētes p peccis
 suis. qm mīa illi sup timentes eū.
Mīa eius remittit peccā timentib
 eū. remissio peccōz nutrit amorem
 sciencib eū. qui aut diligūt eū.
 nomē eius agnoscūt. **A**mor ipa
 noticia est. **S** qnto adhuc a noti
 cia distant. tanto etiā eū min a
 mam. **S**i aut nōdū pfcē possim?
 quia nec pfcē nouim. ul eū amore
 timeam. **Q**ui aut sine amore ti
 met? n filius s seruus e. et hic
 timor penā hē nō mīam. **F**ecit
 potentia in brachio suo. **N**atura
 quidē filij erant ne. s p redemp
 tionē ihu xpi scdm sum filij mīe? qm
 fecit potentia in brachio suo. allu
 gans fortē et uasa eius diripiens.
Alioq; nisi nos filius libas et p
 mortē suā teo recōciliass. nō eēt
 sup timentes blandies mīa s sup
 timētes eū pumens iusticia. **Q**uā
 dispit supbos mente cordis sui.
Quā ergo viuise vie dū mīa & ue
 ritas. sicut sup de mīa qua hīnles
 redemit. ita nūc et de iusticia qua
 supbos iudicat. agit. & qm gemi
 nū pietem ex utrisq; uicissim trac
 tando stituit. **D**ispit supbos
 mente cordis sui. **A**bnicio mīoi
 tam hoies qm angli supbiētes sūt
 dispit. **P**iectus e de celo draco mag
 nus sathanas. et dispit e phūc
 aerē tenebrosū. qm in unitate ue
 ritatis stare noluit. **Q**ui em in ve
 ritate di collicū nō est. in sua ua
 nitate dispit est. **D**ispit sūt sup
 bi qui edificabāt frim babel. qm

7

pona

unitas lingue eorum in multitudine scilla
est. Omnis superbus eo ipso quod super-
bit. dispersus est. Quid enim super-
bia? nisi puluis in altum sublatus et
in ventum dispersus. Dispersit superbos
mente cordis sui. hoc est eos qui
superbunt mente cordis sui. Quia di-
lucide secretum pessime elationis la-
tribulum reserauit. Est enim quedam
quasi bruta et inilis superbia. que omnibus
etiam stultis palam est. que maxime
in carnalium sensuum voluptate mora-
tur. sicut est aut de nitida carne.
aut de pulchra ueste. aut de tibi
aliquo in mundi desidio expleta vo-
luptate gestire. Est et alia que
sibi pulchrior videtur superbia. et tamen
longe turpior. sicut est de scientia vel
potentia. vel de in genium subtilitate.
super alios extolli. et ceteros quasi peco-
ra pro se reputare. que per claros huius
seculi solis occupare. Est et tertium
genus detrimium. ut de virtutibus de-
miraculis. de intelligentiis angelorum
lignis vel mysticis celestibus apud
se gloriari. Isti enim sunt qui superbunt
mente cordis sui. Mens subtilitas
est intelligentie. cor affectio inanis
glorie. Et bene additum est suum. quia
et si a deo aliquam habent scientiam. sed
tamen a se ipsis habent extollentiam.
Omnis ergo gentes superbas dispersit.
pecora campi. uolucres celi et pis-
ces maris. Isti etenim pisces qui
retra rumpunt. qui vtilia riman-
tur. qui inter fideles quasi inanis
humiles esse videntur. sed tamen non de
flumis dulcedine. sed de maris

amaritudine sunt pisces maris. ideo
non celi sed maris semitas pambulant.
Nam et si aliquid celeste quasi in aera
saltando precipiunt. totum in profundum
maris demergunt. At uolucres
celi manifesta leuantur superbia qui pro
temporalis gloria quasi utique sidera tan-
gere sibi inuentur. quale sacra historia
describit. antiochum fuisse vel hero-
tem quales etiam multos hodie. quos
non legem. sed legem licet et iudicem. Pecora
enim terre. hoc est homines gulae tantum et
luxurie rediti facilius resipiscunt ad
aboli laqueo. quam qui preces sunt
in oculis suis. Dispersit igitur superbos
mente cordis sui. quia ex omni genere
superborum quosdam sterit ut metum
peant. et quosdam humiliat ut ad uitam
redeant. Deposuit potentes de sede
et exaltauit humiles. Primo demo-
nes rationes tenebrarum harum qui poten-
tes erant in effectu malicie sue a sua
potentia infirmant. et extians gebu-
sen de iherusalem regni sui sedem in ca-
collocant. Deposuit potentes de
sede. quam prout sermo usque ad regem
summe. hoc est usque ad imperatores
huius seculi. et descendit de solio suo
indutus sacco et cinere et humiliant se
ut ab ira declinaret. Deposuit saul
et exaltauit dauid. Deposuit et su-
perbum achab de sede sicut ad pharaonem
dicit. Nonne uidisti humiliatum achab
coram me. Sed quia in humilitate non per-
mansit. ideo exaltauit humile sed su-
perbum dampnauit. Depouit etiam coe-
tidie potentes huius seculi. alios qui
de ad supplicium eternum. alios ad humili-

tatis regnū. **H**abet in manu sua
staterā suā. et cui uult miseretur. que
uult indurat. **C**ur autē hūc depositū
dāpnat. et hūc repositū saluat. ipse
sibi in thesauris suis reconditū ser-
uat. **U**nū hoc pēto scire licet. quia
si nō hūiliam nō saluam. **E**surientes
implent bonis et diuites dimisit in
anes. **P**rius hūiliauit. postea pa-
uit. **P**phetie spēs ē. futū iam q̄ p̄tita
narrat. nōdū enī bonis impleti sunt
esurientes. **S**i enī boīs impleti. q̄
nō esurientes. **E**t si esurientes q̄m
boīs impleti. nisi forte dicam. scdm̄
illud in que cupistūt angli p̄spice.
qui tamē semp̄ uident faciē patris. et
esurientes sūt et impleti bonis. **H**nt
desidiū in satietate. et satietatē in de-
sidio. **S**atietas illa sine fastidio.
et esurries sine cruciatu. imo ipsa
bta esurries semp̄ satiat eos. **S**ic nō
sicut in p̄ua sic in uia sitiunt et esu-
runt iusticiā. **I**n p̄ua satiabunt cū
māifestabit gl̄a. tū etiā h̄i uia esu-
rientes implent boīs. quia dat illis
estā in tempe oportuno. **B**onis im-
plent. malis euacuant. **I**mplent
boīs. hoc est spēs s̄i donis. **E**surie-
tes implent nō fastidiētes. paupes
satiānt. **N**am diuites dimisit in
anes. **D**iuēs ēat esau. ideo fr̄s
sui dona nō curauit. **H**eo inquit
plura. sunt tua tibi. **D**iuēs erat
ietro sacerdos agnat. moyli. ideo no-
luit sentire ut uent cū eo ad bona
que p̄miserat isrl̄. **D**iuēs ēat yram
rex tyri. ideo ciuitates q̄s separa-
bat ei salomon p̄uipendit. **M**ū

70
qm̄ ḡ diuēs et plenus tibi uide-
aris. ne in anis et uacuis tibi dimit-
taris. **D**ic semp̄ dño deo tuo ege-
nus et paup̄ sū ego. **I**n manu tua
dñe p̄ais et uestimētū est aīe mee.
Si dedis in pane ad extendū et uesti-
mentū quo opiar. eis in m̄dū et
lapis iste insignū. **S**i autē egypto
dedim̄ manū et assiris. ut satu-
rem pane. iam extendim̄ manus
nr̄as ad deū alienū. **A**d hoc ergo
pascit et uestit nos d̄s in uia ista. et
esurientes implet boīs solatōib̄ suis.
ut tandē efficiam̄ isrl̄ id ē p̄templa-
tū. **T**unc enī hoc est in p̄templa-
cōne. **S**uscepit isrl̄ puer suū. **A**m
diu uocat iacob in laboub̄ sudat.
in aliēo quidē s̄ fidelit̄ seruit. **A**t
ubi ad p̄rem suū cū tota s̄ba rediit
iam tūc aliud nom̄ sortit. hoc est
isrl̄. **Q**uāe suscepit dñs isrl̄ puer
suū. **S**uscepit reuertē de meso-
pōthamia syrie. fatigatū labōib̄
et erūpnis. sp̄rantē iam ad inuen-
dā faciē patris. **S**uscepit nutendū
suscepit p̄ficiendū. et usq̄ ad faciē
suā p̄uicendū. **S**uscepit isrl̄ pue-
rū suū. nō sup̄bū s̄ hūilem. nō p̄lo-
sū s̄ lenē. nō uenatorē s̄ pastore.
Et quare suscepit eū. **R**ecordat̄
m̄ie sue. **H**ec sola causa ē. quare
suscepit eū. ut ostendēt diuitias
gr̄e sue in uasa m̄ie tue p̄pauit iglo-
riā. **V**idebat̄ oblitus ēē miseri d̄s
qm̄ usq̄ in finē secl̄brū distulit mit-
tere filiū suū. **S**ic recordat̄ ē quod
nūq̄m oblitus fuit. ut nos semp̄
memores sim̄ et in etnū misericōdias

domini cantem? **S**uscepit israel puerum suum? suscepit naturam. suscepit causam. suscepit negotium eius. **S**uscepit pro filium suum. suscepit in filio puerum suum. id est totum corpus eius apud iusto usque ad nouissimum. **S**uscepit eum in odore suauitatis sacrificium uespertinum. suscepit eum in hereditate in marcescibile et in otaminata seruata in celis. **N**ota quod finalis usus cantici huius mensura est. **A** mensura incepta mensura finit. circa misericordiam ubique usat. **D**icitur locutus est ad patres nostros abraham et semem eius in secula. **V**ltimum iste usus est qui decalogum adimplet. quoniam in decem continetur summum tabernaculum. **I**n hoc usu et promissorum dei ueritas et utriusque testamenti auctoritas et omnium credentium unitas comprobatur. et uerentur ad omnia et ad singula superius dicta referuntur. **Q**uis si dicat. **H**oc et hoc fecit in qui potens est et misericors et iustus et uerax in omnibus uerbis et opibus suis. **I**ta inquam opere impleuit omnia. sicut locutus est ad patres nostros. **E**t semel quidem locutus est deus qui creauit omnia. **S**ed quod semel in ipso eternaliter factum est. hinc qui temporaliter decurrunt semel in ditari non potuit. **U**nus in pharaonem multis modis locutus est patribus. sed tamen non nisi per parum et obscure et per pauca de hoc uerbo agnouerunt. donec nouissime locutus est nobis in filio quem semetipsum expressius intimauit. **N**ec dum tamen uerbum illud nisi per speculum in enigmate. et a paucissimis

uidetur. donec tandem nouissime in splendore sancti eruditio patris ante luciferum gentis ab eis agnosceret. **A** principio quod locutus est ad patres nostros quod in fine seculorum cepit declarari. ut uerum idemque lapis et antiquis patres et nouos filios in uerum fidei caritatisque compagine colligaret. esset quae una colubina et una speciosa et que uenturam credidisset. et que uerentem excepisset. **I**n tunc quos utique patres. eggius et princeps et maximus fuit abraham. in cuius semine estimantur omnes fideles. quibus etiam non loquitur deus per collupnam in die. et per collupnam ignis in nocte. et loquitur in secula super uentura. non per speculum aut per uisionem. aut per somnium. sed per ipsum loquitur semel omnibus facie ad faciem cum tradidit regnum deo et patri et cito deus omnia in omnibus. **S**ermo in palmarum de tribus ordinibus obsequentium christo.

Du sine causa spiritum sponsi parit et dei sui habens ecclesia processionem hodie noua quadam et mira iuncti one addidit passioni. **N**am processio planctum habet passio planctum. **Q**ui ergo sapientibus et insipientibus debitores sumus. **U**ideamus quid utriusque conferat hęc iunctio. **E**t prius quidem quid secularibus indicet. quoniam si prius quod spirituale sed quod animale. **U**ideat secularis anima. **U**ideat et intelligat. quoniam extrema

gaudiū luctus occupat. **P**ropter hoc
 enim qui cetera quocumque cepit facere et docere
 non solum ubi predicans. sed et exemplis.
 quod ante predicaverat per prophetam. quoniam omnis
 caro fenuit. et omnis gloria eius tanquam
 flos fenuit. etiam apparens in carne ma-
 nifeste probare voluit in se ipso. **V**nde
 et processione gloria voluit sublimari.
 quoniam paulo post sibi novit in unum
 die ignominiosissime passionis. **Q**uia
 ergo sperare iam debeat in incerto glorie
 temporalis. cum videat in ipso quod qui
 peccatum non fecit creatore temporum et
 conditore universitatis post exaltationem
 tantam. tantam nichilominus humilia-
 tionem sequi. **I**n eadem enim civitate ap-
 paret eadem. et eodem modo
 de processione gloria
 bus honoratur. et
 gratis et tumel-
 steleratis reputa-
 tore leticie finis
 temporalis. **P**rophetam
 pheta. ut cauter dno hanc emis.
 et non pugnat. id est processione habeat
 quoniam passio non sequatur. **V**obis autem
 hanc tanquam spiritualibus spiritualia con-
 pantes. in processione quidem celestis
 patrie representant gloriam. in passio-
 ne monstrant misericordiam. **N**am si in proces-
 sione quidem venit tibi in mentem fu-
 tura illa leticia et exultatio multa
 nimis. quoniam rapient in nubibus obviam
 christo in aera. si tota concupiscentia vi-
 dere desideras die illam quoniam suscipie-
 tur in celesti iherusalem christus dominus caput
 cum omnibus membris portans triumphum
 victorie. applaudentibus non iam po-

pularibus turbis. sed ututibus anglicis
 clamantibus iudicibus ipsius utriusque testa-
 menti. benedictus qui venit in nomine
 domini. **S**i inquam considerasti in processione
 quo processum sit. disce in passione qua
 sit eundem. **N**ec est enim via vite. tri-
 bulatio pennis. via glorie. via civitatis
 habitaculi. via regni. secundum quod clamat
 latro de cruce. memeto mei donec dum
 venis in regnum tuum. **V**entem in reg-
 num vidit quo cum pervenisset sui memo-
 re fore rogavit. **P**ervenit ergo et ipse.
 et si vis nosse quoniam processione via. eadem
 die meruit. cum domino esse in paradiso.
Tolabile proinde reddit passionis la-
 bore gloria processione. quoniam amanti
 nichil difficile est. **N**ec mireris quod
 in processione celestem dixerim reple-
 vari. quoniam unus et idem intrare susci-
 pit. et si longe aliter. et ab aliis. **I**n
 ac enim processione irrationali iumento
 prope insidet. in illo vero iumentum qui-
 tem futurum est et rationale. quoniam homines
 et iumenta salvos facies donec. **Q**ui si
 mile est illud. ut iumentum sanctus sui ap-
 te. et ego semper tecum. **E**t vide si non
 de processione loquitur cum sequitur. **L**e-
 nuisti manum dexteram meam. et in volun-
 tate tua deduxisti me. et cum gloria
 suscepisti me. **I**bi certe ne ipse qui-
 de pullus deerit. quoniam et si mur-
 muret hereticus pueros venire non
 sinens. puulorum baptismati detra-
 hens. qui parvulus natus est. et prima
 elegit acie puulorum. innocentes loqui-
 tur. **H**odie quocumque puulos a gratia non exclu-
 dit. quia si pietati in congruum. nec
 maiestati eius difficile est ut sup-

pleat min^{us} gr̄e. q̄d min^{us} in eis habet
natisa possibile. **I**bi ū ramos arbor-
nō uilia uestim̄ta ppl̄aris turba pro-
sternet: s̄ demittent pennas suas
aīalia sc̄a. deponent coronas suas
ante thronū agni. viginti quatuor
seniores: ⁊ uirtutes om̄is anglice q̄
quid habent glorie ul' decoris totū
ei attribuat. totū attribuit illi.
Tam uō qm̄ de iumēto ⁊ uestibus
ac ramis arborū mencio facta est.
psidare diligentius lib: triplex ob-
sequiū. q̄d in processione hac exhibe-
ri uideo saluatori. **P**rimū quidē
aiumēto cui insidet: secūdu ab hys
qui uestim̄ta psterunt: tciū ab hys
qui ramos de arborib' cedere p̄hibe-
tur. Nonne tam om̄s reliqui ex
eo q̄d habūdabat sibi mittūt ⁊ q̄
sine labore dño obsecunt: solū uō
iunū semetipm̄ exponit eius
sequo. **S**ilendū michi ē ut elaci-
nē caueatis: an magis loquar ut
beat̄is solacionē. **I**umētū cui
insidet x̄pc. nōne uos estis: iuxta
p̄ceptū apli gl̄ificantes ⁊ portantes
dēū in corpib' ur̄is. **E**xpendunt
enī seclares hoīes in obsequiū dñi
nō quidē corpa: s̄ que adiacent
⁊ sūt necessaria corpib'. cū de trena
substantia elemosinas largiuntur.
Plati s̄ ramos cedūt de arboribus
ūbi causa tū de fide ⁊ obedientia
abrah̄e. de castitate ioseph. de man-
suetudie moyli. ⁊ ceterū scōrū uir-
tutib' englizant. **V**erū tam ⁊ hū
de p̄mptuarijs plenīs largiuntur. ⁊
im q̄d accepit gratis. gratis nich

ilominū dare iubent. **O**m̄s tam̄
si fidelit' suo quisq; intentus fuerit
misterio. in processione sūt saluatoris:
⁊ cū eo ingredunt' in sc̄am ciuitatē.
qm̄ tres p̄uidit p̄p̄a saluandos. **N**oe
cedentē ramos in arche fabricā. dau-
elem i uili edulio ⁊ labore abstinen-
cie sc̄m tamqm̄ iumentū saluato-
remq; portantē. **T**erciū quom̄ iob
bene dispensantē subem̄ hui' mudi.
⁊ de uellerib' ouū suarū paupm̄ late-
ra calefacientē. **C**ui tam̄ ex processio-
ne illa ih̄c p̄m̄quior. cui de tribus
admirabilis salus incunior facile credo
potestis adūtere. **I**te vñ sup̄ de
passione x̄pi ⁊ processione ⁊ quatuor
dñib' processions
esse est ut loqua-
hodie breuius
angustia tempo-
Multa quidē
mūstrat p̄ces-
sum. s̄ eadem
impedit ne p̄ura dicē possim'. **C**ele-
braturi sum' hodie processione. ⁊ pau-
lo post audieturi dñicam passionem.
Quid sibi uol' mirabilis ista iunctio.
aut quid cogitauerūt p̄res nostri:
passionē addentes processioni. **N**am
processio quidē merito rep̄ntat hodie.
quia hodie sc̄a ē. **P**assio uō cur ad-
dita est. quā sexta feria constat eē
secutā. **O**ptime utiq; processioni
passio iuncta est. ut distam' in ullā
leticia secl' hui' habē fiducia. scien-
tes qm̄ extrema gaudij luctus oc-
cupat. **P**pt̄ea uō sum' stulti ut oc-
cidat nos p̄sp̄tas n̄ra: s̄ in die bonor

nō immemores sim' maloz & econ
 isto. **I**stis enī mixtū est seclm pns.
 nō seclāribus tantū. s; etiā spiritali
 bus uiris. **N**am & secularib' aliquādo
 que placent. qñq; que displicent
 uident' accidē. & ipis nichilominus
 spalibus uiris n̄ semp tristia n̄ semp
 leta succedūt. s; est vespe et ma
 ne dies vnus. **E**t illud. **V**isitās enī
 diluculo & sbito pbas illū. **V**erum
 hoc intm dū pns seclm manet. uel
 magis manat & fluit. **C**erim post
 hoc seclm. duo futura sūt secula val
 de diuisa & diuisa. ita ut in altero nō
 sit nisi fletus & stridor dencū. mal
 to sola gīarū actio & uox laudis. **A**b
 stget enī deus omnē lacrimā abo
 culis scōrū. & iam n̄ erit amplius
 neq; luctus neq; clamor. s; nec ullus
 dolor. **I**ntm sicut amatores mūdi
 multa patiūtur adūsa. ita nec ipis
 seruis di omnia in hoc mūdo optata
 succedūt. **I**n die ergo maloz memo
 res sint bonoz ne pusillam mes fi
 ant. & impatientes. sicut is de quo
 legim' in psalmo. **C**onfitebit' tibi
 cū bñfecis ei. **I**n die quoz bonoz ne
 i memores sint maloz ne extollant'
 & dicant i habūdancia sua n̄ moue
 bim' in etnū. **D**icit enī seculariū
 rerū pspitas occidit stultū seclāre.
 sic potest & habūdancia spiritalis
 pspitatis occidē in doctū spiritalē.
 atq; ita n̄ spitalē. **S**piritalis quippe
 diuidit omnia. **V**nde aut euemat
 qd stultū occidit pspitas & nō sapiē
 tem. alibi habemus. **C**or sapien
 tis ubi tristitia. & cor stulcor ubi

leticia. **M**erito p̄inde ait. **B**onū
 est magis ire ad domū luctus qm̄
 ad domū iuiui. **L**icet enī multos
 siangat adūsitās. tam mltō plures
 extollit pspitas. sicut scriptū est.
Cadent alatere tuo mille. sinistro
 scilicet p quod significat adūsitās.
 & decē milia. id est multo plures a
 dextris tuis. in quib' pspitas delig
 nat'. **D**eniq; quia utrobiz p̄clm
 est. orat sapiens & dicit. **D**iuicias
 & paup̄tates ne dedis michi ne forte
 aut diuicie extollent' i supbiā. aut
 paup̄tas deiteret i impatiēciam.
Vnde & dñs sicut i passione paciēciā
 ita & in p̄cessione hūilitatē exhibere
 curauit. **I**n illa enī tamq̄m ouis
 ad occisionē ductus est. & qñ agnus
 corā tendente se obmutuit & nō ape
 ruit os suū. **Q**ui cū p̄titeret nō
 iminabat. s; magis orabat dicens.
Pater ignoste illis quia nesciūt qd
 faciūt. **I**n p̄cessione autē quid.
Parabant se se ipsi ut exirent obui
 am ei. nec eū latebat qui nouerat
 quid esset in hoīe. **P**̄t quod & ip̄e
 paratus ē nō in crēbus aut in equis.
 nō in frenis argenteis. aut in sellis
 auro tectis. s; hūilis a selli tergo se
 dens. suppositis ap̄loz uestib' quas
 ego de p̄ciosiorib' regionis fuisse nō
 credo. **S**ed quid fuit qd p̄cessio
 nē habē uoluit. qui mox futuram
 nouat passiōē. **F**orte ut amarior
 eēt passio qm̄ p̄cessio p̄cessiss'. **A**b
 eodē enī ip̄lo. in eodē loco. & ip̄o tē
 pore paucissimis dieb' m̄positis.
 primo cū tanto triūpho suscept'.

postea crucifixus est. **Q**uā dissimile est. tolle tolle crucifige eū. et bñdctus qui uenit in noīe dñi osanna in excelsis. **Q**uā dissimile. rex isrl. et n̄ habent regē nisi cesarē. quā dissimiles rami uirentes et crux. flores et spīe. **C**ui p̄us p̄stnebant uestimta aliena. ecce suis exiuit. et fors mittit sup ea. **V**e tibi amaritudo pectoris m̄or. p̄t̄ que dissoluenda tanta amaritudo necessaria ē. **J**am ū ad p̄cessionē accedens. tanq̄m quatuor ordines i ea m̄ uideor intueri. fortassis in hac n̄ra p̄cessionē om̄es hodie pot̄unt inueniri. **P**reibant eū aliqui et uia parabant. ip̄i sunt qui uia parant dño ad corda ūra. qui uos regūt et dirigūt gressus ūros in uia pacis. **A**lii sequebant. et hii sūt qui p̄be in sc̄ie conscii deuote secunt et adherent semp uestigiis p̄cedentiū. **A**derant quoq; discipuli tanq̄m domestici. lati eius adhēntes. ip̄i sūt qui partē optimā elegerūt. qui in claustris solido uiuūt. semp dō adhēntes. et eius placitū cōsidāntes. **I**p̄m q̄ iumētū cui insidebat nō desinit. qd̄ designat duros corde. et aīos quodāmodo bestiales. **V**erū n̄ fuit ibi aīaliū huiusmodi copiosior multitudo. n̄ oportuit. **T**ales enī magis oneri sūt q̄m honori. nec p̄t̄ eos p̄cessio ualde gloriosior. **H**uiusmodi namq; cantare n̄ norūt. sed male sonoros dant rugitus. **I**p̄i sūt qui iurga semp et calcariibus egent. **A**ttam̄ nec ip̄os relinquet

dñs dū disciplinā ferre uoluerint. **H**is enī dicit. seruite dño i timore et apprehendite disciplinā ne q̄m irascat dñs et peatis de uia iusta. **P**ost q̄m enī iumētū hoc disciplinā ferre noluerit. quid restat nisi ut abiciat eū dñs cū indignatione quadā. et p̄tin̄ creat auia currens ad sp̄mas et tribulos a quib; suffocat ūbū dī. que sūt diuitie hui; mūdi et uoluptates carnis. **S**i qui tales sūt hinc quibus quis sit odo. et om̄ia onerosa q̄s p̄ngi frequent̄ oporteat et urgeri. obsecra m̄ eos ut de iumētis si forte queant in hoīes cōmutari et p̄putari m̄ aliquos cetoz. ut sint aut de p̄tēntibus. aut de adhēntib; et collateralibus. aut de sequētib;. **O**d si n̄ faciūt obsecro ut uel in eo qd̄ sūt p̄maneant int̄m et patient̄ ferant que salubria sūt et si min; suauia. donec p̄placeat dño respicē hūilitatē eoz. et in meli; aliqd̄ eos p̄mouē. **U**ltis aut̄ ut aliquaten; soleū iumētū m̄m. **S**cim̄ equitē quia cantare n̄ nouit. **N**ec enī de eis est quiditē pollūt. **C**antabiles in erant iustificationes tue i loco p̄gnatōis mee. **A**ttamē vnū ē. quia nem̄i cetoz tam p̄t̄ ē dñs. **N**am n̄ ip̄i qui hinc inde adherent tā p̄t̄ eum h̄nt ut iumētū cui insidet. **E**t audi hoc ip̄m ap̄lyā. **P**e ē dñs hys qui tribulato sūt corde. **N**am et mat̄ que egrotantē nouit filiū magis sonet et amplectit̄ sepius. **N**emo q̄ indignet. n̄cō p̄t̄pnat. dū uoluit xpi ēē iumētū. **A**t enī qui scandalizauit vnū de pusillis istis

illū gūit offendit. q̄ eos tanq̄m ma-
 ter misericordie sue gūio fouet donec
 roborent. Vñ ⁊ morū infirmitates
 patientissime ferendas beatus bñdcs
 amonuit. Quatuor ḡ gñā sunt in
 p̄cessione dñi. Boni prudentes ⁊
 boni simplices. hñ sunt qui p̄eunt
 ⁊ qui secunt. Bonos aut̄ addidi. q̄
 prudentes ñ boni. siq̄m sūt iuxta illud.
 sapientes sūt ut faciant mala. ⁊ sim-
 plices ñ boni stulti sūt. In p̄cessiōe
 aut̄ dñi. nec ūquus locū h̄t nec stul-
 tus. Porro qui adherent ei x̄tēpla-
 tīni sūt. Qui portant ⁊ onerant eo-
 ip̄i sūt duri corde ⁊ parū deuoti.
Sed ecce om̄s sūt in p̄cessiōe dñi.
 ⁊ nemo ex ip̄is faciē eius uidet. Nā
 qui p̄cedūt occupati sūt in paranda
 uia. solliciti circa peccā ⁊ temptatō-
 nes alior. Qui secunt ip̄i om̄ino
 faciē eius uidere ñ possūt. sed sicut
 moysi dictū ē postēiora uident. In-
 m̄tū cui insidet. nūq̄m ad uidentū
 eū lenat oculos. s̄ p̄nū est semp̄ in-
 tram. Qui ū adherent ip̄i aliq̄ndō
 uidē possunt. s̄ raptim ⁊ ñ p̄tinue
 nec plene dñi adhuc sūt i uia. Acta
 mē q̄ntū ad alios ip̄i magis faciē ad
 faciē uident eū. iuxta q̄d itē de moy-
 se scriptū ē. quia ceteris quidē p̄p̄is
 p̄uisiones ⁊ s̄p̄nia. moysi uō faciē
 ad faciē loquebat. Q̄ntū ad plenā
 sane uisionē. ñ ip̄e moyses dñi uiuēt
 i hoc mūdo ip̄etrare potuit faciē
 ip̄ius uisionē. quia sicut ip̄e ait.
 nō uidebit me homo ⁊ uiuet. Non
 uidebor inquit i hac uita. ñ uide-
 bit quis faciē meā in hac uita et

in p̄cessione ista. Ip̄e itaq̄ magna
 pietate sua donet nob̄ sic in ei p̄cessi-
 one p̄seuere dñi uiuim. ut i magna
 illa p̄cessione qua cū sc̄is om̄ib̄ ap̄ic
 suscipiend̄ est ⁊ traditur̄ regnū deo
 ⁊ patri. sc̄am ciuitatē cū ip̄o ingre-
 di meream. *Itē in die palmarū*

de quinq̄ diebus

Quoniam uniuersa fecerit
 deus i pondē ⁊ nūo
 ⁊ m̄sura. specialius
 tam̄ ea opa quibus
 in tr̄is uisus est
 ⁊ cū hom̄ib̄ uisat̄
 est. ⁊ q̄cūq̄ in eis opatus. locutus.
 aut passus ē ita disposuit. ut ne
 minimū quidē momētū. ne unū
 iota a sacram̄to uacaret aut p̄teri-
 erit sine mystio. Quident̄ tamen
 quatuor p̄ximos dies. ⁊ ip̄m quē ho-
 die colim̄ illustrant. die p̄cessiōis.
 die reffectōis. passionis requiescōnis.
 ⁊ resrectōis sue. Notabiles admodū
 dies. ⁊ ut cetos insignes magis. P̄-
 ma siquidē die gl̄am suscipe dignat̄
 est hūanā. ⁊ tam̄ in genti quodam
 tripudio ⁊ exultacōne uniuise terre
 iherosolimā nō p̄p̄is ut hacten̄ con-
 suēt̄ pedib̄. s̄ i uim̄to uectus intra-
 re. Et hec quidē ad passionē p̄paracō
 fuit. excitata hinc marcie in iudicia
 sacerdotū. Sane uenturas aliq̄n tur-
 bas ut rapent eū ⁊ regē facent fu-
 giens legit̄ declinasse. nūc uō nō
 quesitus affuit. ut tanq̄m rex isrl̄
 suscipet. ⁊ p̄dicaret̄ ab eis. qū etiā
 in hec ip̄a p̄conia. eoz q̄d dubiū nō
 est animos excitant. Sic uim̄rū

et de passione aduēte est. **F**uit quāq;
et abscondit se a iudeis. nec uolebat
iam ambulāre i iudea palā quia que-
bant eū iudi iustice. **S**ciens autē
quod uenit hora ei. tanquā potestate
hūc spontaneus ipse se se obtulit
passioni. **D**ecebat namq; pontifi-
ce nōm temptari ponētia p silicudi-
ne absq; pctō. ut tanquā uerū homo
et pspā hōim et adūsa oportune uita-
ret. oportune suscipet. et utraq; rex
in se ipso nob salutare pberet exem-
plū. **U**t enī tempantie ē pconia
ipli et scilicet hui' pspā declināe. sic int'
dū iusticie ē certa quidē dispensatō
ne admittē ea. **P**secutio namq; et
tempalis oīs aduersitas p loco et tpe
prudēt aliqñ fugienda erit. cū au-
tē necesse fuit uiriliter toleāda. **L**e-
in hūc quidē duob' pspitate loquor
et adūsitatē humana oīs uita ūsa-
tur. **N**ichilomin' autē i quatuor
illis notissimis utiq; spēbz uirtus
uniūsa consistit. **I**ta ergo uirtutē om-
nē implē decuit eū. in quo plenius
habitabat oīs plenitudo uirtutū. ut
notū fieret omnibz quā is sciret
habēdare. sciret et penuriam pati.
Non enī di sapia de hūc erat quos
pde pspitas sua. nō dei uirtus de
hūc quos occidē posset aūlio. **U**trū-
q; enī scriptū est quod aūlio nō tamē
omniū s; puulorū interficiet eos. et
pspitas nō quozlibet s; stultorū pdat
eos. **Q**uā modeste tamē hanc ipam
uidet glām suscepisse ad triūpha-
lem occursū in asino uēiens. nō in
curribz aut in equis. et dicebat.

Si quis uob aliqd dixit dicite quia
dñs hys op' habet. **M**agnū opus
opus salutis. **N**empe hōies et iu me-
ta saluare uenerat. multiplicans
miam suā dñs. **I**usticia mē iustacōis
fouet ista dignatio. ut pūm exan-
cilla filiū geniem'. **D**olutus est ad
mandatū dñi qui antea tenebatur
aut nō ualens. aut nolens face bñ-
aut utroq; forci uincto alligatus nō
uolens scilicet nō ualens. **N**on nouit i-
terim puri in dño gratulari p suā
tenet placē ei quod agit et solat in
eo quod sibi deū fieri reputet debitore
sepius memorans quia dñs hys op'
hē. **N**am pcessu tempis i eo magis
afficiet. ut suo sollicitet debito. et
timeat ne forte tantis bñficijs in-
ueniat ingratus. dicens quia seruus
inutilis sū. et bonorū meorū nō eges.
Actq; hec quidē uerax affectio et fide-
lis. **H**ic filius libe cū quo ancille
filius heres eē nō possit. **I**ta ergo
in pcessione. **R**etū ante passionē
afficiōsissim' patē familias resectio-
nē sūc curauit domesticis exhibē.
At in hoc quoz apparuit benigni-
tas et hūanitas saluatoris. cū dilex-
isset suos i fine dilexit eos. **E**t di-
cebat. **D**esidiō desidiāui hoc pascha
manducāre uobiscū aūqñ paciar.
Oportebat enī. **E**xpecterat eos sa-
thanas ut cribraret sicut tritū.
opus erat puenire resectōnē. **D**eu-
q; et resecti paulomin' refererūt. quod
ieiunū fecissent. **N**unc fuit quod nō
in corpora s; maxime corda resectit.
Netq; enī corporal' passio s; temptatō

80
spūalis instabat: nō singlarit ille
futur⁹ esset donec tūlret. **P**a nimirū
hostia sicut sola pdesse potuit. sic
sola sufficit. nec decuit xp̄m simul &
petrū & iacobū ul' iohannē p salute
sua pati. **C**rucifiri tamē cū eo alii
duo fuerūt. s; duo neqm̄ de quib⁹
nulla p̄sus suspicio posset haberi
cāquam ex eis min⁹ efficac' sup̄lere
tur. **Q**uib⁹ ergo panib⁹ incena
refecit ap̄los. **U**t ego arbitror
quib⁹. **M**eus inqt̄ cibus est ut faci
am uolūtate patris mei. **C**ib⁹ utiq;
s; cibus cordis. **Q**uid enī eque con
firmat & roborat cor humanū. nō
ita ī om̄i necessitate p̄fortat & susten
tat. ut diuine executio uoluntatis
uelut ī quenda' aīe uentrē conscia
scil; eius ingesta. **S**ic & sermonē
diuine exhortacōis & p̄missionū ei⁹
solacōnē. & orantiū lacrimas pa
nes cordis eē solus ille ignorat
cui iam aruit cor. p̄ eo nō suū ip̄m
panē p̄medē sit oblitus. **D**up̄ om̄ia
autē. caro dñi uē ē cibus. & cibus
uite. panis de celo uiuus. **N**ullū
ex his in hac tam sollempni cena
dñi defuisse repies si diligent' ad
ūtas. **R**ecūbentib⁹ adhuc discipu
lis surgit acena. p̄cingitur linteo:
aquā ponit ī peluī. discipulor' pe
des abluit & extergit. **N**on est uo
lūtas carnis & sanguis. hec uolun
tas p̄is est & sc̄ificacō n̄ra. **D**eniq;
si nō laueo te ait dñs ad petrū ob
nixius reculantē. n̄ habebis par
tem meā. **S**c̄im⁹ autē quis dixit.
Eum qui uenit ad me n̄ eiciā foras

quia descendi de celo. n̄ ut faciā uo
lūtate meā. s; uolūtate ei⁹ qui misit
me. **O**portune autē & utiq; more suo
post exemplū op̄is exhortacōnē ser
monis adiūxit. **I**n loquendū n̄
nam copiosissim⁹ extitit s̄mo mltis
eos p̄missionib⁹ p̄t̄ instantē maxie
passionē fouere & refocillare cura
uit. **D**e r̄ne sua. de aduentu para
diti. de eor' p̄firmacōne & assump
cōne aliqñ ad se ip̄m. **N**ec multo
post uentū est ad oracōnē. & usq;
t̄io īagonia sc̄us orabat. **U**bi
quidē nō solis oculis s; n̄i membris
om̄ib⁹ fleuisse uidet. **E**ius qd̄ e
crimi s; p̄
mēto qu
nemo qu
tam & ta
p̄mū die
& mandat
Ex hoc ia
In qua uim uolūtatis totū gōm̄e
saluū fecit. sic de toto fecit se hos
tiā salutarē. totū corpus exponēs
tantis sup̄licitis & miris animū
uō gemine cui'dam humanissime
p̄passionis affectū. **H**inc quidē sup̄
merore in cōsolabili sc̄ar' sc̄arū.
inde sup̄ despacōne discipulor'. **I**n
his quatuor crux dñica fuit. & hec
om̄ia p̄t̄ nos passus ē. qui tanta
caritate p̄passus ē nob'. **V**erūtām
que de eo ip̄o erant finē habuere.
sicut ip̄e lam̄tantib⁹ mulierib⁹ ait.
finē utiq; celerrimū & celeberrimū.
p̄mo quidē requiē deinde r̄nem.

Nos quoque si festinemus nullam mercedem
requiem. punitas tribulationes nobis me-
merimus tunc eundem. Et prius qui-
dem donec sumus in tribulatione mag-
nam nobis videtur aspirare requies ne in
requie quidem ipsa ad esilio glorie. ad es-
ilio resursum. **A**nt inquit iam dicit
Ipsa ut requiescant a laboribus suis.
Laboribus quod quiescant qui in domino mori-
unt. Et non quiescant in timore clamore.
Denique in throno dei clamant anime occiso-
rum. quod et si nichil habeant quod molestat
nondum tamen totum habeant quod delectet.
donec requiem resurrectionis. donum sab-

Simo
in re pat
ne dñi
te animo
ne in fruc
e pñseant
hui' tem
sacramēta
iosa est be
nevelo. dante recepta munda. de
uotas animas angustas sensus. affectus
sobrios. puras affectus exhibete tan-
tis carissimatis gratia. **N**imirum ad
monet vos sollicitudinis huius non
nisi spiritualis ipsa iusticia quam professi
estis. Et generalis ecclesie observatio. cui
filius estis. **V**niuersi siquidem christiani
sacra hac septimana. aut presolito
aut presolito pietate colunt. model-
tiam exhibent. humilitate sectantur.
indunt gratiam. ut christo patienti
quodammodo pati videantur. **Q**uis enim
tam irreligiosus ut non pugnet. quis
tam insolens ut non humiliet. quis tam

iracundus ut non indulgeat. quis tam
deliciosus ut non abstinereat. quis tam
flagitiosus ut non contineat. quis tam
maliciosus ut non peniteat huius diebus.
Merito quidem. **N**empe ad est pas-
sio domini. **H**odie terram mouens.
petras scindens. apertis monumenta.
ipse est etiam resurrectio eius. in qua sol-
lemnitate celebrabitur altissimo
domino utinam vestri altissima que fecit
magnalia alacritate et auditate ipse
secentes. **N**ichil in mundo poterat
melius fieri. quam quod ad domino factum est
huius diebus. nichil mundo utili poterat
medari. quam ut ritu perpetuo sin-
gulis celebretur annis memoriale eius
in esilio anime. et memoria habundantie
suauitatis huius eructet. **V**triusque
autem propter nos. quod in utroque nobis salu-
tis fructus. **I**nterque uita ipse in.

Mirabilis passio tua domine ihesu quod
passione omnium nostrum impullamit. pro-
ciata est omnibus iniquitatibus nostris. et
nulli unquam pesti nostre inuenit ineffi-
cax. **Q**uid enim tam ad mortem. quod
non tua morte soluat. **I**n hac igitur
passione fratres. tria specialiter uenit
intueri. opus. modum. et causam. **N**am
in opere quidem pacia. in modo humili-
tas. in causa caritas imodat. **P**a-
ciencia autem singularis quod uidelicet cum
super dorsum eius fabricarent peccatores. cum
sic extendetur in ligno ut dimittat
rent omnia ossa eius. cum fortissimum
illud impugnam quod custodit uestri
vultus foraret. cum fodent manum eius
et pedes. sicut agnus ad occisionem
ductus sit. et tanquam ovis terram

Ad requiem:
dantur nihil fin
amplius dantur
de ratione
verum o erit in
nobis requies
ne in requie

condente n̄ apuit os suū? n̄ adūsus
patrē murmurās. a quo nullus fu-
erat? n̄ adūsus hūanū gen^{us} p̄ quo
que n̄ rapuit exsoluebat. nō deniqz
uel contra ip̄m ip̄m petularē sibi
a quo ptantis hūficijs tanta mala
recipiebat. **P**lectunt aliqui p̄ p̄ca-
tis suis. & hūilit^{er} sustinet: hoc ip̄m
tam eis ad paciā reputat. **F**la-
gellant alii n̄ tam purgandi qm̄
pbandi coronandiqz. & maior i hys
paciā cōmendat. **Q**uoniam nō maxi-
ma censeant in xp̄o. qui i funiculo
hēditatis sue ab hys quib^{us} specialit^{er}
saluator adueniat crudelissimā morte
multat sicut fuit nulli oīno pctm̄
nec actu ip̄o n̄ contractu. & nec i quo
creste posset h̄ns. **N**imirum in quo
habitat om̄is plenitudo diuinitatis
n̄ ymbratice. & corpali. in quo d̄s
est mūdū recōcilians sibi n̄ figura-
tue & s̄balit^{er}. qui deniqz plenus
ē gr̄e & uirtutis. n̄ coopatiue & p̄so-
nali. **U**t faciat opus suū. alienū
est opus ei^{us} ab eo ysnas loquit. q̄a
& opus suū fuit qd̄ dedit ei pater
ut faceret. & alienū ab eo ut talis
talit^{er} sustinet. **I**ta ergo habes in
ope paciēciā. **I**am modū ip̄m
si diligent^{er} attendas. n̄ m̄ agnosces
mitem. & hūilitē corde. **N**empe
i hūilitate iudiciū eius sublatū ē.
cū nec ad tantas blaphemias. nec
ad falsissima q̄ sibi obiebant^{ur} cri-
mina respondet. **V**idim^{us} inquit
eū & nō erat aspectus nō speciosū
forma p̄ filius hōim. & obpbrū
hōim tanqm̄ leplū. nouissimū

81
uioz. plane uix dolorū adō p̄cussū
& hūiliatū. ita ut nō esset ei species ne-
qz decor. **O** nouissimū & altissimū.
o hūilitē & sublimē. o obpbrū hōim
& glām anglor. **N**emo illo s̄blimior
nemo hūilior. **D**eniqz sputis illicitis
ē. obpbris saturatus ē. morte turpi-
sima d̄empnatus ē. cū sceleratis re-
putatus est. **N**ichil ne merebit^{ur} uel
ista hūiliatō que hūc h̄t modū. imo
que tam ē ultra modū. **S**icut ē pa-
ciēcia singlaris. sic & hūilitas admi-
bilis. utraqz sine exemplo. **U**traqz
tam magnifice causa ip̄a cōmendat.
Nimirum caritas ē. **P**er nimiam enī car-
itate suā qua dilexit nos d̄s. ut suū
redimet. nec pat^{er} filio. nec sibi filius
ip̄e peccet. **V**ere nimiam. quia & hec
mensurā excedit. modū supat plane
supeminens uniuersis. **M**aiore inquit
caritate n̄o h̄t. qm̄ ut aiām suā po-
nat q̄s paucis suis. **T**u maiorem
hūisti d̄ne ponens aiām p̄ multos.
Cū enī adhuc iūmici essent p̄ mortē
tuā & tibi reconciliati sum^{us} & patri.
Que nā q̄ uidebit^{ur} alia ul^{ter} fuisse ul^{ter} eē
ul^{ter} fore hūc similis caritati. **V**ix p̄
iusto quis morit^{ur}. tu p̄ iustis passus
es moriens p̄ delicta n̄ra qui uelut
iustificare gratis p̄cores seruos fa-
cere fr̄es? captiuos coheredes. exules
reges. **N**ec sane aliud aliqd̄ paciā
hanc & hūilitatē eque illustrat. quā
qd̄ tradidit i mortē aiām suā? & pctā
multor tulit. etiā p̄nsgressorib^{us} ro-
gans ut nō p̄rent. **F**idelis sermo
& om̄i acceptōne dign^{us}. **Q**uia enī
uoluit oblat^{us} est. **N**on m̄ uoluit &

oblatus ē. s; quia uoluit. **S**olus
nimirū potestate hūit ponēdi aīam
suā nemo eā tulit ab eo. **C**ū accepit
set acetū. dixit. sūmatū est. **N**ich
il restat implendū. iam n̄ est qđ ex
spectem. **E**t inclinato capite factus
obediens usq; ad mortē. tradidit spi
ritū. **Q**uis tam facile qm̄ ilt dor
mit. **M**agna quidē infirmitas
mori. s; plane sic mori h̄tus īmeu
sa. **N**empe qđ infirmū ē di. forcius
ē honūb;. **P**otest hūana uelania
sibi ip̄i imortē sceleratissias inicere ma
nus. s; nō est hoc ponē aīam suam.
Vigere eā magis & uolentē abrum
pere. qm̄ ad m̄itū ponē est. **T**ibi
impie iuda misera plane facultas
fuit n̄ ponendi aīam s; pendendi?
net tradente te. s; trahente laqueo
nequissim; ille sp̄c tuus exiuit. n̄
emissus a te s; amissus. **S**olus in
mortē tradidit aīam suā. qui solus
uirtute ip̄a ē regissus aduitā. **S**olus
p̄fatē ponendi hūit. qui solus fa
cultatē eque liberā hūit resumēdi.
imp̄iū h̄ns uite & mortis. **D**igna
ergo castas tam testimabilis. hūli
tas tā admirabilis. paciā tā insupa
bilis? digna plane tā sc̄a. tā in ma
culata. tam acceptabilis hostia.
dignū est agn; qui oculus ē accipe
fortitudine. facē ad qđ uenit. tol
lere p̄cā mūdi. **A**go autē dico p̄ca
tū triplex. qđ inualuit sup̄ t̄am.
Putatis quia uelim dicē p̄cipitē
ciā carnis? p̄cipiscenciā oculorū.
& sup̄biā uite. **F**unicū triplex
ē qui difficile rumpit. p̄trea m̄

ci trahunt imo trahunt hoc funi
culo uanitatis. s; p̄or ille ternarius
n̄ imm̄ito p̄ualet in elctis. **Q**uoni
em̄ nō illius paciēcie recordatō om
nē arceat uoluptatē. qm̄ nō illius
hūilitatis. **S**idacio sup̄biā uite pr
sus extundat. **N**am caritas illa
digna plane cui meditatō sic mentē
occupet. sic totā sibi uendicat aīam.
ut ouīmo uiciū curiositatis exsuf
flet. **F**ortis igr̄ contra hec passio
saluatoris. s; aliud ego triplex e
que p̄cā queadmodū uirtus cru
cis exp̄ingat dicē cogitauit. & id for
te utilius audiat. **P**rimū quidem
originale? scđm p̄sonale dixim.
tū singlāre. **E**t originale quidem
maximū illud delictū uocat. qđ ap
mo adā p̄trahim; in quo p̄cāuimus
om̄s. p̄ quo morim; uuiūsi. **M**axi
mū plane qđ sic n̄ n̄ totū hūanū
genus s; et quēlib; ip̄ius generis
occupat. ut nō sit qui euadat. nō
sit usq; ad unū. **A**p̄mo hom̄ie ino
uissimū usq; p̄tendit. & in singlis
quorū aplanta pedis usq; ad uerticem
capitis diffundit hoc uenemū. s; et
alīc̄ nichilomin; in uuiūsam dilata
tur etatē. ab ea sc̄a die qua sua
quēq; concipit. usq; ad eam qua
d̄m̄is eū recipit mat. **A**lioquin
vū graue iugū sup̄ om̄s & totos fi
lios adam. id ē adie exitus de uen
tre matris eorū usq; in diē sepultu
re ī matrē om̄iū. **I**nsordib; genā
m̄. ī tenebris s̄ouem; indolorib;
p̄turim;. **A**nte exitū miseris one
tam̄ matres. in exitu more uipe

82
res laceraui. mirū quōd nō ipi parit
lacerant. **P**rimā uocē ploracōis
edim. mīto quidē ut pote uallem
ploracōis ingressi. ut nob illō scā
iob ex omī parte possit aptari. **N**ō
natus de muliere breui uiuēs tpe.
replet mltis miseris. **Q**uā uerū
hoc sit. nō ūba nos docuere. s̄ ūbera.
Homo mīst natus de muliere nichil
abiecius. **E**t ne forte sibi ex ipsa
uoluptate corporeoz sensū. qm̄
de sensibilib' hauriat blandiatur.
in ipō statim mīstū de exitu quoz
tribul' admonet cū dicit. breui
uiuens tpe. **A** ne spaciolū illud
quod inter ingressū & egressū relin
quit liberū sibi putet. replet aut
mltis miseris. **M**ltis & multipli
cab' mīstū miseris corpis. miseris
cordis. miseris dū dormit. mise
ris dū uigilat. miseris quaquā
uersū se ūtat. **N**imirū ipse quoz
natus de uirgine. imo scūs de muli
ere s̄ bñdicta ī mulierib'. qui lo
quit ad matrē mulier ecce filius
tuus. etiā breui uiuens tpe sup
tram. & nichonū mltis repletus
miseris nulla breuitate. appetit
ē mīstus. interrogat' stumeliis.
pulsatus ī iuriis. uexat' supplicis.
iuriis lascessit'. **T**u ne hanc suf
fite dubites oblatōne. que reactū
omne prime p̄uariatōis absol
uat. **I**mmo ū nō sicut delictū.
ita & donū. **N**am p̄ctm̄ ex vno icon
dempnacōne. grā aut ex mltis
delictis ī iustificacōne. **E**t quidē
graue om̄o delictū illd originale.

quōd nō solum p̄sonā infectit. s̄ & naturā
Psonale tamē cuiq; gūius ē. cū iam
laxatis habentis exhibem' undiq;
membra nra arma iniquitatis p̄ctō
nō iam alieno s̄ & ipō crimine con
pedit. **S**ingulare uō gūissimū est.
quōd amissū est in omī maiestatis.
cū uiri impij uirū iustū iniuste oc
ciderūt. & sacrilegas man' in ipm̄
dei filiū inieciunt crudelissimū homi
cide. imo si fas ē dicē etiā deicide.
Quid duo p̄cedentia ad tū. **A**d
hoc expalluit & expauit tota machi
na mūdiālis. & pene ī antiquū cha
os sūt omīa reuoluta. **P**onamus
aliquē de regni p̄ncipib' tiam re
gram p̄llante ī uastitate hostili. **P**o
nam' alū qui cū esset de iunio et
silio regis uniceū eius filiū p̄cto
ris manib' suffocauit. **N**unquid
nō p̄m' scdū respectu īnocens uidebi
tur & īuuis. **S**ic est om̄e p̄ctm̄
quātū ad hoc p̄ctm̄. & tamē hoc p̄ctm̄
in se ptulit. qui se ipm̄ fecit p̄ctm̄
ut de p̄ctō dampnaret p̄ctm̄. **P**
hoc em̄ om̄e p̄ctm̄ tam originale
qm̄ p̄sonale teletū est. & ipm̄ quoz
singulare eliminatū est p̄ se ipm̄.
Argumētū ih̄ est amaritō quōd duo
minora sūt explōsa. & ecce argu
mētū. **P**ectm̄ mltoz tulit & p̄trans
gressib' rogauit ut nō p̄rent. **P**at
ignosse illis q̄a nesciūt qd faciunt.
Volat ir̄ reuocabile ūbū tuū dñe.
nec reuertet' ad te uacūū. s̄ faciet ad
qd misisti. **V**ide nūc opa dñi. que
posuit p̄digia sup tram. **F**lagellis
celus. sp̄mis coronat'. claus fol

sus. affixus patibulo. obprobrijs sa-
 turatus. omniū tam dolor in me-
 mor aut ignosce illis. **H**inc multe
 miserie corporis. hinc multe miserie cor-
 dis. hinc dolores. hinc miserationes.
 hinc oleū exultationis. hinc gutte
 sanguinis decurrentis in frons. **M**iseri-
 cordie dñi multe. s; et miserie dñi
 multe. **V**incunt ne miserie mias.
 an misericordie misericordie superabunt. **V**in-
 cant mīe tue antique dñe. uincat
 sapia malicia. magna est illor mi-
 quitas. s; nunquid n̄ maior pietas
 tua dñe. **S**ultū p̄ omnē modū.
Nunquid reddit p̄ bono malū aut.
 quia fodunt foueā aīe mee. **P**lane
 foderūt impatie foueā occasiones
 indignationis plenas et p̄maximas
 multantes. **S**; quid eor fouea ad ab-
 yssū mansuetudinis tue. **R**etribu-
 entes mala p̄ bonis foueā fodunt.
 s; caritas n̄ irritat. nō precipitatur.
 nunquid excidit. n̄ in foueā ruit. et
 p̄retributis malis cumulat bona.
Absit ut miserie mortuare extinguat
 suauitatem ungenti qd̄ de tuo corpore
 fluit. quia ap̄d sinū tuū misa. et
 copiosa ap̄ eū redemptio. **M**isericordie
 mortuare miserie sunt. miserie mortuare
 blasphemie sunt. miserie mortuare
 exultationes et insultationes quas tibi
 reddit gnatio p̄ua et exasperans.
Auante quid. **I**n ipsa eleua-
 tione manū tuar cū iam sacrifi-
 cū matutinū in sacrificiū uesperti-
 nū transiret in ipsa in qua uirtute
 incens. qd̄ celos ascendebat. tram
 opiebat. inferos respicebat. exau-

diendo preuēcia tua clamas. pat̄
 ignosce illis quia nesciūt quid fa-
 ciūt. **O** qm̄ multus es ad ignoscen-
 dū. o quā magna multitudo dulce
 omnis tue. **O** qm̄ longe sūt cogita-
 tiones tue acogitationib; mris. o qm̄
 firmata ē etiā sup̄ impios misericordia
 tua. **I**ra res. **I**lle clamat ignosce.
 iudei crucifige. **S**olliti sūt sermones
 eius sup̄ oleū. et isti sūt iacula. **C**
 caritas patiens. s; et compatiens.
Caritas patiens ē sufficit. **C**aritas
 ē benigna cum l̄s ē. **N**oli uinci a
 malo caritas habundans. s; uince
 t̄ bono malū. **S**up̄hūdans est. **N**on
 enī sola pacia. s; benignitas dī ad-
 peniam iudeos adduxit. quia be-
 uigna caritas etiā quos tolerat
 amat. et annat tā ardent. **P**aciens
 caritas dissimulat. expectat susti-
 net delinquentē. s; benigna trahit
 adducit. uerti facit ab errore ue-
 sue. deniq; opit multitudinē pctōr.
O iudei lapides estis. s; lapidem
 percutitis firmiter. de quo resonat
 trinitus pietatis. et ebullit oleū
 caritatis. **Q**uom̄ potabis dñe de-
 sidantes te torrente uoluptatis
 tue. qui sic p̄fundis crucifigentes
 te oleo mīe tue. **P**atet igit̄ quia
 passio hec potentissima ē ad exhauri-
 enda om̄m gnā pctōr. **S**; quis scit
 si data est m̄. **S**icut data est. quia
 alti dari n̄ potuit. **N**unquid anglo.
S; ille n̄ eguit. **N**unquid dyabolo.
S; ille nō resurgit. **D**eniq; nō in
 similitudinē anglo. absit aut̄ ut
 in similitudinē demonū. s; in similitudi-

misericordia

ne hominis factus est et habitu inuenit
 ut homo. **A**rimauit enim semetip
 sum formam serui accipiens. filius erat
 et factus est tanquam seruus. nec solum
 formam serui accepit ut scilicet esset. sed etiam
 malum serui ut uapularetur et serui
 peccati. ut penam solueret. cum culpam non
 haberet. **I**n similitudinem inquit hominum
 non hominis. quia primus homo nec in
 carne peccati nec in similitudine carnis pec
 cati creatus est. **X**p̄s autem in uersa
 li hominum miseria pressus et profundus
 se immergit. ne subtilis ille dyabo
 li oculus magnam hoc pietatis de
 phendet sacramentum. **I**deo habitu et
 omni habitu inuenit est ut homo. non
 in eo quantum ad naturam debitum signum
 aliquid singularitatis apparuit. **Q**uia
 enim ita inuentus est. ideo crucifixus
 est. **P**aucis autem reuelauit se ipsum
 ut eent qui credent. reliquis ab
 sconditus est. quia si cognouisset
 nunquam dominum glorie crucifixissent.
Ad hoc etiam illi singulari peccato igno
 rantiam complauit ut sub aliqua ius
 ticie umbra ignorantes post se ignostit.
Duo autem nobis in hereditate re
 liquerunt uetustus ille adamas. qui fu
 git a facie dei. labore scilicet et dolore.
Laborem in actione. dolorem in passione
Non hoc ipse audierat in paradiso
Ipsa accepit ut operaretur et custodiret
 illud. **O**peraretur delectabili. custodi
 ret fideliter et sibi et posteris suis.
Xp̄s dominus labore et dolore consolidauit
 ut traderet eos in manus suas. immo
 semagis in manus eorum infixus in limo
 profundum. et intinerunt aque iste usque

ad animam eius. **V**ide inquit ad patrem
 humilitatem meam et laborem meum quia
 pauper ego sum. et in laboribus iuuen
 tute mea. **L**aborauit sustinens
 manus eius in laboribus seruierunt.
De dolore inquit quid dixit. **Q**uos
 omnes qui transitis penam attendite
 et uidete si est dolor sicut dolor meus.
Vere languores nostros ipse tulit. et
 dolores nostros ipse portauit. in do
 loribus pauper et dolens. temptatus pro
 absque peccato. **E**t in tanta passionem ha
 buit actionem. et in morte passionem
 actionem sustinuit dum salutem opare
 tur in medio terre. **P**ostea memor ero
 quia dum fuero laborum illorum quos pro
 tulit in predicando. fatigationum in
 discurrendo. temptationum in ieu
 nando. uigiliarum in orando. lacrimarum
 in patientiando. **R**ecordabor etiam
 dolorum eius. uinculorum. sputorum. cola
 phorum. oblanationum. exprationum
 clauorum. horumque similia que per eum et
 super eum habundantius transferunt.
Facit ergo in fortitudo. facit simili
 tudo. sed si accesserit etiam imitatio
 ut sequar uestigia eius. **A**lioquin
 etiam exquiret a me sanguis iustus
 qui effusus est super terram. nec in mi
 nis ero ab illo tam singulari scelere
 iudeorum quod uidelicet tante caritati
 in gratus fuim. quod spiritum gratie et tu
 meliam fecim. quod sanguinem testa
 menti pollutum duxerim. quod concu
 cauim filium dei. **S**unt plerique qui
 laborem et dolorem patiunt. sed necessi
 tas in causa est non uoluntas. et hi
 non sunt conformes ymagini filii dei.

Sunt qui ex uoluntate sustinent. & non eis fors neque pars in simone isto. **V**igilat tota nocte luxuriosus non solum patienter: & et libenter: ut sua expleat uoluptatem. **V**igilat raptor ferro uestitus. ut diripiat perdam. **V**igilat fur ut domum profodiat alienam. **S**ed hi omnes & horum similes longe sunt a labore & dolore quem suscipit dominus. **B**onae autem bone uoluntatis. qui christiana uoluntate diuitias paupertate mutauerunt. uel etiam non habentes tanquam habitas contempserunt: relinquentes omnia propter christum. secum enim quocumque ierit. **M**inimam autem imitationem ualidissimum in argumentum est quod et passio saluatoris & similitudo humanitatis in mea transeunt utilitatem. **N**ic enim sapor. hic fructus est et laboris & doloris. **Q**uide ergo quam magnificauit faciem tuam illa maiestas. **D**e omnibus que in celo sunt & in celo dixit & facta sunt. **E**t quid facilius dictu. **S**ed nunquid solo uerbo factum est cum te quem fecerat refecit. **T**riginta & tribus annis super terram uisus est et cum hominibus conuersatus etiam habuit in factis calumpniatores: in dictis in siduatores: non habens ubi caput suum reclinaret. **Q**uare hoc. **Q**uia uerbum a sua subtilitate descendat & grossius accipat in diuinitatem. nam caro facta erat: & ideo grossiori & morosiori ope utebatur. **S**icut autem cogitatio uestit sibi uocem corpeam absque sui diminutione: uel ante uocem uel post uocem. sic filius dei assumpsit carnem. non con-

mixtionem passus non diminutionem: nec ante carnem. nec per carnem. **A**piud patrem inuisibilis. & hic manus nostre tractauerunt de uerbo uite. & quod erat ab initio in domini oculis nostris. **H**oc autem uerbum quia carnem purissimam et animam sanctissimam uniecit sibi libere moderabat actiones corporis sui: tum quia sapientia & iustitia erat. tum quia nulla preteritus habebat legem in membris suis. repugnantem legi mentis sue. cum uerbum nec sapientia nec iustitia est. & tam utriusque capax. & possunt hec ei ab eodem & adesse ab eodem autem facilius. **F**amiliares enim magis iam nobis est carnis nostre seruire incus. quam actiones & passionibus eius ordinare. pro eo quod omnis etas ab adolescentia prima est in malum. in te flagella quoque et gladios: etiam sub discrimine mortis: ad suas abiens uoluptates. **F**elix cuius cogitatio hoc est uerbum nostrum. omnes actiones suas ad iusticiam dirigat. ut et intentio sana sit & operatio recta. **F**elix qui passionibus corporis sui pro iusticia ordinat. ut quicquid patitur propter dei filium patiat: quatinus & a corde tollat murmuratio. & in ore uiset gratia actio & uox laudis. **Q**ui sic extulit se. iste tollit grabatum suum et uadit in domum suam. **G**rabatum corpus nostrum est in quo prius languidi iacebamur. seruientes desideriis & concupiscentiis nostris. **N**unc portamus illud cum spiritu cogimus obedire. & mortuum nostrum portamus. quia corpus mortuum est propter peccatum. **A**mbulamur tam non curramus quia corpus quod corrumpit aggruat animam.

& depmit trena inhabitaco sensum
 mltca cogitante. Ambulam' etiam
 i domū nrām. In quā domū. In
 matrē omūū. quia sepulchra eorū
 dom' illoz metūū. Vel potius in
 domū nrām quā hēmus ex dō. nō
 manu factā etnā in celis. Qui sub
 hoc onere ambulam'. posico eo qd
 putatis qm' currem'. quom' uola
 bim'. Volabim' plane sup pēnas
 uentoz. Amplexat' est nos dñs ihc
 p labore & dolore m'ū. adheream'
 nos quoq; ei in carnis quibuldam
 amplexib' p iusticiā et iusticiā suā.
 actiones ad iusticiā dirigendo. pas
 siones p' iusticiā sustinendo: dica
 m' q; cū sponsa. Tenu eū nec di
 mittam. Dicam' etiā cū p'iarcha.
 Non amittā te donec bñdix'is m'.
 Quid enī iam sup est n' bñdictio.
 Quid post āplexū n' ostulū restat.
 Si sic ad herere deo. qm' n' iam excla
 mare libet? osculet' me osculo oris
 sui. Ciba nos interim dñe pane
 lacrimaz & potū da nob' in lacrimis
 imensura. donec pducas nos ad
 mensurā bonā. & confertā & coagi
 tatā quā dabis i sinus nros qui es
 in sinu patris sup omīa deus be
 nedictus in secula amen.

**Sermo bñ bernardi
 abbatis In cena dñi**

Isti sunt dies quos obser
 uare teben'. dies pleni
 pietate & grā? quib' etiam
 sceleratoz hōim mētes ad
 penā puotant'. Tanta
 siquidē uis est sacramtoz que dieb'

istis recolunt'. ut possint ipa quoz
 lapidea scinde corda: & petris omē
 licet ferreū emollire sufficiāt. De
 niq; uideū usq; hodie ad passionē
 xpi n' nī celestia pati: s' terrā mo
 ueri & petras scinde & in cōfessione
 pctoz apiri monūta. At uō qm'
 sic est in spūalib' cibis sicut & in cor
 palib' ut in quibusdā statim presto
 sit sapor. in aliquib' oporteat labo
 rare que māifesta sūt. nro n' indi
 gent nūstio. que uō clausa sunt
 diligētē uolūt hīc cōsolationē.
 Non tradit mater puulo nucē inte
 gram. s' nucē fraugit: nucleū por
 rigit. Sic & ego uobis hūm' si pos
 sem sacramta que clausa sūt apire
 debuā. s' quia min' possū? uti
 nā uobis & in parit' mater sapia
 frangat nuces istas: nuces inq; m
 quas ptulit sacerdotalis uirga. signa
 mirutis qm' emisit dñs ex syon.
 Quia quidē sūt sacramta. p' ser
 uandis omībus hora n' sufficit.
 Fortassis & aliqui imbecilles sūt ad
 tanta siml' capiēda. Detrib' itaq;
 sacramtis que satis agrua sūt huic
 tempi dicendū erit qd dñs ipē do
 nauit. Sacramtū dicit' sacrū
 signū siue sacrū secretū. Quia
 siquidē sūt p' se tantū. alia nō
 p' alia designanda: & ipa dicunt'
 signa & sūt. Ut enī de usualibus
 sumam' exemplū. datur annulus
 absolute p' annulū: & nulla ē sig
 nificacō. Datur iuestiturā here
 ditatis alicui? & signū est ita ut
 iam dicē possit qui accipit? annul'

nō ualeat quitq̄m. s̄ hereditas ē quā
quēbam. In hūc itaq̄ modū appro-
pinq̄ans passioni dñs. de gr̄a sua
in uestire curauit suos. ut inuisibilis
gr̄a signo aliquo uisibili prestaret.
Ad hoc instituta s̄t oīa sacramenta. ad
hoc pedū ablucio. ad hoc eucharisti-
e participatio. ad hoc deniq̄ ipse
baptisimū mīcū sacramētōz onū. in
quo plantam similitudinē mortis el-
vū ⁊ terna mersio tridui qd̄ nūc ce-
lebndū est formā gerit. Dicit enī
mētorib̄ sūt diuisa signa. ⁊ ut cep-
to imozem̄ exemplo. ita uarie sūt
ī uestitūre scdm̄ eadē de quib̄ in uest-
tīm. ubi gr̄a. in uestitūre canonicus
p̄ librū. abbas p̄ bacinū. ep̄c p̄ bacinū
⁊ anulū siml̄. sicut in q̄m̄ ih̄u. modi-
reb̄ est. sic ⁊ diuisiones gr̄az diuer-
sis tradite sūt sacramētis. **Q**ue est
gr̄a vñ p̄ baptisimū in uestim̄. **H**ic
purgatio delictōz. **Q**uis enī p̄t facē
mūdū de mūdō acceptū semē. nisi
qui solus ē mūdus. ⁊ in quē peccm̄
nō cadit d̄s. **N**ū. quidē gr̄e sacramē-
tū prius eāt circūcisio. ut origina-
lis rubiginē culpe que manabat
a parentib̄ p̄mis cultellus eradet.
cui⁹ uigū suauē ⁊ omis leuē optime
satis mutatuū est. ut in ueteratā ru-
biginē cū unctiōne s̄c̄i sp̄c̄ aqua di-
lueret. ⁊ acerbitas illa cessaret. **S**ed
forte querat aliquis ⁊ dicat. si teletū
ē in baptisimo qd̄ straxim⁹ aparen-
tib̄. cur ad huc manet cupiditatis
fomes ⁊ uelut īcentiuū qd̄dam p̄ca-
ti. **N**eq̄ enī dubiū quā ap̄mus parē-
tib̄ in nos traducta sit lex ista p̄cā.

In ueniente dño
qui agn̄ ē to-
cus suauis ⁊
mitis.

Om̄s siquidē in peccatrice uolūta-
te ueniam. p̄tea licet in uiti illiciti
cos quosdam cupiditatis mot⁹
⁊ tanq̄m bestiales sentim⁹. **D**ixi
uobis sepius n̄ mente excidē debet-
q̄m̄ ī casu p̄m̄ hōis cecidim⁹ om̄s.
Cecidim⁹ autē sup̄ aceriū lapidum
⁊ in luto. vñ nō solū inquinati. s̄
eciā uulnerati ⁊ grauit̄ quassati su-
im⁹. **L**auari p̄inde cito possum⁹. nam
ad sanandū op⁹ est curatiōne mltā.
Lauam⁹ igit̄ in baptisimo. quia telet⁹
cyrographū dāpnatiōis nr̄e. ⁊ hec
gr̄a uobis conferē. ut iam n̄ uobis
cupiditencia noceat. si tamē acōsen-
su abstineam⁹. **I**ta tamē sanies inete-
rati ulceris remouet. oū tollit dāp-
natiō ⁊ responsū mortis qd̄ p̄us inde
manabat. **S**ed quis potit tam effe-
ros motus frangere. quis pruri-
tū ulceris hui⁹ ferre queat. **C**onfi-
dite quia in hoc gr̄a inuenit. ⁊ ut
securi sitis. sacramētū corpis ⁊ sang-
uīs p̄cōli in uestitūre habetis. **D**uo
enī sacramētū illd̄ opat̄ in uob. ut
uidet̄ ⁊ sensū minuat. ⁊ in q̄uob⁹
peccis tollat oīno p̄sensū. **S**i quis
nr̄m n̄ tam sepe in nec tam acerbos
sentit motus iracūdie. inuidie. lux-
urie aut cetōrū hui⁹modi. gr̄as
agat corpi ⁊ sanguini dñi. qm̄ uir-
tus sacramēti opat̄ in eo. ⁊ gaudeat
qd̄ pessimū ulcus accedat ad sanita-
tem. **S**ed tamē quid agim⁹ qd̄ in hoc
corpe peccā ⁊ in tpe malo n̄ possum⁹
ēē sine peccō. **N**ū. quid despāim⁹.
Absit. **S**i dixim⁹ autē bt̄s ioh̄anes.
quia peccm̄ n̄ hēim⁹. nosmetipsos se-

ducini? si autem scitemus peccata nostra fidelis est deus qui dimittat nobis peccata nostra et emundet nos ab omni iniquitate. Nam de remissione quotidianorum minime dubitemus. habemus eius sacramentum. pedum ablutionem. Quæris forte unde sciam quod sacramentum sit huius remissionis. maxime cum ipse dominus petro promissit dicens. quod ego facio tu necis mihi. scies autem postea? nichil autem de sacramento locutus sit. sed tantum exemplum inquit dedit nobis ut et vos ita faciatis. Verum multa hæbat illis dicere que tunc non poterant portare. ideoque nec extoto uoluit eos anxios et suspectos relinquere. nec dicere quod non caperent. Vis autem nosse quia per sacramentum illud est. non per solo exemplo sancti. Illud attende quod petro dictum est. Si non laueris te non habebis partem meam. Aliquid igitur latet quod necessarium est ad salutem. quando sine eo nec ipse petrus partem habet in regno christi et dei. Vide enim si non expauit petrus ad tante perniciosis terrificum uerbum. si non agnouit salutare esse mysterium cum respondit. Domine non tamen pedes meos. sed et manus et caput. At unde sciamus quod ad diluenda peccata que non sunt ad mortem. et a quibus plane cauere non possumus ante mortem ablutione ista pertineat. Respondeo plane quod offerenti manus et caput pariter ad lauandum responsus est. Qui lotus est non indiget nisi ut pedes lauet. Lotus enim est quia grauius peccata non habet. cuius caput id est intentio? et manus id est operatio et conuersatio munda

85
est. sed pedes qui sunt affectiones anime domini in hoc periculoso gradum extoto mundi esse non possunt. qui aliquam uanitati. aliquam uoluptati. aut curiositati plus quam oporteat cedat animi uel ad horam. In multis enim offendimus omnes. Veritatem nemo contempnat aut parumpendat. et possibile est cum eis saluari. impossibile est ea dilui nisi per christum et a christo. Nemo inquam perniciosa securitate dormitet declinans in uerba malicie ad excusandas excusationes in peccatis quam ut audiuit petrus ab ipso. nisi lauerit ea christus non habebimus partem cum eo. Nec ideo tamen peius necesse est nimis esse sollicitos. ignoscet facile imo et libenter si mihi nos agnoscant. In huiusmodi namque quasi inexcusabilibus et negligencia culpabilis est. et timor imoderatus. Hinc est quod in oratione quam ipse instituit. cotidie pro peccatis illis uoluit nos orare. Sicut enim de concupiscentia diximus quod licet dampnatione abstulit. quia iuxta apostolum nulla dampnatio est his qui sicut in christo ihesu. tamen ad humiliandos nos ipsam ad huc patitur uiuere in nobis et grauius affligere nos. ut sentiamus quid nobis gratia prestat. et semper ad illius auxilium recurrant. sic et de minoribus istis peccatis pia dispensatione nobiscum agit ut non penitus auferantur. sed in illis nos erudiat deus. et cum minima caue non possumus certi sumus quod non ueris uiribus maiora superemus. semper timorati et omnino solliciti sumus. quomodo eius gratiam non amittant quam nobis tam multipliciter

necessariam esse sentimus ..

Incipit Soliloquiū bi S'nardi

In lacu miserie et in luto fecas iam pene
 putfactus et in limo pfundi misere in q
 no e sba de pfundis dolor ad te clamo do
 exaudi voce mea Si qdem in vltio tue for
 me q me t' oforuens cator bone cauis me
 ad ymaginē et similitudē tuā q' negleri et p
 didi in h' miserie formā quā nil sū tu formasti
 nter tū iūctate depnente i limo pcti misere sū
 iustis poluisti s' me manū iusti et oati u
 dias tu pmentē supis ne resurgā n' in luto
 n' in lacu n' in limo dūc sba iucino cui in
 utar ut erēa q' apphendā ut extraher lacus
 misere nō h' fundū n' despaciōis pfundū lutū
 fecis corrupcio nate q' sp' m' h' p qd n' h' re
 surgā pmo ipedit et obligat limo pfundi nōr
 carnis yma semp petens et laaabilitatis p
 fundū iusto iudicio tuo tenet me misere. Et o
 dne abyssu abyssū iuot i abyssu pfundissime
 misere mee abyssū altissime mēe tue qrens sba; au
 imitar q' apphendā nullā; uls' iucino n' te q
 v' eia et solida es sba a q' enā oia q' s' h'it
 suū e' Et qd dico Inuicio iā te si iucissē so
 lude s' bilitate et ubi te iucina q' dilex' aia mea
 Curuo nutant h' magne s'li vios; vūit
 sibi q' sic dicit apl's alienati s' a vita dei; Cir
 uico plateas latus s'li vias et oia q' mē me
 s' ul' e' me s' magno clamoib; etis s'z rōi
 bus ad m'iora mea me tuorūt testificāna
 ex te egmū di mē me eē ut mto in cubili cor
 dis te quera q' exiens e' n' iucino Ecce m
 tus sū anunciate m' o oia m'iora mea Nū
 q' diligit aia mā vidistis Andit m' mēora
 mea penes me e'. Vbi iqt Tu em' mae m'g
 i te rept' q'z n' z nūc aiali pulul e' m'g No
 m'g' cu rept' et aialib; l' h' eū q'nd. Vbi g'
 In amoc' ibi e' sedes e' ibi cubidm' amois

affinis in te uale e' Qui quis si in amore
 tuo e' in te e' si ibi n' e' in te nō e'. Et q' q'is
 n' q'is si n' amas habes g' q' q'is et p'ens
 te e' s' n' eo frueis n' ego tō t'ca allm' Noli
 g' me in aliena diuide et dissipae me totū
 te in eū collige et habebis copia mēora; habū
 daae suauitas eructabis et iusticia e' ex l'ib
 Inmo toti m'gdiam' o mēora; et os affioes
 tue m'gdiam' et mēora; et itelligēd' et uide
 do tenam' sūmo bono lume bōe et oib; bōis
 e' p'elus penes me e' In amoc' meo iucino
 eū q' eia gl'ia amo eū et ap'lig et p'fūns a
 maē amo et delidō Lotus g' in eū s'annie
 ap'lexib; et oclis m'itabam' Amand' colend'
 tincude suauis et m'it' et m'ite mēe dig're a
 plerū meū q' dig'ta nāz meā dig're me oclō
 caritatis tue q' nē mee dig'ty e' v' m'ri nām
 tuā Amplerū n' ad te affectuū et opū s'na
 tus et certulio ad fruedū te oclm' n' m' ai
 pue mēns alkū purz et porrigia affm' Am
 plerū tuū ad nos dig'no visitaciōis et gl'olōis
 tue oclm' tuū reuelāno et fulio grē tue tena
 cta qual' gl'olōis dne n' d'lit s' sit s' capite
 ad utendū dextā uco tua spūal' de spūalib;
 et etms gl'olā tua totū me totū op'lectat ad
 fruedū et m' ap'lexū caritatis tue in oclis
 dilōis tue dulcedis tue in pace iūp'm dor
 mat et regelat aia mā qm' tu d' singlarit
 tu sp' gl'olūti me Surge et exi h'it d' bōm
 e' nos h' eē Duo ibo a facie tua Exi h'it et eū
 ad e'gū tuū corp' tuū q' t' q'm'li custodiēdū
 et obliandū Iā tabelat In felix ego hō q' me
 libabit d' corp' mortis h' d' misere e'gū mō
 g'us et itollēbil' ad nāna erigēda s'p' ad
 sup'flua ul' noxia anyis et i'portuna; vide ut
 curā e' facias s' nō m' d'lid'us sic em' expe
 dit m' h'itabi e' Dura p'nuāas Exi h'it Et
 q' ei qd suū e' talis in q'duplū restitue tō

